P. J. ANDRIESSEN,

DE TALISMAN.

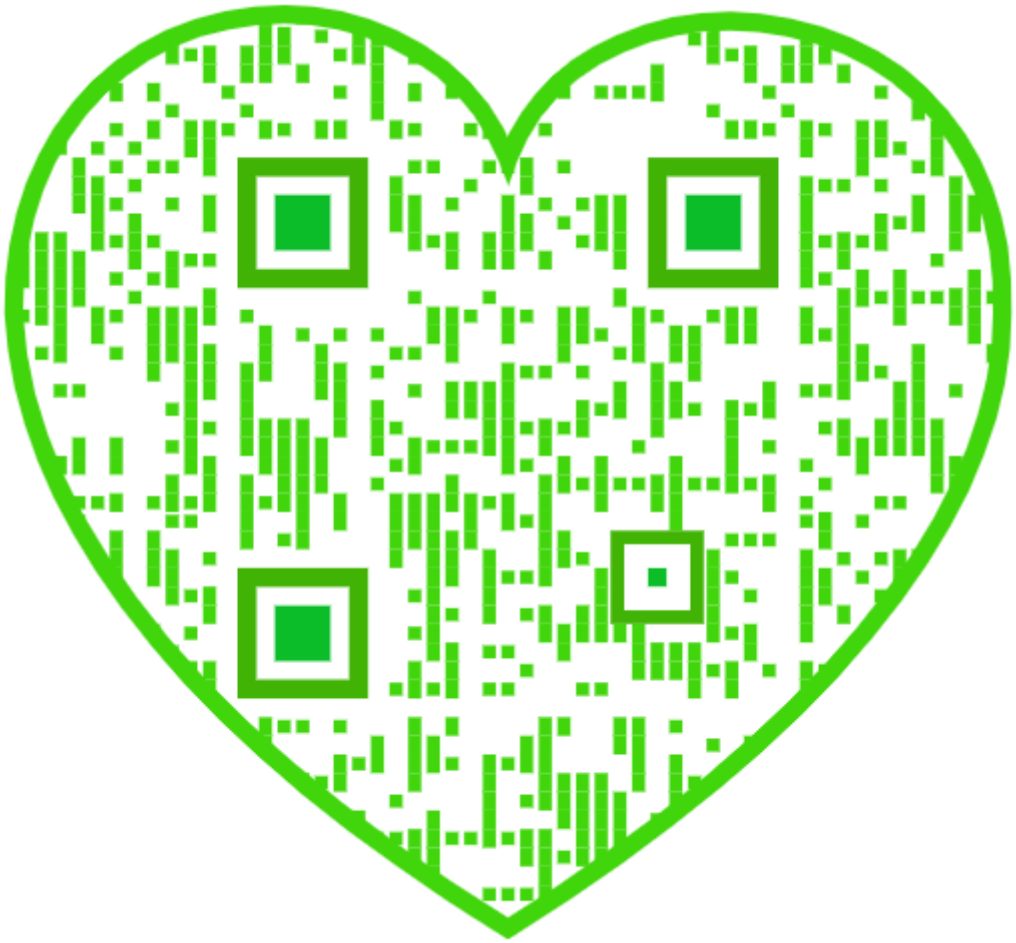

DE TALISMAN.

DE TALISMAN,

DOOR

SIR WALTER SCOTT.

VOOR DE NEDERLANDSCHE JEUGD BEWERKT

DOOR

P. J. ANDRIESSEN.

AMSTERDAM — WED. J. C. VAN KESTEREN & ZOON.

VOORBERICHT.

Dat we tegelijk met »Anna van Geierstein" Walter Scott's »Talisman" 't licht doen zien, heeft zijn gegronde reden. Immers waar de eerste ons den strijd der Westersche volken onderling te aanschouwen geeft, vinden we hier den bloedigen kamp tusschen het Westen en het Oosten, een kamp die zooveel invloed heeft geoefend op den toestand van Europa.

»De Talisman" toch is een verhaal uit den tijd der Kruistochten. Zeker een belangrijk tijdperk. En het belangrijkst is de periode, in dit werk behandeld, waar we den krijgshaftigen Richard Leeuwenhart, met al zijn ridderlijke deugden en ondeugden, tegenover den Sultan van Egypte en Syrië, den grooten Saladin, met zijn waardige bezadigdheid, handelend zien optreden. Daarenboven is ze rijk in leering, daar ze ons de zeden en gewoonten der toenmalige ridderschap doet kennen, en te beter de geschiedenis doet verstaan. Walter Scott is de ware man om hier het juiste inzicht te geven.

Het romantische kleed, waarin hier de historie gehuld is, is haar volkomen waardig.

Walter Scott vinde dan bij mijn jeugdige landgenooten geen minder goed onthaal, dan hij 't een halve eeuw geleden bij hun vaders vond — dan voorzeker zal hij rijke vruchten brengen voor beschaving en ontwikkeling, en zal ik mij den tijd niet beklagen, aan de bewerking van 's mans uitstekenden arbeid besteed.

Amsterdam,
1875.

P. J. ANDRIESSEN.

EERSTE HOOFDSTUK.

De brandende zon van Syrië had haar hoogsten stand nog niet bereikt, toen een ridder van 't Roode kruis, die zijn verafgelegen noordelijk vaderland verlaten en zich bij het leger der kruisvaarders in Palestina gevoegd had, langzaam door de zandwoestijn heenreed, welke zich in de nabijheid van de Doode Zee bevindt.

De krijgshafte pelgrim was een man in den vollen bloei des levens, wiens uiterlijk een ongewone kracht deed vermoeden, en wiens sterke lichaamsbouw wel geschikt scheen, om voor de reis in zulk een klimaat een zeer ongemakkelijke uitrusting te dragen: want hij gevoelde zich in zijn maliënkolder met zijn geweldig stalen borstharnas en de zware platen, die armen en beenen omsloten, zoo ongedwongen en gemakkelijk, als ware hij in een linnen rok gekleed geweest. Ook de stalen helm scheen hem weinig te hinderen; want hij bewoog zijn hoofd — met een schoon gelaat vol uitdrukking — in den zijn hals omgevenden ringkraag vrij en ongedwongen rechts en links; terwijl hij zijn schitterend blauw oog over de onafzienbare woestijn liet weiden, of hij niet hier of daar een groene of beschaduwde plek gewaar werd, waar hij een korte rust kon genieten.

Om den hals des ridders hing een driehoekig schild, waarop nog de flauwe omtrekken van een wapen, een slapenden luipaard, te zien waren, welk wapen door houw en stoot bijna onkenbaar gemaakt was. Zijn krijgswapenen bestonden in een lang, breed, tweesnijdend zwaard met een gevest in den vorm van een kruis en dat in een eenvoudigen degenhanger aan zijn linkerzijde afhing, en een fiksch

knijf, dat aan den anderen kant zat. Daarenboven droeg hij een lange lans met stalen punt, die, tegen den zadel leunende, zijn hoofdwapen uitmaakte, met het benedeneinde op den stijgbeugel rustte en aan welks bovengedeelte een vlaggetje zat, dat onder 't rijden nu eens vroolijk fladderde, dan slap langs het hout neerhing, al naar een koeltje door de woestenij blies of doodsche stilte haar vervulde.

Ook de uitrusting van zijn paard was weinig minder log en ongemakkelijk dan die des ruiters. Het dier droeg een zwaren met staal beslagen zadel, die zich naar voren met een soort van borstharnas vereenigde en van achteren aan een pantser vastzat, hetwelk zijn lendenen beschermde. Voor den kop had het een stalen plaat met openingen voor oogen en neusgaten, waarop in 't midden een korte, scherpe punt zat, welke aan den fabelachtigen eenhoorn deed denken. Daarbij moest het dier nog de zware lans dragen en een bijl of hamer van staal, strijdkolf genaamd, die aan den rechterkant van den zadel afhing; zoodat men wel mocht zeggen, dat het, wanneer men 't gewicht van zijn meester en diens wapenrusting daarbij rekent, tamelijk zwaar belast was. Gewoonte echter hadden én voor ridder én voor paard dien last dragelijk gemaakt. Wel stierven tal van Westersche krijgslieden die naar Palestina getogen waren, eer ze gewoon waren geworden aan het heete klimaat; anderen daarentegen deed het geen nadeel, en onder het getal dezer gelukkigen behoorde de man, dien we daar aan de oevers van de Doode Zee ontmoetten.

De ridder van den slapenden luipaard, zooals hij om zijn wapenschild gewoonlijk in 't leger der kruisvaarders genoemd werd, was thans aan de plaats gekomen, waar eens de steden Sodom en Gomorrha stonden, die door haar euveldaden zich den toorn des Almachtigen op den hals hadden gehaald. Met vromen afschuw overzag hij de dorre, woeste wildernis, die eens een bevallig, vruchtbaar dal was geweest, en staarde, terwijl hij een kruis sloeg, op het golven van den donkeren vloed, die in aard en kleur zich van alle andere meren onderscheidt, en, zonder visschen te voeden of booten te dragen, den oceaan geen schatting betaalt — als moest zijn eigen dorre en onvruchtbare bedding de eenige waardige verblijfplaats van zijn donkerkleurig water zijn. Het aanschouwen van

deze geduchte oordeelen van een goddelijk strafgericht wekte in des ridders borst ernstige en vrome gedachten op; hij prevelde een gebed, en reed verder; terwijl de zon haar ondragelijk heete stralen op hem wierp, welke naar 't scheen alle levende schepselen, behalve hem, uit den geheelen omtrek verdreven hadden.

Spoedig echter schenen nog andere treurige gedachten 't brein van den daar zoo eenzaam voortrijdenden ridder te doorkruisen; want zijn anders zoo glad voorhoofd rimpelde zich, en zijn helder en fier oog keek donker voor zich uit. En die gedachten waren inderdaad somber. Voor 't oog zijner ziel gingen de voorvallen van den tweejarigen veldtocht in Palestina als een levend panorama voorbij, en met zorg en bekommering dacht hij aan de voortdurende werkeloosheid van het Christenleger, die nu reeds meer dan twee maanden had aangehouden; want Engelands geduchte en dappere koning, Richard Leeuwenhart, lag gevaarlijk ziek, en wel aan dezelfde krankheid, die de scharen der kruisvaarders reeds tot op bijna de helft gedund had. »Wat — zoo sprak hij in zich zelf — wat zou er van den beloofden overwinningstocht naar Jeruzalem, wat van het geheele leger worden, wanneer de ziel der onderneming, de dappere Leeuwenhart, moest sterven? Geen der overige vorsten in 't leger, noch Philippe Auguste van Frankrijk, noch de aartshertog van Oostenrijk of de markies de Montserrat, bezit den moed, de dapperheid en het veldheerstalent van den Engelschen monarch, en de onder de vorsten heerschende ijverzucht en tweedracht, die zelfs Richards dapperheid meermalen verlamd hebben, maken het waarschijnlijk, dat, wanneer de heldhaftige koning sterft, de tijd van heldendaden en roemvolle overwinningen geheel en al zal ophouden. Ja, er is zelfs gevaar van ontbinding van 't geheele leger der kruisvaarders, daar reeds nu — bij 't leven des aanvoerders — niet slechts enkelen, maar geheele hoopen met hun leenheeren huiswaarts keeren, niet verkiezende, langer aan een strijd deel te nemen, die hun toch geen hoop op een gelukkigen uitslag geeft."

Het waren deze en dergelijke gedachten, welke onzen ridder vervulden, tot hij tegen den middag op eenigen afstand een twee- of drietal palmboomen zag, die zich dicht bij een bron bevonden, hem als rustplaats in de heete middaguren aangeduid. Ook zijn trouw paard, dat met hetzelfde taaie geduld als zijn meester steeds

voorwaarts gegaan was, hief den kop op en zette de neusgaten uit, als rook het reeds in de verte het water, hetwelk de plaats der rust en der verkwikking aankondigde.

Terwijl de ridder van den slapenden luipaard zijn oogen onafgewend op de nog tamelijk verre groep van palmen liet rusten, kwam het hem voor, als zag hij er zich iets onder bewegen. En inderdaad, daar kwam iemand uit de boomen te voorschijn, en op hem af met een snelheid, die den ruiter deed herkennen; terwijl tulband, lange speer en in den wind golvende kaftan den Saraceen aankondigden. »In de woestijn," zegt het Oostersche spreekwoord, »ontmoet niemand een vriend." Nu was het den kruisvaarder volkomen onverschillig, of de ongeloovige, die daar zoo snel op zijn Moorsch paard kwam aanrennen, als vriend kwam of als vijand — misschien wenschte hij wel dat de bekende tegenstander van het kruis in de laatste hoedanigheid naderde. Hoe het zij, hij nam zijn lans in de rechterhand, zette haar in rust met half opgeheven punt, greep de teugels van zijn paard met de linker, wekte den moed van zijn ros door het de sporen te geven, en maakte zich gereed, den vreemdeling aan te grijpen met het koelbloedige zelfvertrouwen van een man, die uit zoo menigen strijd reeds als overwinnaar gekomen was.

Met den snellen draf van een Arabisch ruiter kwam de Saraceen aanrennen; hij bestuurde zijn paard meer met de knieën dan met de teugels, die hij los in de hand liet hangen en was daardoor in staat, een klein, rond, uit de huid van een rhinoceros vervaardigd en met zilveren strepen versierd schild, hetwelk hij aan den arm droeg, voor zijn borst te houden, als meende hij, dat dit nietige schild hem tegen den vreeselijken stoot van de Westersche lans zou beschutten. Zijn eigen lans had hij in 't midden van den steel aangevat, en zwaaide hij boven zijn hoofd. Terwijl hij zoo in galop kwam aanrennen, scheen hij te verwachten, dat de ridder eveneens zijn paard in galop zou zetten, om hem zoo te gemoet te snellen. Maar de Christenridder, bekend met de manier van vechten der Oosterlingen, wilde zijn trouw dier door een noodeloozen spoed niet vermoeien; kalm en met gevelde lans maakte hij halt, verzekerd, dat zijn eigen zwaarte en die van zijn strijdros hem een genoegzaam en belangrijk voordeel opleverden tegen elken vijandelijken aanval,

zonder dat hij daarbij de kracht van een snelle beweging behoefde te voegen. De Saraceen begreep volkomen de bedoeling zijns tegenstanders; toen hij dan ook op twee speerlengten van den ridder was gekomen, deed hij zijn paard met een onnavolgbare behendigheid zwenken, en reed hij twee malen om hem heen; terwijl de andere, zonder zijn plaats te verlaten, zich ronddraaide en daardoor den vijand steeds het front liet zien, zoodat het dezen onmogelijk was, hem op een onbewaakt punt aan te vallen, en hij zich genoodzaakt zag, zijn paard te wenden en op een afstand van honderd passen terug te gaan. Ten tweedenmale, als een havik die een reiger wil buit maken, hervatte de Saraceen zijn aanval op dezelfde wijs; doch met hetzelfde gevolg. Toen hij nu voor de derdemaal zijn aanval herhaalde, greep de ridder eensklaps den aan den zadel van zijn paard hangenden strijdkolf, en slingerde dien met krachtige en wisse hand tegen 't hoofd van den emir — dit scheen de rang van zijn vijand te zijn. De Saraceen echter was genoegzaam op zijn hoede tegen den vreeselijken worp, om nog bij tijds zijn schild tusschen den kolf en zijn hoofd te brengen; maar de hevigheid, waarmee het wapentuig daarop neerkwam, drukte het schild op den tulband neder, en, ofschoon de kracht van den zwaren kolf gebroken was, werd de ongeloovige toch van zijn paard geworpen. Eer nog de Christen van dit zijn voordeel kon gebruik maken, was zijn tegenpartij weer van den grond opgestaan, riep zijn paard, zat met een sprong, zonder den stijgbeugel aan te raken, in den zadel en was weer in bezit van al het voordeel, waarvan de andere gehoopt had, hem te berooven. Deze had intusschen zijn strijdkolf weer naar zich toegehaald, en de Oostersche ruiter, die zich de kracht van dit wapen herinnerde en de behendigheid waarmee 't gebruikt werd, zorgde, niet in 't bereik daarvan te blijven. Hij scheen slechts voornemens te zijn, den strijd uit de verte met zijn schiettuig te voeren. Hij plantte dus zijn speer op eenigen afstand van de plaats in het zand, haalde met veel behendigheid een korten boog, welken hij op den rug had hangen, voor den dag, zette zijn paard weer in galop en beschreef andermaal twee of drie kringen, doch thans op verderen afstand, om den ridder heen; terwijl hij zes pijlen op hem afschoot met zulk een onvergelijkelijke juistheid, dat slechts de deugdzaamheid van zijn wapenrusting den Christenridder

voor even zooveel wonden behoedde. Een zevende pijl echter scheen een minder goede plaats gevonden te hebben; althans de ridder stortte in zijn volle zwaarte van zijn strijdros af. Snel sprong nu de Saraceen van zijn paard, om den toestand van zijn gevallen vijand te onderzoeken. Eensklaps echter, toen hij zich over 't lichaam van den op den grond liggenden heenboog, pakte deze hem bij den gordel van zijn zwaard, en zag hij zich zoo in de macht van zijn vijand, die deze krijgslist had aangewend, om hem in zijn bereik te lokken. Doch door zijn vlugheid en tegenwoordigheid van geest wist de Saraceen zich uit dit doodsgevaar te redden. Snel maakte hij den gordel los, ontsnapte en sprong weer op zijn paard, dat hij geroepen en hetwelk alle bewegingen van zijn meester met een schier menschelijk verstand gadegeslagen had. Doch in dien laatsten worstelstrijd had de Saraceen zijn zwaard en zijn pijlkoker verloren, welke beiden aan den gordel vastzaten; ook zijn tulband was hem van 't hoofd gevallen. Deze nadeelen schenen den muzelman tot een wapenstilstand te doen neigen; met ongewapende uitgestrekte rechterhand naderde hij den Christen.

»Er is een wapenstilstand tusschen onze beide volken," zeide hij in de Frankische taal, een mengelmoes van Oostersche en Westersche woorden, waarin de kruisvaarders en de Saraceenen zich voor elkander plachten verstaanbaar te maken; »waarom zouden wij dan krijg met elkander voeren? — Laat het vrede tusschen ons zijn."

»Mij goed," antwoordde de ridder. »Doch welken waarborg geeft gij mij, dat gij den wapenstilstand zult houden?"

»Het woord van een volgeling van den Profeet is nog nooit verbroken geworden," antwoordde de Emir. »Veeleer mocht ik van u een waarborg eischen, dappere Nazarener; wist ik niet, dat verraad en moed zelden bij elkander wonen,"

De kruisvaarder gevoelde, dat het vertrouwen van den muzelman hem wegens zijn eigen twijfel beschaamde.

»Bij het kruis van mijn zwaard," zeide hij, terwijl hij zijn hand op zijn wapen legde, »ik zal een trouw metgezel voor u zijn, Saraceen, zoolang ons noodlot wil, dat wij te zamen zullen blijven."

»En ik zweer u bij Mahomed, den Profeet van God en bij Allah, den god van den Profeet, dat ik geen verraad tegen u in 't hart draag," antwoordde de Saraceen. »Doch laat ons nu naar de bron

gaan; want het uur der rust is daar en het water had nog ternauwernood mijn lippen nat gemaakt, toen ik door uw verschijning ten strijde werd geroepen."

De ridder van den slapenden luipaard aarzelde geen oogenblik, om zijn toestemming te geven, en de voormalige vijanden reden vreedzaam naast elkander naar de kleine groep palmboomen, geheel in den geest van den toenmaligen tijd, die vijanden, welke daar straks nog met elkander vochten en morgen weer in een bloedigen veldslag tegenover elkander zouden staan, echter niet tot voortdurende vijanden maakte, maar veeleer toeliet, dat, gedurende den korten wapenstilstand, de een zich met den ander in vrede en vroolijkheid verlustigde. — Deze gewoonte, vooral aangekweekt door den geest van de ridderschap, had — zooals wij zagen — ook aanhangers gevonden bij de strijders van de halve maan, en zoo gebeurde het, dat de krijg, hoewel op zichzelf misschien het grootste kwaad, toch de gelegenheid schonk om goede trouw, edelmoedigheid, menschelijkheid, ja, zelfs vriendschappelijke gevoelens op te wekken en te doen blijken; een verschijnsel, dat in vredestijd zeldzamer is, omdat dan de menschen slechts al te spoedig geneigd zijn, de vonken van haat en twist in hun boezem te laten voortsmeulen.

Onder den invloed van deze zachtere gevoelens, welke de ijselijkheden van den krijg veel verminderden, kwamen de Christen en de Saraceen, nog slechts weinige oogenblikken geleden verwoede vijanden, bij de groep palmboomen aan, in wier schaduw een rijke en heilzame bron vloeide, welke den vermoeiden en verhitten krijgslieden een genot beloofde, gering geacht waar het alledaagsch is, doch hier, in den onmetelijken omvang der woestijn, onschatbaar. Ze maakten halt; ieder begon op zijn manier zijn paard van zadel, gebit en toom te bevrijden en deed het toen uit de bron drinken, welke de eene of andere weldoende hand in een marmeren bekken had besloten. Daarop lieten zij de dieren vrij rondloopen, verzekerd dat behoefte en gewoonte hen zouden verhinderen, zich van het heldere water en het daar omheen groeiende gras te verwijderen.

Eindelijk zetten beiden zich naast elkander neder, en ieder van hen haalde den geringen voorraad voor den dag, dien hij tot zijn verkwik-

king met zich voerde. Alvorens zij echter aan hun maal begonnen beschouwden zij elkander met een nieuwsgierigheid, welke de geduchte en twijfelachtige strijd, zoo straks met elkander gevoerd, wel wettigde. Ieder van hen was begeerig, om de lichaamskracht en het karakter van zijn zoo geduchten tegenpartijder te leeren kennen, en ieder van hen kwam tot de overtuiging, dat, ware hij in den strijd gedood, dit door een waardige hand zou zijn geweest.

We hebben reeds in het begin het uitzicht van den Christenridder afgemaald en er nog slechts bij te voegen, dat thans, nu hij zijn helm had afgezet, zich een schoone kop liet zien, met zwaar, lichtbruin haar bezet, en dat een zware knevel van dezelfde kleur zijn door de Syrische zon gebruind gelaat versierde; terwijl de kin op Normandische wijs glad geschoren was. Als men daarbij de uitwerking van de vermoeienissen welke hij verduurd en het klimaat onder 't welk hij geleefd had, in aanmerking nam, dan zou men hem voor niet ouder dan vijfentwintig jaren aanzien.

De Saraceensche Emir daarentegen maakte met den Westerschen kruisvaarder een kennelijk en sterk contrast. Hij was veel kleiner dan de Europeër, wiens gestalte dan ook reusachtig was. Zijn smalle ledematen en lange magere handen deden op den eersten aanblik geenszins die kracht en lenigheid vermoeden, waarvan hij nog zoo kort geleden de bewijzen had gegeven. Beschouwde men ze echter nauwkeuriger, dan zag men dat ze slechts uit beenderen en spieren bestonden, zoodat men bekennen moest, dat zulk een lichaam veel geschikter was om inspanning en vermoeienissen te verduren, dan dat van zulk een reusachtig man, wiens kracht in zijn eigen zwaarte een tegenwicht moest vinden en zich door de inspanning moest uitputten. Zijn gelaat was smal en fijnbesneden, ofschoon hoogbruin; het was door een langen, golvenden, zwarten baard omgeven, die met groote zorgvuldigheid scheen onderhouden te zijn. De neus was recht en regelmatig, de oogen, diep in hun kassen gezonken, waren scherp, zwart en fonkelend, de handen wit als ivoor. Evenals de ridder was de Emir in den bloei zijner jaren en een schoon man, ondanks zijn smal gelaat en de magerheid van zijn lichaam.

De voorraad, dien de ridder te voorschijn gebracht had, was eenvoudig; die van den Saraceen was zulks niet minder. Een hand

vol dadels en een stuk grof gerstenbrood waren toereikend, om zijn honger te bevredigen, een paar teugen waters uit de bron om zijn dorst te stillen. Daarbij vergeleken, was het maal van den kruisridder vrij wat beter. Gedroogd varkensvleesch, verboden kost bij de Muzelmans, was zijn hoofdschotel, en zijn drank, die in een lederen flesch bevat was, bestond uit iets beters dan klaar water. Hij at en dronk met meer smaak, dan de Saraceen naar zijn Oostersche denkwijze vond, dat bij een zuiver lichamelijke behoefte betamelijk was. Nadat hij dus den grooten eetlust des ridders eenigen tijd zwijgend had aangezien, begon hij aldus:

»Dappere Nazarener. Past het, dat iemand, die als een man vecht, eet als een hond of als een wolf? Zelfs een ongeloovige Jood zou terugdeinzen voor de spijs, welke gij met zulk een groot welbehagen schijnt te nuttigen, als ware het de vrucht van een der boomen uit het Paradijs."

»Dappere Saraceen," antwoordde de Christen, terwijl hij met eenige bevreemding opkeek bij zulk een onverwacht verwijt, »weet, dat, wanneer ik nuttig wat den Jood niet geoorloofd is, die, zooals uw geloofsgenooten 't zelf erkennen, onder 't juk der oude wet van Mozes en dus in dienstbaarheid staat, ik gebruik maak van mijn vrijheid als Christen."

En nadat hij dit gezegd had, nam hij een fikschen teug uit zijn lederen flesch.

»Ook dat noemt gij zeker een gedeelte uwer vrijheid," riep de Saraceen uit, »dat gij, behalve als een dier te eten, u nog beneden het redelooze vee verlaagt, door een vergif te drinken, hetwelk het dier zelfs weigert."

»Dwaze Saraceen!" riep de Christenridder uit. »Weet gij wel, dat gij de gaven Gods lastert? Het sap der druiven is aan iedereen vergund, die daarvan een verstandig gebruikt maakt; want het verheugt het hart des menschen, verkwikt hem bij brandende hitte en vertroost hem in 't leed hetwelk hem weervaart. Hij, die deze hemelsche gave geniet, mag God evengoed voor den beker wijn danken als hij het doet voor het dagelijksch brood. Slechts hij, die de hemelgaaf misbruikt en zich aan de onmatigheid overgeeft, is een even groote dwaas als gij en de uwen het zijt door uw onthouding."

De oogen van den Saraceen fonkelden bij deze woorden van den Christenridder en hij sloeg de hand aan 't gevest van zijn dolk. 't Was echter slechts een opkomende gedachte — de herinnering der kracht van zijn metgezel, wiens greep hij nog voelde, deed hem zijn toorn bedwingen, en hij vergenoegde zich met bedaard te antwoorden:

»Uw woorden, o, Nazarener, zouden mij tot toorn kunnen vervoeren, als uw onwetendheid niet veeleer mijn medelijden opwekte. Ziet gij dan niet in, gij, die blinder zijt dan de blinde, die aalmoezen vraagt aan de poort onzer moskeeën, dat de vrijheid, op welke gij zoo roemt, beperkt wordt in juist datgene, wat voor 't geluk van den man en zijn huiselijk leven 't gewichtigst is? Uw wet toch verbiedt u, meer dan een vrouw lief te hebben en in uw huis te voeren; terwijl de Mahomedaan er zooveel mag nemen als hij wil, zonder daarin eenigszins beperkt te worden. Dat noem *ik* slavernij, waar toch onze vader Abraham en vooral Salomo, de wijste aller menschen, ons 't voorbeeld hebben gegeven van ruime inwilliging op dat punt."

»Nu, bij den naam van Hem, dien ik 't meest vereer in den Hemel!" riep de Christen uit, »gij zijt een blinde en verdwaalde ongeloovige! Is de diamant, welken gij aan uw vinger draagt, geen steen van onschatbare waarde?"

»Een dergelijke is er in geheel Bassora en Bagdad niet," gaf de Saraceen ten antwoord.

»Welnu, neem dan mijn strijdkolf en verbrijzel dien steen in twintig stukken," hernam de ridder. »Zou, indien gij het deedt, ieder van die stukken zooveel waard zijn als de geheele steen; ja, wat meer is, zouden ze alle twintig te zamen wel het tiende gedeelte van de waarde des geheelen steens hebben?"

»Dat is een kinderachtige vraag," hernam de Saraceen. »De stukken van zulk een juweel zouden geen honderdste gedeelte bedragen van de waarde des geheelen diamants."

»Saraceen," hernam de Christenkrijgsman. »De liefde, welke een echten ridder aan een eenige vrouw verbindt, is de geheele diamant, groot en geheel; wordt die in onderdeelen verdeeld, dan gelijkt zij op de stukken van den verbrijzelden steen."

»Nu," riep de Emir uit. »Bij de heilige Caäba! Gij zijt een

dwaas, die zijn ijzeren keten medesleept als ware die van goud! Bezie dezen diamant eens met opmerkzaamheid. Zou die niet de helft van zijn schoonheid verliezen, als hij niet omzet was met die kleinere briljanten, welke hem eerst tot zijn rechten luister brengen? Welnu, die groote diamant is de man, vast en krachtig, wiens waarde geheel en al van hem zelf afhangt; die kleinere diamanten zijn zijn vrouwen, die alleen van hem haar waarde ontleenen. Want neemt gij den grooten steen weg, hij behoudt zijn rang onder de edelgesteenten; de kleinere zijn echter betrekkelijk weinig waard."

»Zoon van den Islam," hernam de andere. »Gij spreekt als een man, die nooit de liefde van een Christenridder gekend hebt. O, als gij eens een Europeesche vrouw en moeder kondt zien, hoe ze in haar huiselijken kring liefdevol zorgt en arbeidt, gij zoudt het natuurlijk vinden, dat we haar alleen, naast den hemel, de gelofte van trouw en liefde doen. Was ik thans niet op een pelgrimstocht naar het heilige graf, het zou mij een eer zijn, u onder waarborg uwer veiligheid naar het kamp van Richard van Engeland te geleiden, waar gij eenige dochteren van Brittannië en Frankrijk verzameld kunt vinden, wier glans duizendmalen dien eener diamantgroef overtreft."

»Nu, bij den hoeksteen der Caäba," antwoordde de Saraceen. »Ik neem uw aanbod even goed aan, als gij het mij doet; indien gij uw plan, om het zoogenoemde heilige graf te bezoeken, wilt uitstellen. Daarenboven, dappere Nazarener, zou 't verstandiger van u zijn, dat gij naar uw kamp terugkeerdet: want zonder pas naar Jeruzalem te reizen, is uw leven moedwillig in gevaar brengen."

»Ik heb een pas," antwoordde de ridder, terwijl hij een perkament te voorschijn haalde, met de handteekening en het zegel van Saladin.

De Saraceen boog zijn hoofd tot in het stof, toen hij het zegel en de hand van den beroemden sultan van Egypte en Syrië herkende; en toen hij het perkament met grooten eerbied gekust had, drukte hij het tegen zijn voorhoofd en gaf het aan den Christen terug, zeggende:

»Onbezonnen Frank! Gij hebt tegen uw en mijn bloed gezondigd, dat gij mij dit perkament niet hebt laten zien, toen wij elkander ontmoetten."

»Gij kwaamt met opgeheven speer op mij af," antwoordde de

ridder. »Ware het een geheele schaar Saraceenen geweest, die op mij waren aangevallen, dan zou het met mijn eer gestrookt hebben, hun den pas des sultans te laten zien — doch tegenover een enkelen — dat niet."

»En toch," hervatte de Emir trotsch, »zou een enkele voldoende geweest zijn, om uw reis te verhinderen."

»Gij hebt gelijk, dappere Muzelman," bevestigde de Christen. »Er zijn echter weinigen, die u gelijken. Zulke valken vliegen er niet bij scharen, en is dat het geval, dan storten zij zich niet vereenigd op een enkel man."

»Uw oordeel doet ons gerechtigheid wedervaren," hernam de Saraceen, zichtbaar door het compliment gestreeld. »Wat mij aangaat, ik dank er Allah voor, dat ik u niet verslagen heb, nu gij een vrijgeleide van den koning der koningen bij u draagt; want zulk een misdaad zou de koord of de sabel rechtvaardig gewroken hebben."

»Het doet mij genoegen, van u te hooren, dat het perkament mij nuttig zal zijn," hernam de ridder. »Naar ik gehoord heb, wordt de weg door rooverbenden onveilig gemaakt."

»Men heeft u de waarheid gezegd, dappere Christen," antwoordde de Emir. »Doch ik zweer u bij den tulband van den Profeet, dat, mocht iemand u ook slechts een vinger aanraken, ik u honderdvoudig zal wreken, zoodat de naam van zijn stam op geen vijfhonderd mijlen van Damascus meer zal vernomen worden."

»Het zou mij liever zijn, edele Emir," hernam de ridder, »dat gij die wraak voor u zelf hieldt, of voor een waardiger persoon dan den mijnen; ik zal u echter hoogst verplicht zijn, als gij mij den weg wilt wijzen naar het verblijf, waar ik den nacht wensch door te brengen."

»Dat verblijf," verzekerde de Saraceen, »moet onder het donkere gewelf van de tent mijns vaders zijn."

»Ik ben voornemens, dezen nacht in gebed en boete door te brengen," hernam de Christen, »en wel in gezelschap van een heiligen man, Theodorus van Engaddi, die in deze wildernissen woont en zijn leven aan den dienst van God wijdt."

»Welnu, dan zal ik u naar hem heengeleiden, opdat ik u ten minste tot daartoe veilig wete."

»Hoe aangenaam ook uw geleide zij, mijn waarde Emir," hervatte de Christenridder," »het zou den braven kluizenaar in gevaar kunnen brengen; want de — handen van uw volk zijn roodgeverwd met het bloed der dienaren des Heeren, en daarom zijn wij hier gekomen, om met zwaard en lans den weg te openen tot het heilige graf, en de uitverkoren pelgrims te beschermen, die hier in 't land der belofte en der wonderen wonen."

»Nazarener," zeide de Muzelman. »In dit opzicht zijn wij belasterd geworden; want weet, dat, naar de geboden van onzen godsdienst en volgens de bevelen van Saladin, de Muzelmans aan vrome priesters, die in de woestijn hun God dienen, noch aan lijf, noch aan eigendom eenige schade mogen toebrengen; en daar nu hij, dien gij zoekt, er zulk een is, wordt hij zoowel door Turken als Arabieren beschermd, en zal hij van mij, zoowel als van ieder ander van mijn volk, slechts liefde en hoogachting ondervinden."

»In dit geval neem ik uw geleide volgaarne aan," hervatte de ridder, terwijl hij zijn metgezel vriendelijk de hand reikte. »Laat ons dan opzitten, en terwijl we allen twist over geloofspunten laten varen, onderweg over zaken spreken, welke aan jonge krijgslieden voegen: over veldslagen, scherpe zwaarden, glinsterende wapenrusting en schitterende tornooien."

TWEEDE HOOFDSTUK.

De beide krijgslieden stonden van het gras op, en terwijl zij hun paarden de harnassen weer aandeden, van welke zij hen gedurende den rusttijd ontlast hadden, hielpen zij elkander met alle voorkomendheid. Alvorens zij echter te paard stegen, bevochtigde de Christenridder nogmaals handen en lippen, en zeide:

»Gaarne zou ik den naam weten van deze verkwikkende bron, opdat ik dien in dankbaar aandenken moge bewaren; want nooit heeft eenig water mij zoo verfrischt als dit."

»In de Arabische taal," antwoordde de Saraceen, »draagt zij een naam, die zooveel beteekent als diamant der woestijn."

»Dien naam verdient zij ten volle," hervatte de Christen; »want zij ligt op een plaats, waar het water niet alleen verfrisschend, maar ook onontbeerlijk is."

Zij stegen te paard en zetten hun reis door de zandwoestijn voort. Een tijdlang reden zij zwijgend naast elkander; toen hervatte de Saraceen met een vrijmoedigheid, welke aan zijn volk ongewoon is, het gesprek.

»Gij hebt mij naar den naam der bron gevraagd, die wel schijnbaar, doch niet in de werkelijkheid een levend wezen is; veroorloof mij nu ook, om naar den naam van den man te vragen, met wien ik heden in den strijd en in rust te zamen ben geweest en dien ik niet kan denken, dat zelfs hier in de woestijnen van Palaestina onbekend is."

»Men noemt mij onder de kruisvaarders Kenneth van den sla-

penden luipaard. Te huis, in Schotland, draag ik andere titels, die echter hard zouden klinken in 't oor van een zoon van 't Oosten. En mag ik u nu ook vragen, dappere Saraceen, onder welken naam gij bekend zijt?"

»Heer Kenneth," zeide de Muzelman. »Het verheugt mij, dat uw naam er een is, welken mijn lippen gemakkelijk kunnen uitspreken. Wat mij aangaat, ik stam van een geslacht af, hetwelk tot de edelste des lands behoort. Weet dan, Heer ridder van den slapenden luipaard, dat ik Sheerkohf, de leeuw van het gebergte, en uit het geslacht der Seldschukken ben."

»Ik heb wel eens gehoord," antwoordde Kenneth, »dat uw groote sultan uit dat zelfde bloed afstamt."

»Geloofd zij de Profeet, die onze bergen zooveel eer verwaardigd heeft, om uit hun midden hem te zenden, wiens woord is: »Overwinning!" Ik ben slechts een worm voor den koning van Egypte en Syrië. En toch vermag mijn naam iets in mijn land. Vreemdeling, met hoeveel man zijt gij hier ten oorlog gekomen?"

»Op mijn ridderwoord," antwoordde Kenneth. »Met de hulp van vrienden en bloedverwanten viel het mij nog moeilijk, tien weluitgeruste lansen en omtrent vijftig man boogschutters en knechten aan te brengen. Enkele daarvan hebben mijn banier verlaten — sommige zijn in den strijd gevallen, andere aan ziekte bezweken — en een enkele trouwe schildknaap — dezelfde voor wiens behoud ik dezen pelgrimstocht onderneem, ligt op het krankbed."

»Christen," zeide Sheerkohf, »ik heb hier vijf pijlen in mijn koker, alle van arendsvederen voorzien. Als ik er een van naar mijn tenten zend, dan stijgen er duizend krijgslieden te paard — zend ik er een anderen, dan verheffen er zich even zooveel — voor de vijf pijlen staan mij vijfduizend man ten dienste en zend ik mijn boog, dan trilt de woestijn onder het stampen van tienduizend ruiters. — En gij zijt gekomen met uw vijftigen om een land aan te tasten, waarin ik een der minsten ben."

»Nu, bij het kruis, Saraceen," hernam de ridder. »Gij moet weten, eer gij u beroemt, dat een stalen handschoen in staat is, een hand vol wormen plat te drukken."

»Voorzeker, maar men moet ze eerst in de vuist hebben," zeide de Saraceen glimlachend. »Doch zeg mij," vervolgde hij, terwijl hij

aan 't gesprek een andere wending gaf; »staat de dapperheid bij de Christenvorsten zoo hoog in eere, dat gij, die zoo weinige middelen hebt en over zoo weinigen gebiedt, mij in 't leger uwer broederen bescherming kunt verleenen?"

»Weet," antwoordde de Christen, »dat het bloed van een edelman den ridder op denzelfden trap stelt met de vorsten van den eersten rang in alles, wat niet de koninklijke heerschappij betreft. Zelfs koning Richard zou den door hem beleedigden ridder een tweegevecht niet kunnen weigeren, zonder de wetten der ridderschap te schenden. Oordeel daarom zelf, of mijn woord en mijn riddereer u zouden kunnen beschermen of niet?"

»Beantwoord mij nog één vraag," zeide Sheerkohf, na een oogenblik zwijgens. »Daar straks bij de bron beschreeft gij de liefde als den hoogsten schat des harten, de uwe is zeker wel aan een hoog persoon van edelen stand geschonken."

»Vreemdeling," antwoordde de ridder. »Van die zaken spreken wij niet lichtvaardig — het zij u genoeg, te weten, dat mijn liefde zooals gij terecht zeidet, een hooge en edele is, voor welke ik steeds mijn zwaard, mijn daden, mijn leven overheb."

Zwijgend hoorde de Muzelmau de woorden van den Christenridder aan; misschien gevoelde hij, dat de liefde van den Europeaan een veel hooger en edeler beteekenis had, dan die van den Oosterling. Nadenkend reed hij naast Kenneth voort, die eveneens zwijgend en in gepeins verzonken, zijn ros den teugel liet.

Zoo kwamen zij beiden een goed eind verder en de streek veranderde langzaam van gedaante. Zij bevonden zich thans tusschen eenige steile en kale ketenen van heuvels, welke zich aan de woeste vlakte aansloten. Puntige en rotsige hoogten verhieven zich aan alle kanten en diepe hellingen en steile bergpaden maakten hun den tocht moeilijk, zelfs gevaarlijk. Zwarte holen en afgronden, de in den Bijbel zoo dikwerf vermelde grotten, grijnsden hen aan beide zijden van het smalle pad vreeswekkend aan. De herinnering van verschillende bijbelsche verhalen drong zich aan de ziel des ridders op, en in diepe gedachten verloren, mompelde hij de gebeden, welke hij in zijn jeugd geleerd had, zonder zich verder om den Saraceen te bekommeren.

Deze echter begon, toen de ridder hem niet meer antwoordde,

zich op eigene wijs den tijd te korten. Hij begon te zingen, en ridder Kenneth verstond genoeg van 't Arabisch, om te hooren, dat er liederen bij waren, welke den lof des wijns behelsden, tegen welken drank de Muzelman nog kort te voren zoo had uitgevaren. Hij maakte zijn metgezel daarop opmerkzaam, en deze hief daarop het volgende Arabische liedje aan, handelende over Ariman, het kwade beginsel (den duivel) bij de Arabieren:

»Waar, helsche geest! die al het kwaad,
Al 't wee op aarde bracht,
Waar, Ariman! zeg, waar zien wij
Een rijk, als uwe heerschappij,
Zoo uitgestrekt in macht?

Als Allahs hand de frissche bron
Schept in de woestenij;
Dan zendt gij den orkaan op zee,
Verbrijzelt schepen vóor de ree,
Ja, al dat kwaad doet gij!

Als Allahs hand de bloem vol geur
Doet bloeien op ons pad,
Dan zendt gij ziekte en jammer neer,
Met pestilentie, en wat meer
De mensch als rampen schat!

Maar bovenal in 't menschenhart
Voert gij uw heerschappij,
En om des heiligen gebed
Spant dikwerf gij uw zondig net;
Zoo, Ariman, doet gij!

Zeg, hebt gij, als de Magi leert,
Een vorm als mensch of dier?
'k Gaf, als ik me u verbeelden kon,
U vleugels, snel als 't licht der zon,
En klauwen als de gier.

Of zijt ge onzichtbaar voor ons oog?
Gij, oorzaak alles leeds,
Die 't goed veranderend in kwaad,
Den mensch vernedert in zijn staat,
En overwint hem steeds.

Hoe 't zij — vergeefsch de strijd met u,
Gij houdt uw heerschappij.
Wat ook den mensch versiert als deugd,
Haat, liefde of eerzucht, smart of vreugd,
Gij, maakt het zonde, gij!

En als er soms een straal van vreugd
Ons tranendal verlicht;
Gij zijt nabij, zaait wrok en twist,
En 't staal wordt, door uw slangenlist,
Op 't hart des vriends gericht.

Zoo regelt gij van 't oogenblik,
Dat ons in 't leven bracht,
Ons lot — maakt zelfs ons 't sterfbed zwaar.
Doch — wie zal 't zeggen — eindigt daar
Voor eeuwig soms uw macht?"

Juist wilde Kenneth zijn vroolijken reisgezel doen opmerken, hoe weinig het zingen van zulke liederen met de heiligheid van de plaats waar zij zich bevonden overeenkwam, toen hij eensklaps een in geitenvellen gekleede reuzengestalte van achter een boschje zag te voorschijn komen, die met de snelheid des bliksems met beide handen den teugel van het paard des Saraceens aangreep, en het dier met zulk een geweld terugdrong, dat het steigerde en bijna met zijn geheele zwaarte op zijn afgeworpen berijder zou zijn neergevallen. De aanvaller liet nu den toom van het paard los, pakte den Saraceen bij den strot, en drukte hem ondanks zijn jeugd en vlugheid, ter aarde. Toornig en toch half lachend riep deze, na vergeefsche pogingen om zich te bevrijden, uit:

»Hamako! — Razende kerel! — Laat mij los! Gij maakt misbruik van uw voorrecht! — Laat mij los, of ik gebruik mijn dolk!"

»Uw dolk! — ongeloovige hond!" zeide de gedaante in geitenvellen. »Houd hem vast, als gij kunt," en op 't zelfde oogenblik had de zonderlinge vreemdeling den dolk uit de hand van den Saraceen gerukt, en zwaaide hij dien over 't hoofd zijn vijands.

»Help mij, Nazarener!" riep Sheerkohf, nu inderdaad ongerust uit. »Help mij, of Hamako vermoordt mij!"

»U vermoorden?" riep de bewoner der woestijn uit. »Wel, gij

hebt den dood verdiend voor uw godslasterlijke liederen op deze heilige plaats!"

Geheel verbluft door het plotselinge van den aanval, had de Christenridder het gebeurde aanschouwd; zulk een afloop had hij van de zaak niet verwacht. Hij gevoelde echter, dat zijn eer eischte, dat hij voor zijn in doodsgevaar zich bevindenden metgezel tusschenbeiden kwam, en zeide tot den in geitenvellen gekleeden overwinnaar:

»Wie gij ook zijn moogt, weet, dat ik mij bij eede verbonden heb, dezen Saraceen tot een trouwen metgezel te zijn. Ik beveel u dus, hem los te laten — zoo gij 't niet doet, zal ik hem met geweld bevrijden."

»Dat zou een aardige strijd zijn," antwoordde Hamako, »voor een kruisvaarder, om ter wille van een ongedoopten hond een lid van zijn eigen heilig geloof te bekampen."

Intusschen stond hij op, liet den Saraceen los, en gaf hem zijn dolk terug.

»Gij ziet nu, in welk een gevaar uw vermetelheid u gebracht heeft," ging hij voort, zich tot Sheerkohf wendende, »en door welke geringe middelen uw bekende vlugheid en geroemde behendigheid vruchteloos kunnen worden. En daarom, Ilderim, neem u in acht; want weet, dat, als er in de ster uwer geboorte niet iets blonk, dat ter goeder ure iets heilzaams van u belooft, ik zou u de keel hebben verscheurd, welke daar straks zulk een godslasterlijke taal heeft gezongen."

»Hamako," zeide de Saraceen, zonder zich aan die drieste taal te storen, en als voelde hij geen lust om zich te wreken over den onverhoedschen aanval, waarvoor hij schier bezweken was, »Hamako, ik moet u waarschuwen, u in acht te nemen, om de u geschonken vrijheid niet te ver te drijven; want, ofschoon ik als een goed Muzelman hen vereer, welke de Hemel van hun verstand heeft beroofd, om hun de gave der profetie te schenken, toch verkies ik geen vreemde hand aan den teugel van mijn paard, evenmin als ik die duld op mijn eigen persoon. Toon ten minste zooveel verstand, dat ge niet weer een gewelddadigheid te mijnen opzichte waagt, of ik zou uw dikken kroeskop van uw magere schouders scheiden. En wat u aangaat, vriend Kenneth," ging hij tot dezen voort, »het doet mij leed, u te moeten zeggen, dat ik in de

woestijn liever daden zie dan mooie woorden. Ware Hamako slechts een weinig woedender geweest, de krankzinnige zou mij tot uw eeuwige schande vermoord hebben, nog vóor gij een vinger verroerd hadt."

»Op mijn woord," antwoordde de ridder, »ik heb inderdaad gefaald; maar het vreemde van den aanvaller en de snelheid waarmede hij u aangreep, hadden mij zoozeer verrast, dat ik er door vergat, naar mijn wapen te grijpen. — Doch, zeg mij, Saraceen, wie is die zonderlinge vreemdeling?"

»Niemand anders dan hij, dien gij zoekt," antwoordde de Saraceen, »het is Hamako, de kluizenaar van het dal van Engaddi."

»Hij?" riep de ridder uit, terwijl hij de athletische, doch uitgeteerde gedaante beschouwde, »hij? — Gij spot, Saraceen; dat kan de eerwaarde Theodorik niet zijn."

»Vraag 't hem zelf, als gij mijn woorden niet gelooft," hernam Sheerkohf. Doch nog eer de kruisvaarder hem kon vragen, zeide Hamako:

»Ik ben Theodorik van Engaddi, die zich in de woestijn ophoudt, de vriend van 't kruis en de geesel der ongeloovigen, ketters en duivelskunstenaars. Weg met Mahomed en zijn aanhangers!" Dit zeggende, haalde hij onder zijn harig gewaad een soort van geesel te voorschijn, met ijzer beslagen, welken hij met een zonderlinge behendigheid over zijn hoofd zwaaide, terwijl het te vreezen scheen, dat hij den een of den ander der beide mannen daarmee zou treffen. Eindelijk gaf hij een blijk van zijn kracht en van de deugd van zijn wapen, toen hij het op een grooten, dicht bij hem liggenden steen deed neerkomen, dien hij er mee in stukken sloeg.

»Dit is een krankzinnige!" riep Kenneth uit.

»Daarom niet te minder een heilige," hernam de Muzelman, die naar de bekende denkbeelden van het Oosten geloofde, dat krankzinnigen onder een onmiddellijke inspiratie leven. Op dit oogenblik begon de kluizenaar weer te schreeuwen:

»Ik ben Theodorik van Engaddi, — de fakkel der woestijn, de geesel der ongeloovigen! Leeuw en luipaard zullen mijn metgezellen zijn en in mijn cel vluchten, om een schuilplaats te vinden — de geit zal niet vreezen voor hun klauwen, ik ben de fakkel en de kandelaar! — Kyrie Eleison!"

Bij deze woorden, op een zangerigen toon uitgesproken, deed hij

drie sprongen voorwaarts, welke hem bij een gymnastiekuitvoering grooten bijval zouden hebben verschaft, doch zoo weinig bij het karakter van een vromen kluizenaar pasten, dat de Schotsche ridder zich over hem schaamde en in verwarring geraakte.

De Saraceen scheen hem beter te begrijpen.

»Ge moet weten," zeide hij tot den Schot, »dat hij ons uitnoodigt, om hem in zijn cel te volgen, die inderdaad de eenige toevlucht is, welke ons voor den nacht overblijft. Gij zijt de luipaard om het beeld op uw schild, ik ben de leeuw en hij zelf is de geit; daarmee doelt hij op zijn kleeding. Doch we moeten hem in 't oog houden; want hij is zoo vlug als een hinde."

Inderdaad was dit vrij moeilijk; want, ofschoon de zonderlinge gids van tijd tot tijd stilhield en met de hand wenkte, om hen uit te noodigen hem te volgen, was het hun toch ter nauwernood mogelijk, den met buitengewone vlugheid vooruitsnellenden kluizenaar op de steenachtige paden te volgen. Eindelijk echter zag de Schotsche ridder den man aan den ingang van een hol staan, een groote fakkel in de hand houdende, bestaande uit een in aardhars gedoopt stuk hout, en hetwelk een flikkerend licht en een sterke zwavellucht verbreidde.

Zich weinig bekommerende om den verstikkenden damp, sprongen de beide reizigers van hun paard en traden het hol binnen, dat in twee afdeelingen was gescheiden. De voorste bevatte een steenen altaar en een uit riet gemaakt crucifix; zij diende den kluizenaar tot kapel. Kenneth bond hier zijn paard vast, daarin het voorbeeld van den Saraceen volgende, die hem verzekerde, dat zulks het gebruik was. Intusschen maakte de kluizenaar het andere gedeelte, dat door een wand van ruwe planken van het voorste gescheiden was, tot ontvangst van zijn gasten gereed. Het was een tamelijk gemakkelijk ingericht vertrek. De vloer was vlak, met wit zand bestrooid, en aan de wanden lagen dichte biezen matten, met allerlei kruiden en bloemen behangen. Zelfs gaven twee waskaarsen, welke de kluizenaar aanstak, aan de plaats een vrij vroolijk aanzien, hetwelk door de koelte die er in heerschte, en de aangename geuren welke het vervulden, nog vermeerderd werd.

In een der hoeken van het vertrek bevonden zich in een nis een ruw bearbeid beeld van de Heilige Maagd, terwijl in een ande-

ren twee stoelen aan een tafel stonden, die met een rieten mat bedekt was en waarop peulvruchten en gedroogd vleesch de reizigers tot den maaltijd uitnoodigden. Hun gastheer, wiens houding thans aan zijn stand volkomen paste, noodigde hen uit, plaats aan tafel te nemen, met een beleefdheid, die tegen zijn vroeger gedrag niet weinig afstak, zoodat Kenneth onwillekeurig op het vermoeden kwam, dat de vroegere sporen van krankzinnigheid, door den kluizenaar getoond, slechts een masker waren geweest, hetwelk hij aannam, om vrij onder de Mahomedanen te kunnen wonen. Dat vermoeden was des te waarschijnlijker, omdat de kluizenaar van Engaddi (zoo had men hem in het leger der Christenen medegedeeld) met Pausen en conciliën briefwisseling had gehouden en over 't geheel bij de zich in 't land bevindende Christenen in hooge achting stond. De ridder besloot echter, op zijn hoede te zijn en den kluizenaar nauwkeurig gade te slaan; daar het hoofddoel van zijn pelgrimstocht was, dezen, volgens bevel van eenige aanvoerders van 't leger der kruisvaarders, gewichtige mededeelingen te doen. Slechts dan, wanneer hij er volkomen verzekerd van kon zijn, dat hij zich in zijn vermoeden niet vergist had, wilde hij zich van zijn last kwijten.

Toen de reizigers gedaan hadden met eten, ruimde de kluizenaar de overblijfselen van den maaltijd weg, zette voor den Saraceen een kruik met sherbet en voor den ridder een met wijn, zeggende:

»Drinkt, mijne kinderen! De gaven Gods zijn er, opdat men er zich over verheuge; wanneer men daarbij slechts aan den gever gedenkt."

Toen hij dit gezegd had, begaf hij zich weer naar de kapel, waarschijnlijk om zijn godsdienst te verrichten. De gasten bevonden zich nu alleen, en Kenneth poogde terstond door allerlei vragen van Sheerkohf te vernemen, want deze van hun gastheer wist; daar de Emir blijkbaar met hem bekend was, ofschoon de kluizenaar den Saraceen bij hun eerste ontmoeting met een naam genoemd had, geheel en al verschillend van dien, welken hij zichzelf gegeven had. Sheerkohf hielp hem te dien aanzien uit den droom: Ilderim was de naam, dien hij vroeger in de tent zijns vaders had gedragen, en waarbij menigeen hem nog noemde. Ten aanzien van den pelgrim kon hij zijn reisgenoot echter weinig mededeelen; hij wist slechts, dat Hamako (zoo noemde hij hem: want Hamako is

Turksch en beteekent een waanzinnige en door een geest bezetene) eertijds een dapper krijgsman was geweest, die thans de gelofte had afgelegd, om het overige van zijn leven in het Heilige Land door te brengen. Reeds sedert jaren woonde hij in deze woestijn, waar hij zijn God diende en bovendien een sterrewacht had gebouwd, om de hemellichamen te bespieden, naar wier bewegingen, zooals Christenen en Muzelmans geloofden, de loop van het lot der menschen zich richtte en daardoor voorspeld kon worden.

Een poos later kwam de kluizenaar bij zijn gasten terug, vouwde de armen over zijn borst samen en zeide op plechtigen toon:

»Geloofd zij de naam van Hem, die alles zoo geordend heeft, dat de stille nacht op den geruischvollen dag volgt, opdat de rustige slaap de moede leden verkwikke en der bekommerde ziel vrede schenke."

»Amen!" antwoordden beide krijgslieden, en gingen naar de legersteden, welke hun gastheer hun aanwees, en waarop zij hun vermoeide ledematen uitstrekten. Vooraf echter deden beide krijgslieden hun avondgebed; ieder op eigen manier. De Saraceen wendde zich naar zijn Kebla, het punt, waarheen het gebed van ieder volgeling van den profeet gericht wordt; de Christen, zich zoover mogelijk uit de nabijheid van den ongeloovige verwijderende, plaatste zijn reusachtig zwaard, welks handvatsel een kruis vormde, met de punt in den grond, en, er voor knielende als voor het zinnebeeld der verlossing, bad hij zijn rozenkrans met een devotie, nog verhoogd door de herinnering van de tooneelen, welke hij dien dag aanschouwd had en de gevaren, waaruit hij verlost was. Beiden wierpen zich, elk op een afzonderlijke matras, en het duurde niet lang, of zij waren vast in slaap.

Kenneth, de Schotsche ridder, wist niet hoe lang hij reeds geslapen had, toen hij een drukking op zijn borst gevoelde, welke hem als een benauwende droom voorkwam, doch zoo geweldig was, dat hij ontwaakte, en juist wilde vragen, wie daar was, toen hij de oogen opende en den kluizenaar bemerkte, die hem zijn rechterhand op de borst drukte; terwijl hij in de andere een kleine zilveren lamp hield.

»Zwijg," fluisterde Theodorik hem in 't Fransch toe, »en volg mij; ik heb u dingen mede te deelen, welke deze ongeloovige niet mag hooren."

Kenneth stond op, en nam zijn zwaard.

»Dat hebt gij niet noodig," hernam de kluizenaar. »Wij gaan naar een plaats, waar geestelijke wapenen veel vermogen, vleeschelijke echter als riet zijn en als de verwelkte pompoen."

De ridder legde zijn zwaard weer zacht op zijn leger neer, en slechts met zijn knijf gewapend, welk hij in dat gevaarlijk land nooit aflegde, maakte hij zich gereed om zijn geheimvollen gastheer te volgen.

Zonder den ongeloovigen Emir wakker gemaakt te hebben, uit wiens geheele houding men kon opmaken, dat hij in een diepen en vasten 'slaap lag, verlieten beiden stil de kamer en traden in de kleinere kapel, waar voor het altaar voortdurend een lamp brandde. Hier knielde Theodorik neder en beval den ridder, hetzelfde te doen; daarop las hij verscheidene gebeden der Katholijke Kerk uit een opengeslagen misboek en zong met doffe en plechtige stem een boetpsalm met zooveel vroomheid, dat de laatste twijfel aan zijn verstand bij den ridder verdween en hij hem vol eerbied beschouwde.

Nadat hij geëindigd had, zeide de kluizenaar diep bewogen tot zijn gast:

»Gij zijt nu op weg, mijn zoon, om de kostbaarste schatten te zien, welke de aarde bezit. Doch zeg mij eerst: zijt gij gezonden door Richard van Engeland?"

»Ik kom van de vergadering der Christenvorsten," antwoordde Kenneth; »doch daar koning Richard ziek is, ben ik niet vereerd geworden met zijn bevelen."

»Kent gij het wachtwoord?"

»Koningen bedelen bij een bedelaar," antwoordde Kenneth.

»In orde," hernam de kluizenaar. »Ik ken u wel; maar de schildwacht op zijn post — en de mijne is een gewichtige — roept zoowel vriend als vijand het werda toe."

Dit zeggende drukte hij op een verborgen veer aan 't altaar, en eensklaps opende zich, zonder eenig gedruisch te veroorzaken, in den wand een steenen deur, zoo kunstig gemaakt, dat zelfs het nauwlettendst onderzoek die niet gevonden zou hebben. Voor hen was een smalle in de rots uitgehouwen trap, welken de kluizenaar terstond betrad, terwijl hij den Schot met zijn lamp voorlichtte. Een drukking op een andere veer sloot den ingang weer

even stil achter hen; hierop vervolgden zij hun weg langs den trap, tot zij voor een gothische poort kwamen, die door een zwaar met ijzer beslagen deur gesloten was. Hier klopte Theodorik, waarop de deur even stil als die onder aan den trap openging en de ridder een kleine kapel gewaar werd, welker schip door een menigte van de zoldering afhangende zilveren lampen schitterend was verlicht.

Met een kloppend hart volgde de ridder zijn leidsman in het binnenste van de kapel, en vol verbazing zag hij hier, hoe kwistig alles met de rijke ornamentiek van de zuiverste Gothische bouworde versierd was. Evenals de woning van den kluizenaar, was zij in de rots uitgehouwen. Het gewelf rustte op twaalf zuilen, allerschoonst bewerkt, en vormde daarmede twaalf nissen, van welke ieder het beeld van een der Apostelen bevatte. Op een verhevenheid aan 't Oostelijke einde der kapel stond het altaar. Daarachter hing een prachtig, rijk met goud bestikt gordijn, hetwelk een kast sloot, waarin voorzeker een reliquie, ter eere van welke de kapel was opgericht.

Kenneth volgde het voorbeeld van zijn geleider en knielde voor het altaar neder, eerbiedig zijn gebeden prevelende; doch midden in zijn vrome stemming werd zijn aandacht op de gordijn gevestigd, die eensklaps weggetrokken werd en een houten kruis deed zien. Dit was, volgens het daarop geplaatste opschrift, het echte kruis, waaraan de Verlosser der wereld zijn werk voleindigd had en gestorven was.

Ootmoedig boog zich de ridder voor deze aan de geheele Christenheid zoo dierbare reliquie, tot hem de tonen van een lofzang in de ooren klonken, door vrouwenstemmen aangeheven, die hoe langer hoe nader kwamen en daardoor al luider en luider werden. Eindelijk ging er tegenover de reliquie een deur open, en verschenen er eerst vier schoone knapen met sneeuwwitte koorkleederen. De twee voorste droegen wierookvaten, welke zij zwaaiden, en daardoor de zich reeds in de kapel bevindende geuren nog vermeerderden. De twee andere strooiden den weg met bloemen.

Thans volgden twee aan twee de vrouwen, die het koorgezang zongen; zes daarvan schenen, te oordeelen naar haar zwarte scapulieren en sluiers, nonnen van de orde van den berg Carmel te zijn; terwijl de zes andere, die witte sluiers droegen, blijkbaar novices

waren, vrouwen, die een tijdelijk verblijf in het klooster gezocht hadden. De eerste zes hielden lange rozenkransen in haar handen; terwijl de andere, jeugdiger van leeftijd, kransen van witte en roode rozen droegen. Ze gingen in processie de geheele kapel rond, zonder, zoo 't scheen, eenige acht op Kenneth te slaan; ofschoon ze zoo dicht voorbij hem gingen, dat haar kleeren hem bijna aanraakten. Doch toen zij hem ten tweedemale voorbijtrokken, liet een der in 't wit gekleede jonkvrouwen een uit haar krans geplukten rozenknop als bij toeval aan 's ridders voeten neervallen. Deze schrikte; want als de ziel in overspanning is, dan is er weinig noodig, om de verbeelding nog meer op te winden. Hij onderdrukte echter zijn ontroering, en bedacht nog bij tijds, dat het vallen van die bloem waarschijnlijk aan niets anders dan aan het toeval was toe te schrijven.

Toen echter de processie ten derdemale haar omgang door de kapel hield, kon Kenneth zich onwillekeurig niet onthouden met zijn gedachten en blikken de gesluierde gestalte te volgen, welke den rozenknop had laten vallen. Haar gang, haar gestalte, haar geheele uitzicht onderscheidde zich in niets van dat der overige koorzangeressen, en toch klopte Kenneths hart, als wilde het hem zeggen, dat het wezen waarop hij zijn opmerkzaamheid vestigde, hem innig dierbaar was.

Daar naderde de processie weer den ridder, en thans zag hij met vroolijke verbazing, hoe de door hem gadegeslagen gestalte haar kleine, schoongevormde hand uit den sluier stak en — weder lag er een rozenknop voor de voeten van den ridder van den luipaard.

Deze tweede wenk kon niet toevallig zijn geweest — evenmin de gelijkenis van deze schoone vrouwenhand met een, welke zijn lippen eens hadden aangeraakt en waaraan hij toen denzelfden schitterenden robijnen ring had gezien. Er was geen twijfel aan — zij was de dame, welke hij beminde. Maar dat zij hier zou zijn — in deze wilde, afgelegen woestijn — onder nonnen, die vrijwillig woestenijen en holen tot haar verblijf kozen, om heimelijk een godsdienst te kunnen houden, dien ze openlijk niet durfden belijden — dit scheen hem bijna onmogelijk om te gelooven. Het moest een droom zijn, een bedriegelijke voorspiegeling zijner verbeeldingskracht.

Zwevend tusschen hoop en vrees, stond de ridder als vastge-

tooverd op zijn plaats en staarde de processie na, die zich thans door dezelfde deur weer verwijderde, welke zij binnengekomen was. Nog eens zag hij den lichten sluier bewegen van de dame, welke hem het dubbele teeken had gegeven — toen was zij verdwenen, zij, die hem zoo dierbaar was, ofschoon hij haar tot nu toe slechts gezien, maar nooit gesproken had.

De dame namelijk, welke hij in de gesluierde meende te herkennen, behoorde tot een kring, die wel is waar, volgens de toenmalige gewoonte voor hem als ridder niet afgesloten was; zij stond echter te hoog in rang boven hem, dan dat hij haar zou hebben durven naderen. Zij was een bloedverwant van koning Richard, en 't was den armen Schotschen ridder dus slechts veroorloofd, haar uit de verte zijn hulde te brengen. En hij deed dit met zooveel teederheid en innige liefde, dat de schoone Edith, ofschoon hertogen, graven en lords haar 't hof maakten, haar oog toch met welgevallen op den knappen, maar armen ridder van den luipaard liet rusten, en als zij hem in de tornooien zag uitblinken, haar hart van vroolijken trots voelde kloppen; want bijna altijd was hij, die tot teeken zijner hulde haar lievelingskleuren droeg, overwinnaar in het wapenspel, en reeds meermalen had zij hem den prijs der overwinning, een krans van klimop- of laurierbladeren, op de lokken gezet. Bij die gelegenheden mocht dan ook de overwinnaar, volgens de zeden van den tijd, de hand kussen welke hem bekroonde, en 't was hierdoor, dat hij den robijnen ring had leeren kennen, dien hij op deze vreemde plaats weer zoo onverwachts terugzag.

In zulke herinneringen en gedachten verzonken, stond de ridder nog een poos op zijn plaats; toen hij zich op den schouder voelde tikken. Het was Theodorik.

»Laat ons nu van deze heilige plaats terugkeeren, waar gij de heerlijkste reliquie aanschouwd hebt, welke er bestaat. Volg mij naar mijn cel, en laat ons over de zaken spreken, ter wille waarvan gij gekomen zijt."

De kluizenaar hield zijn lamp in de hoogte en ging vooraan, gevolgd door Kenneth; en weldra bevonden beiden zich weder in de benedenkapel, welke zij eenigen tijd te voren verlaten hadden. Hier gaf de ridder den kluizenaar verscheidene brieven over, welke hem door de veldheeren van 't leger der kruisvaarders waren mede-

gegeven; toen keerde hij in 't andere vertrek terug, waar hij den Emir nog in denzelfden gerusten slaap terugvond.

Vermoeid van al 't geen er dien dag gebeurd was, wierp de ridder van den slapenden luipaard zich weer op zijn leger neder, en het duurde niet lang, of de wereld der zinnen had zich voor zijn oogen gesloten, en de bloemhof der verbeelding opende zich voor die zijner ziel. Tot aan den morgen sliep hij rustig door, droomende van de schoone Edith, de gesluierde dame, die de rozenknoppen aan zijn voeten had laten vallen.

DERDE HOOFDSTUK.

Terwijl al wat we in de beide vorige hoofdstukken beschreven hebben voorviel, lag koning Richard van Engeland, in 't legerkamp tusschen St. Jean d' Acre en Askalon, op 't ziekbed uitgestrekt. Ook zijn ijzersterk gestel had aan de verwoestende Aziatitische sluipkoortsen, die reeds zoo menigen dapperen strijder van 't heer der Christenen hadden weggesleept, geen weerstand kunnen bieden, en ziek en uitgeput lag hij thans op zijn eenzame legerstede; want uit vrees voor de besmetting, waagden slechts weinigen het, om de tent des kranken konings te betreden.

Slechts een enkele getrouwe, baron Thomas de Multon, lord van Gilsland, dien de koning en de Engelschen in 't leger gewoonlijk De Vaux noemden, was, zonder vrees voor de besmetting der gevaarlijke krankte, aan 't ziekbed van zijn monarch gebleven, en verpleegde thans den ongeduldigen, dikwerf driftigen patiënt met al de eerlijke en trouwe vriendschap van den soldaat, die gewoon is in de krijgsgevaren van zijn makker te deelen.

Zoo zat de Vaux ook heden aan de legerstede van zijn vorst. Richards blauw oog, dat toch al een ongemeen sterken glans bezat, was door de koorts nog in levendigheid vermeerderd, en schitterde tusschen de golvende lokken van zijn goudgeel haar, als de avondzon tusschen de vergulde donderwolken. Zijn mannelijk gelaat verried de vorderingen der verterende ziekte, en zijn veronachtzaamde baard bedekte de ongeschoren lippen en kin. Ongedurig wendde hij zich nu op deze dan op gene zijde, trok nu eens het dek over zich

heen, wierp het dan weer van zich af, en gaf alle teekenen van een rusteloosheid en ontevredenheid, welke de ziekte moest te weeg brengen in een karakter als dat van Richard, die, aan de meest ingespannen bedrijvigheid gewoon, thans tot een voortdurende rust en een algeheele werkeloosheid gedoemd was.

Zijn trouwe verpleger, lord de Vaux, was in gelaat, houding en beweging het volkomen tegenbeeld van den lijdenden vorst. Hij had een reusachtige gestalte, en zijn haar geleek in zwaarte aan dat van Simson, nadat het onder de schaar der Philistijnen gevallen was; want het was kort afgesneden, opdat het gemakkelijker onder den helm kon worden gebracht. Zijn groot bruin oog bewoog zich, wanneer Richard teekenen van opgewondenheid en rusteloosheid deed blijken. Zeker had zijn gelaat een aangenamer voorkomen gehad, eer het door litteekens ontsierd werd; zijn bovenlip was naar de mode der Normandiërs door een dikken knevel bedekt, die evenals zijn haar reeds grijs begon te worden. Men kon 't hem aanzien, dat de vermoeienissen en de verandering van luchtstreek op zijn lichaam geen invloed oefenden: hij was slank, had een sterke borst, gezonde longen en frissche ledematen. Reeds meer dan drie nachten had hij het wambuis van buffelleder, op welks schouder het kruis was afgeteekend, aangehouden en slechts bij tusschenpoozen, als bij uitzondering, eenige rust kunnen genieten. Alleen dan, wanneer hij den koning een geneesmiddel of wat drinken toediende, welk een en ander de ongeduldige vorst slechts van hem wilde aannemen, werd zijn gelaat minder streng; ja, er was in de vertrouwelijke en tevens kinderlijke manier, waarop hij die diensten vervulde iets treffends, iets, dat zoo geheel en al in tegenspraak was met zijn flink militair uitzicht.

De tent, waarin de koning lag, geleek meer op die van een eenvoudig voetknecht dan op die van een vorst; allerlei wapentuig, waaronder eenig nieuw en pas uitgevonden, lag rondom op den grond verspreid, of was aan de stijlen opgehangen. De vloer was bedekt met de huiden der op de jacht geschoten dieren, en daarop lagen drie alans (groote windhonden) wit als sneeuw. Op een kleine tafel vlak bij 't bed lag 's konings schild van beproefd staal, driehoekig van vorm met de drie klimmende leeuwen, welke de ridderlijke monarch als wapen had aangenomen; en daarbij de

gouden kroon, veel gelijkende op een hertogelijke coronet, behalve dat zij van voren hooger was dan van achteren. Deze kroon vormde, met het purperen fluweel en den geborduurden diadeem, het zinnebeeld van de opperheerschappij over Engeland. Daarnaast lag, als om dat teeken van koninklijke waardigheid te verdedigen, een kolossale strijdbijl, die elken anderen arm dan dien van Richard Leeuwenhart vermoeid zou hebben.

In een ander gedeelte van de tent hielden eenige officieren de wacht, terneergeslagen over den toestand van hun heer en niet zonder bekommering over den afloop der ziekte. Hun droevige stemming deelde zich aan de wachters vóor den ingang mede, die treurig af- en aangingen, of zwijgend op hun hellebaarden stonden te leunen, meer gelijkende op standbeelden dan op levende krijgslieden.

»Brengt gij mij geen goede tijding van buiten, Thomas?" vroeg thans de koning, na een lang, onrustig stilzwijgen. »Al onze ridders worden vrouwen en al onze dames nonnen — geen vonkje van heldenmoed of dapperheid verheldert meer een leger, hetwelk de bloem van de Europesche ridderschap bevat."

»De wapenstilstand, Mylord," antwoordde de Vaux met hetzelfde geduld, waarmede hij twintig malen dezelfde uitlegging gedaan had, »de wapenstilstand belet ons, om ons krachtige mannen te toonen, en wat de dames aangaat, onze meest gevierde schoonheden, de koningin en prinses Edith zijn op een pelgrimstocht naar het klooster van Engaddi, waar zij een gelofte voor de genezing van uwe Hoogheid vervullen."

»Hoe!" riep Richard driftig uit. »Wagen koninklijke vrouwen en maagden zich in een landstreek, waar de zwervende honden even weinig liefde tot hun naasten hebben als geloof in God!"

»In alle gevallen, Mylord," antwoordde de Vaux, »hebben ze Saladins woord voor haar veiligheid."

»Inderdaad," hernam Richard. »Ik heb den heidenschen sultan onrecht gedaan, en ben hem daarvoor voldoening schuldig. Gave God, dat ik hem die in persoon kon geven, zoodat christenen en heidenen het zagen!"

Terwijl Richard zoo sprak, stak hij zijn tot aan den schouder naakten arm uit het bed, en maakte, terwijl hij slechts met

moeite overeind rees, met gebalde vuist een beweging, alsof hij zijn zwaard of zijn strijdbijl over den tulband des sultans zwaaide. De oplettende ziekenoppasser noodzaakte hem echter, met een zachten dwang, dien de koning van niemand anders zou geduld hebben, om zijn vorige positie weer in te nemen en bedekte zijn gespierde ármen en schouders met een zorgvuldigheid, als die van een moeder voor haar kind.

»Gij zijt een strenge ziekenoppasser, ofschoon ge 't goed meent," zeide de koning met bitteren lach, terwijl hij zich aan den dwang onderwierp. »Inderdaad, een vrouwenmuts zou uw hoofd al even goed staan als een kindermutsje het mijne. Dan waart gij mijn kindermeid en ik het kind, en konden we kleine meisjes bang maken!"

»We hebben in onzen tijd mannen bang gemaakt, mijn vorst," hernam de Vaux, »en ik hoop, dat we het spoedig weer zullen doen; wanneer slechts eerst die koorts over is."

»Die koorts!" riep Richard driftig uit. »Ik alleen ben het, die daaraan lijd. Doch wat scheelt den anderen Christenvorsten: wat Philippe van Frankrijk — wat den hertog van Oostenrijk — wat Montserrat — wat den grootmeester der Tempelridders? Waarom zijn zij werkeloos? Hoe kan mijn ziekte of mijn dood den marsch van dertig-duizend man stremmen, die alle zoo dapper zijn als ik zelf? Waarom vereenigen zich niet de vorsten, om een nieuwen aanvoerder te kiezen?"

»Dat zou zeker gebeuren," antwoordde de Vaux, »wanneer uwe majesteit daaraan hare goedkeuring wilde schenken — ik heb echter gehoord, dat er onder de koninklijke aanvoerders reeds over deze zaak geraadpleegd is."

»Hoe!" riep Richard uit, wiens ijverzucht ontwaakte, »ben ik dan bij mijn bondgenooten vergeten? houden zij mij reeds voor dood? Doch neen, zij hebben gelijk — wien echter willen zij tot aanvoerder van het Christenleger kiezen?"

»Rang en waardigheid," zeide de Vaux, »wijzen tot dien hoogen post den koning van Frankrijk aan."

»Waarom ook niet?" zeide Richard. »Philippe van Frankrijk en Navarre, Montjou, Saint Denis, zijne allerchristelijkste majesteit — een mondvol om 't uit te spreken. Eén zaak echter is er te vreezen,

als ze hem verkiezen: dat hij in plaats van voorwaarts, rugwaarts zal gaan, tot hij in Parijs zal zijn aangekomen."

»Ze zouden ook den aartshertog van Oostenrijk kunnen nemen," zeide de Vaux.

»Hem, omdat hij dik en zwaarlijvig is als gij, Thomas? Die zou goed zijn, om met zijn ridders Rhijnwijn te drinken; dat zou nog 't beste zijn, wat hij kon uitrichten."

»Wij hebben nog den grootmeester der tempelieren," ging de baron voort, recht in zijn schik, dat hij de aandacht van zijn heer van diens ziekte op andere voorwerpen kon leiden, al was het dan ook ten koste van vorsten en machtigen. »Wat heeft uwe majesteit tegen hem?"

»Hm!" antwoordde koning Richard. »Broeder Giles Amaury kan men niets te laste leggen. Hij verstaat de kunst om een slag te ordenen en ook zelfs aan 't hoofd van zijn leger te vechten; maar hij is een schurk: want houdt men hem niet verdacht, ja, meer dan verdacht, dat hij aan de ongeloovigen al de voordeelen verkocht heeft, welke zij met de wapenen nooit zouden hebben verkregen? — Wat zou van zulk een aanvoerder te verwachten zijn?"

»Ja, dan blijft er mij nog slechts één over, om voor te stellen," hervatte De Vaux. »Wat zou Uwe Majesteit denken van den deftigen markies van Montserrat, wien gij toch geen wijsheid en ridderlijke deugden kunt ontzeggen?"

»Wijsheid? Listigheid, meent ge," hervatte Richard. »Inderdaad, wie kent Koenraad van Montserrat, wie kent dien windbuil niet? Sluw en behendig als hij is, zou hij zoo menigmaal van plannen verwisselen, als van versieringen op zijn wambuis! En ridderlijkheid? — Ja, hij zit mooi te paard en toont veel dapperheid — op het tornooi, waar de zwaarden bot zijn. — Weg met hem! Hij is een lafaard! — Doch, luister, wat zijn dat voor trompetten?"

»Ik denk, dat het die van koning Philippe zijn, mijn vorst," hernam de geduldige ziekenoppasser.

»Ge schijnt een slecht gehoor te hebben, Thomas," zeide de koning, terwijl hij poogde zich op te richten. »Bij den hemel! Hoort ge 't niet aan den klank? De Turken zijn in 't kamp! Ik hoor hun veldgeschreeuw!"

En andermaal beproefde de koning, om zijn legerstede te verlaten, en 't was slechts met inspanning van al zijn krachten, dat de Vaux hem in 't bed kon houden.

»Gij zijt een valsche verrader, de Vaux," zeide de woedende monarch, nadat hij zich andermaal ademloos naar den wil zijns oppassers had moeten schikken. »O, had ik maar kracht genoeg, dan zou ik u met mijn strijdbijl de hersenen inslaan."

»Ik wenschte, dat ge die kracht hadt, mijn vorst," antwoordde de Vaux, »al ware 't ook op 't gevaar af, dat gij haar zoo gebruiktet. De Christenheid zou er bij winnen, wanneer Thomas Multon dood, en Leeuwenhart weer zich zelf ware!"

»Mijn eerlijke, trouwe dienaar," zeide Richard getroffen, terwijl hij hem de hand reikte, welke de baron kuste, »vergeef mij mijn drift. Het is de brandende koorts, die u gescholden heeft, niet uw liefhebbende meester, Richard van Engeland. Ik bid u, ga eens zien, wat voor vreemden er in 't legerkamp zijn; want dat trompetgeschal komt niet van Christenen."

Thomas de Vaux stond op, en verliet de tent, doch beval den kamerheeren, pages en dienaars om, gedurende zijn afwezigheid, welke hij hoopte dat slechts kort zou duren, hun oplettendheid te verdubbelen, met de bedreiging, dat hij hen tot verantwoording zou roepen, wanneer ze nalatig in hun dienst waren. En die bedreiging deed hen met dubbele nauwlettendheid hun plicht vervullen; want ze vreesden den toorn van den strengen en onverbiddelijken Lord Gilsland niet minder dan dien van hun koning en heer.

Deze intusschen ging de legerplaats door en overtuigde zich weldra, dat de zieke koning zich niet vergist had; want dat de muziek, welke hij gehoord had, inderdaad die van de pijpen, schalmeien en pauken der Saraceenen was. Op eenigen afstand toch bemerkte hij tot zijn groote verbazing uit het gedrang der kruisvaarders de witte tulbanden en lange speren der Saraceenen, ook de wanstaltige koppen van eenige kameelen en dromedarissen, die boven de hoofden der menigte uitstaken.

Verwonderd over dit onverwachte schouwspel, zag de baron naar alle kanten rond, of er niet iemand was, die hem opheldering kon geven omtrent de aanwezigheid der gewapende vijanden; daar zag

hij met snelle schreden een man naar zich toekomen, in wien hij terstond den Schotschen ridder van den luipaard herkende.

»Mylord de Vaux van Gilsland," zeide Kenneth. »Een oogenblik gehoor, als 't u welgevallig is. Ik moet u noodzakelijk spreken."

»Mij?" vroeg de baron. »Welnu, spreek! Wat hebt ge mij te zeggen? Maar kort, bid ik u; want ik ben in den dienst des konings."

»Wat ik u te zeggen heb, betreft juist koning Richard," hernam Kenneth. »Ik breng hem, zooals ik hoop, genezing."

Lord Gilsland keek den Schot ongeloovig aan, en antwoordde: »Gij zijt toch, voor zoover mij bewust is, geen arts, mijnheer de Schot."

»En toch ben ik in staat, den koning genezing te brengen. — Doch de tijd dringt — en daarom verzoek ik u, mij terstond bij Zijne Majesteit toe te laten."

»Dat in 't geheel niet, mijn goede heer!" hervatte de baron, »ten minste niet, vóor gij mij de zaak nader verklaard hebt. Vorstelijke ziekekamers staan maar niet voor iedereen open, zooals de Noordelijke herbergen."

»Mylord," hervatte Kenneth. »Het kruis, dat ik evengoed draag als gij, en het gewicht der zaak, welke ik mee te deelen heb, moeten thans een gedrag rechtvaardigen, waarvoor ik mij anders wel zou wachten. Weet dan, Mylord, dat ik een Moorschen arts medebreng, die den koning zal genezen."

»Een Moorschen arts," hernam de Vaux. »En wie staat er mij borg voor, dat hij in plaats van artsenij geen vergif medebrengt?"

»Zijn eigen leven, Mylord, zijn hoofd, hetwelk hij tot pand aanbiedt."

»Ik heb reeds zoo menigen brutalen schurk gekend," antwoordde de Vaux, »die zoo weinig om zijn eigen leven gaf, dat hij met even lichten tred naar de galg ging, als moest hij een dans met den beul uitvoeren."

»Hier is 't een geheel ander geval, Mylord," hernam Kenneth. »Saladin, wien niemand den naam van een edelen en dapperen vijand ontzegt, heeft dezen arts herwaarts gezonden met een eerewacht en gevolg — wel getuigen van de hooge achting, waarin El-Hakim (zoo heet de geneesheer) bij den sultan staat aangeschreven — en laat den koning verzoeken, zich door dezen zijn lijfarts te doen genezen, opdat hij hem des te eerder een bezoek kunne

brengen. Moge het u dus, als lid van 's konings geheimen raad, behagen, deze kameelen van hun last te doen bevrijden en bevel te geven tot een goede ontvangst van den geleerden arts."

»Zonderling!" zeide de Vaux. »En wie zal voor de eerlijke bedoelingen van den sultan instaan in een geval als dit, waarin kwade trouw hem op eens van zijn machtigsten en gevaarlijksten vijand zou verlossen?"

»Ik zelf," antwoordde Kenneth, »wil, met eer en leven, voor hem borg blijven."

»Zonderling!" herhaalde de Vaux. »Doch mag ik u vragen, heer ridder, op welken grond gij dat doen wilt?"

»Mylord," antwoordde de Schot. »Ik kan u slechts ten antwoord geven, dat mijn schildknaap, de eenige van mijn gevolg, dien oorlog en ziekte mij tot mijn dienst hebben overgelaten, gevaarlijk ziek lag aan dezelfde koorts, die den dapperen koning Richard, het voornaamste lid van onze heilige onderneming, verteert. Deze arts, El-Hakim, heeft hem nog geen twee uren geleden, artsenijen gegeven en reeds ligt de zieke in een verkwikkenden slaap. Dat hij de hardnekkige ziekte genezen *kan*, daaraan twijfel ik geenszins, en dat hij het doen *wil*, daarvoor staat, mijns bedunkens, zijn zending borg door den sultan van Egypte en Syrië, een man, die zoo vereerenswaardig en edel is, als een blinde heiden en ongeloovige het zijn kan."

De baron luisterde met den blik ter aarde geslagen, als iemand die twijfelt en niet van zins is, zich dien twijfel te laten ontnemen. Eindelijk zeide hij:

»Kan ik uw schildknaap zien, goede Sir?"

De Schot aarzelde en bloosde; eindelijk echter antwoordde hij:

»Jawel, Mylord van Gilsland; doch wanneer gij mijn slecht kwartier ziet, moet gij bedenken, dat de Schotsche ridders en edellieden zulk een goed leven, zulke gemakkelijke bedden en zulke prachtige woningen niet hebben als hun zuidelijke naburen. Ik woon armoedig, Mylord," voegde hij er met nadruk bij; terwijl hij den weg naar zijn woning insloeg.

»Schande over den kruisvaarder," antwoordde de Vaux, »die aan wereldschen glans en weelderig gemak denkt, waar het om de verovering van de heilige stad te doen is, waarin onze Heer en

Heiland zelf in armoede en behoefte heeft rondgewandeld. Wees daarom onbekommerd, heer ridder; ik vereer hoog den man die de ongemakken van den oorlog evengoed draagt als de geringste zijner krijgslieden."

Intusschen hadden zij 't gedeelte van het legerkamp bereikt, waar de ridder van den luipaard zijn woonplaats had. Het was een plaats, groot genoeg voor dertig tenten, doch grootendeels ledig — uit trots namelijk had de ridder een ruimte aangevraagd, uitgestrekt genoeg voor zijn oorspronkelijk gevolg — er stonden slechts eenige ellendige hutten, met takken en palmbladeren gedekt. Die, welke zich in 't midden daarvan bevond, was, als de tent des aanvoerders, kenbaar door een dubbel getakt vaantje, aan de punt eener lans vastgehecht en dat slap neerhing als een onder de verzengende stralen der Arabische zon verwelkende bloem. Doch geen pages of schildknapen, geen enkele wachter zelfs stond bij dat beeld van leenroerige macht en ridderlijke waardigheid.

De Schotsche ridder wierp een blik vol treurigheid op de ledigstaande hutten, boog zijn reusachtige gestalte, toen hij de lage deur zijner woning binnentrad, en wenkte den baron van Gilsland, om hem te volgen.

De eenvoudige ruimte der hut werd bijna geheel door twee legersteden ingenomen. De eene was ledig en bestond uit een hoop bladeren, met de huid eener antilope bedekt. Wapenen, welke er naast lagen, en een zilveren crucifix, dat er boven hing, deden zien, dat zij de legerstede van den ridder zelven was. De andere was die van den zieke, van wien ridder Kenneth gesproken had, een sterk gebouwd, doch reeds bejaard man. Zijn legerstede was beter dan die van zijn heer, en men bemerkte, dat zelfs de beste kleeren van den ridder gebruikt waren, om het den dienstman gemakkelijk te maken. Een groot stuk van een antilope hing aan een der stutbalken; 't was niet moeilijk om te raden, hoe men daaraan gekomen was, want een prachtige windhond, die er nog edeler uitzag dan zij welke het ziekbed van koning Richard bewaakten, lag aan het voeteneinde van des ridders legerstede en liet bij hun binnentreden een onderdrukt gebrom hooren. Doch toen het dier zijn heer zag, begroette het hem door 't kwispelen met zijn staart, zonder echter te blaffen, als wist het schrandere beest uit zijn instinct, dat in een ziekekamer rust en stilte noodzakelijk zijn.

Naast de legerstede van den zieke zat op een zetel van dierenvellen de Moorsche arts, van wien de ridder gesproken had. Bij het sobere licht, dat in de hut viel, kon men bemerken, dat hij een langen, zwarten baard had, die tot op de borst afhing, en dat hij een hooge Tartaarsche muts en een wijden kaftan, beiden van een donkere kleur, droeg. De lord stond met een soort van eerbied naast zijn begeleider, en gedurende een lange poos hoorde men niets dan het langzame, regelmatige ademhalen van den zieke, die in een diepen slaap lag.

»Hij heeft in zes nachten niet geslapen," fluisterde Kenneth Baron van Gilsland in 't oor.

»Edele Schot!" fluisterde Thomas de Vaux, terwijl hij de hand van den ridder greep en hartelijk drukte; doch eer hij verder kon spreken, rees de arts op, legde de hand van den zieke, wiens pols hij opmerkzaam had nagegaan, zacht op het dek, naderde de beide ridders, gaf hun een teeken om te zwijgen, nam beiden onder den arm en ging met hen de tent uit.

»In den naam van Issa Ben Mariam [1]), dien wij evengoed als gij vereeren," zeide hij, »stoort toch de werking niet van de artsenij, welke hij gebruikt heeft. Indien hij thans ontwaakte, 't zou zijn dood zijn of 't verlies van zijn verstand. Komt weder op de ure van 't avondgebed, en ik beloof u, dat deze zieke in staat zal zijn, om, zonder nadeel voor zijn gezondheid, een kort gesprek met u te houden."

Met deze woorden trad de Moorsche arts, die zoo geheel doordrongen scheen van het Oostersche spreekwoord, hetwelk zegt, dat de kamer van den zieke het koninkrijk van den arts is, de tent weer binnen. De beide ridders bleven voor de deur staan, en Kenneth verwachtte, dat zijn bezoeker afscheid van hem zou nemen. Deze greep andermaal de hand des ridders en zeide op een hartelijken, welmeenenden toon:

»Edele Schot, veroorloof mij, eer ik u verlaat, te voleindigen, wat ik u aan 't krankbed uws dienstmans wilde zeggen, toen de arts mij daarin verhinderde: dat gij mij namelijk van dit uur af, waarin ik gezien heb welk een mate van menschenliefde gij jegens

[1]) Jezus, den zoon van Maria.

uw knecht uitoefent, onder het tal uwer vrienden kunt rekenen."

»Ik dank u, Mylord," antwoordde de ridder, »voor deze vriendelijke woorden. Wees overtuigd, dat ik uw vriendschap aanneem, en u de mijne uit grond van mijn hart aanbied!"

Beiden drukten elkander nogmaals de hand, en de Vaux keerde naar de tent van den koning terug, na de belofte te hebben gedaan, om tegen vespertijd aan het bed van den zieke te komen. Eer hij echter vertrok, reikte Kenneth hem een schrijven van aanbeveling voor den arts over, hetwelk door Saladin aan koning Richard gericht was.

VIERDE HOOFDSTUK.

»Een zonderlinge historie, welke ge me daar mededeelt," zeide de zieke koning, toen de baron van Gilsland hem de tijding van de aankomst van den arts en wat daar verder aan vast was, had medegedeeld. »En zijt gij er volkomen van overtuigd, dat die Schot een man van eer is?"

»Zoo zeker, als ik eenmaal hoop zalig te worden," antwoordde de Vaux met volle overtuiging.

»En hoe heeft hij zich als ridder gedragen?" vroeg de koning verder.

»Het staat veel meer aan Uwe Majesteit dan aan mij, om het gedrag eens ridders te beoordeelen," antwoordde de Vaux. »Ik ben er van overtuigd, dat gij de dapperheid van den ridder van den luipaard wel zult hebben opgemerkt, die in den slag altijd in de voorste reien strijdt en in het tornooi onze beste kampioenen overwint. Er is genoeg over zijn daden gesproken."

»En terecht, Thomas," hervatte de koning. »Ik heb inderdaad dezen ridder reeds langen tijd gadegeslagen en wel opgemerkt, met welk een ijver hij zijn plicht vervult. Mijn veldheersstaf zou dien van een nar niet waard zijn, als *die* man mijn oog ontgaan was. En wat dien geleerden heiden aangaat — zooals gij zegt, zou de Schot hem in de woestijn ontmoet hebben?"

»Neen, mijn vorst, de Schot verhaalde mij, dat hij was afgezonden naar den ouden kluizenaar van Engaddi, van wien men zooveel....."

»Dood en hel!" riep Richard driftig uit. »Afgezonden en waartoe? Wie heeft het gewaagd, iemand derwaarts te zenden, terwijl de koningin zich in het klooster van Engaddi bevindt op een pelgrimstocht tot mijn genezing?"

»De raad der kruisvaarders heeft hem gezonden, Heer," antwoordde de Vaux, »tot welk doel, heeft hij geweigerd om mij te zeggen. Overigens twijfel ik er aan, of men in het leger weet, dat uw koninklijke gemalin zich op een pelgrimstocht bevindt — zelfs de vorsten kunnen het bezwaarlijk weten; daar de koningin geheel afgezonderd heeft geleefd, sedert uw liefde haar heeft verboden, u te verplegen, uit vrees voor besmetting."

»Goed; ik wil dat alles in aanmerking nemen," hernam Richard. »Deze Schot, deze afgezant dus, trof den reizenden dokter in de grot van Engaddi aan — niet waar?"

»Niet den dokter," hernam de Vaux, »maar hij trof, naar ik meen, in de nabijheid van de grot, een Saraceenschen Emir aan, met wien hij onderweg handgemeen was geweest; en daar zij in elkander wederzijds waardige tegenstanders gevonden hadden, gingen zij, naar de gewoonte van dappere ridders, te zamen naar de grot van Engaddi."

Hier zweeg de Vaux; want hij was er de man niet naar, om een lange geschiedenis in één adem te verhalen.

»En troffen zij daar den arts aan?" hernam de koning.

»Neen, mijn vorst," antwoordde de Vaux; »maar, toen de Saraceen vernam, dat Uwe Majesteit gevaarlijk krank was, beloofde hij den Schot, dat hij zou beproeven, of Saladin u zijn eigen lijfarts zou willen zenden, aan wiens bekwaamheid hij hoogen lof toezwaaide, en hierop eerst kwam de arts in de grot, nadat de Schotsche ridder twee dagen op hem gewacht had. Hij heeft een gevolg als een vorst: trommen en pauken, dienaren te voet en te paard, en brengt een geloofsbrief van Saladin mede."

»En is dat stuk door Giacomo Loredani onderzocht?"

»Ik heb het den tolk ter hand gesteld, alvorens ik het hier bracht. Hier is de vertaling in het Engelsch?"

Bij deze woorden reikte hij den koning een perkament over.

»Lees 't mij voor," zeide de koning.

De Vaux las:

»Den zegen van Allah en zijn profeet Mahomed! (»Laat den ongeloovigen hond naar den duivel loopen met zijn Allah en diens profeet!" riep de koning uit). Saladin, de koning der koningen, sultan van Egypte en Syrië, het licht en de toevlucht der aarde, zendt den grooten Melech Ric, Richard van Engeland, zijn groet. Daar men ons heeft medegedeeld, dat de hand der krankheid zwaar op u ligt, koninklijke broeder, en dat gij slechts Armenische en Joodsche medicijnmeesters bij u hebt, die werken zonder den zegen van Allah en onzen heiligen profeet (»De kerel is gek!" mompelde Richard), zoo hebben we, om u te behandelen en te genezen, onzen eigen lijfarts, Adonbeck el Hakim gezonden, bij wiens verschijning de engel Azraël [1]) zijn vleugelen uitspreidt en de ziekekamer verlaat; die kennis bezit van de kracht van kruiden en steenen, het pad van de zon, maan en sterren, en den mensch kan redden van alles, wat hem niet op het voorhoofd geschreven is. En dit doen we, terwijl we u bidden, zijn bekwaamheid te vereeren en er gebruik van te maken, niet alleen daarom, dat wij uwe eer en waardigheid, die de roem van alle volken van Frangistan zijn, een dienst mogen bewijzen, maar ook, opdat we den strijd, die ons tegenwoordig scheidt, ten einde mogen brengen, hetzij door een eervolle overeenkomst of door een openlijke beslissing op het slagveld; want het voegt noch uw rang, noch uw roem, om den dood van een slaaf te sterven, evenmin als het onzen roem waardig zou zijn, als zulk een dapper tegenstander door zulk een ziekte aan onze wapenen werd ontrukt. En daarom, de heilige.....

»Zwijg maar," riep Richard uit. »Ik heb mijn buik al vol van dien hond van een profeet. Het hindert mij, dat die dappere en edele Saladin in zulk een dooden hond gelooft! — Ja, ik wil zijn arts zien. Ik wil mij aan de behandeling van dezen El-Hakim onderwerpen — ik wil den sultan zijn grootmoedigheid vergelden — ik wil hem opzoeken in den slag, zooals hij dit waardig voorstelt, en hij zal in Richard van Engeland geen ondankbare vinden. Ik zal hem tot de heilige kerk terugbrengen met mijn strijdkolf, met slagen als hij zelden gevoeld heeft. Hij zal zijn dwalingen moeten opgeven voor mijn ontzaglijk zwaard, al moest ook het doopwater

[1]) De doodsengel.

geverwd zijn met ons beider bloed! Haast u, de Vaux, Hakim hier te brengen!"

»Mylord," zeide de baron, die misschien het te groote vertrouwen voor de uitwerking der koortshitte aanzag, »bedenk, dat de sultan een heiden is en dat gij zijn ergste vijand zijt."

»Juist daarom ben ik hem des te meer verplicht, dat hij mij zulk een dienst bewijst; opdat niet een ellendige koorts den strijd tusschen twee koningen zooals wij zijn ten einde brenge. Bij mijn eer, 't zou zonde zijn, aan Saladins goede trouw te twijfelen!"

»Diensondanks zou het toch niet kwaad zijn, Heer, om eerst de uitwerking af te wachten, welke de geneesmiddelen van dien arts op den Schotschen dienstman hebben," hernam Lord Gilsland. »Mijn eigen leven staat hier op het spel; want ik zou waard zijn om als een hond te sterven, wanneer ik in deze aangelegenheid niet de grootste voorzichtigheid in acht nam."

»Ik heb nooit geaarzeld uit vrees voor mijn leven," zeide Richard.

»Ook ik zou niet aarzelen, mijn vorst," antwoordde de Vaux, »indien het alleen mijn eigen leven gold."

»Nu dan, achterdochtig mensch," hernam Richard, »ga dan, om de werking van 't geneesmiddel te zien. Mij is het onverschillig, of het genezing of dood brengt; want het verveelt mij, hier langer als een aan de veeziekte stervende os neder te liggen, wanneer daarbuiten trommen geroerd worden en trompetten schetteren."

De baron van Gilsland spoedde zich weg, om zich terstond naar de tent van den Schotschen ridder te begeven en zich van den gezondheidstoestand des schildknaaps te overtuigen; want het was thans het door den arts bepaalde uur.

Ridder Kenneth was juist afwezig; doch de arts zat weer in dezelfde houding aan het ziekbed, zooals de Vaux hem reeds eenige uren vroeger had aangetroffen, en voelde den kranke van tijd tot tijd den pols. De Vaux groette hem bij zijn binnentreden met een zwijgende buiging van 't hoofd, om de rust van den altijd nog slapende niet te storen.

De arts beantwoordde den groet des barons op gelijke wijze; daarop raadpleegde hij zijn astrolabium, het orakel der Oostersche wijsheid, en, nadat hij met nauwgezette stiptheid het oogenblik van het avondgebed had afgewacht, viel hij op de knieën, met het ge-

laat naar Mecca gewend, en sprak de gebeden, welke den werkdag des Mahomedaans besluiten. Al dien tijd stond de Vaux zwijgend aan het voeteneinde van het ziekbed; want hij wilde den Saraceen niet in 't volbrengen zijner godsdienstige plichten storen, hoe onheilig hem die ook toeschenen.

Nadat de Moor weder opgestaan was, nam hij uit een klein zilveren doosje een spons, die waarschijnlijk van een sterkriekend vocht doortrokken was: want, toen hij haar onder den neus van den slapende hield, ontwaakte deze en staarde met verwonderde blikken om zich heen. 't Was een akelig gezicht, toen hij daar genoegzaam naakt op zijn legerstede verrees, terwijl zijn beenderen en schonken uitstaken, als had er nooit vleesch op gezeten; zijn gelaat was uitgerekt en vaal; alleen zijn oog, ofschoon eerst verwilderd, werd langzamerhand kalm en rustig.

Thans bemerkte de zieke de tegenwoordigheid van zijn voornamen bezoeker: hij deed een poging om het hoofd te ontblooten, ten einde deze zijn eerbied te bewijzen.

»Kent gij mij, vassal?" vroeg lord Gilsland hem.

»Niet goed, mylord," antwoordde de schildknaap met zwakke stem. »Ik heb lang geslapen en zwaar gedroomd. Doch gij moet een aanzienlijk lord zijn, zooals uw rood kruis doet zien."

De arts had intusschen den pols van den zieke onderzocht en wendde zich thans tot den lord.

»Zie hem in de oogen, Mylord," zeide hij. »De koorts is verdwenen; hij spreekt kalm en verstandig; zijn pols slaat zoo geregeld als de uwe — voel zelf maar."

Thomas van Gilsland voldeed terstond aan de uitnoodiging, en bevond, dat de man geheel vrij van koorts was.

»Verwonderlijk!" riep hij uit. »Bij alle Heiligen! die man is genezen! Moor, gij moet mij terstond naar de tent van koning Richard volgen."

»Wacht nog een korte poos, Mylord," gaf de arts ten antwoord. »Laat mij eerst de eene genezing voltooien, vóor ik aan de andere begin; zoodra ik den zieke een tweede schaal van dit heilzame elixir ingegeven heb, ga ik met u."

Dit zeggende, haalde hij een zilveren schaal voor den dag, vulde die met water uit een naast het bed staande, van een uitgeholde

pompoen vervaardigde flesch, nam daarop een kleinen met zilverdraad gewerkten buidel, welks inhoud de Vaux niet kon zien, doopte dien in de schaal en beschouwde alles eenige minuten lang met de grootste oplettendheid. Het kwam den baron voor, dat er ten gevolge van deze bewerking eenige gisting in 't water ontstond; was dat werkelijk het geval, dan duurde het maar kort.

»Drink," zeide de arts tot den zieke. »Slaap en ontwaak geheel genezen."

De zieke zette de schaal aan de lippen en dronk met blijkbaar welbehagen; toen vouwde hij zijn uitgeteerde handen en hield die ten hemel, als om God zijn dank te brengen, langer echter kon hij den slaapdrank, welken hij had ingenomen, geen weerstand bieden, en viel hij in een zoete sluimering.

»Thans ben ik bereid, u te volgen, Mylord!" zeide de dokter tot den baron, die met de grootste verbazing dat alles had aanschouwd. »Laat ons nu naar de tent van uw koning gaan!"

Beiden verlieten met schier onhoorbaren tred de hut, en lieten de verdere zorg voor den zieke aan den prachtigen windhond over, die voor het bed van den slapende zat en diens van zijn legerstede afhangende hand lekte.

Intusschen waren er in de tent des konings zaken voorgevallen, welke den oplettenden ziekenoppasser de Vaux, die, toen hij zich naar de tent van Kenneth spoedde, eenigen tijd door den bisschop van Tyrus was opgehouden, zeer verontrust zouden hebben, indien hij er iets van geweten had. Nauwelijks toch had de baron de tent verlaten, of de koning, wiens eigenaardige ongedurigheid door de koorts nog zeer vermeerderd was, begon over zijn weggaan te morren, en te verlangen, dat hij terugkwam. Alles had hij beproefd, om zich den tijd te korten; eerst moesten hem zijn dienaars verstrooien, daarop had hij hen toornig van zijn bed gejaagd, en geboden, hem een ander tijdverdrijf te bezorgen. Maar noch het brevier van zijn huiskapelaan, noch de roman van den hofschrijver, noch de harp van zijn lievelingsminstreel wilden helpen. Woedend wilde hij van zijn bed opstaan en eischte zijn kleeren. Slechts met ontzaglijke inspanning was hij door zijn sidderende kamerheeren in zijn bed gehouden. Eindelijk had hij een bode gezonden, om den ridder van den luipaard te halen. Hij hoopte afleiding te erlangen,

door omstandiger mededeeling aangaande diens zending naar den kluizenaar van Engaddi van zijn ontmoeting met den Moorschen arts te vernemen.

Toen dus de Vaux, die, zooals we reeds zeiden, door den bisschop van Tyrus was opgehouden, in de tent van Kenneth kwam, was de ridder reeds vertrokken; want hij had zich gehaast, om aan 't bevel van den koning te voldoen, en trad weldra in de tent van Richard.

»Uw naam," zeide de koning, »is Kenneth van den luipaard? Wie heeft u den ridderslag gegeven?"

»Koning Willem van Schotland," antwoordde Kenneth.

»Met een zwaard, dat waardig is, eer uit te deelen," hernam de koning. »Ook is het op de schouders van geen onwaardige neergekomen; want ik zelf heb u moedig en onverschrokken op 't slagveld zien kampen, waar 't gevaar het dreigendst was."

Kenneth maakte een buiging, en vergenoegde zich met te antwoorden, dat hij steeds zijn best gedaan had, om zijn plicht te vervullen, en dat dit voortaan ook zijn streven zou zijn.

»Daaraan twijfel ik geenszins," hernam Richard. »Doch genoeg hierover. Ik wenschte wel van u te vernemen, heer ridder, tot welk doel en met welke volmacht gij kort geleden naar de woestijn der Doode zee en naar Engaddi geweest zijt."

»Op bevel van den raad der vorsten van den heiligen kruistocht," antwoordde de ridder.

»En wie heeft het gewaagd, u dit bevel te geven, terwijl ik, voorwaar niet de laatste in 't verbond, daarvan niets wist?"

»Het paste mij niet, Uwe Hoogheid," antwoordde Kenneth, »naar eenige bijzonderheden te vernemen. Ik ben een krijger van het kruis, die zonder tegenspraak de bevelen van de aanvoerders moet gehoorzamen, welke aan 't hoofd der heilige onderneming staan."

»Goed gesproken," hervatte koning Richard. »Mijn verwijt treft ook niet u, maar hen, met wie ik, zoodra het den hemel zal behagen mij van dit verwenschte leger der kwellingen en werkeloosheid op te richten, strenge afrekening zal houden. En wat was de inhoud van uw last?"

»Met verlof van Uwe Hoogheid," antwoordde de Schot, »komt het mij voor, dat Uwe Majesteit zulks niet beter kan vernemen, dan van hen die mij gezonden hebben; zij kunnen u dan tevens

reden voor mijn zending geven, terwijl ik er slechts het uiterlijke, niet den inhoud van weet."

»Geen uitvluchten, mijnheer de Schot; dat zou niet in uw voordeel zijn," riep de zoo licht tot toorn vervoerde monarch uit.

»Mijn voordeel, Sire," hervatte Kenneth kalm, »heb ik, als een zaak die geen aandacht waardig was, achtergesteld, toen ik mij door mijn gelofte aan den kruistocht verbond; wat ik steeds voor oogen heb, is meer mijn eeuwig heil dan mijn aardsche grootheid!"

»Bij 't heilig sacrament!" riep de koning uit. »Gij zijt een brave kerel! Hoor, Heer Ridder! Ik houd veel van de Schotten; zij zijn dapper, schoon onvriendelijk en halsstarrig. Ik ken het karakter uwer landslieden nauwkeurig; maar ben volstrekt niet van zins, daarom inschikkelijkheid te gebruiken. Ik eisch dus van u, te bedenken, dat ik, als een der eerste medeleden van het Christenverbond, het recht heb, de onderhandelingen van mijn medebondgenooten te kennen. Deel mij daarom mede, wat ik moet weten en wat ik beter van u dan van anderen kan vernemen."

»Heer," antwoordde de Schot. »Daar gij mij dus noodzaakt, zal ik de waarheid spreken. Weet dan, dat mij opgedragen was, om door bemiddeling van den kluizenaar van Engaddi, een heiligen, eerwaardigen en door Saladin zelf beschermden man, den voorslag te doen tot....."

»Tot verlenging van den wapenstilstand, ongetwijfeld!" viel Richard hem driftig in de rede.

»Neen, bij St. Andreas, dat niet, mijn vorst!" antwoordde de Schot. »Wel het voorstel, om een duurzamen vrede te vestigen, waardoor ons leger Palaestina zou kunnen verlaten."

»Bij God!" riep Richard vol verbazing uit. »Hoe slecht ik ook altijd over hen gedacht heb, tot zulk een laagheid had ik niet kunnen droomen, dat zij zich zouden vernederen! — En onder welke voorwaarden zou die vrede worden gesloten?"

»Dat is mij niet toevertrouwd geworden, Heer," antwoordde Kenneth. »Ik heb ze verzegeld aan den kluizenaar overgegeven."

»En waarvoor houdt gij dien waardigen kluizenaar — voor een krankzinnige, een verrader, of een heilige?"

»Zijn krankzinnigheid, Heer," gaf Kenneth ten antwoord, »is mijns inziens voorgewend, om zich de gunst en vereering der hei-

denen te verwerven, die waanzinnigen voor door den Hemel begeesterden aanzien; mij ten minste kwam het voor, dat hij die kwaal slechts liet zien, als hem zulks te pas kwam."

»En hoe oordeelt gij over zijn politiek?" vroeg de koning.

»Het scheen mij toe, Heer," antwoordde Kenneth, »dat hij aan den gelukkigen afloop van den kruistocht twijfelde — ten minste, sedert de arm van Richard van Engeland heeft opgehouden Saladin te bestrijden."

»En daarom is de angstige politiek van den kluizenaar gelijk aan die van deze ellendige vorsten, die, hun ridderlijke waardigheden en hun geloof vergetende, slechts kunnen besluiten, om terug te trekken, die liever in laffe vlucht over een stervenden bondgenoot zouden trappen, dan vooruit te rukken, om een gewapenden Saraceen te gemoet te gaan."

»Vergeef mij mijn vrijmoedigheid, Heer koning," hervatte de Schotsche ridder. »'t Ware beter, dat wij dit gesprek eindigden; want het verergert slechts uw ziekte, welke het Christenheir meer vreest, dan de ruiterbenden der ongeloovigen."

Inderdaad steeg de kleur op 's konings wangen en werden zijn bewegingen hoe langer hoe koortsiger. Met gebalde vuist en een bliksemend oog scheen hij zoowel naar lichaam als naar ziel te lijden, terwijl hij voortging:

»Gij moogt mij vleien, Heer Ridder; mij ontglippen doet ge niet. Ik moet meer van u weten, dan ge mij tot nu toe hebt meegedeeld. Zaagt ge mijn gemalin te Engaddi?"

»Zooveel ik weet, niet, Heer," antwoordde Kenneth in groote verlegenheid: want hij dacht aan de middernachtelijke processie in de kapel.

»Ik vraag u," hernam de koning met luider stem, »of ge in de kapel der Carmeliter nonnen te Engaddi, Berengaria, de koningin van Engeland, en haar hofdames niet hebt gezien, die daar op een pelgrimstocht waren?"

»Heer," antwoordde Kenneth. »Gij zult vernemen, wat ik u berichten kan. In een onderaardsche kapel, waarin de kluizenaar mij bracht, zag ik een plechtige processie, waarbij zich eenige dames bevonden. Daar zij echter in dichte sluiers gehuld waren, was het mij onmogelijk te weten, of uw gemalin onder haar was."

»En herkendet gij geen enkele van die dames?"

Kenneth zweeg blozend.

's Konings aderen aan zijn slapen zwollen op — een teeken, dat hij toornig was — en zich eenigszins op zijn bed oprichtende, riep hij, terwijl zijn oogen dreigend vuur schoten: »Ik vraag u, Ridder van den luipaard, bij uw riddereer — kendet gij geen van die dames?"

»Heer!" stotterde Kenneth verlegen, »ik heb wel een vermoeden."

»Ook ik heb een vermoeden!" riep Richard met donderende stem; »want ik zie slechts al te goed, tot wie gij 't waagt uw oogen op te heffen, wier lievelingskleur op uw helmpluim en uw sjerp prijkt! — Doch hoed u, luipaard, voor den leeuw! Wie op de maan verlieft, is een dwaas — doch wie haar door een sprong van een toren denkt te bereiken, gaat door zijn dwaasheid geheel en al te gronde."

Op dit oogenblik vernam men in 't voorste gedeelte van de tent eenige stemmen, die naar den koning vroegen. Richard streek de hand over zijn voorhoofd en bedwong zich, om kalm te zijn.

»Vertrek," zeide hij tot Kenneth, »en herinner u de geschiedenis van de maan. Zoek terstond de Vaux op, en zend mij dien met den Arabischen arts — deze zal mij gezond maken. 't Is daartoe hoog tijd."

De ridder van den luipaard verliet het vertrek, en terstond daarop meldde de kamerheer twee gezanten van den raad der vorsten, die gekomen waren, om hun opwachting te maken bij zijne Engelsche Majesteit.

»Ha!" riep Richard uit. »Inderdaad, het is allerliefst van de vorsten, dat ze mij nog in 't land der levenden gelooven! — Wie zijn die gezanten?"

»De grootmeester der Tempelieren en de markies van Montserrat."

»Onze broeder van Frankrijk houdt van geen ziekbedden," zeide Richard. »Indien Philippe ziek geweest ware, reeds sedert lang had ik hem op zijn krankbed bezocht. — Jocelijn, breng mijn bed in orde, het is omgewoeld, als moest het de baren der zee voorstellen — geef mij dien stalen spiegel eens aan, en kam mij haar en baard. Ze gelijken inderdaad veeleer op de manen van den leeuw dan op de haarlokken van een Christenmensch; — breng water!"

»Heer," waagde de sidderende kamerheer tegen te werpen, »de artsen zeggen, dat koud water gevaarlijk kan zijn."

»Zwijg mij van de artsen," hernam de monarch. »Als zij hun zieken niet genezen kunnen, willen ze hen ten minste plagen. — Ziezoo," riep hij, nadat hij zich gewasschen had, »laat nu de gezanten binnenkomen."

De grootmeester der Tempelieren was een lang en mager man, wien het bijwonen van vele veldslagen vóor zijn tijd oud gemaakt had; hij had een kalm, scherp oog en een voorhoofd, waaraan men kon bespeuren, dat hij gewoon was om te denken en te overpeinzen.

Ofschoon deze man aan het hoofd stond van die broederschap, welke door haar eed verplicht is, om tot de verovering van 't Heilige land en in 't bijzonder van den zich te Jeruzalem bevindenden tempel mede te werken, beschuldigde hem toch de openbare meening van geheime verbintenis met den sultan en van verraad. Ook koning Richard deelde, zooals wij weten, in dat vermoeden tegen den grootmeester, en wierp hem een half verachtenden, half toornigen blik toe, toen hij, in zijn wijden mantel gehuld, de tent binnentrad.

Ook 's grootmeesters metgezel, de vorstelijke ridder van Montserrat, behoorde niet tot de personen, die zich in de genegenheid van den ridderlijken koning mochten verheugen. De schoone man, die nog in de kracht des levens was, mocht al om zijn verstand in den krijgsraad in hoogachting staan; in den slag echter zag men hem nooit in de voorste reien strijden — hij hield er meer van, de krijgslieden, welke in de tweede linie stonden, tot den strijd aan te voeren. Richard hield hem daarom — en misschien niet ten onrechte — voor laf; bovendien werd hij beschuldigd van eigenbaat en het zoeken van eigen voordeel, door ondernemingen, welke hij voor zich zelf verrichtte en die ten nadeele der bondgenooten strekten. Geen wonder dus, dat ook deze afgezant geen vriendelijken blik van den zieken koning kreeg.

Nadat de gewone begroetingen gewisseld waren, begon de markies de beweegredenen van hun bezoek uiteen te zetten. — Ze waren, zeide hij, door de vorsten van 't kruisleger, die zich zeer bezorgd maakten omtrent den toestand van den dapperen koning van Engeland, afgezonden, om naar diens welstand te vernemen.

»We weten het, hoeveel gewicht die vorsten aan mijn gezondheid hechten," antwoordde Richard spottend, »en kunnen ons best voorstellen, hoe het hun moet gesmart hebben, om veertien dagen lang hun ongerustheid daarover te onderdrukken, ongetwijfeld uit vrees, dat zij, door hun angst over mijn toestand te doen blijken, mijn ziekte zouden verergeren."

Daar de markies door dit antwoord in blijkbare verwarring geraakte, nam de grootmeester het woord, om kort en goed te verklaren, dat zij door den Raad der Vorsten waren afgezonden, om den koning te verzoeken, zich niet aan de behandeling van den arts toe te vertrouwen, dien de ongeloovige sultan gezonden had, eer de Raad maatregelen had getroffen, om de verdenking weg te nemen of te bevestigen, welke hij thans koesterde omtrent het doel, hetwelk achter die zending verborgen lag.

»Grootmeester van de heilige en dappere orde der tempelieren, en gij, hoogedele markies van Montserrat," antwoordde de koning met een verachtenden glimlach. »Wanneer het u gelieft, u voor eenige oogenblikken in 't aangrenzende vertrek te begeven, dan zult gij bemerken, hoeveel gewicht wij aan dien welgemeenden raad uwer koninklijke en prinselijke collega's hechten."

De markies en de grootmeester verwijderden zich met een stomme buiging, en hadden nog slechts weinige minuten in 't andere vertrek vertoefd, toen de Moorsche arts, in gezelschap van baron van Gilsland en den Schotschen ridder Kenneth, de kamer binnentrad. Richard richtte zich een weinig op zijn legerstede op, sloeg een doordringenden blik op 't gelaat en de gestalte van den Moor, die vol eerbied het bed van den koninklijken zieke genaderd was en rustig en kalm dien blik verduurde.

»Wees mij welkom, Hakim," zeide Richard toen. »Ik dank uw edelen meester voor het bewijs van deelneming, hetwelk hij mij door deze zending geeft — ga terstond aan uw werk."

De arts maakte een diepe buiging en voelde lang en met groote oplettendheid den pols van den zieke, terwijl de Vaux en Kenneth in ademlooze afwachting daarbij stonden. Hierop vulde de geleerde man een schaal met bronwater, en hield er den ons reeds bekenden buidel in, welken hij uit zijn kleed te voorschijn had gehaald. Toen hij den drank sterk genoeg oordeelde, bood hij dien den koning aan.

»Wacht een oogenblik, Hakim," zeide Richard. »Gij hebt zoolang mijn pols gevoeld — laat mij thans den uwen onderzoeken."

Zonder de minste aarzeling reikte de Moor zijn hand den koning toe, en zijn lange dunne vingers werden een oogenblik door de groote vuist van Richard omvat, die van zijn kant met opmerkzaamheid den polsslag onderzocht van de hand, waarin de geneesheer de schaal vasthield.

»Zijn bloed vloeit zoo kalm als dat van een kind," zeide Richard daarop. »Zoo vloeit het bloed niet van hen, die vorsten vergiftigen. De Vaux, of ik blijf leven of dat ik sterf, gij zorgt er voor, dat Hakim eervol en in veiligheid het kamp der kruisvaarders verlaat. Doe onze groete, wakkere arts, aan den edelen Saladin. Sterf ik, het is ook zonder den minsten argwaan tegen hem — herstel ik, dan zal ik hem danken, zooals een held het kan wenschen."

Toen richtte de koning zich nog meer in zijn bed op, nam de schaal, en wendde zich tot den markies en den grootmeester, die zwijgend aan den ingang van 't vertrek stonden.

»Luistert wel, wat ik zeg," zeide hij, »en laat mijn vorstelijke broederen mij met een beker Cypruswijn bescheid doen: op den onsterfelijken roem des kruisvaarders, die het eerst met zijn lans of zijn zwaard op de poort van Jeruzalem slaat, en op den eeuwigen smaad en schande van hem, die het werk laat varen, tot welks volbrenging hij zich verbonden heeft!"

Hierop ledigde hij de schaal tot op den bodem, en zonk uitgeput op het hoofdkussen neer, door de Vaux opgeschud, om zijn vermoeid hoofd te ontvangen. Zwijgend, maar met veelbeteekenende gebaren, beval de arts toen den aanwezigen, behalve de Vaux, die zich door geen tegenwerpingen van 't bed zijns geliefden meesters liet verwijderen, om het vertrek te verlaten, en aan dat bevel werd gehoorzaamd: weldra was de baron met den Moorschen arts alleen bij 't koninklijke ziekbed.

Lith. Emrik & Binger.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Schijnbaar kalm, doch met woede en wraak in 't hart wegens den openlijken hoon, hun door koning Richard aangedaan, die getoond had, dat hij hun raadslagen kende, hadden de markies van Montserrat en de grootmeester der Tempelieren de tent van Engelands koning verlaten en traden zwijgend naast elkander voort, ieder in zijn eigen gedachten verzonken. Zoo kwamen zij in de nabijheid van hun paarden, die op eenigen afstand van Richards tent stonden, toen eensklaps Koenraad van Montserrat bleef staan, als nam hij een besluit, het stilzwijgen afbrak en tot zijn begeleider zeide:

»Grootmeester, ik moet u noodzakelijk spreken. Laat ons paarden en gevolg naar onze tenten zenden: want wat ik u te zeggen heb, mag door geen getuige gehoord worden."

Op 't anders zoo ernstige gelaat van den Tempelier kwam een nauw merkbaar glimlachje; hij zelf wilde juist denzelfden voorslag aan den markies doen. Hij gaf echter geen antwoord, maar knikte slechts zwijgend ten teeken van toestemming. Daarop zetten beiden hun wandeling voort; terwijl zij de meer bevolkte deelen der zeildoeken stad vermeden en zich naar de breede ruimte wendden, welke zich tusschen de vestingwerken en de tenten uitstrekte, waar zij er zeker van konden zijn, door niemand beluisterd te worden. Hier bleef de markies staan, keek den grootmeester scherp in de oogen, en zeide tot hem:

»Giles Amaury, hebt gij den toast opgemerkt, dien Richard ons toeriep, toen hij den drank zou gebruiken?"

De grootmeester keek zijn metgezel even scherp aan, terwijl hij antwoordde:

»Een vreemde toast, niet waar? Men zou haast vermoeden, dat hij iets van uw plannen wist."

»Waarom zegt gij niet van *onze* plannen, grootmeester der Tempelieren?" vroeg de markies met een valschen grijnslach. »Want als ik plannen koester, dan hebt gij even goed de uwe. — Laat ons openhartig met elkander spreken — welke voordeelen verwacht gij van den kruistocht voor uwe orde?"

»Dat wil zooveel zeggen, als dat gij den sluier van mijn gedachten wenscht weg te trekken, inplaats van mij de uwe te ontdekken," antwoordde de voorzichtige Tempelier. »Doch ik wil u met een parabel antwoorden, mij eens door een derwisch uit de woestijn verhaald. — Een boer bad eens den hemel om regen, en morde, wanneer er niet genoeg, naar 't geen hij behoefde, viel. Om zijn ontevredenheid te straffen, deed God nu den Eufraat om zijn landerijen stroomen, en daarom werd de man met al wat hij bezat verzwolgen, juist door de vervulling van zijn eigen wensch."

»Welnu, luister dan naar mij," hernam Koenraad; terwijl hij eerst nog eens rondkeek, of er soms ook iemand in zijn nabijheid was, die zijn woorden kon hooren. »Ik wenschte, dat de Eufraat of de zee ook de christelijke legerplaats overstroomde en dien Richard met zijn geheele leger verzwolg."

»Dat zou immers niet genoeg zijn," hernam de grootmeester glimlachend. »Dan moesten er nog negentien twintigsten van de legerbenden der andere vorsten in dien vloed verzinken."

Koenraad knikte goedkeurend, en zeide:

»Wat er dan overbleef, zou genoeg zijn, om de bedoelingen der christelijke edelen in Palaestina, alsook de uwe te bevorderen. Aan ons zelf overgelaten, zouden wij van Saladin hebben kunnen verwerven, dat hij ons als kleine vorsten had erkend en onder billijke voorwaarden vrede en bescherming toegestaan. Op deze wijs echter, terwijl de vreeselijke kruistocht den sultan bedreigt, kunnen wij niet aannemen, dat hij, wanneer het gevaar voor hem voorbij is, iemand van ons met zijn Syrische bezittingen zal beleenen of het bestaan van Christelijke ridderorden dulden, die hem zooveel schade hebben toegebracht."

»Voorzeker niet," antwoordde de Tempelier. »Maar de kruisvaarders kunnen de overwinning behalen en het kruis opnieuw op de wallen van Sion planten."

»En welk voordeel zou dit den Tempelieren of mij schenken?" vroeg de markies.

»Wat u aangaat, gij zoudt er voordeel uit kunnen trekken," hernam de grootmeester. »Koenraad van Montserrat zou koning van Jeruzalem kunnen worden."

»Zoudt gij het denken?" vroeg de markies. »Meent gij inderdaad — gesteld eens, dat het gelukte, Saladin zoodanig te slaan, dat de herstelling van het Latijnsche koninkrijk van Jeruzalem denkbaar ware — meent gij, dat men zich zoo veel moeite zou gegeven hebben, om den markies van Montserrat tot koning daarvan te maken? Neen, inderdaad, neen; mijn hoofd zou die kroon niet dragen, vooral niet als Richard van Engeland genezen was en bij de keus zijn stem zou hebben uit te brengen: want hij is evenmin mijn vriend als de uwe."

»Ik vrees, dat gij maar al te zeer de waarheid zegt, markies de Montserrat," hernam de grootmeester ernstig. »En daarom zijn we door de voordeelen, welke wij verwachten, van nature bondgenooten. Geloof mij, ik twijfel er geenszins aan en heb er nooit aan getwijfeld, dat, wanneer de verbonden vorsten de heilige stad innemen en het koninkrijk Jeruzalem herstellen mochten, mijn orde evenmin als uw nietig markgraafschap de onafhankelijkheid zou behouden, welke zij tegenwoordig bezitten. Zelfs koester ik de stellige overtuiging, dat ze na een volkomene overwinning, welke zij door onze medewerking mochten hebben verkregen, de medehelpers ter zijde zouden werpen, zoo als men de splinters van een gebroken lans in het tornooi wegwerpt."

»Alles zeer waar, grootmeester der Tempelridders," hernam de markies. »Doch wat blijft u te hopen over, wanneer de vrede gesloten werd, en Jeruzalem in Saladins bezit bleef?"

»Dan zou mijn hoop zijn," antwoordde de Tempelier, terwijl hij zacht fluisterend sprak, »dat de Sultan ons aanzienlijke provinciën zou geven, om een schaar welgepunte Frankische lansen tot zijn dienst te hebben. In Egypte, in Perzië zouden hem eenige honderden van zulke bondgenooten, in vereeniging met zijn eigene

lichte ruiterij, de overwinning verzekeren op den overmachtigsten vijand. Deze onze afhankelijkheid zou een tijd lang duren, waarschijnlijk zoo lang als de ondernemende Saladin leeft. Neem eens aan, dat hij dood was, en wij voortdurend de versterkingen uit Europa ontvingen, welke onzer orde ten dienste staan; wat zouden wij dan niet kunnen uitrichten, wanneer ons die vorsten niet meer in den weg stonden, wier aanzien ons thans in de schaduw stelt en die, wanneer zij hier bleven en gelukkig waren in hun ondernemingen, ons gaarne voor altijd tot afhankelijkheid zouden willen vernederen."

»Gij hebt volkomen gelijk, grootmeester," antwoordde de markies. »Uw woorden vinden een echo in mijn ziel. Welke middelen echter zijn er, om ons daarvoor te behoeden?"

»Dat moet ik in de eerste plaats aan den verstandigen markies van Montserrat vragen, die mij hier heeft gebracht met het kennelijk voornemen om mij voorslagen te doen," antwoordde de sluwe tempelridder, die de voorzichtigheid had, om zijn nieuwen bondgenoot steeds het eerst te laten spreken.

»Wij moeten trachten, de verbonden vorsten te scheiden," antwoordde Montserrat.

»Heel goed," hernam de grootmeester. »Maar hoe zullen we dat doen?"

»Door oneenigheid en tweedracht tusschen hen te zaaien," hernam de markies. »Vooreerst hebben we Philippus van Frankrijk, die zich slechts in een oogenblik van dweperij en door den aandrang van zijn edelen tot de onderneming heeft laten overhalen. Hij is ijverzuchtig op koning Richard, en verlangt vurig, naar zijn land terug te keeren, om andere plannen van verovering te volvoeren, wier doel dichter bij Parijs ligt. Hij behoeft slechts een geschikt voorwendsel, om zich van een oorlogstooneel te verwijderen, waar hij, en dat begrijpt hij zeer goed, niets anders doet dan de krachten van zijn koninkrijk verspillen."

»En de aartshertog van Oostenrijk?" vroeg de tempelridder.

»O, wat dezen aangaat," hervatte Koenraad. »Ik houd niets voor gemakkelijker, dan juist hem van de bondgenooten te scheiden: want hij gevoelt zich altijd achtergesteld bij den Engelschen koning, en meent, dat zijn eigen verdiensten niet erkend worden, omdat

iedereen steeds den mond vol heeft van koning Richard. Hierin vindt hij een genoegzame reden, om Richard te haten. Er is slechts een kleine windvlaag noodig, om de smeulende vonk der tweedracht tot een heldere vlam aan te wakkeren, zoodat de breuk, welke er tusschen hen ontstaat, onheelbaar is. Voor die windvlaag zal ik zorgen."

»Maar koning Richard zelf?" vroeg de grootmeester altijd even kalm. »Hoe zult gij dien aan 't verbond onttrekken?"

»O, wat Richard aangaat. Laat hem eerst beter worden! En is hij hersteld, wat nood! Slagen wij er in, de andere vorsten tot den terugkeer te bewegen, dan kan hij met zijn volk alleen den oorlog tegen Saladin onmogelijk voortzetten; goed- of kwaadschiks zal hij vrede moeten maken en naar zijn eiland terugkeeren."

»Nu, vriend! Gij ziet de vervulling uwer wenschen in 't geheel niet donker in. — Maar wanneer het u eens mislukte? Als de tweedracht, welke gij onder de vorsten denkt te zaaien, eens niet onheelbaar ware of door Richards geestkracht verijdeld werd? Als eens de Franschman en de Oostenrijker, ondanks uw kuiperijen, niet naar hun land terugkeerden? Neen, vriend, er is een veel korter en eenvoudiger middel, om den oorlog ten einde te brengen."

»En dat is?" vroeg de markies met gespannen verwachting.

De tempelier keek nogmaals rond, of niemand hem kon beluisteren, toen vatte hij Koenraad bij de hand en zeide langzaam; terwijl hij op elk woord nadruk legde:

»Richard — moet — sterven!"

De markies deinsde van schrik achteruit.

»Hoe!" riep hij. »Spreekt gij van Richard van Engeland — van Leeuwenhart — den dappersten ridder der Christenheid?"

Zijn wangen waren bleek geworden; hij beefde over zijn geheele lichaam, terwijl hij deze vragen uitte. De tempelier zag hem aan met zijn onbewegelijke trekken, waarop zich een verachtende grijnslach liet zien.

»Weet ge, op wien ge in dit oogenblik gelijkt, Koenraad?" vroeg de grootmeester van de orde der Tempeliers. »Niet op den geslepen markies van Montserrat, die over 't lot der staten zou kunnen beslissen, maar op den schooljongen, die in het tooverboek van zijn meester een bezwering heeft gevonden, den duivel heeft

opgeroepen, toen hij er 't minst aan dacht, en nu voor den boozen geest die hem verschenen is, sidderend en bevend staat te kijken."

»Maar 't is een verschrikkelijk, een vloekwaardig middel," hernam de markies, nog steeds bevende.

»Het eenige veilige en afdoende," gaf de grootmeester ten antwoord. »Is koning Richard dood, dan zal geen der andere vorsten genegen zijn, den oorlog verder voort te zetten. Zijn dood is dus wisse vrede — een zekere vervulling onzer wenschen."

De markies dacht na; want ondanks zijn gewetenloosheid verzette zich toch zijn betere natuur er tegen, om zulk een schandelijke misdaad te volvoeren, of er zelfs de hand toe te leenen. Het duurde echter niet lang, of zijn trots en eergierigheid behaalden de overhand op zijn betere gevoelens en hij sprak genoegzaam fluisterend:

»Misschien hebt gij gelijk. Laat mij echter, alvorens ik dit uiterste middel aanwend, het mijne beproeven, en trachten, den vrede tusschen Oostenrijk en Engeland te verstoren!"

Bij deze woorden scheidden zij van elkander. Koenraad van Montserrat bleef onbewegelijk op de plaats staan, waar dit merkwaardig onderhoud had plaats gegrepen, en zag den grootmeester van de orde der Tempeliers na, wiens wit, golvend gewaad langzamerhand in het duister van den avond verdween.

»Inderdaad," zeide hij bij zich zelf. »Ik heb den duivel in eigen persoon bezworen. Wie had kunnen denken, dat die deugdzame grootmeester bereid zou zijn, om meer voor zijn orde te doen, dan ik het voor mijn eigen voordeel zou durven! — Deze kruistocht moet gestaakt worden; doch aan het middel, mij door dien duivelachtigen grootmeester aan de hand gedaan — durf ik niet denken; ofschoon het wel het zekerste, wellicht het minst gevaarlijke is!"

Zoo in zichzelf sprekende, ging hij weer naar de legerplaats. Daar viel hem, terwijl hij nog over de middelen peinsde om zijn eigen plan ten uitvoer te brengen, eensklaps de groote vaan van de Engelsche banier in 't oog, die genoegzaam in 't midden der legerplaats van een kleinen heuvel woei, verheven boven al de overige vorsten en adellijken, als moest ook zij even als haar heer de voornaamste plaats en de opperheerschappij bekleeden.

Een vlug verstand als dat van Koenraad komt snel op de ge-

dachte van de middelen, welke hem tot bereiking van zijn doel dienstig kunnen zijn.

Ha!" riep hij uit. »Gij zult mij helpen, om te slagen. Morgen eet ik bij den aartshertog, en we zullen zien, of daar niets is te verrichten ter bevordering van mijn plannen, eer we tot de misdaad overgaan, ons door den tempelridder voorgesteld."

Terstond begaf hij zich naar zijn tent, en hoezeer de avond ook reeds gevallen was, zond hij aartshertog Leopold, die een lief hebber was van een goed glas, een vat heerlijken Cypruswijn, eerst kort geleden door hem ontvangen, met den voorslag, dat zij samen diens deugd eens zouden beproeven, door hem te vergelijken met de Rhijnsche en Hongaarsche wijnen.

Den volgenden morgen kreeg de markies, — zooals hij dan ook verwacht had — een uitnoodiging tot de hertogelijke tafel, waarvan deze vorst ontzaglijk veel hield en welke hij, vooral wanneer hij gasten had, steeds zoo rijkelijk liet bezettten, dat ze al 't aanzien had van den maaltijd eens regeerenden vorsten. Met vreugd nam Koenraad de uitnoodiging aan en begaf hij zich op 't vastgestelde uur naar de reusachtige tent, waarin Leopold plach te tafelen en 't grootste gedeelte van den dag door te brengen.

Leopold van Oostenrijk, die later op zijn eigen manier beroemd is geworden door de in de geschiedenis gebrandmerkte gevangenneming van Richard Leeuwenhart, was toenmaals een man van middelbaren leeftijd, een groot, schoon man met blonde lokken, welke om zijn gelaat golfden. Door zijn slemperige levenswijs was hij wel wat zwaarlijvig geworden, en ontbrak het hem, ondanks de rijke kleeding, welke hij gewoon was te dragen, aan de waardigheid van een vorst; ja, 't had er veel van, als ontbrak het hem aan kracht, om dat zware lichaam te bewegen. Zijn verstand geleek volkomen op zijn uiterlijk. Hij had een zwak en wankelend karakter, dat geen grooter doel kende dan om boven vele verbondene vorsten in uiterlijken praal uit te steken, vooral boven koning Richard, die zich zoozeer door zijn eenvoudige levenswijs en matigheid onderscheidde. Deze, wien het tafelgenot en 't onmatig wijndrinken van Leopold tegen de borst stuitte, voedde voor den aartshertog een gevoel van verachting, hetwelk weldra door den Oostenrijkschen vorst bemerkt en met doodelijke vijandschap beantwoord werd. En op

die wederzijdsche vijandschap had de markies zijn plan gebouwd, toen, hij met het doel om de tweespalt der beide vorsten te vergrooten en tot een openbare breuk te doen stijgen, de tent van den aartshertog binnentrad.

Leopold ontving zijn gast met groote beleefdheid, wees hem de plaats aan zijn rechterhand aan en gaf weldra het sein, dat men zou opdoen. Een aantal dienaren bewoog zich in de tent en droeg de spijzen op; behalve deze bevonden zich in de tent ook de hofnar en de sprookspreker of improvisator, die achter 's Hertogs stoel stonden, en wier taak het was, om den maaltijd door geestige en ernstige invallen op te vroolijken.

De sprookspreker, die in 't huis des aartshertogs zoo wat het midden hield tusschen een minister en een raadsheer, was in 't zwart fluweel gekleed, versierd met verschillende gouden en zilveren munten, hem door de mildheid van verschillende vorsten geschonken. In de hand droeg hij een korten staf, aan welks uiteinde een menigte zilveren penningen waren vastgemaakt en waarmee hij schudde, om de oplettendheid der aanzittenden te vestigen op 't geen hij wilde zeggen. Hij was bij afwiseling vleier, redenaar en dichter, en zij die een witten voet bij den hertog hadden, zorgden er voor, dat zij den sprookspreker tot vriend hielden.

Opdat zijn wijsheid echter niet vervelend zou worden, moest de hofnar, Jonas Schwanker, dienen, die een spitse muts met bellen droeg, welke hij geducht schudde, eer hij beginnen zou om iets te zeggen; terwijl hij tevens met zijn insgelijks met bellen voorzienen narrenstaf vrij wat leven maakte. Wie van beiden, de wijze of de nar, 't meest in de gunst van hun heer stond, zouden wij moeilijk kunnen beslissen.

Gedurende den maaltijd en te midden van het geweld, dat beter aan een herberg op kermistijd dan aan de tent van een regeerenden vorst zou gevoegd hebben, werd de aartshertog met een nauwkeurigheid bediend, die ten volle bewees, hoeveel waarde hij aan de kleinste ceremoniën hechtte, welke hij voor de waardigheid van zijn rang en stand volstrekt onontbeerlijk achtte. Men bediende hem geknield, en die eer werd alleen toegestaan aan pages uit de edelste geslachten; hij at van zilver en dronk onmatig Tokajer en Rhijnwijn uit gouden bekers. Zijn hertogsmantel was rijk met hermelijn

versierd en zijn met fluweelen schoenen bekleede voeten rustten op een zilveren voetbank.

Koenraad van Montserrat droeg er gedurende den maaltijd behoorlijk zorg voor, den hertog veel te doen drinken. De deftige dwaasheden van den sprookspreker en de vernuftige invallen van den nar juichte hij niet minder toe dan de aartshertog zelf, en wachtte daarbij geduldig en oplettend het oogenblik af, waarop een van beiden iets zeggen zou, dat hem in 't volvoeren van zijn plan behulpzaam kon zijn.

Eindelijk maakte de nar, nadat hij zijn muts geschud had, een geestige opmerking ten koste van den koning van 't heidekruid (een spotnaam aan koning Richard gegeven, daar hij uit het geslacht van Plantagenet afstamde en planta genista heidekruid beteekent). Om niet bij zijn dwazen metgezel achterlijk te blijven, liet de sprookspreker onmiddellijk daarop de munten van zijn staf klinken en zeide met een komische deftigheid, »dat het heidekruid of de planta genista (daarmee natuurlijk Plantagenet bedoelende) het teeken van de nederigheid was, en dat het dus hun, die zich daarnaar noemden, wel in de eerste plaats mocht herinneren, dat zij zich met de deugd der nederigheid versierden."

Deze opmerking, door den aartshertog met luiden bijval beloond, was voor Koenraad juist geschikt ter volvoering van zijn plannen. Hij wendde zich terstond tot zijn gastheer, wiens gelaat reeds gloeide van 't onmatig aanspreken van den beker.

»Een voortreffelijke spreuk," begon hij tegen den hertog. »Want inderdaad zou het goed zijn, als de koning van 't heidekruid, Richard van Engeland, wat minder trotsch ware. Hebben niet wij allen, en gij in 't bijzonder, edele aartshertog, ons deel aan de uitrustingen van dezen kruistocht? En toch matigt zich deze koning een voorrecht aan boven de vorsten, die vrijwillig zijn bondgenooten zijn geworden."

»Hoe, markies?" vroeg de ijverzuchtige hertog. »Meent gij dat in ernst? — Waarom vermoedt gij het?"

»Ik kan het slechts uit de enkele omstandigheid opmaken," antwoordde Koenraad, »dat zijn banier alleen in het midden des legers staat, als ware de koning opperbevelhebber van 't geheele Christenheir."

»En gij kunt daar zoo koel over spreken!" riep de aartshertog

uit, wien het bloed nog meer naar 't gezicht steeg, nu hij van toorn sidderde.

»Waarom niet?" vroeg Koenraad. »Het zou den armen markies van Montserrat weinig passen, zich tegenover een krenking van eer te verzetten, waaraan een Philippe van Frankrijk en een Leopold van Oostenrijk zich geduldig onderwerpen."

Leopold balde de vuist en sloeg met kracht op de tafel.

»Ik heb er reeds met Philippe over gesproken," zeide hij. »Zijn antwoord was altijd, dat hij geen tweedracht wou verwekken."

»De wereld weet, welk een groot staatsman Philippe is," hervatte Koenraad. »Intusschen twijfel ik geenszins, of ook gij hebt gewichtige redenen, om u aan de heerschappij van Engeland te onderwerpen."

»Ik mij onderwerpen!" riep Leopold uit, terwijl hij van zijn zetel opsprong. »Ik, de aartshertog van Oostenrijk, mij onderwerpen aan dien eilandkoning! Neen, bij den hemel! Het geheele heir der Christenen zal zien, dat ik mijn recht weet staande te houden, en geen duim breed voor dezen Engelschen bulhond wijk! — Op, mijn vassalen! Op! volgt mij, wij zullen, zonder een oogenblik te verliezen, den adelaar van Oostenrijk op een plaats planten, waar hij even hoog zal wapperen als de leeuw van Engeland!"

Door een juichende schaar van gasten omgeven, snelde hij buiten de tent, greep zijn eigene, hier geplante banier, en stormde de zijnen vooruit naar den heuvel, van welks top de Engelsche vaan wapperde.

Hier aangekomen, keek de aartshertog naar Koenraad de Montserrat om, doch zag hem niet meer onder de meer of min dronken gasten, welke hem gevolgd waren om getuigen te zijn, hoe een vorst de hem aangedane beleediging wreekt; de markies had zich namelijk, zoodra hij de uitwerking van zijn aanstoken had gezien, uit de voeten gemaakt, nadat hij te voren aan eenige onzijdige personen zijn afkeuring over de onbezonnenheid van den hertog te kennen had gegeven. Toen Leopold zijn gast niet gewaar werd, dien hij gaarne tot ooggetuige had gehad van zijn daad, wendde hij zich tot zijn juichend gevolg, en verklaarde, dat het zijn doel geenszins was, om tweespalt in het heir der kruisvaarders te verwekken; maar dat hij slechts zijn eigene vrijheden en rechten, welke hem

op gelijken trap met den koning van Engeland plaatsten, verlangde te handhaven. »Daarom wil ik mijn banier, welke ik van de keizers, mijn voorvaderen, ontvangen heb, naast die van den afstammeling der Anjou's verheffen; vreedzaam zullen de vanen nevens elkander wapperen." Dit zeggende, plantte hij den stok zijner banier in den grond, bij de vaan van Engeland, en beval tevens, dat men een vat wijn zou brengen, om zijn gevolg te onthalen, hetwelk nu onder muziek en trommelslag menigen beker tot verheerlijking van Leopolds daad en tot eer van den aan de zijde van Engelands leeuw fladderenden adelaar ledigde.

Intusschen was het oogenblik gekomen, hetwelk de arts, volgens zijn berekening, bepaald had, om den koninklijken zieke uit zijn weldadigen slaap te wekken. Nadat hij, even als bij den schildknaap des Schotschen ridders, de spons gebezigd had, onderzocht hij den pols van Richard, en verklaarde aan baron van Gilsland, die in gespannen verwachting het ontwaken des konings verbeidde, dat de koorts den patient voor goed verlaten had en dat het dus, bij 't krachtige lichaamsgestel van Richard, niet noodig was om een tweede dosis van 't sterke geneesmiddel te gebruiken. De koning zelf scheen evenzeer van dat gevoelen te zijn; want, rechtop in zijn bed zittende en zich de oogen wrijvende, vroeg hij aan de Vaux, hoeveel geld hij op dit tijdstip in kas had.

De baron kon hem het bedrag niet nauwkeurig opgeven.

»Dat komt er niet op aan," hernam Richard. »Geef al wat er is, aan dezen geleerden arts, die, zoo als ik geloof, mij aan den dienst van den kruistocht teruggegeven heeft."

»De wijsheid, welke Allah mij geschonken heeft, heb ik niet voor geld veil," antwoordde de Moorsche geneesheer. »Daarenboven, weet, groote koning, dat de goddelijke artsenij, welke gij gebruikt hebt, al haar kracht zou verliezen, wanneer ik voor haar aanwending goud aannam."

»De arts weigert zijn belooning!" zeide de Vaux verbaasd in zichzelf. »Inderdaad zoo iets is mij nog nooit voorgekomen."

Koning Richard echter zeide:

»Voorwaar, Thomas! Deze edele Moor zou om zijn onbaatzuchtigheid allen, zelfs der bloem onzer ridderschap, ten voorbeeld kunnen strekken!"

»Het is reeds een voldoende belooning voor mij," zeide de Moor, terwijl hij de armen over de borst kruiste en een eerbiedige en toch waardige houding aannam; »het is reeds een voldoende belooning voor mij, dat zulk een groot koning als Melech Ric zoo van zijn dienaar spreekt. Laat mij u nu bidden, u weer rustig op uw leger te vlijen; want ofschoon ik geen tweede dosis van den genoemden drank voor noodig houd, kan toch een te vroege inspanning, vóór uw krachten geheel teruggekeerd zijn, nadeelig op u werken."

»Ik moet u gehoorzamen, Hakim," zeide de koning. »Doch geloof mij, ik gevoel mij zoo volkomen vrij van het verterende vuur, dat in mij brandde, dat ik geloof in staat te zijn, om nog heden met zwaard en lans te paard te stijgen. — Doch luister! Wat is dat voor een gejuich en muziek in 't leger? Ga eens zien, Thomas, wat dat moet beteekenen."

De Vaux verwijderde zich en keerde weldra terug.

»'t Is aartshertog Leopold," zeide hij op onverschilligen toon, die echter met het onstuimige hijgen zijner breede borst in tegenspraak was. »Met zijn drinkebroers houdt hij een optocht door 't legerkamp."

»Die dronkaard!" riep Richard uit. »Moet hij dan het geheele Christelijke heir tot getuige zijner slemperijen maken? — Wat moet gij hebben, heer markies?" hernam hij tot Montserrat, die op dit oogenblik de tent binnentrad.

»Ik wenschte, geëerde Vorst," antwoordde de markies, »naar uw gezondheid te komen vernemen, des te meer, omdat ik van het gastmaal van den aartshertog van Oostenrijk kom, en niet wensch door u te worden gehouden als deel nemende in hetgeen hij thans doet."

»Zoo!" riep Richard uit. »En wat doet de wijnzuiper dan?"

De Vaux, die achter den koning was gaan staan, poogde wel door verschillende wenken en teekens den markies te doen begrijpen, dat hij Richard niet zou zeggen, wat daar buiten voorviel; maar Koenraad hield zich alsof hij 't niet begreep, en antwoordde:

»Wat de aartshertog doet — heeft voor iedereen weinig beteekenis; daar hij waarschijnlijk zelf niet recht weet, wat hij doet.

't Is inderdaad een bespottelijk dronkenmanswerk, om de banier van Engeland, die in 't midden van 't leger staat, neer te rukken, en er zijn eigene voor in de plaats te zetten."

»Wat zegt gij?" riep de koning uit met een stem, die de dooden had kunnen opwekken.

»Hoe?" hervatte de markies. »Kan Uwe Majesteit toornig worden, wanneer een dwaas..."

»Geen enkel woord meer!" schreeuwde Richard, terwijl hij van zijn legerstede sprong en zich haastig aankleedde. »Zwijg, Thomas, geen woord — wie zich nog een lettergreep veroorlooft, is geen vriend van Plantagenet! Stil, Hakim! stil!"

Met deze woorden rukte de koning het zwaard van den stijl der tent en snelde zonder eenig ander wapen en zonder eenig gevolg de deur uit. Koenraad hield als van verbazing de handen hemelwaarts, en scheen met de Vaux te willen spreken; maar Thomas stiet hem driftig van zich af, riep een koninklijken stalmeester en gaf dezen haastig het volgende bevel:

»Spoed u naar Lord Salisbury's kwartier, hij moet terstond zijn manschap bijeenverzamelen en ze mij oogenblikkelijk toevoeren naar 't midden der legerplaats, waar Engelands banier waait."

De stalmeester haastte zich, om het bevel van den baron te volbrengen, en weldra klonk in 't kwartier van Salisbury de kreet: »Bogen en lansen! — Bogen en lansen!" hetwelk terstond beantwoord werd door de zich verzamelende krijgslieden met den kreet: »Sint George voor het schoone Engeland!" Kort daarop reeds kon Salisbury, volgens 't bevel van de Vaux, naar de bepaalde plaats oprukken.

Intusschen vervolgde koning Richard, het zwaard in de vuist, en slechts door de Vaux en eenige dienaren begeleid, met grooten spoed zijn weg naar den heuvel. Men moest het kwartier van den ridder van den luipaard door. Deze bemerkte terstond, dat er 't een of ander gevaar dreigde, greep schild en lans, en sloot zich bij den koning aan, die weldra aan den voet des heuvels kwam, welks helling en top met het gevolg van den aartshertog en een tallooze menigte toeschouwers bedekt was, de laatste uit nieuwsgierigheid bijeengestroomd, om den afloop der gewaagde onderneming te zien. Door deze menigte baande Richard zich een weg,

gelijk een schip dat met volle zeilen door de golvende baren steigert, zonder er zich over te bekommeren, of zij zich achter zijn steven weder vereenigen.

De top der hoogte was een kleine vlakke plaats, waarop de banieren der beide mededingers stonden, nog steeds door 's hertogs vrienden en gevolg omgeven. In 't midden van den kring bevond zich hertog Leopold zelf, die met innig welbehagen de daad beschouwde, welke hij had verricht, en met niet minder welgevallen naar de kreten van goedkeuring luisterde, welke zijn aanhangers niet moede schenen te worden, om te zijner eere aan te heffen. — Daar drong op eens Richard in den kring, slechts door de Vaux en Kenneth vergezeld, maar op zich zelf alleen een onoverwinlijk leger.

»Wie heeft het gewaagd," riep hij met donderende stem, terwijl hij de hand aan den Oostenrijkschen standaard sloeg. »Wie heeft het gewaagd, dezen bezemstok naast het wapen van Engeland te plaatsen?"

De stilte des grafs volgde op die uitdagende taal. Niet, dat het den hertog van Oostenrijk aan moed ontbrak, om een antwoord te geven, maar hij was door de plotselinge komst van Richard zoozeer verrast, dat de vraag herhaald was, alvorens hij met zooveel vastberadenheid, als hem ten dienste stond, kon zeggen:

»Dat ben ik geweest, ik, Leopold van Oostenrijk."

»Nu, dan zal Leopold van Oostenrijk," hernam Richard, »terstond zien, op welken prijs Richard van Engeland zijn banier en zijn aanspraken stelt."

Met deze woorden rukte hij de lans, waaraan de banier bevestigd was, uit den grond, brak die in stukken, en wierp de banier zelf op den bodem, terwijl hij haar vertrapte.

»Zoo," riep hij, »vertreed ik de banier van Oostenrijk! Is er hier een onder de ridders, die het waagt mijn daad af te keuren?"

Er volgde een oogenblik van doodelijke stilte; er bestaat echter geen volk, dat dapperder is dan het Duitsche.

»Ik" en »ik" en »ik" riepen verscheidene ridders uit het gevolg van den aartshertog. Ook deze voegde zijn stem bij die van hen, welke de uitdaging aannamen.

Daar stormde de graaf van Wallenrode, een reusachtig krijgsman van de Hongaarsche grenzen, uit de rei der Oostenrijkers met den kreet :

»Wat talmen wij langer, vrienden en edellieden! De voet van dien man vertrapt de eer van ons land! Laat ons dien smaad wreken — neer met het trotsche Engeland!"

Met deze woorden hief hij zijn zwaard op en richtte op 's konings hoofd een slag, die het zeker zou gespleten hebben, ware het wapen niet door het schild van den ridder van den luipaard opgevangen.

»Ik heb gezworen," zeide koning Richard, en zijn stem klonk over 't woest gedruisch heen, »dat ik nooit mijn zwaard zou gebruiken tegen een, die het kruis op den schouder draagt; daarom, leef, Wallenrode, doch herinner u steeds Richard van Engeland!"

Met deze woorden sprong hij met de vlugheid eens tijgers en de kracht van een leeuw op den Hongaar af, greep hem om zijn middel, en, even onnavolgbaar in 't worstelen als in alle andere lichaamsoefeningen, slingerde hij hem met zulk een kracht van zich, dat het zware lichaam, als door een oorlogsengine geworpen, over den kring der aanschouwers heenvloog, en hals over kop aan den rand des heuvels neerkwam, waar de graaf als dood bleef liggen. Dit bewijs van zijn bovenmenschelijke kracht moedigde noch den aartshertog noch zijn gevolg aan, om een strijd voort te zetten, die zóo begonnen was. Zij, die 't verst verwijderd stonden, sloegen wel de hand aan hun zwaard, en riepen: »Houwt dien Engelschen kettinghond aan stukken!" maar de meer nabijstaanden riepen, waarschijnlijk meer uit vrees voor den gevreesden worstelaar, dan werkelijk uit liefde tot orde:

»Vrede! Vrede! Vrede onder de strijders des kruises!"

Toch zou misschien de kreet van orde en vrede door het woeste wraakgeschreeuw overstemd en Richard door de menigte der aanvallers overweldigd zijn geworden, al stonden ook de Vaux en de ridder van den Luipaard hem terzijde, blijkbaar voornemens, den koning tot het uiterste te verdedigen, ware niet, tengevolge van de Vaux' voorzorg, Salisbury met zijn krijgslieden juist op dit oogenblik aan den voet des heuvels aangekomen, en had niet de reeds in de verte klinkende oorlogskreet: »Sint George voor het schoone Engeland!" aan de partij die den vrede wilde, de overhand verschaft.

Genoegzaam gelijktijdig verscheen ook koning Philippus Augustus met eenige van zijn edellieden op den top des heuvels, om de

reden der rustverstoring te vernemen, en zag hij met verbazing den koning van Engeland, dien hij nog steeds op het ziekbed waande, met den voet op Oostenrijks banier staan; terwijl de aartshertog in dreigende houding tegenover hem stond.

Philippus, die vele van die vorstelijke deugden bezat, welke hem den naam van Augustus (den heerlijke) verworven hebben, mocht om zijn wijsheid gevoegelijk de Ulysses van den kruistocht worden genoemd, waar Richard er onbetwistbaar de Achilles van was. Hij stond dan ook om zijn voorzichtigheid en kalme bedaardheid bij de verbondenen in hooge achting, en besloot, toen hij met een enkelen blik den stand van zaken overzien en daaruit voor zich zelf een besluit opgemaakt had, al dat overleg, hetwelk wijsheid en bedaardheid hem schonken, te gebruiken, om den door eigenzinnigheid en gewelddadigheid ontstanen twist tot een einde te brengen.

»Wat beteekent," zoo begon hij kalm en met koninklijke waardigheid, schoon op een verwijtenden toon, »deze ongepaste twist tusschen de gezworen broederen van het kruis, de koninklijke majesteit van Engeland en den vorstelijken aartshertog Leopold? Hoe is het mogelijk, dat zij, die de aanvoerders en steunpilaren van den heiligen kruistocht...."

»Houd op met uw verwijtingen, Frankrijk!" riep Richard, die eensdeels zich gekrenkt voelde, om met Leopold op één lijn te worden geplaatst, anderdeels zich toch ook wel een weinig schaamde, dat hij door zijn driftig gedrag koning Philippus reden tot billijke berisping gegeven had. »De aartshertog, of aanvoerder, of steunpilaar, zooals het u behaagde hem te noemen, heeft zich dingen aangematigd, welke hem niet toekwamen — ik heb er hem voor gestraft — dat is alles."

»Majesteit van Frankrijk," zeide hierop de aartshertog, »ik doe een beroep op u en op al de vorsten, tegen de smadelijke beleediging, welke ik verduurd heb. De koning van Engeland heeft mijn banier neergerukt, afgescheurd en vertreden."

»Omdat hij de vermetelheid had, die naast de mijne te planten." riep Richard.

»Mijn rang gaf mij het recht, om die nevens de uwe te plaatsen," hernam de aartshertog, wien de tegenwoordigheid van koning Philippus moed schonk.

»Waag het, op zulk een gelijkheid voor uw persoon aanspraak te maken, en, bij St. George, 't zal u vergaan als 't uw banier vergaan is!"

»Een weinig geduld, mijn broeder van Engeland," hervatte Philippus, »en ik zal Oostenrijk toonen, dat hij in deze zaak ongelijk heeft. Meen niet, edele aartshertog, dat, wanneer wij den Engelschen standaard het hoogste punt in ons legerkamp lieten innemen, wij, onafhankelijke vorsten, daarmede te kennen hebben gegeven, dat wij iets minder zijn dan de koninklijke Richard. Het zou een ongerijmdheid zijn, dit te gelooven; want de oriflamme zelf, de groote banier van Frankrijk, van hetwelk koning Richard, om zijn Fransche bezittingen, een vassal is, waait op een mindere plaats dan de leeuw van Engeland. Maar als gezworen broederen van het kruis, als krijgvoerende pelgrims, die, den hoogmoed dezer wereld verloochenende, met hun zwaard zich een weg naar 't Heilige Graf banen, hebben wij, ik zelf en de andere vorsten, aan koning Richard uit achting voor zijn roem en zijn krijgsverrichtingen, dezen voorrang toegekend, dien hij anders bezwaarlijk zou verkregen hebben. Ik ben er ten volle van overtuigd, dat, wanneer uwe koninklijke genade van Oostenrijk dit alles in aanmerking neemt, het u leed zal doen, dat gij uw banier hier geplant hebt, en dan zal ook de koninklijke majesteit van Engeland u genoegdoening schenken voor de beleediging, welke hij u heeft aangedaan."

Brommend antwoordde de aartshertog, dat hij zijn grieven voor den algemeenen raad van den kruistocht zou brengen; terwijl koning Richard kalm en onverschillig naar Philippus luisterde, totdat diens welsprekendheid uitgeput scheen te zijn. Toen antwoordde hij:

»Broeder van Frankrijk — gij kent mij en weet, dat ik niet gewoon ben, veel woorden te gebruiken. Weet daarom, dat ik al wat de eer van Engeland betreft, aan geen vorsten, aan niemand ter wereld ter beoordeeling overlaat. Hier staat mijn banier — welke andere vanen er op den afstand van drie boogschoten worden opgericht, als ware 't ook de Fransche oriflamme, het zal haar vergaan zooals 't met Oostenrijks banier is geschied; ook zal ik geen andere genoegdoening geven dan die met zwaard en lans — al waren 't er ook vijf tegen een!"

Koning Philippus steeg 't bloed naar de wangen, hij liet zich echter door deze hoogstbeleedigende uitdaging tot geen onbezonnenheid verleiden, maar antwoordde kalm en vol waardigheid:

»Ik ben niet gekomen, om een nieuwen twist te beginnen, die in strijd is met de eeden, welke wij gezworen, en de heilige zaak, aan wier dienst wij ons gewijd hebben. Ik verlaat mijn koninklijken broeder zooals het aan broeders past; de eenige strijd, welke er tusschen de oriflamme van Frankrijk en den leeuw van Engeland mag bestaan, moge de wedstrijd zijn, welke van de beide banieren het verst in de gelederen der ongeloovigen dringt."

»Zoo zij het, mijn koninklijke broeder," zeide Richard, hem de hand toestekende met al de rondborstigheid, welke in zijn driftig, maar edelmoedig karakter lag. »Mochten we spoedig de gelegenheid vinden om dezen edelen en broederlijken wedstrijd te beginnen!"

»Laat de edele aartshertog ook deelnemen aan de vriendschap van dit gelukkig oogenblik," hernam koning Philippus; terwijl hij Leopold door een teeken uitnoodigde om ook toe te treden en zijn hand eveneens in die van koning Richard te leggen. Maar de aartshertog keerde hun den rug toe en verliet den heuvel.

Richard zag hem onverschillig na. Daarop zeide hij tot zijn beide metgezellen.

»Daar bestaat een soort van glimwormmoed, die zich slechts in den nacht vertoont. — Ik mag deze banier niet zonder bewaking in de duisternis laten — bij het daglicht is het oog van den leeuw voldoende voor haar verdediging. — Thomas van Gilsland, u draag ik haar op — waak voor de eer van Engeland!"

»Het heil van Engeland is mij nog veel dierbaarder," antwoordde de Vaux. »En dit heil is het leven van Richard. Ik moet uwe Majesteit naar haar tent geleiden en dat wel oogenblikkelijk.

»Ge zijt een ruw en onhandelbaar oppasser, de Vaux," hernam de koning glimlachend; hierop wendde hij zich tot Kenneth. »Dappere Schot," zeide hij, »ik ben u een belooning schuldig, en bied er u een groote aan. Hier staat de banier van Engeland! Bewaak haar als een edelknaap zijn wapenrusting bewaakt in den nacht voor hij den ridderslag zal ontvangen; — verwijder er u geen drie speerlengten van en verdedig haar met uw lichaam tegen allen smaad en

hoon. Blaas op uw hoorn, als gij door meer dan drie personen wordt aangegrepen. Neemt gij dien post op u?"

»Met vreugde," antwoordde Kenneth, »en op verbeurte van mijn hoofd."

De koningen van Frankrijk en van Engeland namen nu deftig afscheid van elkander en verborgen onder den schijn van beleefdheid de oorzaken van beklag, welke zij tegen elkander hadden; Richard tegen Philippus om hetgeen hij een officieele bemoeizucht noemde in de zaak tusschen hem en Oostenrijk, en Philippus tegen Leeuwenhart, om de minachting waarmede deze zijn tusschenkomst had ontvangen. Al de overigen, welke door het tumult bijeengestroomd waren, gingen weder naar hun tenten, en weldra lag de heuvel even eenzaam als vóor het gebeurde.

»Ziet ge nu wel," fluisterde de markies de Montserrat den grootmeester der Tempelridders in 't oor, »dat list veel beter is dan geweld? Ik heb de koorden losgemaakt, welke die bundels van schepters en lansen te zamenbonden — 't zal niet lang duren of ze staan alle ieder op zich zelf."

»Ik zou uw plan uitmuntend genoemd hebben," antwoordde de tempelridder, »ware er onder die koudbloedige Oostenrijkers slechts één enkele geweest, die de banden, van welke gij spreekt, met zijn zwaard had doorgehakt. Een knoop, die losgemaakt is, kan gemakkelijk hersteld worden; slechts niet, wanneer het koord aan stukken gehakt is."

Op den top des heuvels, waarop de banier van Engeland stond, waren er slechts twee levende wezens overgebleven: Kenneth, de wachter over Engelands eer, en zijn windhond, dien hij hier bij zich had laten brengen.

ZESDE HOOFDSTUK.

Een gevaarlijke post of een zaak, waarmede 't leven kon gemoeid zijn, was in den riddertijd dikwerf de belooning voor de dapperheid des krijgsmans; geen wonder dus, dat de ridder van den luipaard het hem door Richard Leeuwenhart gegeven bevel, om geheel alleen het zinnebeeld der gansche natie tegen beleedigingen te beveiligen, welke 's konings vijanden het uit gekrenkten trots konden aandoen, als een eerepost beschouwde. Hij was zeer verheugd over deze onderscheiding, en het was hem als had hij thans genade gevonden in de oogen van den ridderlijken vorst, die hem tot hiertoe nog niet onderscheiden scheen te hebben. Hij besloot, zich die eer waardig te maken, en zijn liefde tot Edith, de bloedverwant van Richard, versterkte hem nog meer in dit voornemen; want het deed hem hopen, dat de laatste voorvallen den afstand tusschen hem en zijn geliefde in 's konings oogen wat geminderd hadden — anders toch zou hij hem de bewaking van Engelands eer niet hebben toevertrouwd.

't Liep tegen middernacht; alles rondom lag in 't stille maanlicht in heilige rust verzonken. De lange reien der tenten waren stil als een verlatene stad. Naast den mast, waaraan de vaan bevestigd was, lag zijn trouwe hond Roswal, wiens waakzaamheid hem tijdig elken naderenden voetstap zou aankondigen. 't Was als begreep het edele dier het doel van hun gemeenschappelijke wacht; want het keek van tijd tot tijd naar de rijke vouwen der slap ne-

derhangende vaan, en wanneer het toeroepen van de wachtposten der verwijderde verdedigingsliniën klonk, dan antwoordde het met een onderdrukt blaffen, 't geen wel aanduidde, dat het wist wat zijn plicht was.

Zoo waren er twee uren van de wacht des ridders voorbijgegaan, zonder dat er iets meldenswaardigs gebeurd was, toen eensklaps de windhond luid begon te blaffen en zich naar een punt richtte, waar 't maanlicht niet kon doordringen.

»Wie daar?" riep Kenneth uit, overtuigd dat er iemand moest zijn, die van de donkere zijde des heuvels kwam aansluipen.

»Houd uw viervoetigen duivel vast," antwoordde een onaangename, krassende stem, »of ik kom in geen geval bij u."

»En wie zijt gij, dat gij mijn post wilt naderen?" vroeg Kenneth; terwijl hij zijn oogen strak op een voorwerp richtte, hetwelk hij vlak aan den grond den berg zag opklimmen, zonder dat hij juist kon onderscheiden, welke gedaante het had. »Wees op uw hoede: want ik sta hier op dood en leven."

»Houd slechts uw bijterigen satan vast, of ik schiet hem met een pijl uit mijn armboog door den kop," hernam de stem; terwijl Kenneth tegelijkertijd 't geluid hoorde, waarmee 't spannen van zulk een wapen vergezeld ging.

»Laat uw armboog maar ongespannen en kom in 't maanlicht," hernam de Schot, »of, bij St. Andries, de spies steekt u aan den grond vast, wie gij ook moogt zijn."

Dit zeggende, lichtte hij zijn lans op en vestigde zijn oog onbewegelijk op het zich bewegende voorwerp, als was hij op het punt, om haar te werpen. Doch hij liet beschaamd zijn wapen zakken, toen, door 't volle maanlicht beschenen, een vergroeide wangestalte te voorschijn trad. Kenneth gaf zijn hond een teeken, hetwelk het dier verstond: want het keerde terug en legde zich brommend aan den mast der vaan neder.

Toen de kleine menschelijke wangestalte bemerkte, dat zij niet langer bedreigd werd, kwam zij hijgend de hoogte opstijgen en wel met zooveel snelheid als haar korte beentjes haar dit veroorloofden, nam den kleinen armboog, niet veel grooter dan kinderspeelgoed, in de linkerhand, en zeide buigend:

»Wees gegroet, Ridder Kenneth van den luipaard."

»Wie zijt gij, beklagenswaardig menschenkind, dat gij mijn naam kent?" vroeg Kenned verbaasd.

»Hoe! kent gij mij — kent gij Nectabanus niet?" vroeg de dwerg. »Ik wil 't ook wel gelooven, dat ge voor mij geen oogen hebt gehad, ofschoon gij mij dagelijks in de nabijheid van de dame hebt kunnen zien, wier kleur uw sjerp en uw pluimbos versiert."

Thans bemerkte Kenneth eerst, wien hij voor zich had. Die wanstaltige figuur was de lievelingsdwerg van Koningin Berengaria, de gemalin van Richard Leeuwenhart, en om zijn grappen in 't geheele leger bekent.

»Neem mij niet kwalijk, Nectabanus," hernam de ridder spottend, »dat ik u niet terstond herkend heb. Het maanlicht was te zwak, om uw schoone en geestige gelaatstrekken genoegzaam te verlichten!"

»Het zij zoo," antwoordde de dwerg, eveneens op schertsenden toon. »Het niet opmerken mijner groote persoon zal vergeven en vergeven zijn, wanneer gij mij terstond naar diegenen volgt, welke mij herwaarts hebben gezonden om u te halen."

»Groote Nectabanus," hernam de ridder. »Het doet mij innig leed, dat ik u hierin niet te wille kan zijn; want mij is bevolen, deze banier tot morgen te bewaken. Neem mij dus evenmin kwalijk, dat ik u dit moet weigeren."

Dit zeggende, begon hij weer op en neer te gaan; maar de dwerg liet zichzoogemakkelijk niet afwijzen.

»Hoe!" zeide hij, terwijl hij zich weer vóor den ridder plaatste. »Gij wilt mij niet vergezellen. Wanneer ik u echter zeg, dat de schoonste dame van het geheele christenheir — ja van de geheele christenheid, mij herwaarts heeft gezonden, en u verzoekt, voor eenige oogenblikken uw post te verlaten, dan voorzeker zult gij niet langer aarzelen, mij te volgen."

De ridder bleef staan. Zou het mogelijk zijn, dat de dame, welke hij beminde, hem door zulk een bode zulk een boodschap zou zenden? — Ongeloovig glimlachend schudde hij het hoofd en zeide:

»Hoor eens, Nectabanus. Ga naar hen, die u gezonden hebben, en zeg hun, dat ze een ander voorwerp voor hun scherts kiezen, dan den ridder van den luipaard."

»Hoe! ongeloovige ridder," hernam de dwerg. »Gij twijfelt aan de waarheid mijner woorden? Ik heb echter een talisman bij mij,

die u de oogen zal openen en u alle ongeloof zal ontnemen. Zeg, kent gij dezen ring?"

Bij deze woorden liet hij den ridder een prachtigen ring zien, dien Kenneth, ook bij 't schijnsel der maan, terstond voor dengenen herkende, die zich gewoonlijk aan den vinger der prinses bevond, aan wier dienst hij zich gewijd had. En al had hij nog aan de echtheid van het teeken kunnen twijfelen — die twijfeling zou terstond verdwenen zijn bij 't zien van een vleeschkleurig lintje, hetwelk aan den ring was vastgeknoopt. Dit toch was de lievelingskleur der dame, de kleur welke hij tot de zijne had gemaakt en meer dan eens in tournooien en op 't slagveld de overwinning boven alle andere kleuren had doen behalen. Sprakeloos van verbazing stond hij daar, toen hij dat teeken in zulke handen zag.

»Bij al wat heilig is!" riep hij uit. »Hoe komt gij aan dien ring? Bedenk wel, wat ge zegt, kerel! want het is hier geen tijd om te gekscheren."

»O, gij onnoozele, domme ridder!" hernam de dwerg. »Van wie zou ik dit kleinood anders hebben gekregen, dan van de eigenares, de schoone prinses zelve, die u verzoekt, eenige minuten bij haar te komen, daar zij u noodzakelijk spreken moet."

»Mij?" vroeg de ridder verwonderd. Doch zich bedenkende, voegde hij er bij: »Hoor eens, goede Nectabanus. Weet mijn dame, waartoe ik hier den nacht moet blijven? Weet zij, dat mijn leven, mijn eer er van afhangt, dat ik deze banier tot aan den morgen bewaak, en kan zij wenschen, dat ik deze zal verlaten, ook zelfs om haar te gehoorzamen? Het is onmogelijk — de prinses heeft met haar dienaar willen schertsen; dat geloof ik, omdat zij mij zulk een boodschap zendt, en ik ben er zelfs zeker van, omdat zij daartoe zulk een bode heeft gekozen."

»Geloof, wat gij kunt en wees verzekerd van 't geen ge wilt," hernam Nectabanus; terwijl hij zich omkeerde, als wilde hij den heuvel verlaten. »Mij is 't onverschillig, hoe gij u ten opzichte van de prinses gedraagt — vaarwel!"

»Neen, ga niet heen!" riep Kenneth uit. »Beantwoord mij ten minste eerst één vraag. Is de dame, welke u zond, hier dichtbij?"

»Niet verder, dan een pijl uit mijn boog kan dragen," antwoordde de dwerg, die ter nauwernood een valschen lach kon verbergen.

De ridder beschouwde herhaalde malen den ring, dien hij in zijn hand had genomen, als wilde hij er zeker van zijn, dat er geen verwisseling mogelijk was.

»Zeg mij," hervatte hij tot den dwerg. »Verlangt de prinses mij slechts even te spreken? Is het slechts voor een korten tijd?"

»Tijd," herhaalde de dwerg. »Wat noemt gij tijd? Weet gij niet, dat de tijd van een echten ridder slechts berekend wordt bij de daden, welke hij ter eere van God en van zijn dame verricht?"

»Woorden van waarheid in den mond van een man!" riep Kenneth uit. »En eischt mijn dame werkelijk van mij een ridderlijke daad in haar naam en om harentwil? En kan die daad niet eenige uren worden uitgesteld, tot het aanbreken van den dag?"

»Zij eischt, dat ge terstond bij haar verschijnen zult," hernam Nectabanus. »Zeg hem — en dat zijn haar eigen woorden — dat de hand, die rozenknoppen liet vallen, ook lauweren kan uitdeelen."

Deze toespeling op het gebeurde in de kapel van Engaddi, waarvan, zooals Kenneth meende, de prinses alleen kon weten, ontnamen hem den laatsten twijfel aan de echtheid van de boodschap, welke de dwerg hem overbracht. En zou hij dan nog langer twijfelen, om van een gelegenheid gebruik te maken, welke hem misschien niet ten tweedemale zou worden aangeboden, om aan de dame van zijn hart zijn toewijding te bewijzen? Zwijgend sloeg de dwerg hem gade; 't was als las hij in de gelaatstrekken van den ridder, welk een strijd er in diens binnenste gevoerd werd.

»Geef mij den ring terug, heer ridder," zeide hij, toen hij bemerkte, hoe de Schot op het punt stond, om tot zijn voorstel over te hellen, »gij zijt niet waardig, dien langer in uw hand te houden, daar gij toch niet voornemens zijt, mij te volgen."

»Geduld — een oogenblik geduld!" antwoordde Kenneth, en zeide toen in zichzelf. »Ben ik een onderdaan en een knecht van koning Richard, of een vrij ridder, die wel trouw aan de krijgstucht gezworen heb, maar geen eed aan eenigen vorst deed?"

»Den ring! Geef mij den ring!" riep de dwerg ongeduldig.

»Slechts een oogenblik, goede Nectabanus," zeide Kenneth. »Stoor mij toch niet in mijn gedachten," — en hij vervolgde in zich zelf: »Ter eere van wien ben ik met zwaard en lans herwaarts gekomen? Immers ter eere van onze heilige zaak en die mijner hoog-

vereerde dame. — Maar naast de zaak van God stel ik de bevelen der geliefde prinses — en toch .... het bevel van Leeuwenhart .... mijn eigen belofte ....! Nectabanus, zeg mij, bezweer ik u: is uw doel om mij van hier te verwijderen?"

»Slechts naar gindsche tent," antwoordde Nectabanus, »wier vergulde koepel door 't maanlicht beschenen wordt."

»Ik kan in een oogenblik terugzijn," zeide de ridder bij zichzelf; terwijl hij de oogen sloot voor alle mogelijke gevolgen van den stap, dien hij op het punt stond om te doen. »Ginds kan ik aan het blaffen van mijn hond hooren, wanneer iemand het mocht wagen, den standaard te naderen. — Hier, Roswal!" vervolgde hij tot zijn hond; terwijl hij zijn mantel bij de banier legde. »Geef acht, dat er niemand bij komt."

Het prachtige dier zag zijn heer aan en kwispelde met den staart, als wilde 't hem verzekeren, dat het zijn bevel verstaan had; toen ging het met gespitste ooren en opgeheven kop naast den mantel zitten evenals een schildwacht, die 't hem gegeven bevel volkomen begrijpt.

»Kom thans, goede Nectabanus," hernam de ridder. »Laat ons nu spoedig aan 't bevel gehoorzamen, hetwelk gij gebracht hebt."

»Laat haast maken, wie wil," bromde de dwerg. »Gij hebt geen haast gemaakt, om aan mijn eisch te voldoen en ik kan zoo snel niet gaan, om uw reuzenstappen te volgen; want gij loopt niet als een mensch, maar springt als een struisvogel in de woestijn."

Er was slechts één middel, om de eigenzinnigheid te buigen van den listigen, boosaardigen dwerg, die terwijl hij sprak een echten slakkentred aannam. De ridder lichtte het kereltje van den grond op en droeg hem met de snelheid van den wind tot aan de aangeduide tent, waar hij hem weer op den grond zette. Daar zich aan den ingang van de tent een schildwacht bevond (ofschoon die op dit oogenblik op den grond zat te slapen), gaf Nectabanus den ridder een teeken, om hem naar de achterzijde te volgen, waar hij het doek oplichtte en hem te kennen gaf, dat hij hierdoor moest heenkruipen, om er in te komen. De ridder aarzelde — hij vond het ongepast om als een dief in een tent te sluipen; doch hij herinnerde zich de onmiskenbare kenteekenen, welke de dwerg hem gegeven had, en begreep dat hem niet paste, de wenschen

zijner dame te weerstreven. Hij bukte zich dus, kroop onder het doek door en bevond zich eenige oogenblikken later alleen en in het donker; want de dwerg had hem verlaten, hem toefluisterende: »Blijf hier wachten, tot ik u roep."

De vertraging van de samenkomst moest den tijd zijner afwezigheid van zijn post langer doen duren, en reeds begon hij berouw te krijgen over de lichtzinnigheid, waarmede hij dien verlaten had. Doch, ofschoon hij zich bewust was, een vergrijp tegen de krijgswetten te hebben begaan, besloot hij toch te blijven, om ten minste de reden te vernemen, die hem tot dat plichtverzuim aanleiding had gegeven.

Terwijl hij zich zoo met die onaangename gedachten bezighield, hoorde hij vrouwenstemmen in het nabijzijnde vertrek, dat slechts door een voorhangsel van de plaats gescheiden was, waar hij zich bevond. Hij hoorde haar duidelijk praten en lachen. Door het hem van haar scheidende doek bemerkte hij, dat er lampen brandden; ook zag hij schaduwen van zittende en loopende personen. Onwillekeurig werd hij nu getuige van het volgende gesprek, hetwelk zijn persoon betrof.

»Roep haar, roep haar, bij de Heilige Maagd!" zeide een der onzichtbaren. »Nectabanus! gij zult tot gezant worden benoemd; daar gij uw boodschap zoo meesterlijk volbracht hebt."

Thans vernam de ridder de krijschende stem van den dwerg, maar zoo binnensmonds sprak het gedrocht, dat Kenneth niets anders kon verstaan dan van een slaapmiddel, hetwelk hij den schildwacht zou hebben toegediend.

»Maar wat zullen we nu met den lichtgeloovigen ridder uitvoeren?" vroeg de vorige stem weder.

»Luister naar mij, mijn koningin," zeide een andere stem. »We zullen in de tent, waarin Nectabanus hem brengen zal, een dichtgesluierde pop zetten, wie hij de betuigingen van zijn toewijding kan doen. Dat zal hem, hopen wij, de oogen openen en hem leeren dat een hooggeboren prinses zijn hulp niet noodig heeft."

»Inderdaad," hernam de eerste spreekster, die ongetwijfeld de koningin was, »dat is geen onaardig denkbeeld. Doch eerst moet onze nicht Edith vernemen, hoe de ridder zich heeft gedragen, en moeten wij in de mogelijkheid zijn, haar 't bewijs te leveren,

dat hij ontrouw is geweest aan zijn ridderplicht. Deze les zal heilzaam voor haar zijn; want geloof mij, Calista, 't is mij wel eens voorgekomen, als ware ze den ridder niet ongenegen. Doch stil! — daar komt zij."

Door smart en schaamte tot in de ziel getroffen, wilde Kenneth zich langs denzelfden weg, door welken hij gekomen was, verwijderen, toen de laatste woorden der koningin hem onwillekeurig deden toeven. Tegelijkertijd wierp een in 't vertrek komende gestalte op het scheidende doek een schaduw, die zich langzaam bewoog, tot zij zich met de andere schaduwen vermengde. Ondanks het schandelijk bedrog, waarvan hij 't slachtoffer was, ondanks de spottende verachting, waarmede hij, 't zij uit boosaardigheid of kwalijk geplaatste scherts, door koningin Berengaria behandeld was, vond de ridder er toch een zoeten troost in, dat Edith aan de hem gespeelde poets geen deel had, en begreep hij tevens, dat wat er nu zou voorvallen hem uitsluitsel over de beweegredenen van die poets zou geven; zoodat hij, in plaats van heen te gaan, besloot te blijven, en naar de een of andere opening zocht, waardoor hij zou kunnen bespeuren wat er omging.

»Uwe Majesteit," zeide Edith, na eenige oogenblikken te hebben gezwegen, »schijnt in een vroolijke luim te zijn, ofschoon 't nachtelijk uur wel eenigen ernst vereischt. Ik was op het punt om mij ter ruste te begeven, toen ik 't bevel kreeg, om voor u te verschijnen."

»Ik zal u niet lang van uw nachtrust berooven, nicht" zeide de koningin, »ofschoon ik vrees, dat gij wel wat minder goed zult slapen, wanneer ik u zeg, dat gij uw weddenschap verloren hebt."

»O, koningin," antwoordde Edith. »Dat is een scherts volhouden, die gij liever moest laten varen. Ik heb niet gewed, ofschoon het uwer Majesteit behaagd heeft, de weddenschap aan te nemen en er op aan te dringen, dat ook ik zulks doen zou."

»Neen, lieve nicht, gij vergist u," hernam de koningin. »Kunt gij het loochenen, dat gij uw robijnen ring tegen mijn gouden armband verwed hebt, dat de ridder van den luipaard niet van zijn post zou kunnen worden gelokt?"

»Uwe Majesteit is te hoog boven mij verheven, dan dat ik Haar zou tegenspreken," hernam Edith, »maar deze dames kunnen, wanneer zij 't willen, getuigen, dat uwe Hoogheid mij de weddenschap voor-

stelde en mij daarbij den robijnen ring van den vinger trok, juist toen ik verklaarde, dat het mij niet paste, over zulk een zaak een weddenschap aan te gaan."

»Ei, Mylady Edith," antwoordde een andere stem; »gij zult toch, neem 't mij niet kwalijk, moeten bekennen, dat gij u zeer genadevol over de verdiensten van den ridder van den luipaard hebt uitgelaten."

»En al had ik dit gedaan, meisje," hernam Edith toornig, »dan is dit volstrekt voor u geen reden, om aan de luim van Hare Majesteit toe te geven. Ik heb van dien ridder gesproken, zooals allen van hem spreken die zijn daden kennen, en ik was niet ijveriger om hem te verdedigen, dan gij om zijn verdiensten te verkleinen. Over wat toch zullen vrouwen in een legerkamp anders spreken dan over krijgslieden en krijgsverrichtingen?"

»De edele Lady Edith," zeide een derde stem, »heeft het Calista en mij nooit kunnen vergeven, dat wij uwe Majesteit van de rozenknoppen verhaald hebben, welke in de kapel te Engaddi op den ridder nedervielen."

»Wanneer Uwe Majesteit," zeide thans Edith met een stem, waarin bij allen eerbied toch haar gemoedsbeweging duidelijk doorstraalde, »mij slechts liet komen, om den spot uwer kamerjuffers te moeten dulden, verzoek ik verlof, mij te mogen verwijderen."

»Stil, Florise," zeide nu de koningin, »en laat u door mijn goedertierenheid niet verleiden, den afstand te vergeten, die u van de bloedverwante van Engeland scheidt. Doch wat ik niet begrijp, lieve nicht," vervolgde zij op een toon, die meer schertsend klonk dan straks, »is, dat gij ons een kort oogenblik van vroolijkheid misgunt, nadat we waarlijk lang genoeg bijna van verveling zijn gestorven."

»Ik gun u van harte uw vroolijkheid, koningin," hernam Edith. »Doch ik zou liever mijn geheele leven niet meer lachen, dan...."

Zij zweeg, waarschijnlijk door aandoening overstelpt; want Kenneth kon 't aan den toon harer stem bemerken, dat ze zeer aangedaan was.

»Vergeef mij, Edith," hernam Berengaria, een wel wat onbezonnene, maar toch goedhartige prinses uit het Huis van Navarra. »Doch waarin bestaat nu toch eigenlijk het groote ongeluk, dat u zooveel bekommering baart? Een jonge ridder is van zijn post af-

gelokt, dien niemand gedurende zijn afwezigheid zal verontrusten Een schoone dame is de onschuldige oorzaak geweest, dat hij zich aan plichtverzuim heeft schuldig gemaakt; want, om uw ridder ten volle recht te doen, 't was alleen aan de schranderheid van Nectabanus te wijten, dat hij, in uw naam bezworen, zijn post heeft verlaten."

»Gerechte hemel!" riep Edith ontsteld uit. »Is het mogelijk, dat er zulk een spel met mijn naam is gedreven? O, zeg, dat het slechts scherts was, koningin! want het is niet mogelijk, dat gij in ernst spreekt."

»Gij hebt er spijt van, schoone nicht," hernam de koningin vriendelijk, »dat gij uw lievelingsring verwed hebt; maar ik wil niet op mijn recht staan. 't Was alleen uw naam en daarbij het toonen van uw ring, die hem herwaarts hebben gelokt; neem de onschuldige scherts niet zoo hoog op."

»O, Mevrouw," hernam Edith, de handen wringende, »het is mij volstrekt niet om den ring te doen. Ik zou er liever een snoer robijnen voor hebben gegeven, wanneer die ring en mijn naam niet waren misbruikt, om mij tot schande te maken en een braven ridder schuldig te doen worden; hem wellicht ongenade en zware straf op den hals te doen halen."

»O, vreest gij voor de veiligheid van uw trouwen ridder?" hernam Berengaria. »Wees dan maar gerust, lieve nicht! Ik heb invloed genoeg op Richard, om hem, in wiens lot gij zooveel deel neemt, voor de straf van ongehoorzaamheid te beveiligen."

»Bij 't heilige kruis, koningin," riep Edith uit; terwijl zij zich aan de voeten der koningin wierp, »bij de Heilige Maagd bezweer ik u, laat den jongman zoo spoedig mogelijk gaan, als gij hem werkelijk van zijn post gelokt hebt. O, gij kent koning Richard niet, wanneer gij meent, dat hij een vergrijp tegen den krijgsdienst zou vergeven."

»Sta op, nicht, sta op," hervatte de koningin, thans zelve over de mogelijke gevolgen harer onbezonnenheid verontrust. »Wees er verzekerd van, dat de grap zoo erg niet zal afloopen. Sta op, lieve Edith! ik beloof 't u, dat ik ter gunste des ridders bij Richard alle schuld op mij zal nemen. Ik zal Nectabanus naar hem toezenden en hem terstond weer naar zijn post bij den standaard laten gaan. Hij is waarschijnlijk in een nabijzijnde tent."

»Bij het leven van uw gemaal," zeide Nectabanus grimlachend. »Uwe Majesteit vergist zich. Hij is hier dichter bij, dan zij wel gelooft; want hij bevindt zich achter dit voorhangsel."

»En heeft elk woord kunnen hooren, dat wij gesproken hebben!" riep de koningin verschrikt uit. »Weg met u, dwaas, boosaardig monster!"

Toen zij deze woorden gesproken had, hoorde de ridder den dwerg uit de tent snellen met een gehuil, dat hem in twijfel liet, of Berengaria haar verwijt tot woorden bepaald, of hem een gevoeliger bewijs van haar toorn gegeven had.

»Wat staat ons nu te doen?" hernam Edith. »Wij moeten dien edelman zien en spreken, opdat hij uw eigene verklaring mijner rechtvaardiging en uw verzoek om vergiffenis moge vernemen."

»Om 's Hemels wil, neen, neen! Spaar mij deze beschaming!" riep de koningin uit, geheel en al buiten zichzelve bij de gedachte, dat zij zich tegenover het slachtoffer van haar vroolijke luim zou bevinden.

Doch haar tegenwerping kwam te laat: nog eer zij den volzin voleindigd had, had Edith reeds met krachtige hand het voorhangsel weggetrokken en stond de ridder met haar in een en hetzelfde vertrek. Met een kreet van schrik ontvluchtte Berengaria in een nevenvertrek en met haar de twee kamerjuffers, Calista en Florise.

Edith echter trad, nadat zij de vluchtende koningin een verachtenden blik had nageworpen, met fieren tred naar den ridder, die nog steeds als vastgenageld op de plaats stond, en riep hem toe:

»Snel naar uw post, heer ridder — men heeft u door bedrog herwaarts gelokt — vraag mij niets meer."

»Ik behoef niets te vragen," antwoordde Kenneth; terwijl hij op een knie voor haar nederzonk en, als ware zij een heiligenbeeld, zijn oogen naar den grond sloeg.

»Haast u dan, om weg te komen," hernam Edith vol onrust. »Bij alle heiligen! waarom draalt gij nog; terwijl elke voorbijsnellende minuut u met onteering bedreigt?"

»Ik heb gehoord, dat ik onteerd ben, Mylady, en dat heb ik uit uw eigen mond vernomen," antwoordde Kenneth. »Wat geef ik er om, hoe spoedig de straf volgt? Ik heb nog slechts één bede aan u, eer ik zal beproeven, mijn oneer door de sabels der ongeloovigen te doen wegwasschen."

»En waarin bestaat deze bede?" vroeg Edith met kloppend hart.

»Ik wacht op uw vergiffenis," antwoordde Kenneth, die nog altijd in knielende houding lag, »voor de vermetelheid, welke ik gehad heb, om te kunnen gelooven dat mijn geringe diensten u noodig, u welgevallig konden zijn."

»O, dat vergeef ik u van ganscher harte," riep Edith uit. »Ik wil u zelfs hoogschatten — hoogschatten als een braaf kruisvaarder," voegde zij er blozend bij, »doch slechts dan, wanneer gij u snel voortspoedt."

»Ontvang dan nog eerst dit kostbare, heillooze pand terug," hernam de ridder; terwijl hij haar den ring overreikte.

»O, neen, neen!" hervatte zij, den ring weigerende. »Behoud hem, behoud hem als een teeken van mijne.... hoogachting. O, ga toch! Is het niet om uwentwil, dan om den mijnen."

Gelukkig door het bewustzijn, dat Edith zich over zijn veiligheid beangstigde, stond de ridder op, maakte een diepe buiging en maakte zich gereed om heen te gaan. Edith, bij wie de jonkvrouwelijke schaamte over deze bijeenkomst het gevoel van angst over 't lot des ridders thans verving, ijlde het vertrek uit, en daar haar lamp onder 't gaan uitging, liet zij den ridder in volslagen duisternis achter. Om zich heentastend, zocht hij den terugweg en, daar hij de plaats, waar hij in de tent gekomen was, niet terstond kon vinden, maakte hij met zijn dolk een opening in het doek, en bevond zich weldra weer in de vrije lucht.

Zonder door de tentwacht opgemerkt te worden, bereikte hij den weg naar zijn post, toen... eensklaps een geluid zijn ooren trof, hetwelk hem 't bloed schier in de aderen deed verstijven. Hij hoorde zijn trouwen hond woedend blaffen, onmiddellijk daarop huilen, als ware hij doodelijk gewond. Sneller dan een hert snelde Kenneth nu naar de plaats, van waar 't gehuil kwam; hoe zwaar ook zijn wapenrusting was — zij scheen hem evenmin te hinderen als 't opstijgen van den heuvel: binnen weinige minuten was hij op den top en aan de plaats, waar zijn post was, dien hij zoo onbezonnen had verlaten.

Op het oogenblik kwam de maan uit de wolk te voorschijn, welke haar voor eenige oogenblikken bedekt had, en deed hem bespeuren, dat de standaard van Engeland verdwenen was en de speer, aan

welke hij gewapperd had, gebroken op den grond lag. Naast de stukken lag de trouwe Roswal, blijkbaar met den dood kampende.

Verpletterd door smartelijke gewaarwordingen, welke hem bij dit gezicht overvielen, scheelde het niet veel of de anders zoo sterke ridder ware op den grond neergestort; had niet de hoop om den schurk, die de Engelsche banier gesmaad had, te vinden en zich op hem te wreken, hem nieuwe kracht verleend. Met het zwaard in de vuist rende hij den heuvel weder af en doorzocht den omtrek in alle richtingen, maar nergens kon hij een spoor van de laffe roovers ontdekken. Mistroostig keerde hij terug en wierp zich naast zijn trouwen hond neder, die in de vervulling van den plicht, door hem zelf zoozeer veronachtzaamd, doodelijk gewond was. Hij streelde het stervende dier, dat getrouw tot aan het einde in de tegenwoordigheid van zijn heer zijn pijnen scheen te vergeten en nog kwispelstaartend diens handen lekte; terwijl het door een zacht gejank te kennen gaf, dat zijn pijnen slechts vermeerderd werden door de pogingen, welke Kenneth aanwendde, om het stuk lans of werpspies, dat afgebroken in zijn zijde stak, er uit te halen. En als vreesde het, zijn meester beleedigd te hebben door te klagen over de pijn, welke diens hand het veroorzaakt had, verdubbelde het zijn zwakke liefkozingen. Er was zoo iets aandoenlijks in het gedrag van den trouwen, stervenden hond, dat de ridder in tranen uitbarstte.

Eensklaps sprak een luide en ernstige stem, vlak bij hem, de volgende woorden met den gewichtigen nadruk des voorlezers in de moskee in de Frankische taal, welke door Christenen en Saraceenen verstaan wordt:

»Het ongeluk is gelijk aan 't begin en het einde van den regentijd: koud, onrustbarend, onvriendelijk voor mensch en dier; en toch hebben bloemen en vruchten, dadels, rozen en granaatappels hun oorsprong aan dit jaargetijde te danken."

De ridder van den luipaard keek naar den spreker, en herkende den moorschen arts, die hem onbemerkt genaderd was, zich met kruiswijs onder 't lijf gebogen beenen achter hem had nedergezet, en nu plechtig, ofschoon met een uitdrukking van deelneming, de troostgronden opzeide, welke in den koran staan geschreven.

Zich schamende, dat de Moorsche dokter hem in zulk een on-

mannelijke smart verraste, wischte Kenneth zijn tranen af en hield zich andermaal met zijn stervenden lieveling bezig.

»De dichter heeft gezegd," ging de Moor voort, zonder op 't onvriendelijk gedrag van den ridder acht te slaan, »de os is voor het veld en de kameel voor de woestijn. Zou niet de hand van den arts veel beter geschikt zijn om wonden te heelen, dan die van den krijgsman?"

»Goede Hakim," antwoordde hem thans Kenneth. »Deze zieke is ook voor uw kunst ongeneeslijk, en daarenboven is hij, volgens uw wet, een onrein schepsel."

»Waar Allah waardig gekeurd heeft, het leven te verleenen met gevoel voor smart en vreugde," hervatte de arts, »zou het onbillijk zijn, wanneer de wijze weigerde, een leven te behouden of een doodstrijd te verzachten. Voor hem is de genezing van een ellendigen dienstknecht, een vorstelijken veroveraar of een armen hond van 't zelfde gewicht. Laat mij het gewonde dier onderzoeken."

Kenneth gehoorzaamde hem zwijgend, en de arts onderzocht Roswalds wond met zooveel ernst en zorgvuldigheid, als ware het die van een mensch geweest. Hij haalde een instrumentkistje voor den dag en trok door een behendig en juist gebruik van tangen het wapen uit de gewonde borst, waarna hij door bloedstillende middelen en een verband het bloeden deed bedaren; terwijl de hond zich al die kunstbewerkingen liet welgevallen, als begreep hij, dat de arts het goed met hem voorhad.

»Het dier kan genezen worden," zeide Hakim eindelijk, terwijl hij zich tot den ridder wendde, »wanneer gij mij veroorloven wilt, het naar mijn tent te brengen, waar ik het met al die zorgvuldigheid kan behandelen, welke zijn edelaardigheid zoo ten volle verdient."

»Neem hem met u," antwoordde de ridder. »Wanneer hij genezen is, schenk ik hem u. Bovendien ben ik u nog een belooning schuldig voor de genezing van mijn dienstman, en anders heb ik niet, om u te geven. — Wat mij aangaat, ik zal wel nimmer weer op den jachthoorn blazen, of een hond behoeven."

De Arabier zeide geen enkel woord, maar klapte in de handen; waarop terstond twee zwarte slaven te voorschijn kwamen. Hij gaf hun eenige bevelen in 't Arabisch en kreeg van hen ten antwoord, »dat hooren gehoorzamen was." Terstond namen zij het dier in hun

armen en droegen het weg, zonder dat het eenigen den minsten tegenstand bood: want, ofschoon 't wel zijn oogen smeekend op zijn meester gericht hield, was het tot weerstreven te veel verzwakt.

»Vaarwel, Roswal," riep de ridder zijn trouwen vriend na met een stem die van aandoening trilde. »Vaarwel, mijn laatste, mijn eenige vriend! O," riep hij uit, toen de slaven verdwenen waren, »kon ik met het edele dier ruilen, stervend als het is!"

»Daar staat geschreven," gaf de arts ten antwoord, »dat alle schepselen ten dienste van den mensch zijn gemaakt; dus spreekt de mensch dwaas, wanneer hij in zijn ongeduld, zijn verwachtingen, welke die ook mogen zijn, tegen de dienstbaarheid van een gering wezen wenscht te verruilen."

»Een hond, die in de vervulling van zijn plicht sterft," hernam de ridder ernstig, »is beter dan een mensch, die 't verzuim van den zijnen overleeft. Laat mij met rust, Hakim! Gij bezit wel de wonderbare kunst om zieken te genezen, voor die der ziel hebt gij geen heelmiddel."

»Misschien," hernam Adonbek el Hakim. »Wanneer slechts de zieke 't geen hem scheelt aan den arts wil toevertrouwen en diens voorschriften opvolgen wil."

»Weet dan," antwoordde Kenneth, »dat in dezen nacht de banier van Engeland van deze hoogte woei, dat ik tot haar bewaker was aangesteld — de morgen breekt nu aan — hier ligt de verbroken stang — de vaan is weg — en hier ben ik en leef nog."

»Hoe!" zeide El Hakim, terwijl hij den ridder oplettend beschouwde. »Uw wapenrusting is nog in orde, geen bloed kleeft er aan uw wapens en toch hebt gij den naam niet, om zóo uit den strijd terug te keeren. — Gij zijt van uw post afgelokt, ja, afgelokt door de rooskleurige wangen en schitterende oogen van een dier houri's, aan welke gij Nazareners een onderwerping betoont, die slechts aan Allah toekomt. Ja, dat is er van de zaak; want zoo is de man altijd gevallen, sedert de dagen van Sultan Adam."

„En als dat zoo eens ware," hervatte Kenneth somber. »Welk middel hebt gij dan daarvoor, Aldonbek el Hakim?"

»Luister naar mij, ridder," antwoordde de arts. »De mensch is niet als een boom, aan één plaats op aarde gebonden, geen schelpdier, bestemd om aan een stuk rots vast te kleven. Uw eigene

christelijke geschriften bevelen u, om, wanneer gij in de eene stad vervolgd wordt, naar een andere te vluchten; en wij Muzelmannen weten het, dat Mahomed, de profeet Gods, toen hij uit de heilige stad Mekka verdreven werd, toevlucht en hulp in Medina vond."

»En welke betrekking heeft dat op mij?" vroeg Kenneth.

»Een zeer gewichtige," antwoordde de arts. »Zelfs de wijze ontvlucht den storm, dien hij geen meester kan worden. Haast u dus, de wraak van Richard te ontvlieden onder de schaduwen van Saladins zegevierende banier."

»Inderdaad," hervatte de Schotsche ridder met verachting. »Afval van mijn heilig geloof ontbreekt er slechts aan, om mijn schande te voltooien."

»Nazarener," antwoordde de arts op ernstigen toon. »Saladin bekeert niemand tot de wetten van den profeet, dan alleen hem, die deze wet uit volle overtuiging aanneemt. Wees daarom niet bevreesd, dat men u den tulband om 't hoofd zal binden, wanneer dit niet uw eigen keus is."

»Neen," hernam Kenneth somber. »Ik blijf om mijn straf, den dood, te verwachten, die mij waarschijnlijk nog heden zal treffen."

»Gij zijt niet wijs, Nazarener," zeide El Hakim, »dat gij mijn aanbod afslaat; want ik heb invloed bij Saladin, en kan u hoog in zijn genade verheffen. Zie, mijn zoon: deze kruistocht — zooals gij uw dwaze onderneming gelieft te noemen — gelijkt op een groot schip, dat door de golven te splinter wordt geslagen. Gij zelf waart kort geleden de overbrenger van vredesvoorslagen, uit naam van de koningen en vorsten. Kent gij den inhoud der papieren, welke gij aan Hamako te Engaddi hebt overgegeven?"

»Die ken ik niet," antwoordde de ridder knorrig, »en ik vraag er evenmin naar. Wat kan het mij schelen, of ik nog korten tijd geleden de afgezant van vorsten en koningen was, daar toch vóor de avond daalt, mijn lichaam onteerd zal zijn door den beul?"

»Luister dan," zeide de arts. »De vorsten van het tegen Saladin gevormde verbond hebben gezamenlijk hem zulke voorslagen gedaan, welke hem onder andere omstandigheden een eer zouden zijn geweest, om aan te nemen. Sommige van hen zelfs hebben

blijkbaar voor hun eigen persoon en zaak gehandeld, en hem aangeboden, hun strijdkrachten uit het leger van de koningen van Frangistan terug te trekken en hun wapenen ter verdediging van de vanen des profeets te leenen. En toch wil Saladin geen gebruik maken van zulk een verraderlijken en baatzuchtigen afval; de koning der koningen wil slechts met den leeuwenkoning onderhandelen. Vrijwillig wil hij aan Richard voorwaarden toestaan, als de zwaarden van geheel Europa hem nooit zouden hebben afgedwongen. Hij wil de pelgrimstochten naar Jeruzalem en naar alle plaatsen, welke de Nazareners vereeren, vrijlaten; ja, zelfs christenbezetting duldden in de zes groote steden van Palaestina, tot in Jeruzalem, en biedt tevens koning Richard den titel van »Beschermkoning van Jeruzalem" aan. Weet eindelijk, Heer Ridder, dat Saladin een heilig zegel op zijn verbond met de dapperste en edelste koningen van Frangistan wil drukken, door een christenjonkvrouw, een bloedverwant van koning Richard, Lady Edith van Plantagenet, tot den rang van zijn koninklijke gemalin te verheffen!"

»Hoe! Wat zegt gij daar?" riep Kenneth uit, die de geheele toespraak van El Hakim onverschillig had aangehoord, doch door deze mededeeling tot in 't binnenste zijner ziel smartelijk aangedaan werd. Hij onderdrukte echter die opwelling en zette het gesprek voort, om zooveel mogelijk van het komplot — want als zoodanig beschouwde hij dat huwelijksontwerp — te vernemen, gesmeed tegen de eer en het geluk van haar, welke hij zoozeer beminde.

»Welk christen," ging hij met vrij groote gelatenheid en op een ongeloovigen toon voort, »zou zijn goedkeuring geven aan zulk een onnatuurlijke verbintenis tusschen een christelijke jonkvrouw en een ongeloovigen Saraceen?"

»Gij zijt slechts een dweepende, domme Nazarener," antwoordde Hakim. »Weet gij dan niet, hoe dagelijks de Mohamedaansche prinsen in Spanje met adellijke Nazareensche jonkvrouwen huwen, zonder dat zulks de minste ergernis geeft? En de edele sultan zal, in zijn volle vertrouwen op het bloed van Richard, der Engelsche jonkvrouw al de vrijheden verleenen, welke de Frankische zeden der vrouw toestaan. Hij zal haar de vrije uitoefening

van haar godsdienst veroorloven, ja, haar een rang boven al de vrouwen van zijn harem geven; zoodat zij in alles eenige en volstrekte koningin zal zijn.

»En zoudt gij dan waarlijk denken, gij, Muzelman," hervatte Kenneth, »dat Richard zijn bloedverwant, een hooggeborene en deugdzame prinses, aan den harem van een ongeloovige zou afstaan? Weet, Hakim, dat de minste vrijgeborene Christen met verachting zulk een voorslag voor zijn dochter zou afwijzen. Welk Christen zou....!

»Welk Christen," antwoordde de arts Hakim. »Philippus van Frankrijk en andere van Richards voornaamste bondgenooten hebben den voorslag zonder bevreemding aangehoord, en zelfs de belofte gegeven, deze verbintenis, die een eind aan dezen verwoestenden krijg zou maken, zooveel in hun vermogen stond te bevorderen. Want ik herhaal 't u: Lady Edith zal de eenige gemalin van den grooten sultan, de eenige groote koningin van den beheerscher van 't Oosten zijn! Daarom, nogmaals ridder, stijg te paard! Ik zal u een perkament geven, dat u bij den sultan van groote waarde zal zijn; waan dus niet, dat gij de zaak van uw land en uw geloof zult verlaten; daar spoedig een innige band beide koningen zal vereenigen. Bescherming zult gij vinden in de landen van Saladin, en, mocht gij 't later wenschen, dan kan hij u gemakkelijk vergiffenis en nieuwe gunst bij Richard verwerven. Te paard dus — er ligt een effen weg voor u open."

»Neen, Hakim," antwoordde Kenneth. »Ik ben Christen en ridder, en als beiden gebiedt mijn plicht mij te blijven en mij aan de straf te onderwerpen, welke mijn misdrijf verdiend heeft. Inderdaad, gij hebt slechte denkbeelden van trouw, Hakim — en daarom spijt het mij, dat ik u mijn goeden Roswal heb geschonken; want blijft de hond leven, dan zal hij een meester hebben, die zijn waarde niet kent."

»Een geschenk, waarover de gever berouw gevoelt, is reeds teruggeeischt," zeide El Hakim. »Maar wij artsen zijn verplicht, geen zieke te laten gaan, vóor hij genezen is. Wanneer de hond beter is, dan is hij weer uw eigendom."

»Laat de zaak blijven zooals zij is, Hakim," hernam de Schot. »Men spreekt niet meer van valken en honden, wanneer slechts één

dag ons van den dood scheidt. Laat mij thans alleen, om mijn zonden te overdenken en mij met den hemel te verzoenen."

»Het zij zoo — ik laat u aan uw eigenzinnigheid over," antwoordde de arts. »De nevel verbergt den afgrond voor hen, die bestemd zijn om er in te vallen!

Langzaam keerde hij terug en wendde zich van tijd tot tijd om, in de hoop, dat de eigenzinnige ridder hem door woorden of teekenen zou terugroepen. Eindelijk verdween zijn gedaante in den doolhof van tenten, die, nadat het maanlicht verbleekt was, zich in 't flauwe licht van den schemerenden morgen aan zijn oogen vertoonden.

Ofschoon de woorden van den arts op Kenneth niet die uitwerking hadden, welke de wijze er mee bedoeld had, gaven zij hem toch reden tot ernstig nadenken; want thans kwam hem weder veel voor den geest, wat de kluizenaar van Engaddi met hem bij zijn bezoek aldaar gesproken had, en bevestigde hem, wat daar zooeven de arts als de geheime artikelen van het door de vorsten voorgeslagen vredesverdrag had medegedeeld. — Koning Richard kon onmogelijk iets van deze voorslagen weten .... hij behoorde ze derhalve te vernemen, en hij, Kenneth, rekende zich verplicht, hem die mede te deelen, op dat de koning zou weten, waaraan hij zich ten opzichte van zijn bondgenooten te houden had.

Nadat hij dat besluit genomen had, wachtte hij nog een paar minuten, wierp toen zijn helm af, daalde daarop langzaam en treurig van den heuvel naar beneden en sloeg den weg in naar koning Richards tent.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Na het hevig tooneel met den aartshertog was koning Richard weer te bed gegaan, zorgeloos en geheel onbekommerd over eenige poging, welke de door hem vernederde vorst zou mogen aanwenden om zich te wreken; terwijl hij niet de minste maatregelen voor de beveiliging van zijn persoon bevolen had. De bij zijn tent staande wacht was met geen enkel man vermeerderd en geen enkele afdeeling zijner troepen werd onder de wapenen gehouden. Slechts de Vaux sliep, of liever waakte als gewoonlijk bij zijn koning.

El Hakim was tot na middernacht bij den koning gebleven en had hem gedurende dien tijd tweemalen artsenij toegediend; terwijl hij gestadig de plaats aan den hemel beschouwde, waar de volle maan stond, wier invloed, naar zijn beweren, ten hoogste heilzaam of ten zeerste nadeelig op zijn geneesmiddel werkte. Ongeveer om drie uur in den morgen verliet hij de koninklijke tent en bezocht daarop die van den ridder van den luipaard, om daar naar zijn eersten zieke, den ouden Strauchan te zien. Hier vernam hij, op welk een post Kenneth zich bevond, en waarschijnlijk was het dit bericht, hetwelk hem aanleiding gaf, om zich naar den heuvel te begeven, waar hij den ridder in den wanhopigen toestand ontmoette, in welken wij hem in het vorige hoofdstuk gevonden hebben.

't Was tegen het uur van zonsopgang, dat de Vaux door een zwaren tred, die de tent naderde, uit zijn lichte sluimering werd

gewekt, en eer hij nog den tijd had een zacht: »Wie daar?" te roepen, trad de ridder van den luipaard binnen met de uitdrukking van smart op zijn mannelijke trekken.

»Wat moet dit vermetele indringen beteekenen, heer ridder?" vroeg de Vaux knorrig, doch zacht, omdat hij anders vreesde, zijn heer wakker te zullen maken.

»Stil, de Vaux," zeide de diens ondanks ontwaakte koning. »De ridder komt ongetwijfeld bericht van zijn bewaking brengen — de tent van zijn veldheer staat dus altijd voor hem open." Hierbij richtte hij zich een weinig van zijn leger op en vestigde zijn groot oog op Kenneth. »Spreek, mijnheer de Schot," vervolgde hij tot dezen. »Gij komt mij zeker melden, dat gij nauwgezet, rustig en eervol uw plicht als bewaker hebt vervuld. Het ruischen der vouwen van Engelands banier zou reeds toereikend zijn geweest tot haar verdediging, ook zonder de bescherming van een ridder zooals gij zijt."

»Zooals ik — niet ben," antwoordde Kenneth somber. »Mijn bewaking was nauwgezet, rustig, noch eervol. De banier van Engeland is gestolen!"

»Hoe! — En gij leeft nog, om mij dit mede te deelen?" riep de koning, in toorn ontvlammende, doch dien op 't zelfde oogenblik bedwingende. »Het is niet mogelijk. Gij raaskalt, ridder!— De Vaux, ga terstond naar den heuvel, om te zien, wat er van de zaak is. Het is onmogelijk: want de moed en ridderlijkheid van dezen man zijn immers beproefd."

De koning werd in de rede gevallen door den graaf van Salisbury, die ademloos de tent kwam binnenloopen, en meldde, dat de Engelsche banier verdwenen en de ridder die haar bewaakt had, waarschijnlijk overweldigd en vermoord was, daar zich een plek bloed op de plaats bevond, waar de splinters van den vlaggestok lagen.

»Doch neen," riep Salisbury verbaasd uit, toen hij den Schotschen ridder zag staan. »Hier is hij, en .... niet gewond!"

In de grootste woede sprong de koning het bed uit; daar dit bericht geen twijfel meer bij hem overliet aan de waarheid van hetgeen Kenneth zelf had gemeld. Snel greep hij de strijdbijl, die altijd tegen zijn leger aanstond, en haar met geweldige armen boven

zijn hoofd heffende snelde hij op den Schot toe, op het punt om toe te slaan.

»Dus zijt gij een verrader!" riep hij met een stem, die van toorn beefde. »Welnu gij zult den dood van een verrader sterven."

Doodsbleek, schier als een marmeren beeld stond de ridder vóor den woedenden vorst, en verwachtte onbevreesd den slag, die hem verpletteren moest. Maar de strijdbijl viel niet op hem neder; de koning weifelde, toen liet hij langzaam het vreeselijke wapen zakken, en zeide, zich geweld aandoende om kalm te zijn:

»Maar er was bloed op de plaats, Salisbury — een groote plek bloed, niet waar? Zeg 't mij, Schot — eenmaal waart gij dapper; ik zelf heb uw mannelijk zien kampen — zeg, dat gij bij de verdediging van mijn standaard twee der dieven hebt verslagen, — zeg maar één — zeg, dat gij een goeden houw voor mij en mijn standaard gedaan hebt, en maak u dan voort uit het leger met uw leven en uw schande."

»Ik wil mijn leven niet door een leugen redden, mijn heer en mijn koning," antwoordde de Schot kalm. »Weet, dat er geen bloed bij de verdediging van den standaard vergoten werd, dan dat van mijn armen hond, die, getrouwer dan zijn heer, den post verdedigde, welken deze verlaten had."

»Nu, bij sint George!" schreeuwde Richard, op nieuw den arm oplichtende. Maar de Vaux plaatste zich tusschen den koning en het doel zijner wraak, en zeide met de stoutmoedige openhartigheid, hem zoozeer eigen:

»Kom tot bezinning, mijn vorst! Niet hier, niet door uw hand moet deze ridder sterven. Het is reeds dwaas genoeg van u geweest, uw banier aan een Schot toe te vertrouwen; heb ik u niet altijd gezegd, dat zij zich schoon voordoen, maar valsch en bedriegelijk zijn?"

»Gij hebt gelijk, de Vaux," hernam Richard; terwijl hij ten tweedemale de strijdbijl liet zinken. »Ik had hem beter moeten kennen; ik had mij moeten te binnen brengen, hoe de listige koning Willem mij ten aanzien van dezen kruistocht bedrogen heeft."

»Mylord," zeide Kenneth onbevreesd. »Willem van Schotland heeft u nooit bedrogen; maar de omstandigheden hebben hem belet, zijn strijdkrachten aan te brengen."

»Zwijg, onbeschaamde kerel!" zeide de koning. »Gij werpt reeds een vlek op den naam van een vorst, wanneer *gij* dien durft uitspreken. En toch, de Vaux, 't is zonderling, het gedrag van dezen man te aanschouwen. Een lafaard bij de verdediging van mijn standaard, gedroeg hij zich als een held toen ik mijn bijl boven zijn hoofd zwaaide: want hij verwachtte den doodelijken slag van Richard Plantagenet met een kalmte, alsof ik den arm had opgelicht, om hem den ridderslag te geven. Had hij ook maar 't geringste teeken van vrees laten bespeuren, had slechts een zijner leden getrild of zich een oogenblik bewogen, ik zou hem den schedel verpletterd hebben, als ware 't een kristallen schaal geweest. Maar ik kan niet toeslaan, waar ik geen vrees of weerstand vind."

Er volgde een pijnlijk stilzwijgen.

»Mijn koning!" zeide eindelijk Kenneth.

»Ha!" viel Richard hem in de rede. »Hebt gij 't vermogen der spraak teruggekregen? Smeek den hemel om genade, niet mij; want Engeland is onteerd door uw schuld, en al waart gij mijn eigen, mijn eenige broeder — ge zoudt geen vergiffenis vinden voor uw misdaad."

»Ik spreek niet, om van u genade af te smeeken," antwoordde Kenneth; »maar ik bid uwe Majesteit om een kort geheim gehoor; daar ik u mededeelingen te doen heb, die voor uw roeping als Christen-koning van 't hoogste gewicht zijn.

»Spreek dan," antwoordde de koning, niet twijfelende of hij zou de een of andere bekentenis ten aanzien van 't verdwijnen der banier vernemen.

»Wat ik te zeggen heb," hervatte Kenneth, »gaat de koninklijke waardigheid van Engeland aan, en ik kan daarom voor geen andere ooren dan voor de uwe spreken."

»Verwijdert u dan, mijne heeren!" zeide Richard, zich tot de Vaux en Salisbury wendende.

De eerste gehoorzaamde; de Vaux echter wilde den persoon des konings niet verlaten.

»Hoe, de Vaux!" riep koning Richard toornig uit, terwijl hij met den voet stampte. »Hebt gij mijn bevel niet gehoord?"

»Wanneer ik daareven 't recht had, uw arm tegen te houden,

toen hij de strijdbijl zwaaide, heb ik thans nog meer recht, om te blijven, — ik laat geen zieken man bij een gezonden, geen ongewapende bij een gewapende."

»Zijn tegenwoordigheid hindert niet," zeide de Schot. »Ik wil in de tegenwoordigheid van Lord van Gilsland spreken: hij is een trouw en eerlijk ridder."

»Een half uur geleden," antwoordde de Vaux met een zucht, die zijn leedwezen te kennen gaf, »zou ik dat ook van u gezegd hebben."

»Gij zijt van verraders omringd, koning van Engeland," vervolgde Kenneth kalm.

»Dat is wel mogelijk," antwoordde Richard. »Daar heb ik 't klare bewijs van."

»Van verraders, wier listen u dieper zullen krenken dan 't verlies van honderd banieren. — Lady...." en hier weifelde Kenneth; toen vervolgde hij zacht, »Lady Edith...."

»Ha!" riep de koning, terwijl hij eensklaps de uitdrukking van de meest gespannen oplettendheid aannam en den misdadiger strak aanzag, »wat moet gij van haar? Wat heeft zij met deze aangelegenheid te maken?"

»Mijn koning," antwoordde de Schot. »Men heeft een verbintenis op 't oog van Lady Edith met den Saraceenschen sultan, om door dit voor Engeland ten hoogste schandelijke huwelijk een voor de geheele christenheid vernederenden vrede te erlangen."

Deze mededeeling had echter een geheel andere uitwerking, dan Kenneth verwacht had; want het noemen van den naam zijner bloedverwant herinnerde den koning, wat hij in den ridder van den luipaard reeds als de stoutste vermetelheid beschouwd had, toen deze nog hoog aangeschreven stond onder de ridderschap; hetwelk echter thans, zooals de zaken nu stonden, zulk een verregaande beleediging scheen te zijn, dat de driftige monarch in de vreeselijkste woede geraakte.

»Zwijg, eerlooze, vermetele!" riep hij uit. »Waag het niet, van mijn bloedverwant te spreken, als naamt gij deel in haar lot. Wat gaat het u aan, of zij een Saraceen of een Christen huwt? Wat gaat het u aan, in een legerplaats, waar de vorsten bij dag lafaards en bij nacht dieven zijn, waar brave ridders verraders

worden, — wat, zeg ik, gaat het u of iemand anders aan, wanneer 't mij behagen zou, mij in den persoon van Saladin met rechtschapenheid en heldenaard te verbinden?"

»Mij in allen gevalle niets, daar mij de geheele wereld niets meer aangaat," antwoordde Kenneth onverschrokken. »Maar voor u, Heer koning, moet het van wege uw geweten en uw roeping van hoog gewicht zijn, of Lady Edith . . . ."

»Noem haar naam niet, en denk niet meer aan haar!" riep de koning, terwijl hij opnieuw een beweging maakte om zijn strijdbijl op te heffen.

»Haar niet noemen — niet aan haar denken?" antwoordde Kenneth, wiens trots door dit woord al zijn kracht herkreeg. »Bij het kruis, waarop ik mijn hoop vestig: haar naam zal het laatste woord zijn, dat over mijn lippen komt, het laatste beeld, dat voor mijn geest zweeft. Beproef uw geroemde kracht aan dit ongewapende hoofd, en zie, of gij mijn voornemen kunt verijdelen."

»Hij maakt mij nog dol!" zeide Richard tot de Vaux; toen hij door de bedaardheid van den ridder andermaal in zijn voornemen verhinderd was.

Eer nog Thomas van Gilsland kon antwoorden, hoorde men een gedruisch in 't voorvertrek van de tent en kort daarop werd door den dienstdoenden kamerheer de aankomst der koningin gemeld.

»Houd haar terug! Houd haar terug!" riep de koning den kamerheer toe. »Dat is geen tooneel voor vrouwen. Vervloekt, dat zulk een ellendige verrader mij zoo in toorn kan brengen!"

Met geweld dwong hij zich zelf om kalm te zijn, nam de Vaux terzijde en fluisterde hem toe:

»Weg met hem, door den achtersten ingang der tent! zend om een biechtvader — hij moet terstond sterven; doch ik wil hem niet aan lichaam en ziel tegelijk dooden. Nog iets — men late hem als ridder sterven met gordel en sporen aan; zijn verraad moge dan zoo zwart zijn als de hel, aan zijn moed ben ik deze genade verschuldigd."

De Vaux, die hartelijk blijde was, dat er een einde aan dit tooneel was gekomen, zonder dat de driftige koning zich tot de rol van beul vernederd had, haastte zich, Kenneth door een geheimen uitgang weg te brengen naar een afgelegen tent, waar hij

ontwapend en tot alle zekerheid geketend werd. De Vaux zag met treurigheid aan, hoe de knechts van den provoost, aan wien Kenneth nu werd overgegeven, deze strenge maatregelen van voorzorg namen.

Toen zij daarmede geëindigd hadden, zeide hij op ernstig plechtigen toon tot den ongelukkigen misdadiger:

»Bereid u tot den dood — volgens den uitdrukkelijken wil des konings zult gij in uw waardigheden sterven, zonder verminking van uw lichaam of smaad aan uw wapen. Uw hoofd zal van den romp worden gescheiden door het zwaard van den scherprechter."

»God zij dank!" hernam de ridder, terwijl hij diep adem haalde en met de zachte stem van iemand, die onverwachts genade krijgt. »Zoo zullen mijn bloedverwanten door mijn smadelijken dood geen schande lijden. O, mijn vader! Mijn vader!"

Deze halfluide uiting ontging het oor van den ruwen, maar goedhartigen Engelschman niet; hij streek met de hand over 't baardige gezicht, eer hij iets meer kon zeggen.

»Verder is het de wil van koning Richard," zeide hij eindelijk, »dat gij den troost van de kerk zult genieten; ik heb op weg herwaarts een Carmeliter ontmoet, die u tot uw reis naar gindsche zijde des grafs kan voorbereiden. Hij wacht hier buiten, tot gij in de stemming zijt, om hem te ontvangen."

»Ik ben volkomen bereid," antwoordde Kenneth; »want het leven en ik hebben afscheid van elkander genomen als twee reizigers, die aan den kruissprong gekomen zijn, waar hun wegen zich van elkander scheiden."

»Dat is mij aangenaam," zeide de Vaux langzaam en plechtig; »want, volgens den wil van koning Richard zult gij u oogenblikkelijk tot den dood voorbereiden."

»Gods wil en die des konings geschieden," antwoordde Kenneth zacht. »Ik spreek evenmin over de rechtvaardigheid van het vonnis, als ik uitstel van de voltrekking wensch."

De Vaux maakte zich gereed, om de tent te verlaten, doch hij bleef nog talmen; aan de deur stond hij stil en blikte nog eenmaal terug naar den jongen man, die met zooveel kalmte en onderwerping zijn onveranderlijk noodlot tegemoet zag. Hevig aangedaan keerde hij terug, en zeide met zooveel zachtheid, als waartoe hij zijn ruwe stem kon dwingen:

»Kenneth! tot heden waart gij de dapperste ridder van 't geheele leger — gij zijt nog jong — gij hebt een vader. Kan er niets te uwer gunste gezegd of gedaan worden?"

»Niets," antwoordde de ridder kalm. »Ik heb mijn post verlaten — de mij toevertrouwde banier is gestolen. — Wanneer de scherprechter en het blok gereed zijn, ben ik ook gereed, om de straf voor mijn misdrijf te ondergaan."

»Nu, dan zij God u genadig!" hernam De Vaux zuchtend. »Toch gaf ik er mijn beste paard voor, wanneer ik de wacht had op mij genomen. Ik wil er mijn hand in 't vuur voor leggen, dat gij geen verrader zijt, maar dat er voor uw gedrag een geheim ten grond ligt. Gij zijt van uw post gelokt door de eene of andere list — door 't een of ander goed aangelegde schelmstuk! — Kom, zeg de zuivere waarheid — Richard is genadig, als zijn toorn over is. Hebt gij mij niets toe te vertrouwen?"

»Niets," antwoordde de ongelukkige ridder; terwijl hij zijn gelaat van den goedhartigen Lord afwendde, om niet door diens zichtbare ontroering te worden aangestoken.

De Vaux, wiens welsprekenheid uitgeput was, schudde treurig het hoofd, en verliet de tent langzaam en in een gemoedsstemming, die smartelijker was, dan naar zijn oordeel de aanleiding daartoe wel verdiende. Hij was boos op zichzelf, dat een zaak van zoo weinig beteekenis als de dood van een misdadiger hem zoo ter harte kon gaan.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

De edele Berengaria, de dochter van koning Sanchez van Navarra, de koninklijke gemalin van den heldhaftigen Richard, werd voor een der schoonste vrouwen van haar tijd gehouden. Ze was wel wat klein en tenger van leest, maar buitengewoon fijn en bevallig; weelderig lang haar omgolfde een gezicht van groote regelmatigheid en schoonheid, hetwelk daarbij nog de uitdrukking van jeugdigheid bezat, zoodat zij eenige jaren jonger scheen dan zij werkelijk was, ofschoon zij eerst een en twintig jaren telde. Misschien droeg dit jeugdige uitzicht er toe bij, dat ze zich tusschenbeiden bijna kinderlijk uitgelaten kon aanstellen, en aan alle overmoedige luimen, welke haar in den zin kwamen, den vrijen loop liet. Allerlei kwamen haar in den zin gedurende het lange en vervelende kampementsleven in Palaestina, vooral gedurende 's konings ziekte, wier ernstig karakter men zorgvuldig voor haar geheim had gehouden. Dagelijks moesten haar dames haar vindingrijkheid inspannen, om door nieuwe spelen, een nieuw kapsel of een nieuwe plagerij de zich vervelende vorstin den tijd te verdrijven. Daarbij was zij van nature allergoedhartigst, en had slechts ten doel om te schertsen, niet om iemand eenig leed te veroorzaken. Was dit ooit het geval, dan was zij zelf degeen, die de ijverigste pogingen aanwendde om de gevolgen van haar grappen van hem af te wenden, die er het slachtoffer van was geworden. In de meeste gevallen gelukte dit aan haar verheven rang en aan den invloed, welken ze op haar gemaal oefende.

Zulk een grap was weder het doel van de koningin geweest en wel ten koste van haar nicht Edith, toen zij ridder Kenneth van zijn post deed lokken. Doch de gevolgen dezer onbedachtzame handeling dreigden ditmaal wat ernstiger te worden dan gewoonlijk.

Toen men in den morgen, welke op dien nacht vol gebeurtenissen volgde, Edith bericht had, dat de standaard gestolen was, snelde zij in 't vertrek der koningin en bezwoer haar, op te staan en haar naar de tent van den koning te vergezellen, om door haar machtigen invloed de ernstige gevolgen van haar scherts te verhoeden. De koningin, nu zelf verschrikt, poogde echter Edith op te beuren door duizenderlei ongerijmde troostgronden. Zij was er zeker van, dat er geen ongeluk gebeurd was; de ridder zou nu wel reeds in een gerusten slaap liggen, en al mocht het ook zijn, dat hij in den kerker zat, dan zou zij wel vergiffenis voor hem bij den koning erlangen; eerst echter moest men den toorn van Richard laten voorbijgaan.

Zoo praatte zij voort en dischte allerlei soort van dwaasheden op, in de vergeefsche hoop van zichzelf en Edith te overtuigen, dat er geen ongeluk kon ontstaan uit een scherts, waarover zij echter van harte berouw had. Maar terwijl Edith nog te vergeefs beproefde, haar tot zwijgen te brengen en te bewegen om op te staan, trad eensklaps Lady Calista met een doodelijk verschrikt gelaat de kamer binnen; want zij had Kenneth in de tent des konings zien gaan, waar zij kort daarop Richards stem gehoord had, die hem woedend de woorden »verrader!" en »sterven" had toegeroepen.

Edith voelde bij dit bericht haar knieën onder 't lijf knikken, en ze had al haar vastheid van karakter noodig, om niet op den grond neer te storten en ten minste zich uiterlijk bedaard te houden.

»Mevrouw," zeide zij toen ernstig tot de koningin. »Verlies thans geen enkel oogenblik, maar red een leven; wanneer," voegde zij er met bevende stem bij, »dit leven nog gered kan worden."

»Ik wil gaan, ik wil terstond gaan," antwoordde de koningin, terwijl zij sidderend en bevend opstond, en haar vrouwen, die zich in geen minder verwarring bevonden dan zij, niet bij machte waren, haar daarbij als naar gewoonte te helpen. Kalm en bedaard, doch bleek als een doode, hielp Edith de koningin en vervulde daarbij alleen den post van het talrijke dienstpersoneel.

»Vervult gij zoo uw plicht, freules?" riep de koningin uit, die

zelfs in dit ernstige oogenblik het haar zoo gewichtig toeschijnende ceremoniëel niet verkoos veranderd te zien. »Mijn God! Ik zal niet tijdig genoeg aangekleed zijn, zend spoedig naar Richards biechtvader, Edith; we willen ons van zijn bemiddeling bedienen."

»O, neen, neen!" riep Edith uit. »Gij zelf moet gaan. Gij zijt de oorzaak van het kwaad — gij behoort het nu te genezen."

»Ik wil gaan — ik wil gaan," antwoordde de koningin. »Maar, lieve Hemel! Wat hebt gij gedaan? Gij hebt mij in 't rood gekleed, een kleur, welke Richard niet kan velen. Geef mij een blauw gewaad en een halssieraad van robijnen, hetwelk zich onder de geschenken van den koning van Cyprus bevindt, het moet zich in het juweelkistje of ergens anders bevinden."

»Hoe! Dit thans, nu zich een menschenleven in gevaar bevindt?" riep Edith ongerust uit. »Dat gaat het geduld eens menschen te boven! Laat u niet storen, Mevrouw! *ik* zal naar koning Richard gaan — *ik* ben in de zaak begrepen — *ik* wil weten, of men ongestraft zoozeer met de eer zijner bloedverwant speelt, dat men haar naam misbruikt, om een braaf edelman zijn plicht te doen vergeten, hem in dood en schande te storten en te gelijkertijd de eer van Engeland ten spot van het geheele Christenleger te doen strekken."

Bij deze onverwachte uitbarsting van Ediths toorn stond de koningin stijf van verbazing. Maar toen de jonkvrouw op het punt was, om de tent te verlaten, riep Berengaria, ofschoon met zachte stem:

»Houdt haar terug! houdt haar terug!"

»Inderdaad, edele Lady Edith, gij moet wachten," zeide Lady Calista, terwijl ze haar vriendelijk tegenhield. »En ik weet het wel, uwe Majesteit, dat ge zonder verder verwijl zult gaan. Als Lady Edith alleen bij den koning komt, zal hij in vreeselijken toorn ontsteken."

»Ik ga — ik ga," zeide de koningin, terwijl zij zich in de noodzakelijkheid schikte. Snel bedekte zij zich nog met een wijden mantel, die al het ontbrekende aan haar kleeding verborg, en ging, door Edith en haar vrouwen begeleid, uit haar vertrek naar de tent van haar dapperen gemaal. Doch hier stiet zij — zoo, als we reeds gemeld hebben — op tegenstand, en hoorde zij het strenge bevel van den koning in 't binnenste van de tent, hetwelk haar 't binnentreden weigerde.

»Nu ziet ge 't zelf," zeide de koningin tot Edith, alsof hiermede reeds alle middelen, welke haar ten dienst stonden, uitgeput waren, »Ik wist het wel — de koning wil ons niet ontvangen."

Tegelijkertijd hoorde zij, dat eenige personen de tent aan de achterzijde verlieten, en na een korte poos weer iemand binnentreden, wien de koning snel eenige bevelen mededeelde.

»Ga," sprak Richard eindelijk, »en verricht uw zaak goed, man; want uw geheele barmhartigheid ligt in den spoed — tien byzantyners voor u, wanneer gij hem bij den eersten slag 't hoofd van den romp slaat."

Edith sidderde.

»Wanneer uwe Majesteit," zeide zij snel tot de koningin, »zich den weg niet baant, dan zal ik het voor Haar doen — of zoo niet voor Haar, dan ten minste voor mij. Kamerheer, de koningin wenscht koning Richard te zien — de vrouw wenscht haar gemaal te spreken."

»Edele Lady," zeide de hofbediende, terwijl hij zijn ambtsstaf liet zakken. »Het doet mij leed, dat ik u geen genoegen kan geven; want zijne Majesteit is met zaken bezig, die dood of leven betreffen."

»Ook wij willen zijne Majesteit spreken over een zaak, waarmede dood of leven gemoeid is," antwoordde Edith. »Ik zal uwer Majesteit den toegang openen," hernam zij, terwijl zij den kamerheer met de eene hand terzijde schoof, en met de andere 't voorhangsel oplichtte.

»Ik waag het niet, den wil uwer Majesteit te weerstreven," zeide thans de kamerheer, terwijl hij snel terzijde week. Toen hij eindelijk den weg had opengelaten, zag de koningin zich wel genoodzaakt, om in 't vertrek van Richard binnen te gaan.

De monarch lag op zijn bed, en op eenigen afstand stond, om zijn bevelen af te wachten, een man, wiens ambt niet moeilijk te raden was: want hij droeg een bloedrood wambuis, een dergelijke broek en leunde op een zwaard van ontzaglijke lengte en breedte. Het was de beul.

Snel ijlde Berengaria, die een vluchtigen blik van onverholen en ongehuichelden afschuw op den vreeselijken bezoeker haars gemaals wierp, naar Richards legerstede, wierp zich daar op de knieën, schoof haar mantel van den schouder en toonde haar schoone blonde lokken, die in heur geheele lengte nederhingen. Sidderend greep

zij de krachtige hand des konings en drukte er bevend haar lippen op.

»Wat moet dat beteekenen, Berengaria?" vroeg Richard; terwijl hij met verbazing zijn schoone vrouw beschouwde.

»Zend dien man weg. Zijn gezicht doodt mij," zeide Berengaria zacht.

»Ga heen, kerel," riep Richard den beul toe. »Waarop wacht gij nog?"

»Op uwer Majesteits bevel ten aanzien van het hoofd," antwoordde de man.

»Weg met u, hond," zeide Richard. »Een christelijke begrafenis."

De man maakte een diepe buiging, legde zijn reusachtig zwaard over den schouder, en verdween door dezelfde deur, welke hij was binnengetreden.

»En nu, dwaas vrouwtje, wat wilt ge van mij hebben?" vroeg Richard, terwijl hij de schoone knielende teeder aanzag en met zijn grove hand de schitterende loshangende haarlokken gladstreek. »Wat zoekt gij op dit ongewone uur in de tent van uw ridder?"

»Vergiffenis, mijn dierbare Richard, vergiffenis!" fluisterde de koningin, door haar vrees andermaal buiten staat om haar verzoek om genade uit te spreken.

»Vergiffenis? Waarvoor?" vroeg de koning.

»Vooreerst voor mijn te vermetel en onverwacht binnentreden."

»Gij te vermetel! — Dan moest de zon om vergiffenis vragen, wanneer haar stralen door de traliën van een ellendigen kerker heendringen. Doch gij stelt uw kostbare gezondheid in gevaar, door hier te komen, waar nog zoo kort geleden een besmettelijke ziekte heerschte."

»En gij zijt weer beter?" vroeg de koningin, nog altijd haar verzoek uitstellende; daar zij er voor terugschrikte, het te doen.

»Wel genoeg, om een lans te breken op den helm van een dapperen ridder, die zou weigeren, u voor de schoonste dame der christenheid te erkennen."

»Daarom dan ook zult gij mij — een gunst niet weigeren — slechts eene, Richard! — slechts een arm leven!" smeekte de koningin.

»Hoe? Spreek verder!" hervatte Richard, terwijl hij de wenkbrauwen fronsde.

»Die ongelukkige Schotsche ridder...." fluisterde de koningin.

»Spreek niet van hem, Mevrouw," zeide Richard op een ernstigen toon. »Hij moet sterven — zijn vonnis is onherroepelijk geveld."

»Neen, mijn geliefde Heer en Koning!" antwoordde de koningin. »'t Is slechts een zijden vaandel, waarop hij niet gepast heeft — Berengaria zal een ander voor u borduren, zoo rijk als er ooit een in den wind golfde. Alle paarlen die ik heb wil ik tot versiering er van aanwenden, en elke parel zal bedauwd worden door een dankbaren traan aan mijn grootmoedigen ridder."

»Gij weet niet, wat ge zegt, Berengaria!" antwoordde de koning verdrietig. »Paarlen! Kunnen al de paarlen van het Oosten de schande vergoeden, welke Engeland heeft ondergaan — alle tranen, welke vrouwenoogen ooit geweend hebben, den smaad uitwisschen, welken Richards roem heeft moeten verduren. Ga, Mevrouw, leer uw plaats en uw werkkring beter kennen; op dit oogenblik hebben wij zaken, waaraan gij geen deel kunt nemen."

»Ge hoort het, Edith," fluisterde de koningin. »We maken hem slechts boos."

»'t Kan zijn," antwoordde Edith, terwijl zij naar den koning toeging. »Mijn vorst, ik, uw arme bloedverwant, bid u meer om gerechtigheid dan om genade, en het oor eens heerschers moet op elke plaats en te allen tijde voor de bede om gerechtigheid geopend zijn."

»Ha! onze nicht Edith!" zeide de koning, zich op zijn leger opheffende. »Zij spreekt altijd als een koning en we willen haar als koning antwoorden, indien zij mij een verzoek doet, hetwelk harer en mijner niet onwaardig is."

»Mijn vorst," zeide Edith met waardigheid en edele vrijmoedigheid, »deze ridder, wiens bloed gij thans wilt vergieten, heeft vroeger der ridderschap goede diensten bewezen. Hij is nalatig geworden in 't vervullen van zijn plichten door een valstrik, welken hem moedwil en uitgelatenheid gespannen hebben. Een boodschap, hem gebracht uit naam van eene — die — doch waarom zou ik 't niet zeggen? — 't was uit mijn naam — verleidde hem, om voor een oogenblik zijn post te verlaten. En welk ridder in 't geheele christenleger zou niet hetzelfde hebben gedaan op bevel of op verzoek van een jonkvrouw, die 't bloed der Plantagenets in haar aderen heeft?"

Lith. Emrik & Binger.

»Een boodschap uit uw naam? — Gij hebt hem dus gezien, nicht?" hernam de koning; terwijl hij zich op de lippen beet, om de opwelling van zijn toorn te onderdrukken.

»Ja, mijn vorst," antwoordde Edith. »Doch het is thans de tijd niet, om te verklaren, waarom ik hem zag; want ik ben hier niet om mij te verdedigen of om anderen aan te klagen."

»En waar had die samenkomst plaats?" vroeg Richard.

»In de tent van Hare Majesteit de koningin."

»Van onze koninklijke gemalin!" riep Richard uit. »Nu bij den Hemel en bij Sint George van Engeland! — dat is al te vermetel! Ik heb de onbehoorlijke neiging van den ridder tot een dame die zoo ver boven hem staat, bemerkt, en — ik ben niet vertoornd op hem geweest, dat een bloedverwant van mij van haar verheven standpunt een invloed oefende als de zon op de aarde onder haar. Maar, Hemel en aarde! Dat gij het kondt wagen, hem bij nacht in de tent mijner gemalin te spreken, en dit nog wilt doen voorkomen als een verontschuldiging van zijn plichtverzuim — bij de ziel mijns vaders, Edith! — dat zult ge uw leven lang in een klooster beweenen!"

»Mijn vorst," hernam Edith met indrukwekkende kalmte. »Uw grootheid veroorlooft u zulk een tirannie. Maar mijn eer is zoo weinig besmet als de uwe, en de koningin zelf kan u dit getuigen als zij 't wil. Doch — ik heb 't eenmaal gezegd — ik ben hier noch om mij te verdedigen, noch om anderen te beschuldigen. Ik eisch slechts van u, dat gij een man, wiens misslag 't gevolg was eener sterke verzoeking, die barmhartigheid bewijst, welke gij zelf, heer koning, eenmaal voor een hoogeren rechterstoel zult moeten inroepen, en dat voor fouten, die waarschijnlijk minder vergefelijk zijn."

»Is dit Edith Plantagenet, de verstandige, edele Edith, die om haar eigen onbesproken naam niets geeft, wanneer het leven van een ander op het spel staat? — Inderdaad! Bij de ziel van koning Hendrik! Ge zoudt er mij haast toe brengen om te bevelen, dat men u het hoofd van uw ridder van de gerechtsplaats brenge, om het als een eeuwigdurend aandenken naast het crucifix in uw cel te hangen."

»En al deedt gij dit," antwoordde Edith, »dan zou ik toch nog

altijd volhouden, dat het de reliquie van een goed ridder was, die op een onwaardige en wreede manier vermoord was door — een tiran, die beter had moeten weten, hoe hij ridderlijkheid moest beloonen."

»O, stil! stil! Om den wil der barmhartigheid, zwijg toch!" fluisterde de koningin. »Gij maakt hem hoe langer hoe toorniger."

»Wat gaat dat mij aan?" antwoordde Edith. »De reine jonkvrouw vreest niet voor de woede van den leeuw. Laat hem zijn werk aan dezen wakkeren ridder volvoeren. Edith, voor wie hij sterft, zal weten zijn gedachtenis te beweenen. De bruid van den levende kon en wilde ik niet zijn. Het verschil in onzen rang was te groot; maar de dood maakt hoog en gering gelijk — voortaan ben ik de bruid van 't graf."

Juist wilde de koning met veel hevigheid antwoorden, toen er eensklaps een Carmeliter monnik binnentrad, hoofd en lichaam gewikkeld in een lang gewaad van gestreepte grove stof — de dracht, welke deze orde had aangenomen. Met alle teekenen van groote gemoedsbeweging wierp hij zich voor den koning neder, en bezwoer hem bij al wat heilig was de volvoering van het vonnis te verbieden.

»Nu, bij zwaard en schepter!" riep Richard uit. »Heeft dan de geheele wereld saamgezworen, om mij dol te maken! Gekken, vrouwen en monniken komen mij aldoor in den weg! Hoe komt het, dat hij nog leeft?"

»Mijn genadige vorst," antwoordde de monnik. »Ik heb lord van Gilsland gesmeekt, de executie uit te stellen, totdat ik mij aan de voeten Uwer Majesteit zou hebben geworpen."

»En hij was gewillig genoeg, u uw bede toe te staan?" hernam de koning. »Dat is weer een stuk van zijn gewone eigenzinnigheid! En wat hebt gij mij te zeggen? Spreek!"

»Mijn vorst, het betreft een geheim, hetwelk mij onder 't zegel van de biecht is toebetrouwd — en dat ik u dus noch mag zeggen, noch laten raden — toch zweer ik u bij het heilige kruis, dat deze jonge man mij een geheim heeft medegedeeld, hetwelk— wanneer ik het u mocht zeggen — u terstond zou doen besluiten, van uw bloedige voornemens met hem af te zien."

»Goede vader," hernam Richard. »Dat ik de kerk vereer, daarvan kunnen de wapenen, welke ik voor haar draag, getuigenis geven.

Ontsluier mij dat geheim, en ik wil doen wat mij het best voorkomt."

»Mijn koning," hervatte de monnik; terwijl hij zijn monnikspij en kap wegwierp en er een kleed van geitenvellen van onder te voorschijn kwam, waardoor de vorst zijn door klimaat, vasten en kastijding uitgeteerd gelaat te zien kreeg, »sedert twintig jaren heb ik de genietingen dezer wereld vaarwel gezegd, om in de holen van Engaddi alleen mijn God te dienen. Zoudt ge meenen, dat een der wereld afgestorvene een logen verzint, welke zijn zielerust in gevaar zou brengen? Of zoudt gij verwachten, dat ik, als een meineedige, de geheimen van den biechtstoel openbaren zou? Inderdaad, noch 't een noch 't ander kunt gij van mij verkrijgen."

»Gij zijt dus," hernam de koning, «de kluizenaar, van wien men zooveel spreekt? Inderdaad, ge hebt veel van de geesten, die op woeste plaatsen zwerven; maar Richard is niet bang voor spoken — daarenboven zijt gij, als ik mij wel herinner, dezelfde, tot wien de Christen-vorsten dezen verrader hebben afgezonden, om onderhandelingen met den sultan aan te knoopen juist terwijl ik, die boven allen wel 't eerst om mijn oordeel had moeten zijn gevraagd, op het ziekbed nederlag. Daarom zal deze uw gezant sterven — en nog wel te meer, daar gij genade voor hem smeekt."

»Nu dan moge God u genadig zijn, heer koning!" antwoordde de kluizenaar met aandoening. »Gij zijt op het punt, om een daad te bedrijven, welke gij eenmaal zult wenschen, dat ongedaan ware. Vermetele, blinde man! Zie toe, wat gij doet!"

»Weg van mij, Weg van mij!" riep Richard uit. »De zon is over den smaad van Engeland opgegaan, en noch talmt de wraak. Van hier, vrouwen en monnik! Van hier, wanneer gij geen bevelen wilt hooren, die u vreeselijk in de ooren zullen klinken, want, bij Sint George ik zweer...."

»Zweer niet!" riep eensklaps met een ernstige stem de Saraceensche arts, die op dit oogenblik de tent was binnengetreden.

»Ha," zeide de koning, »mijn geleerde Hakim komt ongetwijfeld, om onze grootmoedigheid op de proef te stellen."

»Ik kom, om u terstond over zaken te spreken die van 't grootste gewicht zijn."

»Vooreerst," hernam Richard. »Ziehier mijn gemalin. Zij dient te weten, dat gij mijn redder zijt."

»Het voegt mij niet," antwoordde de arts, met een uitdrukking van Oostersche zedigheid en eerbied de armen kruisende en de oogen neerslaande, »het voegt mij niet, de schoonheid te aanschouwen, die ongesluierd en met al haar glans gewapend is."

»Verlaat ons dan, Berengaria," zeide de vorst. »En ook gij, Edith, ga heen en kom nooit weer met zulke voorstellen bij mij! Dit eene wil ik u toestaan, dat de terechtstelling niet voor dezen middag zal plaats hebben. Ga thans, en stel u gerust, dierbare Berengaria, ga. — Edith," voegde hij er bij met een blik, die zelfs de moedige ziel zijner bloedverwant deed sidderen, »ga — indien gij verstandig zijt."

De vrouwen gingen, of liever snelden uit de tent, zonder op rang of ceremonieel te letten, evenals een vlucht vogels, die zich in verwarring bevindt, wanneer een valk een aanval op haar gedaan heeft. Zij keerden naar de tent der koningin terug, waar zij zich aan haar smart overgaven en elkander wederzijds vergeefsche verwijtingen deden.

Slechts Edith ging, zonder tranen te kunnen storten, naar haar tent en zocht in 't gebed troost voor haar door smart gefolterde ziel.

Ook de monnik had zich, gehoorzamende aan den eisch des konings, gereedgemaakt om heen te gaan; doch aan den drempel keerde hij zich om, hief de hand waarschuwend, bijna dreigend tegen den koning op, en riep uit:

»Wee hem, die den raad der kerk versmaadt, en met ongeloovigen te rade gaat! — Trotsche monarch, vaarwel!"

»Gij ziet, wij zijn alleen," zeide Richard, nadat de monnik verdwenen was, tot den arts. »Spreek thans; waarmede kan ik u van dienst zijn, mijn geleerde redder?"

»Groote koning!" zeide El Hakim, terwijl hij de zich op Oostersche wijs diep boog. »Vergun mij, u te herinneren, dat gij niet aan mij zwak werktuig, maar aan de geesten, wier weldaden ik aan de stervelingen bewijs, uw leven te danken hebt."

»En ik durf wedden, dat gij daarvoor een ander leven tot loon verlangt," hernam de koning. »Is het niet zoo?"

»Ja, dat is mijn bescheiden verzoek aan den grooten Melech Ric," antwoordde Hakim. »En wel het leven van den wakkeren ridder, die ter dood veroordeeld is voor dezelfde fout, die begaan werd

door sultan Adam, bijgenaamd Aboulbeschar, of vader aller menschen.

»Ja, Hakim; doch uw wijsheid had u moeten herinneren, dat Adam daarvoor den dood stierf," antwoordde de koning op een ernstigen toon. »Maar bij St. George! ik moet er om lachen, dat eeuwige bidden en bedelen om het leven van één misdadiger! Het brengt mij Blondels sprookje van het betooverde dal te binnen, waar de verwachte ridder voortdurend door de meest verschillende wezens en gestalten verhinderd werd om binnen te treden. Nauwelijks verdwijnt de eene of daar verschijnt de andere! Vrouw, bloedverwant, kluizenaar, arts, de een komt na den ander voor den dag, altijd een nieuwe, wanneer zijn voorganger verdwenen is. Maar ik gelijk op den zegenpralenden ridder en overwin u allen! Ha! ha!"

En Richard begon luidkeels te lachen; want zijn opwelling van toorn was gewoonlijk te hevig, om lang te kunnen duren.

De arts zag hem intusschen met een verbaasden en tamelijk verachtenden blik aan; want de Oosterlingen houden niet van snelle afwisseling van gemoedsstemming. Nadat Richard echter bedaard en weer ernstiger geworden was, zeide hij:

»Een doodvonnis mag uit geen lachenden mond komen. Laat uw dienaar mogen hopen, dat gij hem het leven van dezen man schenkt."

»Neem de vrijheid van duizend gevangenen in de plaats," antwoordde hem Richard. »Geef duizend van uw landgenooten aan hun tenten en huisgezinnen terug — ze zullen u oogenblikkelijk worden uitgeleverd. Het leven van dezen man echter kan u tot geen nut zijn — hij heeft het verbeurd."

»Iedereen heeft zijn leven verbeurd," antwoordde El Hakim, »maar de groote schuldeischer is harmhartig en vraagt hetgeen hij geleend heeft, niet met gestrengheid vóór den tijd terug."

»Gij kunt mij geen geldige reden geven, waarom gij u tusschen mij en de uitoefening der gerechtigheid stelt, waartoe ik als koning bij eede verplicht ben," hernam Richard.

»Gij hebt even goed gezworen, genade te verleenen, als gerechtigheid uit te oefenen," zeide El Hakim bedaard. »Wat gij echter zoekt, groote koning, is 't bevredigen van uw eigen wil. Doch wat de reden mijner bede aangaat; deze is een zeer geldige: want weet dat er van het toestaan van mijn verzoek meer dan één leven afhangt."

»Verklaar uw woorden," hernam Richard. »Waan echter niet, dat gij mij door een valsch voorwendsel zult om den tuin leiden."

»Dat zij verre van mij," hernam de arts. »Weet dan, dat het geneesmiddel, waaraan gij, heer koning, met vele anderen het leven te danken hebt, een talisman is, onder zekere hemelsteekenen bereid, wanneer de goddelijke krachten het gunstigst zijn. Ik ben slechts de zwakke uitdeeler van zijn verhevene eigenschappen: ik doop het in een schaal met water, ik let op het gunstige uur, om den zieke den drank in te geven, en de kracht van den talisman bewerkt de genezing."

»Een zeldzame artseny," hernam Richard, eenigszins spottend, »maar een goede. Wanneer de artsen zulk een talisman in den zak kunnen meedragen, dan zou men het geld voor alle andere medicijnen wel kunnen besparen; het verwondert mij, dat men er nog andere gebruikt."

»Daar staat geschreven," antwoordde Hakim met onveranderlijken ernst: »Veracht het ros niet, dat u uit den slag heeft gedragen. Weet, dat zulk een talisman zeer goed vervaardigd kan worden; maar het aantal der ingewijden, die het wagen zijn krachten aan te wenden, is klein. Strenge onthouding, moeitevolle opmerkingen, vasten en boetedoeningen worden noodzakelijk van den wijze geëischt, die dit geneesmiddel aanwendt, en wanneer door veronachtzaming van de voorbereiding of door gemakzucht minder dan twaalf zieken in den loop eener maand genezen worden, dan verliest de talisman zijn goddelijke kracht en de laatste zieke zoowel als de arts, worden door een naderend onheil bedreigd en zullen het jaar niet overleven. Ik heb nog slechts één leven noodig, om het bepaalde getal vol te maken."

»Ga dan maar in 't leger, Hakim, en gij zult er een groot aantal vinden, welke gij in 't leven kunt behouden," gaf de koning ten antwoord. »Zoek echter niet, den beul zijn patiënt te ontrooven; het past niet aan zulk een uitstekenden arts, om een ander zijn klanten te ontnemen. Daarenboven zie ik niet in, hoe, wanneer ik een misdadiger van de verdiende doodstraf bevrijd, dit het getal uwer wonderbare genezingen kan volmaken."

»Wanneer gij kunt inzien, hoe een dronk waters u genezen heeft, terwijl de kostbaarste artsenijen u niet hielpen," zeide El Hakim,

»dan moogt gij ook over de geheimen van dezen talisman spreken. — Doe mij daarom geen verdere vragen. Dit zeg ik u: wanneer gij het leven van dezen man op mijn verzoek verschoont, dan zult gij u zelf o, groote koning, en uw dienaar voor een dreigend gevaar behoeden."

»Hoor, Adonbec," hernam de koning. »Ik heb er niêts tegen, dat de artsen in duistere woorden spreken, en voorgeven, dat zij raadplegen met de sterren; maar wanneer gij Richard Plantagenet wilt opdringen om een gevaar te duchten; weet dan, dat gij tot geen kindsch geworden oude vrouw spreekt, die haar besluit verandert, wanneer een haas dwars over haar weg loopt of er een raaf krast, of een kat niest. Ik houd niets van voorteekenen."

»Ik kan niet verhinderen, dat gij aan mijn woorden twijfelt," antwoordde El Hakim. »Doch kunt gij het voor recht erkennen, dat gij de wereld en iederen armen zieke, die aan dezelfde krankheid lijdt, welke u nog zoo kort geleden aan dit leger ketende, van de weldadige krachten van dezen talisman berooft, liever dan aan een armen misdadiger genade te schenken? Bedenk het, heer koning! Ofschoon gij macht hebt, om duizenden te dooden, — gij zijt niet in staat, een enkelen te genezen. Koningen hebben de macht des satans, om smart te veroorzaken — wijzen die van Allah om haar te genezen. Wacht u dus wel, aan de menschheid het goed te ontrooven, hetwelk gij haar niet kunt schenken. Gij kunt hoofden afslaan; maar gij zijt niet in staat, een enkel van kiespijn te genezen."

»Dat is onbeschaamd!" riep de koning uit, die, naarmate Hakim een trotscheren en meer bevelenden toon aannam, ruwer en driftiger werd. »Wij hebben u wel tot onzen arts, maar niet tot onzen raadsman of leermeester aangenomen."

»Hoe! — beloont de beroemde vorst van Frangistan op deze wijs diensten, welke aan zijn eigen koninklijken persoon zijn bewezen?" vroeg El Hakin, terwijl hij de demoedige en gebukte houding, waarmede hij tot hiertoe voor den koning gestaan had, tegen een trotsche en gebiedende verwisselde. »Weet dan, dat ik u, Melech Rich, aan elk hof van Europa, bij Muzelmans en Nazareners, bij ridders en dames, overal waar de harp klinkt en waar men 't zwaard voert, overal, waar men eer hoogacht en schande verwenscht, als ondankbaar en onedelmoedig zal uitkrijten; zelfs de landen —

wanneer er mochten zijn — die nooit iets van uw roem vernomen hebben, zullen ten minste uw schande leeren kennen."

»Spreekt gij zoo tot mij, ellendige ongeloovige?" riep Richard uit, in toorn ontstoken en zijn strijdbijl grijpende. »Zijt gij uw leven moede?"

»Houw toe!" antwoordde Hakim bedaard. »Dan zal uw wandaad u nog waardiger afschilderen, dan mijn woorden 't zullen vermogen; al had elk woord ook den angel eener wesp."

Beschaamd wendde Richard zich van hem af, en nadat hij met over elkander gekruiste armen eenige malen de tent op en neer gegaan was, riep hij uit:

»Ondankbaar en onedelmoedig! Even gaarne heette ik laf en ongeloovig! — Hakim, gij hebt zelf uw loon gekozen, en, ofschoon het mij liever ware, dat gij mijn kroonjuweelen hadt geëischt, wil ik het u toch niet weigeren. Neem daarom dien Schot in uw bezit — tegen dit bevel zal de provoost hem u niet weigeren."

Hij schreef snel eenige regels en gaf die den arts.

»Hij zij uw slaaf," ging hij voort. »Doe met hem wat gij wilt— laat hij zich echter in acht nemen, om niet weer onder Richards oogen te komen. — Hebt gij soms nog een anderen wensch, dien ik zou kunnen vervullen?"

»De genade des konings heeft mijn schaal tot aan den rand gevuld," hernam de wijze, »ja, zij is rijk geweest als de bron die in de legerplaats der kinderen Israëls ontsprong, toen de staf van Moussa ben Amram (1) op de rots sloeg."

»Maar," zeide de koning glimlachend, »er was, evenals in de woestijn, een harde slag op de rots noodig, eer die haar gaven schonk. Ik zou toch zoo gaarne iets weten, wat u genoegen zou kunnen doen en wat ik u even graag wenschte te geven als de bron haar water."

»Laat mij deze overwinnende hand aanraken," antwoordde de wijze, »tot onderpand, dat, wanneer Abondec el Hakim in 't vervolg een gunst van Richard van Engeland mocht eischen, hij haar die zal toestaan."

»Hier is de hand en de handschoen er bij," hernam de koning.

»Mogen uw dagen vermenigvuldigd worden," antwoordde Hakim; terwijl hij met de gewone buiging het vertrek verliet.

---

(1) Mozes de zoon van Amram.

Richard zag hem na, slechts ten halve tevreden over 't geen er was voorgevallen.

»Een zonderling halsstarrige kerel," zeide hij, »en verwonderlijk is zijn bemiddeling, welke dezen Schot' aan de welverdiende straf onttrekt. Intusschen — laat hem leven. 't Is een dapper man meer op de wereld. Doch thans moet ik zorgen, dat Engeland voldoening van Oostenrijk erlangt. Heidaar! is Baron van Gilsland er?"

Op 't zelfde oogenblik vertoonde zich de stevige gestalte van Sir Thomas de Vaux aan den ingang der tent, en achter hem sloop als een spook, onaangemeld en ongehinderd, de kluizenaar van Engaddi, in zijn gewaad van geitenvellen gehuld.

Zonder op de tegenwoordigheid van den laatste acht te slaan, zeide de koning met luide stem tot den baron:

»Sir Thomas de Vaux, Lord van Gilsland, neem een trompetter en een heraut met u, ga terstond naar de tent van den hertog van Oostenrijk en beschuldig hem van wege Richard, dat hij in den afgeloopen nacht de vaan van Engeland van haar stang heeft doen rukken. Verkondig hem, dat hij mij voor deze beleediging voldoening zal geven, te voet of te paard, in de woestijn of in het veld — tijd, oord en wapens staan in zijn keus."

»Gedenk toch, mijn vorst, aan den gods- en kerkvrede, dien de vorsten onder elkander gesloten hebben," smeekte de baron van Gilsland.

»Bedenk, dat gij mijn bevelen volbrengt, mijn vassal," antwoordde Richard driftig. »Het schijnt wel, dat men onze besluiten door een mond vol wind wil wenden, even als knapen een veer heen en weder blazen. — Ziet gij niet, hoe ieder dezer vorsten zijn eigen plannen volgt? Ook ik wil mijn doel najagen, — het is dat der eer. Om den wil der eer ben ik herwaarts gekomen, en wanneer ik die niet op de Saraceenen kan behalen, dan wil ik ten minste mijn achting hier niet verliezen!"

De Vaux ging heen om aan het bevel des konings te gehoorzamen; maar eensklaps trad de kluizenaar voor hem en nam een houding aan, als iemand die de overbrenger is van hooger bevelen dan van een aardschen koning. Met den eenen naakten, ontvleeschten arm hield hij den baron tegen, terwijl hij den anderen dreigend naar Richard uitstrekte.

»In den naam van God verbied ik deze onheilige, bloeddorstige en afschuwelijke uitdaging tusschen twee christelijke vorsten, wier schouderen met het heilige kruis zijn geteekend, bij hetwelk zij broederschap hebben gezworen. Wee hem, door wien die broederschap verbroken wordt! — Richard van Engeland, herroep de heillooze boodschap, welke gij aan dezen baron hebt opgedragen — dood en gevaar omringen u — de dolk zit u reeds aan de keel."

»Dood en gevaar zijn de metgezellen van Richard," antwoordde de monarch trotsch, »en hij heeft te veel zwaarden getrotseerd, om een dolk te vreezen."

»Gevaar en dood zijn nabij," hernam de ziener, en met verheven, spookachtige stem voegde hij er bij: »en na den dood het oordeel!"

»Goede vader," antwoordde Richard, »ik vereer u."

»Vereer niet mij," viel hem de kluizenaar in de rede, »maar vereer hem, wiens bevelen ik verkondig — vereer hem, wiens graf gij hebt beloofd te zullen bevrijden — vereer den eed der eendracht, dien gij gezworen hebt, en verscheur niet den band der eenheid, door welken gij met uw vorstelijke bondgenooten vereenigd zijt! — Zie, ik werp mij voor u op de knieën en smeek u ootmoedig om barmhartig te zijn ten aanzien van de Christenheid, van Engeland en u zelf!"

»Sta op — sta op!" zeide Richard, terwijl hij zelf hem noodzaakte om op te staan. »Het past niet, dat de knieën, die zich zoo dikwerf voor de godheid buigen, ter eere eens menschen den grond aanraken. — Doch welk gevaar dreigt ons, eerwaarde vader?"

»Van mijn sterrewacht op de rots," antwoordde de ziener, »heb ik het heir des hemels gadegeslagen, dat aan de weinige menschen die zijn loop gadeslaan en de beteekenis er van weten te verklaren, onderrichting schenkt. Er zetelt een vijand in de woning uws levens, mijn koning, die uw roem en uw geluk haat. De sterren verkondigen mij een nabijzijnd en dreigend gevaar, in hetwelk, wanneer gij uw trotschen wil niet onder de geboden van uw plicht buigt, gij thans in uw verwaten overmoed zult omkomen."

»Zwijg, zwijg — dit is heidensche wijsheid," hernam de koning. »Christenen houden er zich niet mede bezig, verstandige mannen gelooven er niet aan. Gij bazelt, oude!"

»Ik bazel niet, Richard," antwoordde de kluizenaar. »Ik ken mijn toestand, en weet, dat mij een vonk verstand is overgebleven— niet tot mijn nut, maar tot dat der kerk. Ik ben de blinde die voor anderen de fakkel houdt, welke hem zelf niet verlicht; luister daarom naar mijn woorden — ik bezweer het u."

»Ik zal den band niet verscheuren, welke de vorsten van den kruistocht verbindt," zeide Richard kalm. »Maar welke voldoening zouden zij mij kunnen bieden voor het onrecht en den smaad, dien ik ondergaan heb?"

»Het is juist hiertoe, dat de vergadering der vorsten, die door Phillippus van Frankrijk bijeengeroepen is en maatregelen tot herstelling genomen heeft, mij tot u heeft gezonden om daarover met u te spreken."

»Vreemd," antwoordde Richard, »dat anderen er over raadplegen, wat men aan de beleedigde Majesteit van Engeland verschuldigd is."

»Zij hebben uw eischen, zoo mogelijk, willen voorkomen," antwoordde de kluizenaar. »Eenstemmig verlangen zij, dat de banier van Engeland weer op haar vroegere plaats worde opgericht. Zij doen de vermetele schenners in den ban en hebben 't vonnis over hen geslagen; terwijl zij een vorstelijke belooning toezeggen aan hem, die hen aan 't licht brengt."

»En Oostenrijk," vroeg Richard, »op hetwelk zulk een zware verdenking rust, en hetwelk waarschijnlijk de bewerker van de daad is geweest?"

»Om tweedracht te vermijden," ging de kluizenaar voort, »wil Oostenrijk zich van de verdenking zuiveren; terwijl het zich, om zijn onschuld te bewijzen, aan elke proef onderwerpt, welke de patriarch van Jeruzalem het zal opleggen."

»Het is goed," hervatte Richard. »Ik stel mij tevreden met die proef; want ik wil dat hij een valschen eed doet."

»Stil, Richard," zeide de kluizenaar verwijtend. »Ach, dat zulk een vorst, zoo edel en volmaakt in al zijn streven, die zoozeer geschikt is, om der christenheid roem toe te brengen door zijn daden, zulk een onstuimig karakter moet hebben!" Hij zweeg eenigen tijd, in gedachten verzonken, met neergeslagen oogen en ging toen voort: »Maar de Hemel, die onze onvolmaaktheid kent, neemt ook onze

onvolkomene gehoorzaamheid aan en heeft het bloedige einde van uw heldhaftig leven wel niet opgeheven, maar toch uitgesteld. De doodsengel heeft stilgestaan, zooals hij in de oudheid stilstond voor de tent van Araunah, den Jebusieter, en hij houdt zijn zwaard terug, door hetwelk hij niet lang hierna Richard Leeuwenhart met den geringsten boer zal gelijk maken."

»Moet dit reeds zoo spoedig zijn?" vroeg Richard. »Het zij zoo. Laat dan mijn leven ten minste schitterend zijn, als het zoo kort moet wezen."

»Ach! edele koning," zeide de kluizenaar bewogen. »Kort en treurig, door vernedering, lijden en gevangenis gekenmerkt, is de kleine spanne die u nog van 't graf scheidt, dat reeds aan uw voeten gaapt. In dat graf zal men u leggen, zonder dat gij een opvolger nalaat, zonder dat de tranen van uw door onophoudelijken krijg uitgeput volk u beweenen, of dat gij zijn beschaving zult hebben vermeerderd, iets tot vergrooting van zijn welvaart zult hebben bijgedragen."

»Hij bazelt," zeide Richard, terwijl hij zich van den kluizenaar tot de Vaux wendde, als iemand die zich door een scherp woord getroffen voelt.

»O, gij hart van staal, gij hand van ijzer!" riep de kluizenaar uit, zonder zich aan dezen uitroep te storen. »Laat mijn waarschuwing voor u niet verloren gaan; want gij zult eenigen tijd verschoond worden, wanneer gij u bekeert en doet, wat de Hemel eischt. Ik ga naar mijn rotshol terug! — Kyrie eleison! — Ik ben degene, door wien het licht der hemelsche genade straalt, als zonnestralen door een brandglas, dat de stralen vereenigt en ze op andere voorwerpen werpt, tot ze vlam vatten en verbranden!— Kyrie eleison! — Kyrie eleison!"

Nadat hij dit gezegd had, snelde hij de tent uit, terwijl hij luide kreten aanhief.

Richard zag hem min of meer verbaasd na. Toen streek hij met de hand over 't voorhoofd.

»Een krankzinnige," zeide hij eindelijk. »Ga hem achterna, de Vaux, en zorg er voor, dat hem geen leed geschiede; want al zijn ze kruisvaarders, ze mochten hem soms in 't leger de een of andere poets spelen."

Zwijgend verliet de ridder 's konings tent. Richard echter stapte in diepe gedachten eenige malen zijn tent op en neer, peinzende over 't geen de monnik hem voorspeld had.

»Een vroege dood!" riep hij eindelijk uit; »zonder nakomeling en zonder betreurd te worden! Een hard vonnis! — Gelukkig echter, dat het slechts uit den mond van een krankzinnige kwam! Toch beweren de Saraceenen, die in de geheimenissen der wetenschap ervaren zijn, dat Hij, in wiens oog de wijsheid der wijzen slechts dwaasheid is, wijsheid en den geest der voorzegging in de schijnbare krankzinnigheid van den dwaas nederlegt. Ook leest, zooals men zegt, die kluizenaar in de sterren. 't Spijt mij, dat ik hem niet gevraagd heb, waar mijn verloren banier zich bevindt. — Zoo, reeds terug, De Vaux. Hoe is 't met den krankzinnigen priester gegaan?"

»Noem hem niet krankzinnig, Mylord," antwoordde De Vaux. »Ik vind, dat hij meer van den gezegenden Johannes den Dooper heeft, levende even als deze in de wildernis. Hij heeft een der engienen beklommen en staat van die verhevene plaats voor de soldaten te prediken, als niemand gepredikt heeft sedert Peter den kluizenaar. Bij duizenden omringen hem de krijgslieden...."

De ridder werd verhinderd om voort te gaan; want de dienstdoende kamerheer kondigde aan, dat de aartsbisschop van Tyrus gehoor verlangde, om, wanneer Richards gezondheid het toeliet, zijn tegenwoordigheid te verzoeken bij een geheime beraadslaging van de hoofden der kruisvaarders, en hem mede te deelen, wat er, zoo in het staatkundige als in het krijgskundige gedurende 's konings ziekte was voorgevallen.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Men had geen betere keus kunnen doen dan den aartsbisschop van Tyrus, om als gezant Richard Leeuwenhart tijdingen mede te deelen, welke hij van geen ander zou hebben aangehoord, zonder in den hevigsten toorn te geraken. Toch vond deze wijze en eerwaardige prelaat zelf de taak moeilijk, om den dapperen koning tijdingen te brengen, welke alle hoop op de herwinning van het heilige graf door de kracht der wapenen ten eenemale den bodem moesten inslaan.

Uit de berichten van den aartsbisschop bleek, dat Saladin de gezamenlijke macht zijner honderd stammen vergaderde, en dat de Europeesche vorsten, die reeds om verschillende redenen den oorlog moede waren, het besluit hadden genomen om hun plan tot de verovering van 't Heilige graf op te geven. Zij werden daartoe aangemoedigd door het voorbeeld van Philippus, die onverholen zijn voornemen te kennen gaf, om naar Europa terug te keeren. 't Was inderdaad niet vreemd, dat Leopold van Oostenrijk, door koning Richard zoo grievend beleedigd, met blijdschap de gelegenheid aangreep, om een zaak te verlaten, waarin zijn overmoedige tegenstander als hoofdpersoon werd beschouwd. Anderen hadden te kennen gegeven, dat zij 't zelfde van plan waren; zoodat het duidelijk was, dat de koning van Engeland, indien hij wilde blijven, slechts op de ondersteuning van hen kon bouwen, die onder zulke treurige vooruitzichten nog lust hadden, zich bij 't Engelsche leger aan te sluiten.

De aartsbisschop had niet veel bewijsgronden noodig, om Richard zijn waren toestand te doen kennen; en werkelijk zette deze zich na een eerste uitbarsting van toorn neder, en luisterde met gebogen hoofd en over elkander gekruiste armen naar den eerwaardigen man, die hem de onmogelijkheid betoogde om den kruistocht voort te zetten, wanneer al de verbondenen zich terugtrokken. Ja zelfs viel hij den prelaat niet in de rede, toen deze in gematigde uitdrukkingen er op zinspeelde, dat Richards eigene hartstochtelijkheid de oorzaak was van den afkeer, welken de vorsten voor den kruistocht aan den dag legden.

»Ik erken, eerwaarde vader," antwoordde Richard met neergeslagen oogen en een treurigen glimlach, »dat het in vele opzichten mijn eigen schuld is. Is 't echter niet hard, dat ik de zwakheden van mijn gestel zoo zwaar moet boeten, om een zoo rijken oogst van roem en riddereer ongemaaid te moeten zien verwelken? — Doch hij zal niet verwelken!" voegde hij er opgewekter bij. »Bij de ziel mijns vaders, ik zal het kruis op de tinnen van Jeruzalem planten, of het zal geplant worden op Richards graf!"

»Dat kunt gij doen," antwoordde de prelaat, »zonder dat er een druppel christelijk bloed meer wordt vergoten."

»O, gij meent door een verdrag?" hernam Richard. »Maar dan moet ook het bloed der ongeloovige honden ophouden te vloeien!"

»'t Zal roem genoeg zijn," hernam de aartsbisschop, »om van Saladin zulke voorwaarden verkregen te hebben, dat zij ons het heilige graf teruggeven, het heilige land voor de pelgrims openen en de veiligheid der heilige stad verzekeren door 't verleenen van den titel eens beschermkonings van Jeruzalem aan Richard."

»Hoe!" riep Richard uit en zijn oogen schitterden van een ongemeenen glans. »Ik — ik — ik beschermkoning der heilige stad! De zegepraal zelf — maar dit is reeds zegepraal — zou niet meer kunnen verkregen hebben! Doch Saladin heeft zeker ten doel, zijn invloed op 't Heilige land te behouden."

»Als mederegent," hernam de prelaat, »als gezworen bondgenoot van den machtigen Richard — wanneer hem wordt toegestaan — door 't huwelijk met uw bloedverwant...."

»Mijn bloedverwant?" riep Richard met verbazing uit; ofschoon met

minder, dan de prelaat wel verwacht had. »Ha! — Edith Plantagenet? Mijn bloedverwant gehuwd aan een ongeloovige — ha!"

En zijn oogen schoten vlammen. De aartsbisschop haastte zich, 's konings gramschap te bezweren.

»Ongetwijfeld moet eerst de toestemming van den Paus daartoe verkregen worden," zeide hij. »Maar de eerwaardige kluizenaar van Engaddi, die in Rome goed bekend is, zal met den Heiligen Vader onderhandelen."

»Hoe! Zonder dat wij daartoe onze toestemming hebben verleend?" riep de koning uit.

»Volstrekt niet," hervatte de bisschop op zachten en bedarenden toon, »maar met uw bijzondere bewilliging."

»Mijn bewilliging in 't huwelijk van mijn bloedverwant met een ongeloovige?" zeide Richard, meer op een twijfelenden dan een afkeurenden toon. »Doch ga voort, ik wil geduldig toeluisteren."

Niet minder verheugd dan verwonderd, dat hij zijn taak zooveel gemakkelijker vond dan hij dit verwacht had, haastte zich de bisschop, Richard de voorbeelden van dergelijke huwelijken in Spanje op te noemen, alsmede de onberekenbare voordeelen, welke een verbond tusschen hem en Saladin, door zulk een heiligen band geknoopt, voor de geheele Christenheid moest hebben; bovenal sprak hij met veel vuur over de waarschijnlijkheid, dat Saladin, wanneer het bedoelde huwelijk zou plaats hebben, zijn valsch geloof met het ware zou verwisselen."

»Heeft dan de sultan bij de een of andere gelegenheid neiging gevoeld om Christen te worden?" vroeg Richard. »Indien dit het geval is, dan leeft er geen koning op aarde, aan wien ik mijn bloedverwant liever zou geven dan aan hem, mijn edelen Saladin."

»Saladin heeft onze Christelijke leeraars gehoord," antwoordde de aartsbisschop, »en daar hij oplettend naar hen geluisterd heeft, kan het niet anders, of hij moet het ware geloof omhelzen: want groot is de macht der waarheid."

Met neergeslagen oogen en onrust op 't gelaat hoorde de koning de woorden des aartsbisschops aan; daarop zeide hij:

»Ik weet niet, wat ik van mij zelf moet denken. Er is een tijd geweest, dat ik iedereen die mij zulk een verbintenis had durven voorslaan, de hersens zou hebben vermorzeld. — Doch thans klinkt

de voorslag mij niet vreemd in 't oor; want waarom zou ik geen verbintenis en broederschap met een dapperen, rechtvaardigen, en edelmoedigen Saraceen aangaan; terwijl de Christelijke vorsten van de zijde huns bondgenoots wijken? Doch ik wil mij met geduld wapenen en hieraan niet denken. Slechts één poging wil ik aanwenden om dat ridderlijke verbond in wezen te houden; en gelukt die niet, dan zullen wij met elkander nader over uw voorslag spreken, welken ik aanneem noch verwerp. Laat ons thans naar de vergadering gaan, mijnheer de aartsbisschop — het uur roept ons. Gij noemt Richard driftig en trotsch — gij zult zien, hoe hij zich vernedert als de plant, aan welke hij zijn naam ontleend heeft."

Met hulp van zijn lijfbediende kleedde de koning zich spoedig in een wambuis en mantel van een donkere kleur, en zonder een ander teeken van zijn koninklijke waardigheid te dragen dan een gouden band om zijn hoofd, haastte hij zich om met den aartsbisschop de vergadering te bereiken, die nog slechts op zijn aankomst wachtte om de zitting te beginnen.

De vergaderplaats was een ruime tent, van welker top de groote banier des kruises wapperde. Hier verwachtten de vorsten den man, die tot nu toe hun opperbevelhebber geweest was. Naar alle kanten groetende, trad Richard aan de zijde van den prelaat de tent binnen; en toen de vorsten de edele gestalte, het vorstelijk gelaat nog eenigszins bleek van de ziekte, en dat oog, door de minstreels de heldere ster van den slag en van de overwinning genoemd, zagen, toen zij aan zijn daden dachten, die menschelijke krachten, menschelijken moed schier te boven gingen, toen stonden de vergaderde vorsten — zelfs de ijverzuchtige koning van Frankrijk en de beleedigde hertog van Oostenrijk — als een enkel man van hun zitplaatsen op, en zonder eenige afspraak, geheel onwillekeurig, hieven zij den kreet aan: God behoede Koning Richard van Engeland! Lang leve de heldhaftige Leeuwenhart!"

Met een gelaat zoo vrij en open als dat van de zon, wanneer ze in den zomer aan den horizon verrijst, bracht Richard hun zijn dank toe, en noemde zich gelukkig, dat hij zich weer te midden van zijn koninklijke broederen bevond.

»Ik wenschte eenige korte woorden tot u te spreken," zeide hij ot de vergadering, »zelfs op gevaar af van uw beraadslagingen over

het heil des christendoms en de bevordering van onze heilige onderneming voor weinige minuten te vertragen."

De verzamelde vorsten namen hun zetels weer in en er heerschte een diepe stilte.

»Deze dag," hervatte Richard, »is een hooge feestdag voor de kerk, en het betaamt aan echte christenen, om zich op zulk een dag met hun broederen te verzoenen. — Edele vorsten en vaders van dezen heiligen oorlog! Richard is een krijgsman, zijn hand is steeds sneller dan zijn tong, en zijn tong is aan de ruwe taal van zijn stand slechts te zeer gewend. Verlaat echter om de driftige woorden van Plantagenet en zijn onbedachte handelingen de goede zaak van de bevrijding van Palestina niet! Heeft Richard tegen een van u misdreven — Richard zal het herstellen door woord en daad! Oostenrijk," vervolgde hij, terwijl hij naar den aartshertog toeging met een mengeling van openhartigheid en waardigheid, en Leopold onwillekeurig van zijn zetel opstond, »Oostenrijk meent reden te hebben, zich door Engeland voor beleedigd te houden, Engeland daarentegen meent oorzaak te vinden, om zich over Oostenrijk te beklagen. Laat ons elkander wederzijds vergiffenis schenken; opdat de vrede in Europa en de eendracht in dit leger mogen heerschen. Wij zijn immers de gemeenschappelijke strijders voor een roemrijker banier, dan ooit voor een aardsch vorst werd uitgedragen: de banier der verlossing — laat er daarom onder ons geen twisting zijn over de teekenen van onze eigene waardigheid; doch laat Leopold de vaan van Engeland teruggeven, wanneer het in zijn macht staat: dan zal Richard verklaren, dat hij berouw heeft over de drift, waarmede hij den standaard van Oostenrijk afrukte."

Knorrig en ontevreden stond de aartshertog van Oostenrijk stil, met neergeslagen oogen, doch zonder een enkel woord te spreken. De patriarch van Jeruzalem haastte zich, dat beangstigende stilzwijgen te verbreken en voor den aartshertog te verklaren, dat hij zich van alle rechtstreeksch of zijdelingsch medeweten ten aanzien van het aantasten der Engelsche banier door een plechtigen eed had gezuiverd.

»In dit geval hebben wij den edelen aartshertog het grootste onrecht aangedaan," hervatte Richard, »en terwijl wij hem verzoeken, ons vergiffenis te schenken, dat we hem tot zulk een laffe

beleediging in staat konden rekenen, reiken wij hem de hand ten teeken van vrede en vriendschap!"

Richard stak den aartshertog de hand toe; maar Leopold bleef onbewegelijk staan.

»Hoe!" riep de koning uit, terwijl hij slechts met moeite zijn toorn bedwong. »Oostenrijk versmaadt onze hand? — Welnu, het het zij zoo. Wij willen de geringe achting welke hij ons bewijst, als een straf aannemen voor datgene, wat wij in drift tegen hem misdaan hebben, en daarmede onze rekening voor afgesloten houden."

Toen hij dit gezegd had, wendde hij zich van den aartshertog tot de overige vorsten, en zeide:

»Edele graaf van Champagne — vorstelijke markies van Montserrat — machtige grootmeester der Tempelieren — heeft een van u mij iets te verwijten?"

»Ik zou niet weten, welke reden wij daartoe zouden hebben," antwoordde Koenraad, »of het zou moeten zijn, dat de koning van Engeland zijn wapenbroederen allen roem ontrooft, dien zij in dezen oorlog hadden gehoopt te zullen behalen."

Doch de grootmeester der Tempelieren stond met een trotsche houding op en zeide:

»Daar ik word opgeroepen, om mijn grieven mede te deelen, zoo heb ik er een, die vrij wat ernstiger en van meer gewicht is, dan die van den markies van Montserrat. — Wel prijzen en roemen wij allen den moed en de heldendaden van Engelands koning; maar het is krenkend voor ons, dat hij elke gelegenheid aangrijpt, om een voorrang over ons te verkrijgen, waaraan onafhankelijke vorsten zich niet mogen onderwerpen. We hebben hem vrijwillig reeds veel toegestaan om zijn moed, zijn ijver en zijn macht; maar hij, die alles als hem van rechtswege toekomende, neemt, vernedert ons van bondgenooten tot dienaars en vassallen, en neemt in de oogen van onze krijgslieden en onderdanen ons eigen aanzien geheel en al weg. Daar koning Richard ons opgeëischt heeft om waarheid te spreken, behoeft het hem noch te bevreemden, noch te vertoornen, wanneer hij iemand, wien aardsche glans verboden en voor wien wereldlijke heerschappij niets is, met waarheid op zijn vragen hoort antwoorden, een waarheid, die — ik weet het —

door allen, die mij hooren, in hun hart wordt bevestigd, al verdooft ook de eerbied hun stemmen."

Richard werd vuurrood, terwijl de grootmeester zoo sprak, en een goedkeurend gemompel, hetwelk daarop volgde, toonde hem duidelijk, dat bijna al de aanwezigen met die aanklacht instemden. Nogmaals overwon hij de gramschap die in hem opwelde, en zeide:

»Is het werkelijk zoo? — Hebben mijn broederen de moeite genomen, om de zwakheden van ons temperament in 't geheugen te bewaren? — Ik had niet gedacht, dat daden bij toeval en zonder eenig doel bedreven, zulk een diepen indruk op de harten van hen hadden kunnen maken, die in dezen oorlog mijn bondgenooten zijn, dat zij om mijnentwil zouden afwijken van den rechten weg naar Jeruzalem, welken zij zich met het zwaard gebaand hebben.

»Te vergeefs echter heb ik gehoopt, dat mijn geringe verdiensten tegen de fouten van mijn overijlingen zouden opwegen, dat men zich zou herinneren, dat ik bij den aanval steeds de voorste, bij den terugtocht de laatste ben, dat men niet zou vergeten, hoe ik de anderen den buit onder elkander heb laten verdeelen, terwijl ik voor mij zelf geen andere belooning vorderde, dan dat ik mijn banier op het veld der overwinning plantte. Heb ik immer mij zelf of mijn volk verschoond bij 't volvoeren van een stoute onderneming? Wanneer ik echter in 't gewoel van marsch en slag het bevel over de troepen op mij nam, dan geschiedde dit, wijl de noodzakelijkheid het eischte, en steeds werden dan die vreemde troepen evenzoo behandeld als de mijne. Doch het stuit mij tegen de borst, u deze en andere dingen te herinneren, welke gij vergeten schijnt te hebben. — Laat ons daarom liever vooruitzien op onze toekomstige ondernemingen, en gelooft mij, broederen!" vervolgde hij met een gelaat dat van vuur gloeide, »gij zult den trots, den toorn en de eergierigheid van Richard niet meer als een steen des aanstoots op uw pad aantreffen, waarop u de godsdienst en ridderlijke eer leiden. O, neen — neen! Ik kan de gedachte niet verdragen, dat door mijn schuld dit verbond van vorsten zou vaneengereten worden. Ik zou gaarne met mijn linkerhand mijn rechter afhouwen, indien ik u daardoor van de oprechtheid mijner gevoelens kon overtuigen. Vrijwillig wil ik mij elk bevel in 't leger ontzeggen, zelfs dat over mijn eigen vassallen, en als

een eenvoudig ridder onder de banier der tempelieren strijden! En wanneer wij eenmaal, volgens onze gelofte, Sion veroverd hebben, dan zullen wij boven haar poorten niet den naam van Richard Plantagenet schrijven, maar dien van alle edele vorsten, die tot haar verovering hebben bijgedragen."

Deze eenvoudige, welsprekende taal en de medeslepende onstuimigheid van den krijgshaftigen monarch, deden, toen hij geëindigd had, plotseling den gezonken moed der kruisvaarders weder ontwaken, en, daar hij hun aandacht weer op het hoofddoel hunner onderneming richtte, schaamden verscheidene der aanwezigen zich over hun lage denk- en handelwijs. Als uit één mond riepen zij:

»Voer ons aan, edele Leeuwenhart! Niemand onzer is dien post zoo waardig als gij! Voer ons naar Jeruzalem. — Naar Jeruzalem! God wil het! — God wil het!"

Deze jubelkreten, zoo plotseling en zoo algemeen aangeheven, werden tot buiten den kring gehoord, welken de wacht om de tent der vergadering vormde, en drong door tot de krijgslieden, die even als hun aanvoerders den moed begonnen te verliezen. De wederverschijning van Richard verlevendigde dien moed, en de jubelkreten, die uit de vergadering der vorsten weerklonken, vuurden ook hun strijdlust weer aan, en duizenden en tienduizenden antwoordden met denzelfden kreet: »Sion! Sion! — Oorlog! Oorlog! — God wil het! God wil het!"

Dat geroep vermeerderde de geestdrift, welke er binnen de tent heerschte. Zij, die haar niet gevoelden, waagden het ten minste niet, koeler te schijnen dan de anderen; men besprak nu nog den marsch naar Jeruzalem, bij 't einde van den wapenstilstand, en de vereeniging van 't geheele leger tot den aanval. Toen ging de vergadering uiteen. Slechts in de borst van twee mannen had de algemeene geestdrift geen weerklank gevonden, en wel in die van markies Koenraad en den grootmeester der Tempelieren, die ontevreden over het gedrag van de vergadering, met elkander naar hun tenten gingen.

»Nu," zeide de grootmeester op koelen en bitteren toon, »had ik geen gelijk, toen ik beweerde, dat de door u onder de vorsten gestichte tweedracht door Richards energie wel zou worden bijgelegd? Ge ziet het; de wankelmoedige dwazen dansen weer alle naar zijn pijpen."

»Maar als de pijp verstomd is, dan zullen zij wel ophouden met dansen," antwoordde Koenraad.

»Misschien," hernam de tempelridder. »Gesteld echter, dat die nieuwe strijdlust weer bedaart, ziet gij dan niet in, dat Richard niettemin koning van Jeruzalem wordt door het aannemen der verdragen, welke gij zoo zeker gelooft dat hij met verachting zal afslaan."

»Hoe?" vroeg Koenraad verschrikt. »Zoudt ge werkelijk gelooven, dat hij de gezamenlijke vredesvoorwaarden zou aannemen; dat de trotsche koning van Engeland er in zou kunnen toestemmen, om de neef van den heidenschen sultan te worden?"

»Ik weet, hoe hij hierover denkt," hervatte de grootmeester. »De aartsbisschop heeft mij den uitslag van zijn gesprek met Richard medegedeeld. Hij zal ook dit punt van het verdrag aannemen."

»Vervloekt!" riep Koenraad uit. »Of wij hem door verdrag of door overwinning tot onzen heer krijgen, is volkomen hetzelfde. Wat is daar tegen te doen?"

»Verzin nog eens een dergelijk meesterstuk als met de banier," zeide de grootmeester spottend. »Men heeft er niet meer ophef van gemaakt, dan twee ellen geborduurde zijde waard zijn. Sluwe markies! Uw vernuft is uitgeput, ik wil niet langer op uw plannen vertrouwen, maar mijn eigene beproeven. Weet gij, wat een Chagerite is?"

»Ja," antwoordde de markies. »Dat zijn krankzinnige dwepers, die hun leven aan 't welzijn van den godsdienst gewijd hebben — het zijn de tempelieren onder de heidenen," voegde hij er spottend bij.

»Scherts niet," antwoordde de sombere monnik in krijgsgewaad. »Weet, dat een van deze Chageriten zich door een bloedige gelofte verbonden heeft, dien eilandkoning, als den hoofdvijand van 't Mahomedaansche geloof, om 't leven te zullen brengen."

»Dat is zeer verstandig van dien krankzinnige," antwoordde Koenraad. »Daarvoor moge Mahomed hem 't paradijs verleenen!"

»Hij werd door een mijner krijgslieden in 't kamp gegrepen, en in een geheim verhoor heeft hij zijn vast voornemen vrijuit bekend," zeide de grootmeester.

»Nu, en verder?" vroeg de markies met ingespannen verwachting.

»Hij is mijn gevangene," antwoordde de tempelier, »zit in een volkomen afgezonderden kerker, en...."

»Gevangenen zijn wel eens ontsnapt," vulde de markies aan.

De grootmeester knikte toestemmend. »Slechts het graf is een volkomen veilige kerker," zeide hij.

»Ja," hernam Koenraad. »En als hij eens toevallig in zijn kerker een goeden dolk vond, kon hij zich licht door middel van dat wapen bevrijden, en, zooals de bloedhonden doen, opnieuw het oude spoor opzoeken."

De grootmeester knikte andermaal goedkeurend.

»Wie zou daarvoor verantwoordelijk gesteld kunnen worden!" zeide hij.

»Genoeg, genoeg," hernam Koenraad sidderend. »Ik begrijp uw politiek; zij is vreeselijk, maar toch...."

»Maar en toch," antwoordde de tempelridder, »zijn woorden voor dwazen. Wijze mannen besluiten en brengen ten uitvoer."

TIENDE HOOFDSTUK.

Terwijl de markies en de grootmeester hun helsche plannen bespraken, had zich Richard, tevredengesteld door het ternauwernood gehoopte gevolg van zijn redevoering in de vergadering der vorsten, bij zijn gemalin laten aanmelden, om van haar nadere bijzonderheden te vernemen, welke aanleiding gegeven hadden tot het dienstverzuim van den Schot en het verlies van de banier. Berengaria zag, in het bewustzijn harer schuld, de samenkomst met Richard wel wat met angst te gemoet, doch daar de eerste opwelling van toorn voorbij was en de verleide zelf niet de hem bedreigde straf ondergaan had, voedde zij de overtuiging, dat ook zij er wel genadig zou afkomen. Daarenboven kende zij Richards groote liefde voor haar en hoopte, dat een berouwvolle bekentenis haar de volkomen vergiffenis van haar gemaal zou verzekeren.

En Berengaria had zich niet vergist: de koning vergenoegde zich, nadat hij vernomen had dat haar doel slechts was geweest om een onschuldige grap met Edith te hebben, met haar een zachte berisping te geven. Doch zijn geheele toorn kwam op den ongelukkigen dwerg neer, die het gewaagd had, den ridder in de tent zijner koninklijke gemalin te voeren, waartoe hij geen bevel had gehad. Nectabanus zou nu als het offer der gerechtigheid vallen, op voorbede der koningin ontging hij echter alle zware lichamelijke kastijding, voornamelijk een hem toegedachte geeseling. Zoo kwam Richard met zijn gemalin overeen, dat Nectabanus veroordeeld zou worden tot ver-

banning van het hof; en daar de koning binnenkort een gezantschap aan Saladin moest zenden, om dezen het besluit der vorstenvergadering mede te deelen, dat de vijandelijkheden na den afloop van den wapenstilstand weder zouden beginnen, besloot hij te gelijkertijd door dit gezantschap zijn edelen vijand als teeken van zijn dankbaarheid voor de door Hakim teruggekregen gezondheid een kostbaar geschenk te laten overbrengen, waarbij hij den dwerg als een curiositeit wenschte te voegen.

In de beste harmonie scheidde Richard hierop van zijn gemalin, om zich naar Edith te begeven, welke hij, dat gevoelde hij na de bekentenis van Berengaria, onrecht had gedaan, en welk onrecht hij wilde herstellen. Tevens hoopte hij te vernemen, hoe zij over een huwelijk met Saladin dacht.

Toen hij in 't vertrek trad, hetwelk aan de tent der koningin grensde, stond Edith op, maakte een stijve buiging voor den koning en ging niet weer zitten, voor hij 't haar beval, zonder echter een enkel woord te spreken.

Richard, die gewoon was met Edith om de tusschen hen bestaande bloedverwantschap vertrouwelijk zonder eenigen dwang der étiquette te verkeeren, vond deze ontvangst al te koel en te afgemeten, en begon dus het gesprek niet zonder verlegenheid.

»Mijn schoone nicht," zeide hij, »is zeker boos op mij; doch ik hoop vergiffenis te erlangen, wanneer ik beken dat ik door den schijn misleid werd en haar verwijtingen heb gedaan, welke zij niet verdiende."

»Wie zou Richard geen vergiffenis schenken," antwoordde Edith; terwijl zij zich andermaal diep en statig boog, »mits Richard de vergiffenis van den koning kan verkrijgen."

»Kom, Edith," hernam de monarch. »Die toon is mij te deftig. Bij onze lieve vrouw! Uw treurig gelaat zou de menschen wel in den waan kunnen brengen, dat gij in den Schot een man hebt verloren, die, op zijn minst genomen, u na aan 't harte ligt. Wees goedsmoeds — gij weet ongetwijfeld, dat hij leeft en er dus geen reden is, om rouw over hem te dragen; waarom zoudt gij dan niet vroolijk zijn?"

»Omdat de eer der Plantagenets bevlekt is — omdat de roem het huis mijns vaders verlaten heeft."

Richard fronsde het voorhoofd.

»De eer der Plangenets bevlekt? De roem het huis onzer vaderen verlaten?" herhaalde hij toornig, »doch mijn nicht Edith mag dit zeggen. Ik heb haar vroeger onverhoord veroordeeld — zij heeft daarom nu het recht mij te richten. Zeg mij echter waarin ik gedwaald heb."

»Plantagenet," antwoordde Edith, »had een misdrijf moeten vergeven of straffen; het betaamt niet, vrije mannen, christenen en brave ridders in de boeien der ongeloovigen uit te leveren. Het past hem niet, een leven te verleenen tegen 't verlies der vrijheid. Het zou hard geweest zijn, als ge den ongelukkige het doodvonnis hadt doen ondergaan; 't had dan echter een schijn van gerechtigheid gehad — hem tot slavernij en verbanning te veroordeelen, was — dwingelandij."

»Hm!" bromde de koning verlegen, terwijl hij de oogen neersloeg.

»Door de voldoening uwer wraak," ging Edith na een oogenblik zwijgens voort, »hebt gij een der beste leden van deze onderneming weggeworpen, het kruis van een zijner beste steunpilaren beroofd, en een belijder van het ware geloof in de handen der heidenen geleverd, en dat alles slechts, omdat hij mij tot het voorwerp zijner hulde maakte. — Dit is een tweede onrecht, Richard: want ik heb hierbij even weinig mijn rang vergeten, als hij den zijnen overschreden heeft, zelfs al heeft een koning dat beweerd."

»Mijn schoone nicht," hervatte de koning, »gij legt mij woorden in den mond, die ik niet gesproken heb. Ik heb nooit gezegd, dat die man met grooter gunst door u vereerd werd, dan een goed ridder, van welke geboorte hij ook moge zijn, zelfs van een prinses kan verwachten. Echter paste het niet, dat hij zijn oogen tot u, de naaste bloedverwant van Richard van Engeland, durfde opslaan. — Doch wat zal ik daar verder met u over spreken; daar gij u verbeeldt wijzer te zijn dan de geheele wereld."

»Ik hoor mijn bloedverwant gaarne spreken," hernam Edith, »mits zijn woorden mij niet beleedigen."

»Koningen zijn gewoon bevelen uit te vaardigen, schoone nicht," antwoordde Richard.

»Sultans vaardigen inderdaad bevelen uit," antwoordde Edith trotsch

en met waardigheid, »en de oorzaak daarvan is, dat zij over slaven heerschen."

»Hoor eens, die minachting voor de waardigheid eens sultans moet gij afleggen — misschien trekt ge wellicht nog eens een Turkschen sultan boven een valschen Schotschen ridder voor."

»Dat nooit," antwoordde Edith, »zelfs al zou Richard Plantagenet den valschen godsdienst aannemen, welken hij uit Palestina wilde verjagen, tot welk doel hij de zee overging."

»Gij wilt het laatste woord hebben," antwoordde Richard, »en ik laat het u. Houd mij dus voor hetgeen gij verkiest, Edith; ik zal niet vergeten, dat wij neef en nicht zijn."

Na deze woorden nam hij op 't vriendelijkst afscheid, echter weinig tevreden met het gevolg van zijn bezoek.

Eenige dagen nadat Kenneth met den Saraceenschen arts het christenkamp verlaten had, zat koning Richard in zijn tent en luisterde naar het bezig gewoel zijner krijgslieden, die zich gereed maakten voor het begin der vijandelijkheden en voor een groote monstering, welke den volgenden dag zou plaats vinden. De stemmen der heen- en weergaande soldaten waren luid en opgeruimd; zij hadden de uitdrukking van een hoogen en vurigen moed en konden voor een goed voorteeken van den naderenden oorlog gehouden worden. Terwijl de koning vermaak vond, om naar hun gesprekken te luisteren en hij zich aan de droomen van zegepraal en verovering, welke zij in hem verwekten, overgaf, meldde hem een stalmeester, dat er buiten een bode van Saladin wachtte.

»Laat hem oogenblikkelijk hier komen," riep de koning verheugd uit, »en bewijs hem alle eer die den bode van zulk een groot vorst toekomt."

Terstond verscheen er in 't vertrek van den monarch een Nubische slaaf van statige grootte en een ongemeen krachtigen, gespierden lichaamsbouw, die echter, hoe ravenzwart zijn gelaat ook was, in 't geheel niet de type van 't negerras had. Zijn koolzwart haar was met een witten tulband bedekt, zijn schouderen met een korten mantel van dezelfde kleur, en daaronder bemerkte men een wambuis van een gelooide luipaardshuid gemaakt, dat hem op de knieën reikte. Zijn gespierde ledematen, armen zoowel als beenen, waren voor zoo ver men zien kon, naakt. Aan de voeten droeg hij sandalen

en aan de armen zilveren spangen. Een lang recht zwaard met een palmhouten gevest en een schede van slangenvel hing aan zijn heup. In zijn rechterhand hield hij een korte werpspies met een schitterende stalen punt, die een span lang was en in zijn linkerhand een uit gouddraad en zijde gevlochten koord, waaraan hij een grooten en schoonen windhond vasthield.

De bode wierp zich ter aarde, en nadat hij den grond met zijn voorhoofd had aangeraakt, bleef hij op één knie liggen; terwijl hij den koning een zijden doek overreikte, waarin een ander van goudstof besloten was. Hierin bevond zich een brief van Saladin met een Normannisch (Engelsche) vertaling; waarvan de inhoud dus luidde:

»Saladin, de koning der koningen, aan Melec Ric, den leeuw van Engeland.

»Daar uw laatste boodschap ons bericht heeft, dat gij den oorlog boven den vrede en aan onze vijandschap boven onze vriendschap de voorkeur geeft, houden wij u in dit opzicht voor verblind, en hopen u spoedig met hulp van de zegepralende krijgsmacht onzer duizend stammen van uw misslag te overtuigen, wanneer Mahomet, de profeet van God, en Allah, de god van den profeet, onzen strijd zullen beslissen. Met dit voorbehoud beschouwen wij u en de geschenken welke gij ons gezonden hebt, met groote achting; insgelijks den dwerg, die in zijn wangestalte merkwaardig is als de hysop en opvroolijkend als de harp van David. En tot beantwoording van deze bewijzen uit de schatkamer uwer goedheid, zenden wij u hierin een Nubischen slaaf, Zohauk genaamd, die bekwaam is, den wil zijns heeren te doen; ook is hij wijs om raad te geven, wanneer gij geleerd zult hebben, hem te begrijpen: want Allah heeft hem met stomheid geslagen. Wij bevelen hem in uw bescherming aan, hopende, dat het uur niet meer ver is, dat hij u goede diensten zal verleenen. En hiermede zeggen wij u vaarwel, in het vertrouwen, dat onze heilige profeet u nog tot kennis der waarheid zal roepen; doch wanneer deze verlichting moet uitblijven, dan wenschen wij u een spoedige herstelling uwer gezondheid, opdat Allah tusschen u en ons in een open veldslag moge beslissen."

Dit geschrift was door den Sultan onderteekend en van zijn zegel voorzien.

Zwijgend beschouwde Richard den Nubiër, die met naar den grond geslagen oogen en over de borst gekruiste armen vóor hem stond. De koning van Engeland, die gaarne »een man" zag, was tevreden over die spieren en zenuwen en over de regelmatigheid van die ledematen en vroeg hem in de Frankische taal:

»Zijt gij een heiden?"

De slaaf schudde met het hoofd, en terwijl hij zijn hand tot aan zijn voorhoofd verhief, maakte hij het teeken des kruises, tot bewijs van zijn christelijk geloof. Daarop nam hij zijn onbewegelijke, ootmoedige houding weer aan.

»Gij zijt ongetwijfeld een Nubische christen," zeide Richard, »en de heidenen hebben u van het werktuig van de spraak beroofd."

De stomme schudde ontkennend met het hoofd en wees met den voorsten vinger zijner rechterhand naar boven.

»Ik versta u," zeide Richard. »Uw lijden komt van de schikkingen Gods, niet van de wreedheid der menschen. Kunt gij wapenrustingen en gordels poetsen, en, als 't noodig is, mij haar aangespen?"

De stomme knikte, en nadat hij het pantser des konings, dat met het schild en den helm des ridderlijken monarchs aan den pijler van de tent hing, afgenomen had, vatte hij die met zooveel juistheid aan, dat men wel van hem kon verwachten, dat hij de diensten van een wapendrager zou kunnen verrichten.

»Gij zijt een geschikt dienaar en zult zeker een nuttige worden — gij zult mijn lijfbediende en altijd in mijn kamer zijn tot mijn persoonlijken dienst," zeide de koning, »opdat de Sultan moge weten, hoe hoog ik zijn koninklijk geschenk acht."

Op nieuw wierp de Nubiër zich op den grond, totdat zijn voorhoofd dien aanraakte, toen plaatste hij zich op eenigen afstand, als verwachtte hij de bevelen van zijn nieuwen heer.

»Gij zult uw dienst terstond beginnen," zeide Richard; »want ik zie een roestvlak, die mijn schild verdonkert, en wanneer ik het voor de oogen van Saladin zal dragen, moet het blank en vlekkeloos zijn als de eer van den Sultan en de mijne. — Maak het daarom schoon!"

Na dit bevel gegeven te hebben, zette de koning zich aan zijn werktafel, waarop een pak brieven lag, die juist uit Engeland gekomen waren. De Nubische slaaf ging verder naar den achter-

grond der tent, keerde den koning zijn rug toe en hield zich bezig met den arbeid die hem was opgedragen. Zijn groote schoone hond ging vlak naast hem liggen en beschouwde met den kop op de de voorpooten rustende, met oplettendheid de bewegingen van zijn heer.

Terwijl vorst en dienaar zoo bezig waren, verscheen er een persoon op de plaats voor de tent en mengde zich onder de groep van ongeveer twintig wachters, die voor de tent stonden. De aankomende was een turk en armelijk gekleed als een marabout of santon der woestijn, een soort van dwepers, die zich tusschenbeiden in 't leger der kruisvaarders waagden, ofschoon zij daar altijd bespot en dikwerf mishandeld werden.

Toen de kleine, onoogelijke gedaante zoo dicht bij de wacht was gekomen, dat hij door haar werd aangehouden, wierp hij zijn tulband van 't hoofd en liet daardoor zien, dat baard en wenkbrauwen geschoren waren, zooals van de gewone potsenmakers, en dat de uitdrukking van zijn zonderling en vertrokken gezicht een krankzinnige verried.

Recht in hun schik, dat ze eindelijk een voorwerp gevonden hadden aan 't welk ze hun spotlust botvieren en zichzelf de verveling verdrijven konden, riepen eenige der wachters uit:

»Dans, marabout, dans, of we zullen u met de pezen van onze bogen afranselen, dat ge u nog beter zult ronddraaien dan een tol, dien een schooljongen voortdrijft. Dans, marabout, dans!"

De marabout scheen gewillig aan dezen eisch te voldoen; hij sprong van den grond op, en draaide zich zoo duizelingwekkend snel in de rondte, dat hij, zijn kleine uitgemergelde gestalte in aanmerking genomen, veel van een verwelkt blad had, hetwelk de winterstorm in een kring opjaagt. Gedurende den dans vloog hij wel van den eenen kant naar den anderen, doch steeds zoo, dat hij, hoewel onmerkbaar, de koninklijke tent al meer en meer naderde; zoodat hij eindelijk, na twee of drie sprongen, waarvan de een al hooger was dan de andere, uitgeput op den grond neerviel, en op geen dertig schreden van den koning af bleef liggen.

»Geef hem water," zeide een der krijgsknechten. »Zij eischen altijd water na hun gek gedraai."

»Wat, *Water!* Long Allen?" riep een ander boogschutter, ter-

wijl hij een verachtenden nadruk op het woord »water" legde. »Hoe zou zulk een drank na zulk een dans smaken!"

»Ja, als er hier water was," zeide een derde. »We zullen den lichtvoetigen ouden heiden bekeeren en hem cypruswijn inschenken."

»Voorzeker," riep een vierde spottend, »en als hij zich verzet, dan haal ik den hoorn, waarmee de veearts den paarden hun artsenij ingeeft."

Terstond sloten zij een kring om den op den grond liggenden uitgeputten derwisch, en terwijl een lange kerel den naar dri nken smachtenden turk van den bodem oplichtte, bood een andere hem een groote flesch wijn aan. De oude, niet bij machte om te spreken, schudde het hoofd en weerde met de hand den door den profeet verboden drank af; maar zijn pijnigers lieten hem zoo spoedig niet met vrede.

»Den hoorn!" riep een van hen. »Er is niet veel onderscheid tusschen een turk en een paard, en dat zullen wij bewijzen."

»Bij St. George!" zeide Long Allen. »Ge zult hem dronken maken, en daarenboven is het zonde, aan een heidenhond zooveel wijn te verkwisten."

»Kom," riep weer een ander. »Hij zal er evenmin dronken van worden als de zwarte teef van Ben van een pond boter. Ha, daar komt de horen reeds. De handen gebruikt, broeders, en breekt hem fatsoenlijk met de greep van een dolk den mond open."

»Houd op!" riep Long Allen. »Hij kiest eieren voor zijn geld! Ziet, hij vraagt om de wijnflesch! Sakkerloot, dat slaat hij door zijn keel, alsof 't Maartsch bier ware! Neen, dat zijn echte drinkebroers, als zij beginnen."

Inderdaad dronk de turk de groote wijnflesch in een teug tot op den bodem leeg, terwijl hij, toen hij haar aan den mond had genomen, de met een diepen zucht vergezelde woorden zeide: »Allah kerim! (God is barmhartig)." Een hartelijk gelach ging uit den kring der krijgslieden op, die den nu door den dans en den wijn volkomen bewusteloozen man op den grond lieten liggen, zonder zich verder om hem te bekommeren."

»Laat hem met rust," zeide Long Allen lachend, »binnen weinige oogenblikken zal hij slapen als een marmot. — Komt, laat ons een ander voorwerp zoeken, waarmede wij ons vermaken kunnen."

Lachend verwijderden zich de krijgslieden van den slapende en begaven zij zich naar hun vroegere plaats.

Er verstreek een kwartier; de koning was nog steeds bezig aan 't lezen van brieven in zijn tent. — Verderop, met zijn rug naar den ingang, poetste de Nubiër nog steeds aan het groote schild, hetwelk spoedig van alle roestvlakken gezuiverd was, en als zilver blonk. Daar zag hij eensklaps in 't spiegelbeeld van 't schild, hoe de marabout zachtkens 't hoofd oplichtte, als wilde hij zien, wat er om hem heen voorviel, en hoe hij zich met een voorzichtigheid en behoedzaamheid bewoog, die volstrekt niet overeen te brengen waren met zijn roes. Toen zag hij hem — altijd in den spiegel van 't gepoetste schild — zich als zonder doel nader naar de tent rollen; terwijl hij van tijd tot tijd uitrustte en stil bleef liggen. Deze zonderlinge bewegingen kwamen den Ethiopiër verdacht voor; hij was dus op zijn hoede en bespiedde elke beweging van den marabout, om, als 't noodig mocht zijn, diens aanslag te verhoeden.

Intusschen was de marabout als een slang al meer en meer naderbij geslopen, tot hij zich op ongeveer een afstand van slechts tien passen van Richard bevond; snel richtte hij zich nu op, en met een sprong als dien eens tijgers, snelde hij voorwaarts en stond in een oogwenk achter den koning, zijn dolk zwaaiende, dien hij in zijn mouw verborgen had gehouden. Maar de Nubiër was niet minder vlug dan hij, sprong even snel toe, en had den arm van den dweper gegrepen, eer deze kon toestooten. De Chagerite — want dat was de als marabout vermomde, keerde thans zijn volle woede tegen hem, die zich zoo onverwachts tusschen hem en zijn prooi wierp, en stiet met zijn dolk naar den Nubiër, welke hem echter slechts den arm schampte; hij wierp nu den kerel met meer dan gewone kracht op den grond. Richard, die nu oplettend geworden en opgestaan was, greep, zonder meer schrik, toorn of drift te verraden dan een ander doet blijken wanneer hij een wesp dooddrukt die hem hindert, den stoel, waarop hij gezeten had en met den uitroep: »Wacht, hond!" verpletterde hij den schedel des moordenaars, die nog eens uitriep: »Allah akbar! (God is overwinnend)!" en aan de voeten des konings stierf.

»Go zijt mooie wachters!" riep Richard zijn boogschutters toe, die door 't leven dat er in de tent plaats had, verschrikt

waren komen toeloopen. »Nu, houdt u maar stil, en maakt dat die doode kerel mijn tent uitkomt. Maar hoe, mijn zwarte vriend," ging hij tot den Ethiopiër voort, »wat is dat? Gij zijt gekwetst, misschien wel door een vergiftigd wapen; want zoo'n zwak dier als dit kon toch wel denken, dat hij met zijn dolk slechts de huid van den leeuw zou raken. Een van u zuige terstond het vergif uit de wond. Op de lippen is vergif onschadelijk; slechts in een wond is het doodelijk."

Verlegen en weifelend zagen de krijgslieden elkander aan; het zeldzame van zoo iets hield hen, die anders voor geen waagstuk bevreesd waren, terug.

»Hoe, schoften!" riep de koning uit. »Zijt gij zoo viesch, of vreest gij te zullen sterven, dat gij zoo weifelt?

»Niet den dood van een mensch," antwoordde Long Allen, dien de koning bij zijn toespraak toevallig had aangezien, »vrees ik; maar, voorwaar, ik zou niet gaarne sterven als een vergiftigde rat, en dat om zulk een zwart stuk vee, hetwelk men op de markt als een martini-os koopt en verkoopt."

»Zijne Majesteit beveelt zijn volk om vergif te zuigen," bromde een ander der boogschutters, »alsof het niets anders gold, dan het inslikken van een kruisbes!"

»Ik heb nooit iemand iets bevolen," hernam Richard, »waartoe ik zelf niet bereid was," en, zonder zich een oogenblik te bedenken, ondanks de voorstellingen van de omstanders en het eerbiedig verzet van den Nubiër, bracht de koning van Engeland zijn lippen aan de wond van den slaaf. Nauwelijks echter hield hij even op in dezen zeldzamen liefdedienst, of de Nubiër sprong van hem weg, deed snel een windsel om zijn arm en gaf door teekens van evenveel vastberadenheid als eerbied te kennen, dat hij niet zou toelaten, dat de monarch zulk een dienst zou herhalen.

Intusschen was de Vaux met eenige andere hovelingen binnengekomen en maakte ook tegenwerpingen.

»Houdt toch op met al dat noodeloos geschreeuw," riep de koning uit, »over een gevaar, dat voorbij is; de wond was van weinig beteekenis; zij heeft ter nauwernood gebloed, en wat mij aangaat, ik behoef slechts een drachma tegengif in te nemen, ofschoon het geheel en al onnoodig is."

Zoo sprak Richard, die zich misschien over den bewezen dienst schaamde, ofschoon die toch slechts een rein uitvloeisel van verhevene menschenliefde en dankbaarheid was. Toen echter de Vaux nog voortging, hem op het gevaar te wijzen waaraan hij zich had blootgesteld, beval de koning hem dat hij zou zwijgen.

»Geen woord meer daarover," zeide hij. »Ik heb aan die domme, met vooroordeelen behebte kerels willen leeren, hoe zij elkander wederzijds hulp kunnen verleenen, wanneer zulke laffe honden ons aantasten met vergiftigde wapenen. Maar," voegde hij er bij, »neem dezen Nubiër met u mee in uw tent, de Vaux. Ik heb mijn besluiten omtrent hem gewijzigd — zorg, dat men hem goed behandele. Weet ge wat," voegde hij er fluisterend bij. »Zorg, dat hij niet ontsnappe; hij schijnt mij toe, volstrekt niet te zijn, wat hij voorstelt. Geef hem alle vrijheid, zorg slechts, dat hij het legerkamp niet verlaat. — En gij, mijn dappere, oplettende wachters," ging hij voort tot de in angst staande schutters, »gaat weer op uw wacht en houdt die met meer oplettendheid. Houdt uw oog open en uw mond toe, drinkt minder en ziet scherper toe; anders zal ik uw reuzenmagen op zulk een karig rantsoen stellen, dat ge zoo mager wordt als karrepaarden."

Beschaamd gingen de boogschutters naar hun posten terug met het vaste voornemen, om te zorgen, dat de koning zijn bedreiging niet ten uitvoer zou brengen. De Vaux begon weder zijn heer onder 't oog te brengen, hoe gevaarlijk het was zulk een schandelijke nalatigheid in den dienst zoo maar door de vingers te zien. Maar Richard viel hem in de rede.

»Spreek er niet langer over, de Vaux," zeide hij. »Zoudt gij willen, dat ik mij over een klein gevaar, hetwelk mij bedreigd heeft, strenger zal wreken dan over 't verlies van de Engelsche banier? Zij is gestolen — gestolen door een dief, of uitgeleverd door een verrader, en toch is daarvoor nog geen bloed gevloeid! — Mijn zwarte vriend, gij zijt een uitlegger van geheimen, zooals de doorluchtige Sultan zegt. Zoudt gij mij ook wellicht op het spoor van den dief kunnen helpen, die mijn riddereer zoozeer bevlekt heeft?"

't Scheen, dat de stomme iets wilde zeggen, hij bracht echter slechts eenige onverstaanbare geluiden voort. Daarop kruiste hij

de armen en beantwoordde de vraag des konings met fonkelende blikken en een levendig hoofdknikken.

»Hoe!" riep Richard met vroolijke opgewondenheid. »Zoudt gij werkelijk licht over deze zaak kunnen verspreiden?"

De Nubiër knikte andermaal met het hoofd.

»Maar, hoe kunt gij mij dat aan 't verstand brengen? Kunt gij misschien schrijven, goede man?"

De slaaf knikte andermaal toestemmend.

»Terstond schrijfgereedschap!" riep de koning. »Inderdaad, die kerel is een juweel, een zwarte diamant, de Vaux."

Spoedig was het schrijfgereedschap gebracht; de slaaf schreef snel eenige regels, welke hij daarop den koning toereikte. Het was Fransch; ofschoon Richard tot hiertoe 't gesprek in de Frankische taal gevoerd had. Het luidde dus:

»Aan Richard, den overwinnenden, onbedwingbaren koning van Engeland, dit geschrift van den geringsten zijner slaven. Geheimenissen zijn de verzegelde boeken des hemels, maar de wijsheid kan wegen vinden om het zegel te verbreken. Indien uw slaaf op een plaats stond, waar de aanvoerders van het christenleger op de beurt dicht bij hem voorbijtrokken, twijfel er dan niet aan, of, mocht zich degene, over wiens misdaad de koning zich beklaagt, onder hen bevinden, zijn misdrijf zal openbaar worden; al ware het ook met zeven sluiers omhuld."

»Nu, bij sint George!" riep koning Richard uit. »Gij hebt een goed woord te goeder tijd gesproken. De Vaux, gij weet het, dat als we morgen onze troepen zullen monsteren, volgens een overeenkomst van de vorsten ter verzoening van den diefstal der Engelsche banier, de aanvoerders voorbij onzen nieuwen standaard zullen trekken om dien met behoorlijken eerbied te begroeten. Voorzeker zal de geheime dief het niet wagen, hierbij te ontbreken; want zijn afwezigheid zou een oorzaak van verdenking zijn. Wij zullen dus onzen zwarten raadsheer bij de banier plaatsen, en wanneer hij den misdadiger ontdekt, laat mij dan voor het overige zorgen."

»Mijn vorst," antwoordde de Vaux met de hem eigene vrijmoedigheid, »zie toe, wat gij doet! Wie waarborgt u, dat deze slimme slaaf van Saladin u niet bedriegt?"

»Zwijg, de Vaux," hernam de koning. »Saladin zendt mij nie-

mand die mij bedriegen zal. Daarenboven, herinner u, wat ik u ten aanzien van dezen man gezegd heb. — En gij, zwarte, houd u gereed, het beloofde kunststuk ten uitvoer te brengen en — bij mijn koningswoord — dan zult gij zelf uw loon kiezen; — doch zie eens, de Vaux, hij is waarlijk weer aan 't schrijven."

Inderdaad schreef de stomme iets, en gaf het den koning met dezelfde onderdanigheid als vroeger over. Deze nam het stuk papier aan en las daarop het volgende:

»De wil des konings is de wet voor zijn slaaf — en het komt dezen niet toe voor de vervulling van zijn leenplicht eenigen den minsten dank te eischen."

De koning, die dit luide voorlas, hield op en zeide met nadruk en in 't Engelsch tot de Vaux:

»Waarlijk, deze Oosterlingen leeren van ons, kruisvaarders — zij verstaan de taal des christendoms. En zie eens, hoe verlegen die knaap staat te kijken — indien die zwarte kleur er niet was (en hij drukte kennelijk op 't woord zwarte), dan geloof ik, dat hij zou blozen. Ook zou 't mij niet verwonderen, dat hij verstaan had, wat ik zoo even tegen u zeide — dat soort van menschen zijn vreeselijke taalkenners."

»De arme slaaf kan den blik van uwe Majesteit niet verdragen, dat is alles," antwoordde de Vaux.

»Wel mogelijk," ging de koning voort, terwijl hij het papier verder las en er met den vinger opsloeg. »Doch, zie eens, dit brutale schrijven meldt mij verder, dat onze eerlijke stomme door Saladin met een boodschap aan onze bloedverwant Lady Edith Plantagenet belast is en om tijd en gelegenheid verzoekt, om haar die over te geven. Want denkt gij daarvan, De Vaux?"

»Ik weet niet, hoe uwe Majesteit daarover denkt," antwoordde de Vaux; »wat mij aangaat ik zou hem zulk een groote eer geenszins toestaan."

»Weet ge wat, de Vaux, ik wil eerst afwachten, hoe hij morgen zijn belofte houdt. Ontdekt hij mij den dief, dan wordt hem de vervulling van 't geen hem is opgedragen toegestaan. Behandel intusschen dien zwarte met alle oplettendheid, en zorg er voor, dat anderen hem eeren — als een ridder, niet als een slaaf. Nog iets", voegde hij er bijna fluisterend bij, »zoek mij den kluizenaar van

Engaddi op; hij heeft mij dezen morgen in uw tegenwoordigheid eenige profetische woorden toegeroepen en — zonderling — een daarvan is reeds tot vervulling overgegaan! Ik werd door den dood bedreigd en slechts door een wonderbaar toeval gered, juist zooals hij voorspeld heeft. Ik wil hem nogmaals zien, doch in 't geheim, verstaat ge. In het diepste geheim."

De Vaux en de Nubiër verlieten tengevolge van 's konings bevel met een diepe buiging de tent, en de koning bleef alleen. Toen beide mannen hem verlaten hadden stapte Richard Leeuwenhart nadenkend in zijn tent op en neer, bleef van tijd tot tijd stilstaan en mompelde dan telkens slechts het woord »zonderling!"

ELFDE HOOFDSTUK.

Ons verhaal gaat terug naar het tijdstip hetwelk de laatst medegedeelde gebeurtenissen slechts kort voorafging, toen — zooals de lezer zich wel herinneren zal — de ridder van den Luipaard door koning Richard aan den Arabischen arts als slaaf was overgeleverd, en uit het leger der kruisvaarders werd verbannen, in wier gelederen hij zich zoo dikwerf en zoo roemrijk onderscheiden had. Hij volgde zijn nieuwen heer — want zoo moeten wij Hakim van nu af noemen — naar diens Saraceensche tenten, in een verdooving welke degene voelt, die van de hoogte in een afgrond neergestort, ongehoopt er 't leven afbrengt — hij had juist kracht genoeg om zich van de gevaarlijke plaats te verwijderen, doch was volstrekt niet in staat, de grootte van 't geen hij geleden had, te beseffen. In de tent aangekomen, wierp hij zich zwijgend op een leger van gelooide buffelhuiden, welke hem zijn leidsman gewezen had, en gaf zich, terwijl hij zijn gelaat in zijn handen verborg, geheel en al aan zijn vreeselijke smart over. De arts, die aan zijn talrijke dienaars bevelen gaf tot hun op den volgenden dag vóór het aanbreken van den morgen bepaald vertrek, zag hem aan, en zich op Oostersche wijs met over elkander gekruiste beenen naast hem nederzettende, sprak hij hem moed in.

»Mijn vriend," zeide hij, »wees getroost: want het is beter, dat een man de dienaar van een vriendelijken heer is, dan de slaaf van zijn wilde hartstochten. Wees goedsmoeds; want uw koning

heeft u aan een man geschonken, die u tot een broeder zal zijn."

Kenneth vermande zich, om El Hakim te danken; maar zijn hart was te vol, en de onverstaanbare klanken welke hij deed hooren, maakten dat de medelijdende arts van zijn te vroegtijdige pogingen om hem te troosten afzag. Hij liet hem daarom ongestoord aan zijn smartelijke beschouwingen over, en, nadat hij de noodige toebereidselen tot zijn reis had bevolen, zette hij zich op het tapijt van de tent neder en hield een eenvoudigen maaltijd. Toen hij zich versterkt had, werden er gelijke gerechten aan Kenneth voorgezet; doch de Schotsche ridder kon er niet toe besluiten, iets anders te gebruiken dan een dronk koud water.

Lang daarna, toen zijn Arabische gastheer als naar gewoonte zijn gebed gedaan en zich ter ruste gelegd had, was hij nog steeds wakende; geen slaap had hem nog verkwikt toen reeds 't uur van middernacht daar was en de dienaars zich in beweging stelden en zich gereed maakten, om de kameelen te beladen. Hij stond van zijn legerstede op en trad naar buiten, om bij 't licht der maan hun bezigheid te aanschouwen. Weldra waren de kameelen gepakt en bleef er nog een op de knieën liggen tot het zijn volle lading zou hebben gekregen.

Nu verscheen ook Hakim en sprong op een der paarden, die geheel getuigd en gezadeld op eenigen afstand van de kameelen stonden; een ander, hetwelk hij aanwees, werd terstond voor Schot gebracht. De tent, welke de arts verlaten had, was intusschen met verwonderlijken spoed afgebroken, en de stangen en 't linnen daarvan maakten den last van den laatsten kameel uit. Thans bracht de arts, nadat hij plechtig de spreuk: God zij onze leidsman en Mahomed onze beschermer, zoo in de woestijn als in het veld!" had opgezegd, den tocht in beweging.

Weldra had men de laatste tenten van 't kamp achter zich en schikte zich het reisgezelschap voor den marsch met militaire voorzichtigheid. Twee ruiters maakten de voorhoede uit, twee bleven als achterhoede een boogschot van de karavaan verwijderd, en, waar het terrein zulks noodig maakte, werden er rechts en links eenige ruiters tot beveiliging van het terrein afgezonden. Zoo trokken zij voort; terwijl Kenneth, die nog een laatsten blik op het door de maan verlichte kamp der Christenen wierp, zich nu

eerst recht van eer en vrijheid beroofd gevoelde, hoe verder hij zich van de tenten der ridders, van de christenen en van — Edith Plantagenet verwijderde.

Hakim, die naast hem reed, sprak hem op zijn gewone met spreuken doormengde wijs troost toe.

»Het is dwaas, om achter zich te zien, wanneer het doel der reis voor ons ligt," en juist toen hij dit zeide, deed het paard van den ridder zulk een gevaarlijken misstap, dat het de les van zijn meester scheen te willen bewijzen.

Deze wenk noodzaakte den ridder om beter op 't mennen van zijn ros te letten, ofschoon het edele dier zoo licht en zoo voorzichtig voorttrad, als eenig paard ter wereld doen kon.

»Dit paard," hervatte de arts, »gelijkt op het geluk des menschen. Evenals de ridder, hoe goed en voorzichtig zijn ros ook moge zijn, toch altijd op zijn hoede moet wezen dat het dier niet struikelt, moet ons verstand waken en zich voor ongeluk wachten, wanneer wij den top van ons geluk bereikt hebben."

Den door ongeluk en vernedering neergebogen ridder begon het te vervelen, dat Hakim telkenmale door spreekwoorden en spreuken op zijn ongeluk zinspeelde, hoe juist en goed gekozen die spreekwoorden en spreuken anders ook mochten zijn. Hij antwoordde dus eenigszins verdrietig:

»Voorwaar, ik heb geen bewijs noodig voor de onbestendigheid der fortuin; doch ik zou er u dankbaar voor zijn geweest, indien gij mij een paard hadt uitgezocht, dat niet alleen struikelde, maar ook viel, en zoo mij met zichzelf den hals brak!"

»Mijn broeder," antwoordde de Arabische wijze met onveranderlijken ernst, »gij spreekt als een dwaas. Gij denkt in uw hart, dat een wijze het jongere en betere paard aan zijn gast zou hebben moeten overlaten, en voor zich zelf het oudere had moeten behouden; weet dan, dat de gebreken van 't oudere dier door de eigenschappen van den jongen ruiter worden verbeterd, terwijl het vuur van het jongere paard de kalmere leiding van den ouderen rijder noodig heeft."

Zoo sprak de wijze; maar ook op deze aanmerking gaf Kenneth geen antwoord, hetwelk tot voortzetting van het gesprek had kunnen leiden, en de arts, die het wellicht moede was, iemand te troos-

ten, die niet getroost wilde zijn, wenkte er een uit zijn gevolg.

»Hassan," zeide hij. »Hebt gij niets om den weg te korten?"

Hassan, verhaler en dichter van beroep, kwam op dit bevel aansnellen, om aan den wensch zijns meesters te voldoen.

»Heer!" zeide hij, »koning van het paleis des levens, voor wien de engel Israfel zijn vleugelen uitspreidt om te vluchten — gij, wijzer dan Solimaum Ben Daoud, op wiens zegel de WARE NAAM was geschreven, die de geesten der elementen in bedwang houdt; de Hemel verhoede, dat, terwijl gij op den weg der weldadigheid reist, heil en hoop verbreidende waar gij ook komt, uw eigen leven zoozeer bedroefd zou zijn, dat ge behoefte zoudt hebben aan verhalen of liederen. Zie, terwijl uw dienstknecht aan uw zijde is, zal hij de schatkameren van zijn geheugen uitstorten, zooals de bron haar stroom uitzendt langs het pad, ter verfrissching van hem, die daarop voortschrijdt."

Na deze voorafspraak verhief Hassan zijn stem, en begon een sprookje van wonderbare tooverijen en krijgsverrichtingen, gekruid met tallooze aanhalingen uit de Perzische dichters, met wier werken hij gemeenzaam bekend scheen te zijn. Het gevolg van den arts, uitgezonderd zij die voor de kameelen moesten zorgen, drongen zich zoo dicht om den verhaler als de eerbied voor hun heer gedoogde, om zich te verlustigen in deze uitspanning, welke de Oosterlingen ten allen tijde hoog geschat hebben.

Op elk ander tijdstip zou Kenneth, ondanks zijn onvolkomen kennis der taal, zeer veel schik gehad hebben in deze vertelling; maar in zijn toenmaligen toestand gaf hij er ter nauwernood acht op, dat de man bijna twee uren lang zijn geschiedenis voordroeg, welke den »overigen" toehoorders nu eens een toejuichend gemompel, dan teekenen van verwondering, soms ook een glimlach, ja zelfs wel eens een luid gelach ontlokte. Hij reed sprakeloos en in pijnlijke gedachten verzonken verder, en werd daarin slechts eens gestoord door 't huilen van een hond, die, in een teenen korf opgesloten, aan een der kameelen hing. Hij twijfelde er niet aan, of 't was 't gehuil van zijn eigen trouwen hond, die, de nabijheid van zijn heer geroken had en nu door zijn gehuil uit zijn kerker verlost poogde te worden.

»Arme Roswal!" zeide hij in zichzelf. „Gij vraagt hulp aan

iemand, die zich in sterker ketenen bevindt dan gij. Ik zal maar doen als hadde ik uw gehuil niet gehoord; want dat zou onze scheiding slechts te bitterder maken."

Zoo gingen de nachtelijke uren voorbij en ook de tijd der vochtige ochtendschemering, welke een Syrischen morgen kenmerkt. Doch toen de zonneschijf over de uitgestrekte vlakte begon te verrijzen en haar eerste stralen schitterden boven den dauw der onafzienbare woestenij, waarin de reizigers zich nu bevonden, — toen deed zich de stem van El Hakim duidelijk hooren, en verstomde die van den verhaler, terwijl in luide de plechtige tonen klonken, welke de muezzim 's morgens van de minarets van elke moskee deden weergalmen.

»Tot het gebed! tot het gebed! God is een eenig God! Tot het gebed! Tot het gebed! Tot het gebed! Mahomed is Gods profeet! Tot het gebed! Tot het gebed! De tijd vliedt snel voort! Tot het gebed! Tot het gebed! Het oordeel is nabij!"

De Muzelmans sprongen terstond van hun paarden, en ieder van hen, het gelaat naar Mecca gericht, beval zich met een kort, vurig gebed aan de bescherming van Allah en den profeet. Ook Kenneth, door het voorbeeld zijner reisgezellen aangespoord, zond een gebed ten hemel op, hetwelk zijn door zooveel ongelukken bestormd hart tot kalmte bracht: want een oprecht en ernstig opzien naar den troon van den Almachtige leert het best geduld in 't lijden. Hij gevoelde zich getroost en krachtig om alles te doen en te dragen, wat de Voorzienigheid hem in 't vervolg op de schouders zou leggen.

Na 't verrichten van het gebed steeg het reisgezelschap weer te paard; de tocht ging voort en de verhaler Hassan vatte den draad zijner vertelling weder op; doch hij vond niet meer dezelfde oplettende toehoorders. Een ruiter, die op een heuvel ter rechterzijde van de kleine karavaan was gereden, keerde in galop naar El Hakim terug en had hem iets bericht. Daarop waren vier of vijf andere ruiters afgezonden, en de moedige schaar, die uit ongeveer dertig personen bestond, zag hen na, om uit hun bewegingen op te maken of er iets goeds of iets kwaads in aantocht was.

Deze spanning duurde slechts kort, en wel tot zij een reeks zandheuvels waren omgereden, welke aan hun oogen het voorwerp verborgen hadden, waardoor de verdenking van den ruiter was opge-

wekt. Kenneth bemerkte op een afstand van een half uur midden in de woestijn eenige gedaanten, die zich snel bewogen, en waarin zijn geoefend oog een troep ruiters ontdekte, die vrij wat talrijker was dan de karavaan, bij welke hij zich bevond en, te oordeelen naar het sterke schitteren hunner wapenrustingen in de zon, geharnaste Europeërs bleken te zijn.

De bezorgde blikken, welke de ruiters van El Hakim op hun opperhoofd wierpen, verrieden hun ongerustheid; met denzelfden bedaarden ernst waarmede hij zijn onderhoorigen tot het gebed had opgeroepen, zond hij twee zijner best bereden ruiters af, hun bevelende om, zoo dicht als de voorzichtigheid het veroorloofde, de reizigers in de woestijn te naderen, hun aantal op te nemen, en als 't mogelijk was, te vernemen wat ze in hun schild voerden. Bij Kenneth werkte de nadering van gevaar als een opwekkende dronk op een stervende, en riep hem tot zichzelf terug.

»Wat vreest gij van die Christenruiters?" vroeg hij Hakim.

»Vreezen?" antwoordde deze verachtend. »De wijze vreest niemand dan Allah — verwacht van slechte menschen altijd iets kwaads."

»Het zijn christenen," zeide Kenneth, »en 't is wapenstilstand — hoe kunt ge verwachten, dat ze dien trouweloos zouden verbreken?"

»Het zijn priestersoldaten van den tempel," antwoordde El Hakim, »wier geloíte hen verplicht, om trouw noch woord tegenover de belijders van den Islam te houden. Moge de profeet hen verderven; want hun vrede is oorlog en hun geloof is verraad. Al de andere krijgslieden, die in Palestina gevallen zijn, bezitten trouw en rechtschapenheid. De leeuw Richard zal sparen, als hij overwonnen heeft — de arend Philippus zal zijn vleugels toesluiten, wanneer hij een prooi heeft bemachtigd — zelfs de Oostenrijker zal slapen, wanneer hij verzadigd is; maar deze uitgehongerde wolven kennen geen stilstand, geen verzadiging voor hun roofzucht. — Ziet gij niet, dat een deel der hunnen in een oostelijke richting trekt? Dat zijn hun pages en schildknapen, welke zij als lichter bereden afzenden, om ons de waterbron af te snijden. Doch zij zullen zich deerlijk misrekenen: ik versta den oorlog in de woestijn beter dan zij."

Hij zeide eenige woorden tot den voornaamste van zijn troep en

eensklaps verwisselde hij het deftige en kalme gelaat van een Oosterschen wijze met de vaste en trotsche uitdrukking van een krijgsheld, wiens strijdlust wordt opgewekt door het naderen van het gevaar, hetwelk hij te gelijkertijd voorziet en veracht.

Met andere oogen beschouwde Kenneth den naderenden strijd; want toen Abondec tot hem zeide: »Gij moet dicht naast mij blijven," antwoordde hij:

»Die daarginds zijn mijn wapenbroeders — ik heb beloofd, met hen te staan en te vallen — op hun banier schittert het gebenedijde teeken onzer verlossing, ik kan voor het kruis geen bescherming zoeken onder de banier van de halve maan?"

»Dwaas!" antwoordde Hakim. »Het eerste wat zij doen zouden, zou zijn u te dooden; al ware 't alleen om hun vredebreuk te verbergen."

»Dat zal ik moeten afwachten," hernam Kenneth. »Maar ik draag de boeien der ongeloovigen geen oogenblik langer dan tot ik de gelegenheid zal vinden, om ze af te werpen."

»Dan zal ik u dwingen, mij te volgen," antwoordde El Hakim.

»Dwingen?" riep Kenneth driftig uit. »Waart gij niet mijn weldoener, en dankte ik u niet de vrijheid dezer handen, welke gij in ketenen hadt kunnen slaan; dan zou ik, schoon ongewapend, u toonen, dat het geen gemakkelijke taak is, mij te dwingen."

»Genoeg — reeds meer dan genoeg," hervatte de arts. »Wij verliezen een tijd, die veel te kostbaar is."

Dit zeggende hief hij zijn arm op en liet een luiden gillenden kreet hooren, en terstond verspreidde zich zijn gevolg op de vlakte in alle richtingen. In 't zelfde oogenblik greep Hakim den teugel van Kenneths paard, drukte het zijne de spitse punten der sporen in de zijden, en beiden vlogen met de snelheid van den wind voort, zonder dat het den bijna ademloozen ridder mogelijk was, den spoed van zijn ros te stuiten. Welk een goed ruiter Kenneth van zijn vroegste jeugd af ook ware, het snelste paard hetwelk hij ooit bereden had, was slechts een slak in vergelijking met die van den Arabischen wijze. Ze deden achter zich stofwolken van zand opvliegen en schenen de woestijn op vleugelen door te snellen. In weinige minuten waren zij uren ver gerend, en toch bleven de moedige dieren

zoo onvermoeid en was hun adembaling zoo vrij, als hadden ze pas hun verbazenden loop begonnen.

Eerst na verloop van een uur, en nadat al de vervolgers ver achtergebleven waren, verminderde Hakim zijn spoed, en terwijl hij den loop der paarden tot een korten galop matigde, begon hij op zulk een kalmen toon, als had hij in 't laatste uur slechts een wandelrit gemaakt, den Schot de voortreffelijkheid zijner paarden te roemen; terwijl Kenneth, buiten adem, half blind, half doof, en daarenboven duizelig door de snelheid van dezen rit, moeite had om in den zadel te blijven zitten.

Langzamerhand kwam de Schotsche ridder weer tot zich zelf en moest hij erkennen, welk een ontzaglijk voordeel de Oostersche krijgslieden in deze diersoort bezaten. Maar hij wilde de trotschheid van den Muzelman niet nog meer voedsel geven door een luid uitgesproken erkentenis, en daarom staakte hij het gesprek. Toen hij een blik om zich heen geworpen had, kon hij, bij den minderen spoed waarmede zij thans reden, duidelijk zien, dat ze zich in geen onbekende streek bevonden.

De kale oevers en het drabbige water van de Doode zee, de gescheurde en steile bergketen aan hun linkerhand, de groep van twee of drie palmboomen, de eenige groene plek op de uitgebreide vlakte der woestijn — alles voorwerpen in welke men zich moeilijk kon vergissen, wanneer men die eens gezien had — deden Kenneth bemerken, dat zij de bron naderden die de diamant der woestijn genoemd werd, en waar hij den Saraceenschen Emir Sheerkopf of Ilderim ontmoet had. Binnen weinige minuten waren zij bij de bron, en noodigde Hakim Kenneth uit om af te stijgen en op deze veilige plaats uit te rusten. Zij namen daarop hun paarden toom en zadel af; terwijl Hakim de opmerking maakte, dat nu alle verdere bezorgdheid noodeloos was, daar zij wel spoedig door eenige zijner bereden slaven zouden worden ingehaald, die voor 't geen zij noodig hadden zorg zouden dragen.

»Intusschen," vervolgde hij, terwijl hij eenigen mondvoorraad op het gras uitspreidde, »eet en drink en wees niet moedeloos. De fortuin moge gewone menschen oprichten of neerslaan; de ziel des wijzen en die des krijgsmans mogen er niet door gebogen worden."

De Schotsche ridder poogde den wijzen arts zijn dank te betuigen,

door zich gehoorzaam te toonen; doch, ofschoon hij uit beleefdheid zich tot eten dwong, kwam toch het onderscheid tusschen zijn tegenwoordigen toestand en dien waarin hij zich als afgezant van vorsten en als overwinnaar in den strijd op die plaats bevonden had, als een wolk over zijn ziel, en maakten het lange vasten, de geweldige inspanning en de doodelijke vermoeidheid hem geheel machteloos. El Hakim voelde Kenneths jagenden pols, zag zijn met bloed gevulde brandende oogen, bemerkte hoe heet zijn hand en hoe kort zijn adem was, en zeide:

»De geest wordt wijs door te waken; maar zijn broeder, het lichaam, heeft rust noodig. Gij moet slapen, en opdat de slaap u verkwikking schenke, moet gij een drank gebruiken, met dit elixir vermengd."

Dit zeggende haalde hij een klein kristallen fleschje uit zijn borst te voorschijn en liet in een kleine, gouden drinkschaal eenige druppels van een donkere vloeistof druipen.

»Dit," zeide hij, »is een van de gaven, welke Allah tot zegen op de aarde gezonden heeft; drink, broeder, en gij zult de rust vinden, welke gij zoozeer noodig hebt."

»Ik heb te veel van uw bekwaamheid gezien, wijze Hakim," antwoordde Kenneth, »dan dat ik een enkel oogenblik zou aarzelen, om aan uw bevel te gehoorzamen," en hij nam den met water uit de bron gemengden drank in, wikkelde zich in den Arabischen mantel, die aan den zadelknop vastgemaakt was geweest, strekte zich, volgens de aanwijzing van den arts, gemakkelijk in de schaduw uit en zonk spoedig in een diepen slaap.

Toen hij na een lange en geruste sluimering ontwaakte, bevond hij zich in een omgeving, welke zoo geheel en al verschilde met die waar hij zich had nedergelegd, dat hij niet wist of hij waakte of droomde, of dat de plaats door tooverij veranderd was geworden. In stede van op het vochtige gras, lag hij op een bed van meer dan Oostersche weelde; de een of andere vriendelijke hand had hem, terwijl hij sliep, de gemsleeren kleeding uitgetrokken, welke hij onder zijn wapenrusting droeg, en hem daarvoor een nachtgewaad van 't fijnste lijnwaad en een zijden overkleed aangedaan. Toen hij zich te slapen legde, was hij slechts door de palmboomen der woestijn beschut geweest; nu lag hij onder een zijden

tent, die met de rijkste kleuren van Chineeschen arbeid prijkte. Hij zag rond, om zich te overtuigen, of hij werkelijk wakker was, en alles, wat hem in 't oog viel, was in overeenstemming met de pracht van het bed. Een draagbaar bad van met zilver versierd cederhout stond voor hem gereed en wasemde geuren uit, die voor hem bereid schenen te zijn.

Om de bedwelming, die nog eenigermate van den sterken slaapdrank overgebleven was, te verdrijven, besloot de ridder, een bad te nemen en voelde zich daardoor op 't aangenaamst verkwikt. Gaarne had hij nu ook zijn grove kleederen weer aangetrokken, maar hij kon ze nergens vinden; wel een Saraceensche kleeding van rijke stof met sabel en dolk en alles, wat een voorname Emir gewoon is te dragen. Voor deze bovenmatige zorgvuldigheid kon hij maar geen verklaring vinden, en hij begon argwaan te voeden, dat men hem hierdoor aan 't wankelen wilde brengen in zijn geloof, en dat des te meer, omdat hem bekend was, dat de Sultan, die hoog liep met den moed en de kennis der Europeërs, den gevangenen die tot den Islam waren overgegaan, met de kwistigste geschenken overlaadde. Kenneth maakte daarom eerbiedig een kruis, om aan dezen valstrik moedig weerstand te kunnen bieden, en besloot elk aanbod en al de gemakken, welke men hem wilde schenken, slechts met de grootste matigheid te gebruiken. Nog altijd bedwelmd en slaperig, wierp hij zich op zijn bed neder en was spoedig weer in de armen des slaaps verzonken.

Ditmaal echter bleef zijn slaap niet ongestoord; want hij werd wakker gemaakt door de stem van den arts, die vóor de deur der tent naar zijn gezondheid vernam.

»Mag ik in uw tent komen?" zoo besloot El Hakim zijn toespraak, want het voorhangsel was toegeschoven.

»De heer," antwoordde Kenneth, om hem te toonen, dat hij zijn toestand niet vergeten had, »behoeft niet te vragen, of hij in de tent van zijn slaaf mag komen."

»Maar als ik nu eens niet als heer kom?" vroeg El Hakim.

»De arts," antwoordde de ridder, »heeft den vrijen toegang tot het bed van den zieke."

»Ik kom op dit oogenblik niet als arts," hernam El Hakim, »en daarom moet ik verlof hebben, eer ik in uw tent mag treden."

»Wie als vriend komt," hernam Kenneth, »dien staat de woning des vriends altijd open."

»En gesteld eens," vroeg de Oostersche wijze wederom, »dat ik ook niet als vriend kwame?"

»Kom als wat gij wilt," riep de ridder uit, wien dat spel van vragen en antwoorden verveelde, »gij weet wel, dat ik noch macht noch lust heb, om u 't binnentreden te weigeren."

»Dan kom ik," hervatte El Hakim, »als uw voormalige vijand, maar als een edele, een grootmoedige."

Met deze woorden trad hij de tent binnen, en toen hij voor het bed van Kenneth stond, was zijn stem nog altijd die van Adonbec, den Arabischen arts; maar zijn gestalte, kleeding en gezicht waren die van Ilderim van Kurdistan, genaamd Sheerkof.

Terwijl de Schot zich in zijn bed oprichtte, staarde hij den binnengetredene aan, als verwachtte hij, dat de verschijning als een spooksel zijner verbeelding zou verdwijnen.

»Verwondert het u zoozeer?" vroeg Ilderim glimlachend. »En hebt gij in de wereld zoo weinig ondervinding opgedaan, dat gij er over verbaasd staat, wanneer de menschen niet zijn wat zij schijnen — gij zelf — zijt gij wat gij schijnt?"

»Neen, bij God! dat ben ik niet!" riep Kenneth uit. »Want het geheele Christenleger houdt mij voor een verrader; terwijl ik mij toch bewust ben, een trouw en eerlijk ridder te zijn, al heb ik dan ook een misslag begaan."

»Ja, als een trouw en eerlijk ridder heb ik u leeren kennen," zeide Ilderim, »en daar wij zout met elkander gegeten hebben, hield ik het voor mijn plicht, u van den dood en de schande te redden. — Doch waarom ligt gij nog steeds te bed; daar de zon reeds zoo hoog aan den hemel staat? Zijn de kleedingstukken, welke ik gereed liet leggen, uwer onwaardig?"

»Niet onwaardig," antwoordde de Schot, »maar ongepast voor mij. Geef mij slavenkleederen, edele Ilderim, en ik zal die volvaardig aantrekken, doch ik kan er niet toe besluiten, de kleeding van den vrijen, Oosterschen krijgsman en den tulband der Muzelmannen te dragen."

»Nazarener," gaf de Emir hem ten antwoord. »Uw volk is zoo ergdenkend, dat het zich daardoor dikwijls verdacht maakt. Heb

ik u niet gezegd, dat Saladin geen bekeeringen wil, dan van dezulke, welke zich vrijwillig aan de wetten van den Profeet onderwerpen? Hij gebruikt noch geweld, noch omkooping bij 't verbreiden van zijn geloof. Draag daarom zonder schroom de voor u gereedgemaakte kleedingstukken; want als gij naar het leger van Saladin wilt gaan, zou uw eigene vaderlandsche dracht u aan onaangename opmerkingen en beleedigingen blootstellen."

»Wanneer ik naar 't leger van Saladin wil gaan?" zeide Kenneth, terwijl hij de woorden van den Emir herhaalde. »Ben ik dan mijn eigen heer? Moet ik niet veeleer daarheen gaan, waar uw wil mij heen leidt?"

»Uw vrije wil zal uw schreden leiden," hernam de Emir, »zoo vrij als de wind het stof der kusten waait werwaarts hij wil. De edele vijand, die mijn zwaard heeft weerstaan en het bijna overwonnen heeft, kan mijn slaaf niet worden."

»Voltooi dan uw edelmoedigheid, edele Emir," hervatte de Schot met aandoening, »en houd op, mij een oplettendheid te bewijzen, welke ik met geen goed geweten kan aannemen. Veroorloof mij veel meer, u, aan wien ik zooveel verplichting heb, mijn dank te betuigen voor uw hoogst ridderlijke goedheid, voor uw onverdiende grootmoedigheid."

»Zeg niet onverdiend," zeide de Emir Ilderim. »Was het niet de schilderij, welke gij mij van de schoonheden van Melech Rics hof ophingt, die mij er toe gebracht hebben, verkleed derwaarts te gaan en daar een aanblik te genieten, zoo heerlijk, als ik nog nooit aanschouwd had en niet meer zal aanschouwen, voor de glans van het Paradijs mijn oogen zal bestralen."

»Ik begrijp u niet," zeide Kenneth.

»Begrijpt gij mij niet?" riep de Emir uit. »Wanneer het oogenblik, hetwelk mij in de tent van koning Richard te beurt viel, uw opmerking ontgaan is, dan moet zij stomper zijn dan het houten zwaard van een hansworst. Wel is waar, gij waart toen ter dood veroordeeld; maar al ware mij op die plaats het hoofd van 't lichaam gevallen, de laatste opslag van mijn oog zou met verrukking de liefelijkheid van zulk een verschijning hebben gadegeslagen, zooals ik haar zag — die bloedverwant van den koning van Engeland, met haar zwarte lokken, dat edele oog vol uitdruk-

king en die wonderschoone gelaatstrekken. Voorwaar! ik gaf al wat ik heb voor haar bezit!"

»Eer de bloedverwant van Leeuwenhart!" zeide Kenneth met onverholen toorn.

»Haar eeren!" riep de Emir met geestdrift uit. »Bij de Caäba! Zou ik de bruid van Sultan Saladin niet vereeren?"

»De ongeloovige Sultan is niet waard, zelfs de plaats te kussen, door Lady Edith Plantagenets voet gedrukt!" riep de Christen uit, terwijl hij van zijn leger oprees.

»Ha! Wat zeide de Giour daar!" riep de Emir uit, terwijl hij zijn hand aan 't gevest van zijn dolk sloeg. Zijn voorhoofd gloeide als koper en de spieren van zijn lippen en wangen bewogen zich; kortom hij was een toonbeeld van den hevigsten toorn. Doch de Schotsche ridder, die niet voor de leeuwengramschap van Richard was teruggedeinsd, was evenmin bevreesd voor de tijgerwoede van den Saraceen.

Met over elkander gekruiste armen en kalmen blik bleef hij onbewegelijk voor den Emir staan.

»Wat ik gezegd heb," hervatte hij ernstig, »zou ik, indien mijn handen vrij waren, te voet en te paard tegen alle stervelingen staande houden, en het met mijn goed zwaard tegen twintig van deze sikkels en priemen verdedigen."

Met deze woorden meende hij de kromme sabel en den dolk van den Emir.

Terwijl de Christen sprak, had de Emir zich weer zoover bedwongen, dat hij de hand van zijn dolk nam, als ware zijn beweging onwillekeurig geweest; maar hij ging voort nog steeds in vollen toorn te spreken.

»Bij het zwaard van den Profeet!" zeide hij, »dat de sleutel is tot den hemel en tot de hel; wie spreekt zooals gij gedaan hebt, broeder, is zijn leven wel moede. Geloof mij, wanneer uw handen vrij waren, zooals gij zegt, dan zou een geloovige het u zoo moeilijk kunnen maken, dat gij er de voorkeur aan zoudt geven, om ze maar in ijzeren boeien te hebben."

»Liever liet ik mij de armen afhouwen!" hernam Kenneth.

»Goed. Voor het tegenwoordige zijn uw handen gebonden," hernam de Saraceen, »gebonden door uw eigen gevoel van welvoege-

lijkheid; ook ben ik voor 't oogenblik volstrekt niet van plan, u in vrijheid te stellen. Wij hebben elkanders moed en kracht reeds lang geleden op de proef gesteld, en kunnen elkaar op 't een of andere slagveld wel weder ontmoeten. Doch thans zijn wij vrienden — laat ons daarom spreken als vrienden. — Ik ben arts, en gij weet, dat, wie een wonde geheeld wil hebben, niets te vreezen heeft, wanneer de arts haar aanraakt en onderzoekt. Gij ziet, dat ik op het punt sta, mijn vinger op de wond van uw hart te leggen: gij bemint die bloedverwant van Melech Ric — want uw toorn heeft u verraden."

Kenneth bloosde en zweeg eenigen tijd stil met gebogen hoofd. Daarop staarde hij den Emir bijna schuchteren in 't gelaat en zeide zacht:

»Ik heb haar bemind."

»En gij bemint haar niet meer?" vroeg de Saraceen.

»Ach!" antwoordde Kenneth, »ik ben niet meer waardig, haar te beminnen. Ik bid u, laat ons dit gesprek staken; want uw woorden zijn voor mij dolksteken."

»Veroorloof mij nog èen vraag," ging Ilderim voort. »Toen gij, een arm, onbekend krijgsman, uw wenschen zoo hoog opvoerdet, zeg mij, hooptet gij toen, dat ge uw doel zoudt bereiken?"

»Liefde is nooit zonder hoop," hernam de ridder.

»En is," vroeg Ilderim verder, »thans al uw hoop vervlogen?"

»Voor eeuwig!" antwoordde Kenneth, op een toon, die als uit het graf scheen te komen.

»Voorwaar," zeide de Saraceen. »Dat schijnt bijna 't geval; want de dame van uw hart is een vorstendochter en de bruid van Saladin."

»Ik wenschte schier, dat dit laatste het geval ware," hernam de ridder met fonkelende oogen. »Want dan zou ik...."

Eensklaps zweeg hij; want hij vreesde, iets uit te spreken, welks verwezenlijking hij zelf niet voor mogelijk hield. Glimlachend vulde de Saraceen zijn volzin aan.

»Gij zoudt den Sultan tot een tweegevecht uitdagen."

»En wanneer ik dat deed," vervolgde Kenneth trotsch, »dan zou de Turk Saladin de eerste noch de beste zijn, tegen wien ik een lans gebroken heb."

»Ja, maar de Sultan mocht zulk een waagstuk eens te onverstandig vinden, waardoor hij een koninklijke bruid en 't winnen van een grooten oorlog in de waagschaal stelde," zeide de Emir.

»Men kan hem in de voorste rijen van den slag aantreffen," zeide de ridder, en 't schitteren van zijn oogen toonde aan, hoe die gedachte hem bezielde.

»Daar is hij altijd te vinden," hernam Ilderim, »en hij is niet gewoon, den kop van zijn paard van een roemvollen strijd af te wenden. — Doch 't was mijn plan niet, om met u over den Sultan te spreken, maar over u zelven en over de middelen, waardoor gij weder tot uw verloren eer en waardigheid kunt komen. Zoudt gij denken, dat gij die zoudt terugerlangen, wanneer gij dengene ontdektet, die de Engelsche banier stal?"

»Ha!" riep Kenneth uit. »Al kon ik daardoor ook niet weder in het bezit mijner waardigheid als ridder komen, mijn leven zou ik er voor over hebben, als ik den laffen roover van de banier en van mijn eigen eer ontdekken en hem daarvoor tuchtigen kon!"

»Luister dan naar mij," hernam de Saraceen. »Uw edele hond is weer genezen door de kracht van dezelfde goddelijke artsenij, die menschen en dieren goed doet, en door zijn verstand kunnen zij die hem gewond hebben, ontdekt worden."

»In waarheid!" riep de ridder uit. »Ik begrijp u. Ik was stekeblind, dat ik daaraan niet dacht."

»Intusschen," ging de Emir voort. »Hebt gij nog menschen, of soms dienaars in 't leger, die den hond kennen?"

»Mijn eenigen dienaar," antwoordde Kenneth, »heb ik, toen ik meende ter dood te zullen worden gebracht, met brieven aan mijn vrienden in Schotland gezonden; — maar Lord Gilsland zal den hond nog wel kennen. — Doch ik zelf ben welbekend, mijn spraak zelfs zou mij verraden in een leger, waarin ik vele maanden lang geen geringe rol gespeeld heb."

»Gij en hij zult zoo onkenbaar worden gemaakt, dat gij ook aan 't scherpste oog ontsnapt," hervatte de Saraceen. »Ik sta er u voor in, dat ook uw eigen broeder u niet zou herkennen; wanneer gij ten minste mijn raad wilt volgen. Gij hebt gezien, dat ik vrij wat moeilijker dingen volvoerd heb. Wie den stervende uit den donkeren doodsnacht kan terugroepen, kan gemakkelijk een

nevel over de oogen der levenden werpen. Maar let wel op: ik doe u dezen dienst alleen op voorwaarde, dat gij een brief van Saladin aan die zelfde bloedverwant van Melech Ric overbrengt."

Kenneth bedacht zich, eer hij antwoordde, en de Saraceen, die zijn weifeling bemerkte, vroeg hem of hij er bang voor was, om die boodschap op zich te nemen.

»O neen; al moest ik er ook mijn leven voor wagen," antwoordde Kenneth. »Maar ik denk er over, of 't ook met mijn eer bestaanbaar kan zijn den brief des Sultans over te brengen, en met de eer van Lady Edith, om een brief van een heidensch vorst te ontvangen."

»Bij 't hoofd van den profeet en bij de eer van een krijgsman," verzekerde de Emir, »zweer ik u, dat de brief niets bevat, wat de Lady kan kwetsen. Eer zou het lied des nachtegaals zijn geliefkoosden rozenstruik vergiftigen, dan dat de woorden des Sultans het oor der liefelijke bloedverwant van Engeland beleedigden!"

»Dan," hernam de ridder, »wil ik den brief des Sultans getrouw overbrengen, als ware ik zijn geboren vassal: altoos onder dien verstande, dat behalve dezen eenigen dienst, dien ik getrouw verrichten zal, van mij geen raad en bemiddeling in deze aangelegenheid te wachten zijn."

»Saladin is edel," antwoordde de Emir, »en zal geen goed paard tot sprongen aansporen, welke het niet volbrengen kan. Kom met mij in mijn tent, en ik zal u zoo vermommen, dat uw kleeding ondoordringbaar zal zijn als de middernacht.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

De lezer weet thans, wie de Ethiopische slaaf eigenlijk was, tot welk doel hij in 't leger van Richard was gekomen en met welke verwachtingen hij zich nu in de nabijheid van den monarch bevond, toen Richard Leeuwenhart, door zijn ridders en lords omgeven, op den heuvel stond, waar de nieuwe Engelsche banier in plaats van de ontvreemde woei.

Wel was de Nubiër, door eenige woorden welke de koning zich den vorigen dag had laten ontvallen, in bangen twijfel, of zijn verkleeding niet ontdekt was, des te meer, daar Richard scheen te bemerken om welke reden de hulp van den hond werd gebruikt tot de ontdekking van den dief der banier. Daar Leeuwenhart echter voortging, hem volgens zijn aangenomen rol te behandelen, bleef hij bij 't besluit, om die tot den einde te spelen.

Intusschen togen de scharen der verschillende vorsten van den kruistocht onder hun koninklijke en vorstelijke aanvoerders in lange rijen aan den voet des heuvels voorbij, en zoo menigmaal er een andere troep aanrukte, steeg haar aanvoerder een eindweegs den heuvel op, en groette Richard en de Engelsche banier. De geestelijke heeren, welke in die dagen voor geen schepsel den hoed afnamen, gaven den koning en het teeken zijner macht hun zegen, in plaats van elke andere hulde.

Zoo togen de lange rijen voorbij, en ofschoon ze door 't zwaard en door ziekte gedund waren, schenen zij toch nog altijd een ijzeren

leger, voor hetwelk de verovering van Palestina een gemakkelijke zaak moest zijn. De krijgslieden, door de gedachte aan hun gezamenlijke sterkte begeesterd, zaten stijf in hun zadels, terwijl de trompetten vroolijk klonken en de paarden door lange rust en goed voer schuimend op de teugels beten en trotsch op den grond stampten.

Ongeveer op 't midden des heuvels bevond zich koning Richard te paard, een stormhoed door een kroon omgeven op 't hoofd. Zijn mannelijk gelaat was geheel zichtbaar en zijn schrander oog doorliep de rijen, die voorbij hem trokken, terwijl hij den groet der opperhoofden beantwoordde. Zijn gewaad was van hemelsblauw fluweel en zijn nauwsluitende beenkleederen van hoogroode zijde met gouden strepen. Naast hem stond de vermeende Ethiopische slaaf, die zijn edelen hond aan een touw vasthield. Dit viel volstrekt niet in 't oog; want vele vorsten van den kruistocht hadden, in navolging van de pracht der Saraceenen, zwarte slaven in hun gevolg. Boven 't hoofd des konings wapperde de groote vaan, en, wanneer hij er van tijd tot tijd naar opzag, scheen het, dat hij de plechtigheid voor zijn persoon met onverschilligheid beschouwde en haar alleen daarom zoo gewichtig achtte, dewijl zij voor den Engeland aangedanen hoon voldoening verschafte. Op den achtergrond, op den top des heuvels was een houten toren opgericht, van welken koningin Berengaria met de voornaamste dames van haar hof de plechtigheid aanschouwde. Ook derwaarts zag de koning van tijd tot tijd; meer echter wendden zich zijn blikken naar den Nubiër en diens hond, vooral wanneer er zulke aanvoerders naderden, welke hij verdacht hield van medeplichtig aan den roof te zijn.

Daarom zag hij niet naar den zwarte, toen Philippus van Frankrijk aan de spits zijner Fransche ridders naderde, ja, hij kwam zelfs den koning voor en snelde van den heuvel af, toen deze dien opsteeg — zoodat zij elkander halverwege ontmoetten. Zij wisselden hun groeten met zooveel vriendelijkheid, als waren zij in broederlijke gelijkheid bij elkander gekomen. Het gezicht van de beide in rang en macht meest beteekenende Europeesche vorsten, die zoo voor aller oogen te kennen gaven, hoe eendrachtig zij waren, wekte het leger tot een donderend gejuich op, hetwelk mijlen ver in de rondte weergalmde; zoodat de in de woestijn zwervende Arabieren in het kamp van Saladin de tijding brachten, dat het leger

der Christenen in beweging was. Doch wie kan in 't hart van vorsten zien, behalve Hij, voor wien koningen en bedelaars volkomen gelijk staan! Onder deze schijnbare vriendschap koesterde Richard ijverzucht en argwaan tegen Philippus, en deze laatste dacht aan niets meer of minder, dan om zijn leger uit den kruistocht terug te trekken en Richard aan zich zelf over te laten.

Toch veranderde het gedrag van Richard, toen de ridders en knapen van de orde der Tempelieren in hun zwarte wapenrusting hem voorbij trokken. Het waren mannen, wier gelaat door de zon van Palestina gebruind was; daarbij vol kracht en vooral uitstekende ruiters, zoodat zelfs de beste troepen van Frankrijk en Engeland er door overschaduwd werden. De koning wierp een vluchtigen blik ter zijde, maar zoowel de Nubiër als diens hond bleven rustig, toen de grootmeester, gebruik makende van zijn tweeledige betrekking, koning Richard als priester zijn zegen gaf, in plaats van hem als aanvoerder zijn hulde te betuigen.

»Deze trotsche schurk laat voor mij zijn monnikszijde zien," zeide Richard zacht tegen den baron van Gilsland, die naast hem stond, »maar we zullen er genoegen mee nemen. Om zulk een kleinigheid zal de christenheid de hulp dezer in den krijg geharde mannen niet verliezen; want hun zegepralen zijn het, welke hen zoo overmoedig maken. Zie, daar komt de aartshertog — let op, Nubiër, en laat den hond goed naar hem kijken."

Doch ook ditmaal verroerden zich noch Nubiër noch hond, zoodat Richard min of meer spottend tot den slaaf zeide:

»Uw geluk, mijn zwarte vriend, zal, vrees ik, in deze zaak niet heel groot zijn; ik geloof ter nauwernood, dat het uw verdienste te mijnen opzichte zal vermeerderen."

De Nubiër antwoordde slechts met zijn gewone diepe buiging.

Op dit oogenblik trokken de troepen van Koenraad van Monserrat den koning voorbij. De machtige en rijke markies had ze in twee deelen gescheiden, om er des te meer opzien mee te verwekken. Aan de spits van den eersten troep, die uit zijn vassallen en bedienden en de in zijn Syrische bezittingen gelichte manschappen bestond, trok zijn broeder; hij zelf volgde aan 't hoofd eener uitgelezen schaar van twaalf honderd stratioten, een soort van lichte ruiterij, welke de Venetiërs in hun Dalmatische bezittingen gelicht

Lith. Emrik & Binger.

en waarover zij 't bevel aan den markies toevertrouwd hadden, met wien de republiek in verschillende verbintenissen stond. De stratioten waren half op Europeesche wijs gekleed ; meer echter staken de Oostersche kleedingen uit. Zij droegen wel is waar korte pantsers, maar hadden daarover bovenkleeren van verschillende kleuren en kostbare stoffen, en lange, wijde broeken benevens halve laarzen. Op 't hoofd droegen zij hooge, rechte mutsen, gelijk aan die der Grieken; verder hadden zij kleine, ronde schilden, bogen en pijlen, sabels en dolken. — Deze troepen deden veel nut bij de voorpostgevechten met de Arabieren, ofschoon zij niet geschikt waren, om in gesloten reien te vechten, zooals de in ijzeren wapenrustingen gekleede krijgslieden van westelijk en noordelijk Europa.

Voor deze schitterende schaar trok Koenraad uit in de kleeding der stratioten, maar van zulk een rijke stof, dat zij van goud en zilver blonk; terwijl de melkwitte veder, die met een diamanten haak aan zijn muts was vastgemaakt, hoog genoeg scheen te zijn, om tot aan de wolken te wapperen. Het edele ros, hetwelk hij bereed, maakte sprongen en toonde zijn vuur en zijn vlugheid op een wijs, die een minder ervaren ruiter dan den markies in gevaar zou hebben gebracht om afgeworpen te worden. Toch hield hij bevallig met de eene hand de teugels, terwijl hij de andere licht op de heup liet rusten.

Koenraad, die in een vrij hoogen graad Richard's gunst bezat, was nauwelijks in diens nabijheid gekomen, of de koning reed eenige passen vooruit, om hem tegemoet te gaan, terwijl hij te gelijker tijd uitriep:

»Ha, mijnheer de markies, gij zijt aan het hoofd der ferme stratioten, welke de vijand zoozeer vreest. Spoedig hoop ik, zult gij weer genoeg te doen hebben."

Koenraad was juist op het punt, om glimlachend antwoord te geven, toen Roswal, met een wild en woedend geblaf vooruitsprong. Op 't zelfde oogenblik liet de Nubiër het touw los, de hond snelde op den naderkomende af, sprong tegen diens edel strijdros op, pakte den markies in den strot en rukte hem uit den zadel. De opgeschikte ruiter wentelde zich in het zand en het schuw geworden paard liep in wilden galop door het leger.

»Ha! daar heeft uw hond een edel wild beetgepakt!" riep de

koning den Nubiër toe. »Maak hem los, opdat hij den hooggeboren schurk niet vermoorde!"

Niet zonder eenige moeite maakte de Ethiopiër den hond los en hield hem, ondanks de woede van het beest dat zijn tanden liet zien, aan het touw vast. Intusschen had zich een menigte, voornamelijk begeleiders van Koenraad en officieren der stratioten, op de plaats verzameld, die, toen zij hun aanvoerder op den grond zagen liggen, hem ophielpen onder het woedend geschreeuw van »Houwt den slaaf en den hond neder!"

Maar de luide stem van Richard deed zich boven al dat geschreeuw hooren:

»Een kind des doods," riep hij, »is degeen, die dezen hond of zijn meester het minste leed doet. »Het beest heeft niets dan zijn plicht gedaan, volgens het instinkt, hem door God en de natuur geschonken. Kom te voorschijn als een valsche verrader, gij Koenraad, markies van Montserrat! Ik beschuldig u van verraad!"

Intusschen waren er verscheidene aanvoerders bijgekomen, en Koenraad, in wiens houding en op wiens gelaat onrust, schaamte en verwarring te lezen stonden, riep nu toornig uit:

»Wat moet dit beteekenen? Waarvan durft men mij beschuldigen? Wat moeten deze onwaardige behandeling en deze krenkende woorden? Is dit het verbond van eendracht, hetwelk Engeland eerst kort geleden vernieuwde?"

»Zijn de vorsten van den kruistocht in de dagen van koning Richard hazen en reëen geworden, dat hij honden tegen hen loslaat?" vroeg de doffe stem van den grootmeester der Tempelieren. »Men moet den hond ophangen en den slaaf op de pijnbank brengen!"

»Dat niemand het wage, wien zijn leven lief is," riep Richard weder met donderende stem. »Koenraad, treed vooruit en loochen de beschuldiging, welke dit stomme dier in zijn edel instinkt tegen u heeft ingebracht, namelijk dat gij hem zelf kwaad gedaan en Engeland beschimpt hebt."

»Ik heb geen hand aan de banier geslagen," zeide Koenraad.

»Uw woorden verraden u, Koenraad." zeide Richard. »Want hoe weet gij, als 't niet door uw kwaad geweten is, dat er sprake is van de banier!"

»Omdat gij alleen om deze en om geen andere reden het leger

in beweging hebt gesteld," antwoordde Koenraad. »En nu wilt gij een vorst en bondgenoot een misdaad aanwrijven, welke waarschijnlijk door een gemeenen dief is geschied ter wille van het gouddraad dat aan de banier zat. Of wilt gij in vertrouwen op een hond een bondgenoot aanklagen?"

Het leven werd al sterker en sterker en dreigde algemeen te zullen worden. Daar kwam Philippus op den gelukkigen inval, om de troepen naar hun kwartieren te laten rukken, en reed toen terstond naar de twistenden, terwijl hij hun kalmte aanbeval en naar de oorzaak van den twist vernam.

Met luider stem herhaalde Richard nogmaals zijn aanklacht tegen Koenraad, terwijl hij de gronden waarop zijn verdenking steunde, aan Philippus meedeelde.

Koenraad daarentegen verhief zich stoutmoedig en beweerde zijn onschuld aan het misdrijf, trots mensch en vee, trots koning en hond, zooals hij zich uitdrukte.

»Broeder van Engeland," zeide thans Philippus, die er van hield om de rol van bemiddelaar te spelen, »dit is een zonderlinge beschuldiging. Wij hooren van u niet, dat gij er bijzondere bewijzen voor hebt, maar dat uw vermoeden alleen berust op het gedrag van den hond tegenover den markies van Montserrat. Voorwaar, het woord eens ridders moest meer gelden dan het blaffen van een hond."

»Koninklijke broeder," hernam Richard. »Bedenk, dat de Almachtige, die ons den hond tot metgezel in vreugd en in smart heeft geschonken, hem een edele natuur heeft toebedeeld, welke niet kan dwalen. Hij vergist zich in vriend noch vijand, en herinnert zich even nauwkeurig de weldaden als het kwaad, hetwelk men hem berokkend heeft. Kleed dezen markies in welk gewaad gij ook wilt, verander zijn kleur door specerijen en reukwerk, verberg hem onder honderden — ik verpand mijn schepter, dat de hond hem onder honderden, ja, onder duizenden zal ontdekken. Otschoon dergelijke gevallen zeldzaam zijn, nieuw zijn ze niet. Zelfs in uw eigen land, koninklijke broeder, werd bij een dergelijke gelegenheid een rechtzaak door een plechtig tweegevecht tusschen een man en een hond beslist. De hond had den man van moord beschuldigd, werd overwinnaar, de eerste bekende zijn misdaad, en onderging zijn straf."

»Dat tweegevecht heeft werkelijk plaats gehad, koninklijke broeder," antwoordde Philippus, »en wel onder de regeering van een mijner voorvaderen [1]). Doch dat was in oude tijden, en we kunnen dat voorbeeld op het tegenwoordige geval niet toepassen; daar men toch een vorst niet tot zulk een tweegevecht kan vernederen."

»Denk niet, koninklijke broeder, dat ik zulks zou willen," antwoordde Richard. »Ik zou niet gaarne het leven van dit trouwe dier tegen dat van zulk een laffen verrader stellen, als die Koenraad is. Maar hier ligt onze handschoen. — Wij zelf eischen hem ten kamp op, om de zaak te bewijzen, waarvan wij hem beschuldigd hebben."

Koenraad maakte er volstrekt geen haast mede, om den handschoen op te rapen, dien Richard op den grond had geworpen, en daardoor liet hij aan koning Philippus de gelegenheid om te antwoorden:

»Een koning staat zoo hoog boven den markies, als een hond onder dezen zou staan. Koninklijke Richard, dit kan niet worden toegestaan. Gij zijt de aanvoerder van onzen kruistocht — het zwaard en het schild der Christenheid."

»Vorsten en edelen!" zeide Koenraad thans, »ik neem de uit-

---

[1]) Onder koning Karel den Wijze van Frankrijk. Zekere ridder van Macaire had een haat tegen ridder Aubry van Mondidier opgevat, waarschijnlijk uit nijd over de gunst, welke de laatste aan 't hof zijns konings genoot. Op zekeren dag dat Aubry in 't bosch van Bondy reed, slechts vergezeld van zijn prachtigen jachthond, overviel Macaire hem verraderlijk, vermoordde hem en begroef hem onder de struiken. De hond kwam alleen naar Parijs terug, doch slechts om zijn honger te bevredigen en rende dan weer naar de plaats terug, waar 't lijk zijns meesters begraven was. Dit wekte achterdocht; men volgde het dier en vond het lijk zijns vermoorden meesters. Doch de moordenaar bleef verborgen. Op zekeren dag echter bij een wapenschouwing, waarbij Macaire als bevelhebber van een deel der handboogschutters tegenwoordig was, vliegt de hond herhaalde malen den moordenaar aan. Dit wekt de opmerkzaamheid des konings, Macaire wordt van den moord van Aubry beschuldigd, en moet zich zuiveren door een tweegevecht met — den hond. Op den bepaalden tijd verschijnen beiden ter kampplaats; Macaire gewapend met een knots, de hond zonder andere verdediging dan zijn tanden. Toch werd het dier overwinnaar en hield het zijn vijand zoo bij den strot, dat de booswicht uit angst den moord bekende. Slechts met moeite scheurde men het trouwe dier van den ridder af, die, na door een priester tot den dood te zijn voorbereid, onder beulshanden stierf. 't Is op dit geval, dat èn Richard èn Philippus doelden.

daging van koning Richard niet aan. Hij is tot onzen aanvoerder tegen de Saraceenen verkozen geworden, en wanneer *hij* het voor zijn geweten kan verantwoorden, dat hij om zulk een nietige reden een bondgenoot ten tweekamp uitdaagt, *ik* ten minste zou het verwijt niet willen hebben, de uitdaging te hebben aangenomen."

»De markies van Montserrat," zeide de grootmeester der Tempelieren, »heeft als een wijs en rechtschapen edelman gesproken, en ik geloof, dat de zaak hiermede, zonder nadeel voor beide partijen, als geëindigd kan worden beschouwd."

»Voorwaar, de zaak kan worden bijgelegd," zeide de koning van Frankrijk, »indien slechts Richard zijn beschuldiging herroept, die toch op zulke zwakke gronden steunt."

»Philippus van Frankrijk," antwoordde Leeuwenhart. »Nooit zullen mijn woorden anders zijn dan mijn gedachten. Ik heb dezen Koenraad aangeklaagd, dat hij in den duisteren nacht het teeken van Engelands waardigheid van zijn plaats heeft gestolen. Nog altijd houd ik hem voor den dief, en dien naam geef ik hem openlijk en ten aanhoore van u allen, vorsten van 't Christenleger! Daar echter Koenraad weigert, ons in persoon te ontmoeten, zoo zal ik hem een kampioen zenden, die in mijn plaats bereid zal zijn, om te vechten."

»Welaan," zeide nu Philippus van Frankrijk plechtig. »Daar mijn pogingen om den vrede te bewaren mislukt zijn en mijn rang mij tot scheidsrechter in deze ongelukkige zaak maakt, zoo bepaal ik den vijfden dag van heden tot beslissing van de zaak door middel van een behoorlijk tweegevecht, waarbij Richard, koning van Engeland, in den persoon van zijn kampioen, als aanklager, en Koenraad, markies van Montserrat, in eigen persoon, als aangeklaagde zal verschijnen. — Intusschen moet ik bekennen, dat ik geen neutralen grond weet, op welken de kamp kan plaats vinden; want in de nabijheid van 't legerkamp mag hij niet gebeuren, daar de krijgslieden van beide strijdenden licht partij konden kiezen."

»Het beste, dat wij doen kunnen," hervatte Richard, »is, de edelmoedigheid van den koninklijken Sultan Saladin in te roepen; want, ofschoon hij een heiden is, heb ik nog nooit een ridder van edeler gezindheden gekend, op wiens goede trouw wij zoo onbepaald kunnen rekenen en waaraan we ons zelf kunnen toevertrouwen.

Ik zeg dat voor degenen die eenige vrees voor verraad van zijn zijde mochten koesteren; wat mij aangaat, ik reken mijn kampplaats overal te zijn, waar ik mijn vijand ontmoet."

»Het zij zoo," antwoordde Philippus. »We zullen Saladin van de zaak bericht geven, ofschoon we daardoor aan den vijand de heillooze tweedracht verraden, die wij — ware 't mogelijk geweest — zoo gaarne voor anderen verborgen hadden gehouden. Voor het oogenblik echter vermaan ik u, om als goede Christenen en ridders te zorgen, dat deze ongelukkige twist geen verdere onaangenaamheden in 't leger veroorzake, en te overwegen, dat de zaak nu plechtig aan 't gericht van God is overgegeven, dien ieder van u moge aanroepen, om de zegepraal te schenken aan hem, bij wien de waarheid is, en hiermede geschiede Zijn wil!"

»Amen! Amen!" antwoordden de vorsten en edelen, die er omheen geschaard waren; terwijl zij hun hoofd ontblootten.

De grootmeester echter begaf zich dicht bij den markies.

»Koenraad," zeide hij fluisterend tot dezen. »Zult gij het tweegevecht aannemen?"

»Ongetwijfeld," antwoordde deze. »Ik zou niet gaarne met den ijzeren arm van Richard te doen gehad hebben, en ik schaam mij niet, dit te bekennen. Maar na hem is er geen ridder in 't Engelsche leger, voor wien ik vrees."

»Goed, dat gij zooveel zelfvertrouwen hebt," hernam de Tempelier. »In dat geval hebben de tanden van een hond meer bewerkt tot vernietiging van het vorstenverbond, dan uw list en de dolk van dien ongeloovige. Ziet gij niet, hoe Philippus onder een voorgewend treurig gelaat ter nauwernood de vreugd kan verbergen, welke hij gevoelt bij het uitzicht, dat deze verbintenis, die zoo zwaar op zijn schouderen drukt, spoedig verbroken zal zijn? — En let eens op de ongehuichelde vreugde van Oostenrijk, die bij zich zelf berekent, dat hij zonder zijn toedoen zal worden gewroken! Stil — hij nadert! — Een zeer bedroevende omstandigheid, koninklijke hertog, dat deze bres in de muur van ons Sion...."

»Wanneer gij den kruistocht meent, grootmeester," viel de aartshertog den Tempelier in de rede, »dan wenschte ik, dat die in scherven gevallen en ieder van ons gelukkig weer thuis ware!"

»Doch, als men bedenkt," zeide de markies van Montserrat, »dat

Richard aan deze oneenigheid eenig en alleen schuld heeft, en dat we te zijnen gevalle reeds zooveel hebben verdragen, dan moeten we het betreuren, dat we ons tegenover hem zoo inschikkelijk hebben getoond, in de verwachting, dat hij zijn kracht aan den vijand zou beproeven, in plaats van die op zijn eigene vrienden te misbruiken."

»Ik houd hem niet voor sterker dan ieder ander," antwoordde de aartshertog. — »Ik ben overtuigd, dat — had de edele markies zich met hem in het tournooi bevonden — hij wel de overhand zou hebben behouden; want ofschoon die eilandskoning zware slagen met de strijdbijl toebrengt, is hij toch niet zeer vlug met de lans. Ik zou, wegens onzen ouden twist, zonder bezorgdheid met hem gevochten hebben, indien het welzijn der Christenheid aan onafhankelijke vorsten veroorloofde, met elkander in het strijdperk te treden. — Wanneer gij 't echter verlangt, edele markies, dan zal ik in dit tweegevecht uw getuige zijn."

»Ik insgelijks," zeide de grootmeester.

De markies boog met een woord van dank en toestemming voor den aartshertog en schudde den grootmeester de hand.

»Gaat dan met ons mede en gebruikt het middagmaal in onze tent, mijne heeren," zeide de aartshertog; »dan zullen wij de zaak onder een glas Niersteiner bespreken."

Het klaverblad ging, nadat de andere vorsten en ridders zich verwijderd hadden, langzaam den heuvel af naar de tent des aartshertogs.

De heuvel zelf, die nu ten derdenmale de getuige van zulke ernstige voorvallen was geworden, lag spoedig weder kalm en rustig. Maar van zijn hoogsten top woei Engelands banier trotsch en zegepralend in de lucht.

DERTIENDE HOOFDSTUK.

Toen koning Richard in zijn tent was teruggekeerd, beval hij, dat de Nubiër bij hem zou worden gebracht. Deze trad met zijn gewonen eerbied binnen, en nadat hij zich gebogen had, bleef hij voor den Koning staan in de houding van een slaaf, die de bevelen van zijn heer verwacht. Het was misschien goed voor hem, dat de rol welke hij speelde hem noodzaakte, de oogen dikwijls neder te slaan; want de scherpe blik, waarmede Richard hem van tijd tot tijd in stilte gadesloeg, zou hem, had hij dien bemerkt, slechts in verwarring gebracht hebben.

»Gij zijt een uitmuntend jager, Nubiër," begon de koning, na een oogenblik te hebben stilgezwegen. »Gij hebt uw wild opgejaagd en het gevangen naar alle regelen der kunst. Doch we zijn nog niet klaar, het moet ook worden afgemaakt. Gaarne zou ik mijn jachtspies gegrepen hebben; er zijn echter redenen, die dat onmogelijk maken. Daarom zult gij naar het leger van den Sultan terugkeeren en Saladin een brief overbrengen, waarin van zijn goedheid gevraagd wordt, om een neutralen grond aan te wijzen voor het tournooi, en waarbij hij wordt uitgenoodigd, om dat bij te wonen, wanneer hij er lust in heeft. Zoudt gij nu niet bij deze gelegenheid in het leger van den Sultan een ridder kunnen vinden, die in mijn plaats ter liefde van de waarheid en den roem den kamp met den verrader Montserrat zou durven wagen?"

De Nubiër sloeg zijn oogen op en vestigde die op den Koning

met de uitdrukking van den vurigsten ijver; toen sloeg hij ze hemelwaarts met zulk een dankbaar gevoel, dat hem de tranen in de oogen kwamen. Eindelijk knikte hij met zijn hoofd, als wilde hij ja zeggen op de vraag van Richard.

»Goed!" zeide de koning. »Ik zie, dat gij mij in deze zaak gaarne wilt dienen. — Ik moet bekennen, dat het een groot voorrecht is, een dienaar te hebben zooals gij zijt, mijn stille vriend; want gij vervult mijn wil zonder lang te vragen; bij u is hooren en gehoorzamen hetzelfde."

Een buiging van zijn lichaam en 't vallen op een knie waren het antwoord van den Ethiopiër.

»En nu ten aanzien van een ander punt," vervolgde de koning, terwijl hij sneller begon te spreken. »Hebt gij Edith Plantagenet reeds gezien?"

De stomme keek op, als wilde hij spreken, en zijn lippen bewogen zich reeds tot een verstaanbaar »neen," toen hij nog bijtijds zijn dwaling inzag, en 't antwoord weer in 't onverstaanbare gestamer van een stomme verkeerde.

»Zie nu eens aan!" riep de koning uit. »Alleen de naam eener prinses van zulk een buitengewone schoonheid als onze beminnenswaardige nicht, schijnt bijna de macht te bezitten, om den stomme spreken te leeren. — Welk wonder zal haar te zien dan wel op hem uitwerken. Mijn vriend de slaaf, gij wilt deze uitgelezene schoonheid van ons hof zien en haar de boodschap van den vorstelijken sultan overbrengen?"

Weder een vroolijke blik — weder een kniebuiging; doch toen de Nubiër opstond, legde de koning zijn hand zwaar op diens schouder en zeide op ernstigen toon:

»Laat mij u voor één zaak waarschuwen, mijn zwarte bode. Mocht gij soms bemerken, dat de liefelijke indruk van haar die gij spoedig zult zien, de boeien van uw tong wegneemt, hoed u dan vooral, uw stomheid te vergeten en een enkel woord in haar tegenwoordigheid te uiten. Geloof, dat ik u, als gij 't waagdet, de tong uit den mond zou laten rukken. Wees daarom verstandig en zwijg."

Zoodra de koning zijn zware hand van den schouder des Nubiërs had weggetrokken, knikte deze met het hoofd en legde hij den

vinger op den mond, om zijn zwijgende gehoorzaamheid te betuigen.

Richard echter legde andermaal, thans vriendelijker, zijn hand op de vorige plaats en zeide:

»Dit bevel geven wij u als aan een slaaf. — Waart gij een ridder en een edelman, dan zouden wij uw eer tot onderpand van uw stilzwijgen eischen, hetwelk een onvermijdelijke voorwaarde van ons tegenwoordig vertrouwen is."

De Ethiopiër nam een trotsche houding aan, zag den koning in 't gelaat en legde de hand op het hart.

Richard riep nu zijn kamerheer, den graaf van Neville.

»Breng dezen slaaf naar de tent van onze koninklijke gemalin, Neville," beval hij, »en zeg, dat wij bevelen, dat hij een bijeenkomst een geheime bijeenkomst met onze nicht Edith Plantagenet zal hebben. En gij, mijn vriend de Ethiopiër," vervolgde hij tot dezen. »Doe uw boodschap snel; binnen een half uur moet ge hier terug zijn en mij bericht van den uitslag uwer zending brengen."

»Ik ben ontdekt!" dacht de Nubiër, terwijl hij met neergeslagen blikken en over elkander gekruiste armen de haastige schreden van Neville naar de tent van koningin Berengaria volgde. »Ik sta ontmaskerd voor koning Richard. Toch kan ik niet bemerken, dat hij boos op mij is. Heb ik zijn woorden goed verstaan — en, voorwaar, 't is onmogelijk ze anders uit te leggen — dan biedt hij mij een schoone gelegenheid aan, om mijn eer te herwinnen aan de helmpluim van dien schelm van een markies, wiens schuld ik in diens verwarde oogen en bevende lippen las. Roswal, trouw hebt gij uw meester gediend, en bloedig zal hij het u aangedane leed wreken!"

Onder zulke gedachten was hij met zijn geleider tot aan den ingang van de tent der koningin gekomen.

Terstond werden zij door de wachters binnengelaten, en Neville, die den Nubiër in een klein vertrek of voorkamer liet, hetwelk deze slechts al te goed kende, ging in de ruimte, welke der koningin tot woonkamer diende. Na een poos kwam hij terug, en wenkte den slaaf hem te volgen; daar hij, hoewel niet zonder moeite en slechts op zijn verzekering dat de samenkomst tusschen lady Edith en zijn zwarten begeleider op bijzonder bevel van den koning moest plaats hebben, het verlof van de koningin tot dit bezoek had gekregen. Zwijgend volgde de zwarte den kamerheer

naar de tent van Edith, die dicht bij die der koningin stond; Neville lichtte het voorhangsel op, hetwelk den ingang sloot, en liet den Nubiër binnentreden, nadat hij aan de prinses het bevel van den koning had bekend gemaakt.

Ootmoedig, niet alleen naar 't uiterlijk, maar ook naar 't inwendige, liet de ongelukkige ridder zich in zijn zeldzame vermomming op een knie vallen en vestigde met over de borst gekruiste armen, als een misdadiger die zijn vonnis verwacht, den blik naar den grond. Edith droeg dezelfde kleeding als bij haar bezoek aan koning Richard: een langen, doorzichtigen zwarten sluier omhulde haar als de duisternis een zomernacht en liet de schoonheden, welke zij niet verbergen kon, in het donker zien.

Zij greep een op de tafel staande zilveren lamp, die buitengemeen helder brandde, en naderde daarmede den knielenden en bewegingloozen slaaf; terwijl zij het licht naar zijn gelaat keerde, om zijn trekken nauwkeuriger te kunnen beschouwen. Zij hield het zoo, dat de schaduw van zijn profiel op 't linnen der tent viel. Eindelijk zeide zij met een vaste, doch weemoedige stem:

»Zijt gij het? — Zijt gij 't werkelijk, dappere ridder van den Luipaard — edele Sir Kenneth van Schotland? Zijt gij het werkelijk? — En zoo in slavendracht vermomd, zoo door duizend gevaren omgeven?"

Toen hij deze woorden van zijn dame zoo onverwacht tot zich hoorde richten, lag hem als onwillekeurig een antwoord op de lippen; doch nog te rechter tijd herinnerde hij zich de aan den koning gegeven belofte, en een diepe, hartstochtelijke zucht was het eenige antwoord op de vraag der lady.

»Ik zie het — ik weet het — ik had het wel vermoed," ging Edith voort. »Vanmorgen vroeg zag ik u op den heuvel, waarop de nieuwe banier wappert; want ik was daar met de koningin. Ik zou geen echte dame zijn en ware den dienst eens ridders als u onwaardig, wanneer vermomming of een andere kleur mij een trouwen dienaar zou verbergen. Spreek daarom zonder schroom tot Edith Plantagenet. Zij weet het, hoe zij den goeden ridder in zijn ongeluk moet troosten, den goeden ridder, die, toen de fortuin hem nog gunstig was, haar diende, vereerde en in haar naam wapenfeiten verrichtte. — Nog altijd zwijgend? — Is het vrees of

schaamte, die u 't spraakvermogen ontneemt! Vrees is een woord dat gij nooit gekend hebt, en de schande, laat die over voor hen, welke u nadeel berokkenden."

De ridder was wanhopig, dat hij genoodzaakt was ondanks deze zoo vriendelijke toespraak stom te blijven; hij durfde echter niet ontrouw worden aan zijn belofte en moest zich daarom vergenoegen, om met een blik vol dankbare liefde, zijn vinger op de lippen te leggen.

»Hoe!" riep thans Edith uit. »Werkelijk de Aziatische stomme! — Zou het mogelijk zijn," voegde zij er bij; terwijl zij bij de gedachte terugsidderde, »dat hun wreedheid u van de spraak heeft beroofd? — Gij schudt het hoofd! — Is het dan eigenzinnigheid? Welnu, ik vraag niet verder. Volbreng dus de taak, die u is opgedragen, zooals gij wilt — ook ik kan sprakeloos zijn."

De vermomde ridder maakte een beweging, als klaagde hij over zijn toestand en bad hij tegelijk om vergiffenis; tevens reikte hij haar den als naar gewoonte in fijne met goud doorweven zijden stof gewikkelden brief des Sultans over. Zij nam hem aan en scheurde hem open, terwijl zij toornig uitriep:

»Wat is dat? Een brief van den Sultan!"

Stil doorliep zij den inhoud en toen zij dat gedaan had, barstte ze in een bitteren en toornigen lach uit.

»Neen, dat gaat alle palen te buiten!" riep zij uit. »Is het mogelijk, dat een Christenridder, die onder de dapperste van den kruistocht gerekend wordt, zich in een met stof bedekten slaaf verandert en dat hij, de wetten der ridderschap en die van den godsdienst verachtende, de liefdesverklaring van een heiden aan een Christelijke jonkvrouw durft overbrengen? Hoor dan mijn antwoord en zeg aan uw heer, wat gij mij hebt zien doen!"

Dit zeggende, wierp zij den brief des Sultans op den grond, zette haar voet er op, en vervolgde:

»Zeg hem eindelijk nog, dat een Plantagenet de hulde van een ongeloovigen heiden veracht!"

Hierop verliet zij snel het vertrek.

In dit oogenblik riep de stem van Neville van buiten, en uitgeput door de kwellingen, welke hij gedurende dit bezoek had moeten verduren, wankelde de ongelukkige pseudo-slaaf uit de tent en volgde zijn geleider naar die van den hem verwachtenden koning.

Met eenige haastig geschreven regels gaf hij het van hem begeerde bericht ten aanzien van de samenkomst met lady Edith, welk bericht Richard blijkbaar onaangenaam aandeed; want volgens zijn gewoonte, als hij toornig was, liep hij eenige malen zijn tent op en neer, en zeide toen:

»Ik moet een mondgesprek met haar hebben; van de luimen eener vrouw zal 't heil van 't Christendom niet afhangen!"

Hierop verliet hij ijlings de tent en snelde naar die van Edith, zonder zich bij haar te laten aanmelden. Hij vond haar weenend, vatte haar vriendelijk bij de hand en vroeg haar, waarom zij zoo bedroefd was.

Met een van toorn bevende stem verhaalde Edith, die slechts met moeite in zijn tegenwoordigheid haar zelfbeheersching kon behouden, den haar aangedanen smaad — zooals zij het noemde — het aanzoek van den ongeloovigen Sultan om haar hand.

»Welnu, zoo luister," sprak Richard op een ernstigen toon, »luister — eer ik u vraag, welk antwoord ik aan den Sultan zal geven — naar eenige woorden van mij uw bloedverwant. De koningen en vorsten vallen van mij af, Edith — de nieuwe twist met dien dief van een markies heeft ze weder van mij vervreemd. Ik zou gaarne iets ter wille van 't heilige graf doen door een verdrag, daar het door overwinning niet kan geschieden. — Het gelukken van mijn pogingen hangt thans van uw antwoord af. — Zeg nu, meisje! Welk antwoord zal ik den Sultan geven?"

»Zeg hem," antwoordde Edith met echt vrouwelijke waardigheid, »dat de armste der Plantagenets zich veeleer met het ongeluk, dan met het ongeloof zou verbinden."

»Edith," hervatte Richard, — »dwingen kan ik u niet; doch wacht u, dat gij de deur niet toewerpt, welke ons den hemel opent. De kluizenaar van Engaddi, dien Pausen en conciliën als een profeet beschouwen, heeft in de sterren gelezen, dat uw huwelijk mij met een machtigen vijand verzoenen en dat uw gemaal een Christen zal zijn. Dit heeft mij tevens de hoop gegeven, dat de bekeering van den Sultan en de opneming der zonen Ismaëls in den schoot der ware kerk het gevolg zal zijn van uw huwelijk met Saladin. Zie, gij moet liever een offer brengen, daar er zulke gelukkige uitzichten in 't verschiet zijn."

»Men kan rammen en geiten offeren," antwoordde Edith — »geen eer en geweten!"

»Noemt gij dat eer en geweten opofferen, wanneer gij keizerin zult worden?" vroeg Richard.

»Ja, — en smaad en schande er bij, om een Christelijk sacrament aan een heiden te ontwijden, dien het niet verbindt," hervatte Edith.

»Goed, nicht," zeide de koning, na eenige oogenblikken gezwegen te hebben. » Ik wil niet met u twisten, ofschoon uw afhankelijke toestand u wel wat meer inschikkelijkheid behoorde te doen hebben."

»Mijn vorst," hernam Edith.• »Uwe Majesteit heeft al den rijkdom, alle waardigheden en alle eer van 't Huis van Plantagenet geërfd — misgun het dan uwer arme verwante niet, wanneer zij haar eenige erfdeel, den trots van ons geslacht, wenscht te bewaren."

»Bij mijn trouw, kind," hernam de koning. »Door dat enkele woord hebt gij mij uit den zadel gelicht. Welaan, zijn en blijven wij vrienden! Ik zal uw antwoord aan Saladin zenden. Was het echter niet beter om daarmede te wachten, totdat gij hem eerst gezien hebt? — Men zegt, dat hij buitengemeen schoon is."

»Er is weinig kans op, dat wij elkander zien, mijn vorst," hernam Edith.

»Bij Sint George, daar is zelfs zekerheid voor en wel binnen kort," hernam Richard, »want Saladin zal ons ongetwijfeld een neutralen grond toestaan voor het tweegevecht ter oorzake van den standaard, en hij zal bij deze gelegenheid zelf tegenwoordig zijn. Berengaria is zeer verlangend, om het te zien en ik durf er wel een eed op doen, dat niemand van haar gevolg zal wegblijven; ten minste gij niet, lieve nicht! Doch we moeten nu scheiden — echter niet in vijandschap, neen, gij moet mij dit met hand en mond bevestigen, lieve Edith; als souverein heb ik het recht, mijn schoone vassale te kussen."

Hij omarmde haar met eerbied en teederheid, en keerde in den prachtigsten maneschijn, die 't kamp verlichtte, naar zijn tent terug, waar hij geen tijd verloor, om zijn depêches aan Saladin gereed te maken, welke hij den Nubiër overgaf, met het bevel, om met het aanbreken van den dag de terugreis naar den Sultan aan te nemen.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Den volgenden morgen werd Richard door Philippus van Frankrijk tot een samenkomst uitgenoodigd, waarin de laatste, onder veel betuigingen van hoogachting voor zijn broeder van Engeland, dezen mededeelde, dat hij vast besloten had, om naar Europa terug te keeren, dewijl hij aan den gelukkigen afloop van den kruistocht wanhoopte, aangezien er onder de verbondenen een onophoudelijke tweedracht heerschte. Richard maakte tegenwerpingen, doch te vergeefs; ook kreeg hij van den aartshertog de verklaring, dat deze hetzelfde van plan was. Alle hoop om den oorlog voort te zetten was nu verdwenen, en Richard stortte tranen van spijt wegens zijn verijdelde droomen van overwinning, en dat te meer, omdat hij voor zich zelf niet kon verbergen, dat hij door zijn drift en weinig voorkomende handelwijs tegenover zijn bondgenooten de schuld was van 't mislukken van den kruistocht.

Deze gedachte pijnigde den koning zoozeer, dat hij zich den geheelen dag in zijn tent opsloot en de Vaux blijde was, dat de aankomst van een gezant van Saladin zijn koninklijken heer uit diens treurige gedachten opwekte.

Deze nieuwe gezant was een Emir, die in hoog aanzien bij den Sultan stond. Hij heette Abdallah el Hadschi. Hij bracht den koning de welkome tijding, dat de Sultan het verzoek om 't aanwijzen van een neutralen grond had toegestaan en verzekerde hem te gelijkertijd vrijgeleide voor al de personen, die het tweegevecht

zouden bijwonen, zoodat Richard de edelmoedigheid van zijn vijand niet genoeg kon roemen.

De rustplaats, diamant der woestijn genaamd, was tot strijdperk uitgekozen; omdat die bijna even ver van de legerplaats der Christenen was als van die der Saraceenen. Er werd bepaald, dat Koenraad van Montserrat, de aangeklaagde, met zijn getuigen, den aartshertog van Oostenrijk en den grootmeester der Tempelieren, er zich op den voor den kamp bepaalden dag met niet meer dan honderd gewapenden zou bevinden, om hem te beschermen; dat Richard van Engeland, die de aanklager was, en diens broeder Salisbury een gelijk aantal zouden medebrengen om den kampioen voor Engeland te beschutten, en dat Saladin een uitgelezen wacht van vijfhonderd man zou hebben, een getal, hetwelk slechts gelijk geschat werd aan de tweehonderd christenlansen. De aanzienlijke personen, welke van beide zijden zouden worden uitgekozen om den kamp bij te wonen, mochten geen andere wapenen dragen dan hun zwaarden, en geen gewapend gevolg medevoeren. De Sultan had beloofd voor de inrichting van het tournooiveld en alle gemakken voor hen die bij het duel zouden aanwezig zijn, te zullen zorgen en drukte op de vriendelijkste wijs het genoegen uit, hetwelk hij zich van een persoonlijke en vreedzame ontmoeting met Melech Ric voorstelde.

Richard liet deze als verdrag vastgestelde voorwaarden terstond den aangeklaagden Koenraad van Montserrat en diens beide getuigen mededeelen, en nadat de gezant van Saladin door hem met alle vorstelijke eer behandeld was, liet hij dien den volgenden dag naar zijn zender, den edelen en grootmoedigen Saladin, terugkeeren.

Op den dag, welke dien van het duel voorafging, begaf Koenraad zich met zijn vrienden reeds bij 't aanbreken van den dag op weg, om naar de aangewezen plaats te reizen, en Richard verliet op hetzelfde tijdstip de legerplaats tot hetzelfde doel, maar nam een anderen weg: een maatregel van voorzichtigheid, welken men noodig had geacht, om alle mogelijke onaangenaamheden tusschen de gewapende begeleiders van beide partijen te ontgaan.

De koning was volstrekt in geen stemming, om met iemand, wie dan ook, twist te zoeken. Het eenige, wat hem speet, was, dat hij zelf niet een der kampioenen kon zijn. Vroolijk, rijk gekleed

en licht gewapend, reed hij schertsend aan de zijde van den draagstoel der koningin, maakte haar opmerkzaam op de verschillende schoonheden der landstreek, en veraangenaamde later, toen zij in de onherbergzame woestijn kwamen, den langen weg door zijn gesprekken. Berengaria echter luisterde slechts met een half oor naar haar gemaal; want in deze vreeselijke wildernis kon zij, bij een begeleiding die slechts een klein punt op de ontzaglijke vlakte geleek, zekere vrees niet bedwingen, wanneer zij bedacht, dat zij zich vlak bij het Turksche leger bevonden, en dat de Sultan gemakkelijk van de gelegenheid partij kon trekken, om hen te overvallen en gevangen te nemen. Toen zij Richard deelgenoot maakte van haar vrees, antwoordde hij haar met onverholen misnoegen, dat het meer dan ondankbaarheid zou zijn, om een oogenblik aan de trouw en de oprechtheid van den Sultan te twijfelen.

Diensondanks kwamen twijfel en bezorgdheid meermalen in de angstige ziel der koningin op; vooral toen zij tegen den avond een Arabisch ruiter met tulband en lange speer bemerkte, die op een hoogte stond te loeren als een in de lucht zwevende valk, en bij de verschijning van den stoet des konings plotseling met dezelfde snelheid van den heuvel afschoot, waarmede deze vogel uit het gezicht verdwijnt.

»Wij moeten aan het doel onzer reis zijn," zeide koning Richard. »Die ruiter is een van Saladin's voorposten. — Mij dunkt, dat ik reeds den klank der Moorsche horens en cymbalen hoor. Stelt u in orde, mannen, en neemt de dames in uw midden."

Nauwelijks had hij dit gezegd, of eensklaps nam ieder ridder, schildknaap en boogschutter zijn plaats in en bewoog men zich voorwaarts in gesloten reien, totdat men een keten van lage heuvelen was opgeklommen en zich voor hen een prachtig schouwspel opdeed.

De diamant der woestijn, kort geleden nog een eenzame bron, slechts door een kleine groep palmboomen op de uitgestrekte vlakte te herkennen, was thans het middelpunt van een legerplaats geworden, welker gestikte vlaggen vroolijk uitwoeien en in duizend rijke kleuren in de stralen der ondergaande zon prijkten. De dekken der groote tenten waren van de levendigste kleuren, scharlakenrood, lichtgeel, hemelsblauw, en de punten der zuilen of palen met vergulde granaatappelen en kleine zijden vaantjes versierd. Doch behalve

deze statietenten zag men hier een groot aantal van de gewone zwarte, Arabische veldtenten, die genoegzaam schenen, om een leger van vijfduizend man te herbergen. Een aantal Arabieren en Kurden, in evenredigheid met de uitgestrektheid van de legerplaats, verzamelde zich snel; ieder leidde zijn paard aan de hand, terwijl hun opkomen door het oorverdoovend geluid der krijgsmuziek werd begeleid, welke te allen tijde de Arabieren ten strijde heeft aangevuurd.

Het duurde niet lang, of zij vormden een dichte en verwarde massa voor de legerplaats; toen, op een krijschenden kreet, ieder ruiter in den zadel sprong. Op een tweeden gelijken kreet reden zij in vollen galop voorwaarts en omringden van alle zijden de lijfwacht van Richard, terwijl zij te gelijkertijd met een vreeselijk geschreeuw hun speren in alle richtingen zwaaiden en hun vurige rossen geweldige sprongen deden maken. Anderen toonden hun bekwaamheid in 't boogschieten, terwijl ze hun pijlen, waaraan echter geen punten waren, naar de helmen der Christenridders schoten. Weder anderen eindelijk deelden met hun stompe lansen zulke geduchte stooten uit, dat meer dan een zijn zadel bij dat grove spel verloor.

Ofschoon dat alles naar Arabische wijs slechts een welkomstgroet moest beteekenen, vervulde het toch de ziel der dames met vrees en angst.

Toen zij op die wijs, steeds door de wilde ruiterschaar omgeven, een eindweegs hadden afgelegd, werd er weder een gillende kreet gehoord, en terstond maakten allen, die zoo van voren als aan beide zijden het kleine Europeesche troepje omgaven, een zwenk, en nadat zij zich in breede en zware escadrons geschaard hadden, volgden zij in vrij goede orde en stilte de kleine karavaan. Richards metgezellen zagen nu voor zich andere hen naderende troepen ruiters, wier buitengemeen rijke en schitterende uitrusting de nadering des Sultans verried. Het duurde ook niet lang, of Richard zag, te midden van zijn lijfwacht, den Grooten Heer op een melkwitten Arabischen hengst, met een tulband, kaftan en wijde broek van dezelfde kleur, zoodat hij onder de rijk uitgedoste omgeving als de eenvoudigst gekleede licht te herkennen was. Bij nadere beschouwing echter bemerkte men op zijn tulband dat onschatbare edelgesteente, hetwelk dichters de zee des lichts hebben genoemd; — de diamanten

ring, op welken zijn zegel gegraveerd was en dien hij aan den vinger droeg, was waarschijnlijk zooveel waard als al de juweelen der Engelsche kroon, terwijl een saffier op de greep van zijn cangia van geen mindere waarde was.

Toen beide vorsten elkander zagen, stegen zij tegelijk van hun paarden en gingen elkaar te gemoet. Na een hoffelijke buiging reikten zij elkander de hand en omarmden elkaar als broeders en gelijken. Al de schitterende glans om hen heen trok de aandacht niet meer; men zag slechts Richard en Saladin; ook zij hadden geen oogen dan voor elkander. Toch drukte Richards gelaat bij 't beschouwen van den Sultan meer nieuwsgierigheid uit, dan deze deed blijken bij 't zien van Engelands koning. Saladin was de eerste, die 't zwijgen afbrak.

»Melech Ric is Saladin welkom, als het water welkom is aan de woestijn!" begon hij. »Ik hoop, dat dit talrijk gevolg mijn broeder van Engeland geen argwaan heeft gegeven; zie slechts, ze zijn allen volgens 't verdrag van geen andere wapenen voorzien dan hun sabels."

»Edele Saladin," antwoordde Richard. »Gij en argwaan kunnen niet op denzelfden grond gedijen. Weet ge," en hij wees op de draagkoetsen; »ook ik heb tegen het verdrag eenige gewapenden meegebracht; want glinsterende oogen en schoone gelaatstrekken zijn wapenen, welke men niet thuis kan laten."

De Sultan sloeg zijn oogen naar de draagkoetsen en maakte een zoo diepe buiging, als zag hij naar Mekka; terwijl hij de hand des Konings kuste ten bewijze van zijn eerbied.

»O," zeide Richard. »Zij zijn niet bang, om van u een begroeting meer in de nabijheid te ontvangen, broeder! Wilt ge niet naar de draagkoetsen gaan? De gordijnen zullen terstond opengeschoven worden."

»Allah beware mij daarvoor!" hernam Saladin. »Want ieder Arabier die het zag, zou het als een schande voor deze edele dames houden, wanneer zij zich met ongesluierd gelaat lieten aanschouwen."

»Dan zult gij haar in 't geheim zien, mijn koninklijke broeder!"

»Waartoe?" vroeg Saladin op somberen toon. »Uw laatste brief was voor de verwachtingen welke ik koesterde, als water voor vuur; waarom zou ik dan een vlam weer aansteken, die mij slechts koesteren, niet verwarmen kan? Doch wil mijn koninklijke broeder

zich niet naar de tent begeven, welke ik voor hem heb laten gereed maken? De overste mijner zwarten heeft bevel, de prinsessen te ontvangen; de dienaars van mijn paleis zullen uw gevolg bedienen, en ik zelf zal de kamerheer van den koninklijken Richard zijn."

Hierop bracht hij Engelands koning naar een prachtige tent, waar alles zich bevond, wat koninklijke weelde slechts kon uitdenken. De Vaux, die den koning gevolgd was, nam hem den langen capa (ruitermantel) af, en Richard stond nu voor Saladin in zijn nauwsluitend gewaad, hetwelk de kracht en evenredigheid zijner leden zoo in hun volle voordeel deed zien, en een in 't oog loopende tegenstelling vormde met de wijde kleeding, welke de slanke gestalte van den Oosterschen heerscher omgolfde. De opmerkzaamheid van den Saraceen vestigde zich echter voornamelijk op Richards groot tweehandszwaard, dat hij aan de heup droeg, en dat van den grond tot bijna aan den schouder des dragers reikte.

»Had ik," zeide Saladin, »dit zwaard in de voorste reien van den krijg niet zien bliksemen als het zwaard van Asrafel, dan zou ik ter nauwernood hebben kunnen gelooven, dat een menschenarm in staat zou zijn, om het te zwaaien. Zou ik Melech Ric niet mogen verzoeken, thans in vredestijd en alleen tot beproeving van zijn kracht, daarmede een houw te doen?"

»Met genoegen, edele Saladin," antwoordde Richard, terwijl hij naar een voorwerp omzag, waarop hij zijn kracht kon toonen. Daar zag hij in de hand van een van Saladins gevolg een stalen strijdbijl, die een steel van 't zelfde metaal en een halven duim middellijn had. Dezen nam hij den man uit de hand en legde die op een stuk hout.

De Vaux, vreezende voor de eer zijns meesters, fluisterde dezen in 't Engelsch toe:

»Bij de Heilige Maagd, zie toe wat gij doen wilt, mijn vorst! Gij hebt uw volle kracht nog niet terug. — Schenk toch den ongeloovigen Sultan niet de zegepraal, dat gij..."

»Zwijg, dwaas," viel Richard hem in de rede, terwijl hij zich schrap zette. »Denkt gij, dat het mij in zijn tegenwoordigheid aan kracht zou ontbreken?"

Daarop hief hij het breede zwaard, dat hij met zijn beide handen omvat hield, bliksemend over zijn linkerschouder omhoog, zwaaide

het over zijn hoofd, liet het met vreeselijke kracht neerdalen en — de stalen stang rolde in twee stukken op den grond.

»Bij den baard van den profeet!" riep de Sultan uit, »dat is een verwonderlijke slag!"

Hierop onderzocht hij de doorgesneden stalen steel nauwkeurig, daarop de kling van het zwaard, hetwelk tot zijn verbazing zoo goed gehard was, dat er niet het geringste teeken van den slag op te ontdekken was. Daarna greep hij de hand van den koning, en toen hij den vorm en de spierkracht er van zag, glimlachte hij, terwijl hij haar met zijn eigen slanke en magere hand vergeleek.

»Ja, bezie haar maar goed," zeide de Vaux in 't Engelsch. »'t Zal lang duren, eer uw lange apenvingers zulk een slag doen met den vergulden sikkel, die aan uw heup hangt."

»Zwijg toch, de Vaux!" hernam Richard. »Bij de Heilige Maagd! Hij verstaat of begrijpt u."

Inderdaad zeide de Sultan terstond daarop:

»Zoo iets zou mij niet mogelijk zijn; want waartoe zou de zwakke zijn vergeefsche pogingen toonen in tegenwoordigheid van den sterke? Doch elk land heeft zijn eigenaardige oefeningen, en ik wil Melech Ric ook iets doen zien, hetwelk voor hem zeker nieuw is."

Dit zeggende, nam hij een zijden, met dons gevuld kussen van den grond en zette het overeind.

»Mijn broeder, kan uw zwaard dit kussen in twee stukken deelen?" vroeg hij.

»Voorzeker niet," antwoordde de koning. »Geen zwaard ter wereld kan iets in tweeën deelen, wat geen tegenstand biedt."

»Let dan eens op," hernam Saladin, en, nadat hij de mouw van zijn gewaad had opgeslagen, liet hij een slanken en mageren, doch door bestendige oefening geharden, beenigen en gespierden arm zien. Daarop trok hij zijn zwaard, een smalle, kromme kling, die niet schitterde zooals dat van den Engelschman, maar van een donkerblauwe kleur en met tien millioen elkander doorkruisende lijnen bewerkt, die aantoonden, met welk een zorgvuldigheid de wapensmid het metaal had bearbeid. Toen de Sultan dit- in vergelijking van Richards zwaard zoo zwakke wapen ophief, rustte hij met zijn geheele zwaarte op zijn vooruitgestrekten linkervoet. Zoo bleef hij een korte poos staan, als om te mikken; —

daarop sprong hij eensklaps vooruit en deed met zijn sabel een slag midden door het kussen, zoo behendig, dat het veeleer uit elkander scheen te vallen dan door geweld in tweeën gescheiden te worden.

»Dat is goochelspel!" riep de Vaux uit, terwijl hij de beide doorgesnedene helften van het kussen van den grond opraapte en die met verbazing beschouwde. »Of het is een werk van de hel!"

't Scheen, dat de Sultan hem verstond; want hij nam een soort van sluier, welken hij tot hiertoe gedragen had, legde dien dubbel gevouwen op de snede van zijn sabel, hield het wapen met geheel gestrekten arm in een horizontale richting, trok het met ontzaglijke snelheid door den sluier en scheidde dien in twee deelen, welke naar beide kanten van de tent vlogen, waardoor hij niet slechts de buitengewone scherpte van zijn sabel, maar ook de bijzondere handigheid aantoonde, waarmede hij dien wist te gebruiken.

»In waarheid, mijn broeder," zeide thans Richard. »Gij zijt even onnavolgbaar in 't gebruik van uw sabel, en 't zou gevaarlijk zijn, zich met u te meten! Intusschen heb ik nog altijd vertrouwen op mijn stevigen Engelschen houw; want wat ik door kunst niet vermag, dat vervang ik door kracht. Maar, bij mijn trouw, gij zijt even knap om wonden toe te brengen, als uw wijze Hakim om ze te genezen. Ik hoop toch, dat ik dezen geleerden arts zal te zien krijgen — ik ben hem grooten dank verschuldigd, en ik heb hem een klein geschenk medegebracht."

Nauwelijks had hij dit gezegd, of Saladin verwisselde zijn tulband met een Tartaarsche muts, en tot groote verbazing van Richard en de Vaux, welke laatste mond en oogen wijd openspalkte, begon de Sultan met een zeer veranderde stem:

»De kranke kent, zoolang hij ziek is, den voetstap van zijn arts; is hij echter genezen, dan kent hij niet eens meer diens gelaat."

»Een wonder! — Bij God! een wonder!" riep Richard uit.

»Het werk van den duivel, niets anders!" bromde de Vaux.

»Dat ik mijn geleerden Hakim niet kende," ging Richard voort, »is alleen omdat hem muts en kleeding ontbraken — en dat ik in hem mijn koninklijken broeder Saladin herken...."

»'t Is gewone beloop der wereld," antwoordde de Sultan. »De havelooze rok maakt niet altijd den derwisch."

»En dus was het door uw bemiddeling," hernam Richard, »dat de ridder van den Luipaard van den dood gered werd — en door uw slimheid, dat hij verkleed in 't leger terugkwam."

»Zoo is het," antwoordde Saladin. »Ik was arts genoeg, om overtuigd te zijn, dat, wanneer de wond van zijn bloedende eer niet genezen werd, hij niet lang meer zou leven. Zijn vermomming heeft hem minder geholpen dan ik wel gehoopt had, nadat de mijne zoo goed gelukt was."

»Een toevallige omstandigheid," antwoordde Richard (en hierbij zinspeelde hij waarschijnlijk op het oogenblik, dat hij bemerkte, hoe de hand des gewaanden Nubiërs geverwd was, toen hij zijn lippen op diens wond had gelegd) »deed mij het eerst bespeuren, dat de zwarte kleur van zijn huid geen natuurlijke was. Dit eenmaal ontdekt hebbende, was het niet moeilijk hem te herkennen; want gelaatstrekken en gestalte kon hij onmogelijk verbergen. Ik koester de hoop, dat hij morgen als mijn kampioen zal optreden."

»Daartoe is hij bereid en wacht hij met ongeduld het oogenblik af," antwoordde Saladin. »Ik heb hem van wapenen en van een paard voorzien; want ik heb hem lief gekregen, na 't geen ik onder verschillende verkleedingen van hem gezien heb."

»En weet hij nu," vroeg Richard, »aan wien hij zooveel dank is verschuldigd?"

»Hij weet het," antwoordde de Sultan. »Ik moest het hem wel zeggen, toen ik hem mijn plan mededeelde."

»En heeft ook hij u bekend, wie hij eigenlijk is?" vroeg Richard.

»Niet geheel en al," antwoordde de Sultan. »Doch naar alles wat ik van hem vernam, maak ik op, dat hij een liefde koestert, waarvan het voorwerp te hoog staat, dan dat hij op een gelukkig gevolg mag hopen."

»En gij weet, dat deze liefde uw eigen wenschen in den weg stond?" vroeg Richard weder.

»Ja," antwoordde Saladin. »Maar zijn liefde is ouder dan mijn wenschen, en — ik moet het er bijvoegen — schijnt deze te willen overleven. Ik kan met eere mijn terugzetting niet wreken op hem, die er de hand niet in gehad heeft."

Na deze woorden verliet de Saraceensche monarch de tent van

koning Richard, en, nadat hij hem de plaats had aangeduid, waar de tent van de koningin en haar gevolg was opgericht, vertrok hij, om den markies van Montserrat en diens gevolg te ontvangen, voor wie hij, ofschoon met vrij wat minder genoegen, even prachtige toebereidselen had doen maken. De rijkste verkwikkingen naar Oosterschen en Europeeschen smaak werden in de verschillende tenten aan de koninklijke en vorstelijke gasten van Saladin kwistig uitgedeeld; ja, de Sultan liet hun zelfs door Grieksche slaven wijn — den verboden drank der Mahomedanen — schenken.

Na het einde van den maaltijd stelde Richard de bijzonderheden van het tweegevecht vast, hetwelk vrij wat tijd vorderde; daar zoowel de tegenpartij als de Sultan over sommige punten moest geraadpleegd worden.

Nadat hij er eindelijk mee klaar gekomen, en het protocol, hetwelk in 't Fransch en in 't Arabisch gesteld was, door Saladin als opperkamprechter en door Richard en Leopold als getuigen voor de twee kampioenen onderteekend was, trad de Vaux in 's konings tent en meldde hem, dat de goede ridder, die morgen in de plaats van Zijne Majesteit strijden zou, verzocht, om zijn koninklijken heer zijn hulde te mogen toebrengen.

»Dus hebt gij hem gezien," zeide de koning glimlachend. »Welnu, zeg mij, de Vaux, is hij goed gewapend en uitgerust?"

»Volkomen, mijn vorst," antwoordde de Vaux. »Ik ken de wapenrusting wel: het is dezelfde, welke een Venetiaan u kort voor uw ziekte voor vijfhonderd byzantijnen te koop bood."

»En waarvoor hij stellig van den ongeloovigen Sultan een paar dukaten meer en comptante betaling gekregen heeft. Die Venetianen zouden in staat zijn, zelfs het Heilige graf te verkoopen, als ze er maar geld voor konden krijgen."

»Een troost is het, dat de wapenrusting voor geen edeler zaak zou kunnen worden gedragen," hernam de Vaux.

»Hetgeen we te danken hebben aan de edelmoedigheid van den Saraceen," antwoordde Richard; »waarlijk niet aan de geldzucht van de Venetianen. Doch van iets anders gesproken, de Vaux. Heeft mijn kampioen wel een biechtvader?"

»O ja, mijn vorst," antwoordde de Vaux. »De kluizenaar van Engaddi, die hem nog eenmaal dien dienst heeft bewezen, toen hij

door u ter dood veroordeeld was, zal hem in de tegenwoordige omstandigheid bijstaan. Het gerucht van het tweegevecht heeft hem herwaarts gelokt."

»'t Is goed," hernam Richard. »En nu, ten aanzien van het verzoek van den ridder. Zeg hem, dat Richard hem zal zien, wanneer hij door de vervulling van zijn plicht aan de Diamant der woestijn zijn fout bij den heuvel van St. George zal hebben hersteld, en daar ge toch het kamp doorgaat, loop even bij de koningin aan, en bericht haar en lady Edith, dat ik haar een bezoek kom brengen."

De Vaux ging, en ongeveer een uur later wikkelde Richard zich in een mantel en begaf zich naar de tent der koningin. Hij vond daar Thomas de Vaux, die met haar in een levendig gesprek gewikkeld was, welks inhoud hij reeds begreep, nog vóor hij de tent was binnengetreden; want hij hoorde den naam van den ridder van den Luipaard noemen en daarenboven spreken over een edel ros, een voortreffelijke wapenrusting en over het tournooi van morgen. Toen de koning dus de tent was binnengetreden, zeide hij tot den wakkeren ridder, die daardoor in zijn buitengewone bespraaktheid gestoord was, dat hij kon voortgaan met zijn bericht, en fluisterde, terwijl de Vaux daaraan voldeed, zijn schoone bloedverwant in 't oor:

»Nu, lieve Edith, zijn we nog altijd vijanden?"

»Neen, mijn vorst," antwoordde Edith zacht. »Wie zou vijandig gezind zijn ten aanzien van koning Richard, wanneer hij toont, hoe grootmoedig en edel, hoe dapper en eervol hij is?"

Bij deze woorden reikte zij hem de hand. De koning nam die aan als teeken van verzoening, en ging toen voort:

»Gij hebt gemeend, dat de straf, welke ik den ridder van den Luipaard had opgelegd, een harde en onrechtvaardige was — gij hebt u echter vergist; want hij had het vertrouwen, hetwelk ik hem geschonken had — de reden waarom is dezelfde — teleurgesteld. Doch het verheugt mij, dat hij morgen de gelegenheid heeft, om de vlek, welke op zijn riddereer kleeft, te kunnen afwasschen. — De nakomelingschap mag eenmaal Richards driftig karakter het berispen — zij zal van hem verhalen, dat hij als rechter, wanneer zijn moest, rechtvaardig, en als koning, wanneer er middel toe bestond, genadig was."

»Prijs u zelf niet, koninklijke neef," zeide Edith opgeruimd. »De nakomelingschap kan uw rechtvaardigheid wel eens wreedheid en uw genade luim noemen."

De koning ging op een schertsenden toon voort en antwoordde:

»En wat zal de nakomelingschap wel eens van u verhalen? Zal zij beweren, dat gij u altijd uw naam en uw stand hebt herinnerd?"

»Waarom zou zij dat niet doen?" antwoordde Edith verbaasd, terwijl zij eensklaps weder ernstig werd.

»Ik wil openhartig en als een vriend met u spreken, Edith," hernam de koning. »Wat zal deze ridder voor u zijn, wanneer hij als overwinnaar uit het tournooi komt?"

»Voor mij?" vroeg Edith blozend. »Kan hij voor mij meer zijn, dan elke ridder van eer? De geringste ridder kan zijn dienst wijden aan een koningin; de roem van zijn keus," voegde zij er trotsch bij, »moet zijn eenig loon zijn."

»Maar hij heeft om uwentwil zooveel gedaan en geleden," hernam de koning.

»Ik heb zijn daden met lof en eer, zijn lijden met tranen betaald," antwoordde Edith. »Indien hij een ander loon gewenscht had, dan zou hij verstandig gehandeld hebben, wanneer hij zich in zijn liefde tot de grenzen van zijn stand had bepaald. Uw arme bloedverwant zal evenmin met een vreemden avonturier huwen als ze 't met een ongeloovige heeft willen doen."

»Nu, we zullen zien — we zullen zien," hernam de koning glimlachend en met een geheimzinnig gelaat. »Iedereen is niet, wat hij schijnt."

Daarop wendde hij zich tot zijn gemalin, die al haar bezorgdheid had ter zijde gezet, nadat zij — ofschoon te midden van het leger der gevreesde Saraceenen en in de macht van Saladin — zich van de ridderlijke edelmoedigheid van haar vorstelijken gastheer overtuigd had en zich thans in de rijke Turksche tent als thuis bevond.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

Men was overeengekomen, dat het tweegevecht om de hitte van het klimaat een uur na zonsopgang zou plaats hebben. Er was een plaats afgepaald, waar het zand hard en die honderdtwintig ellen lang en veertig breed was. Ze had de richting van 't noorden naar 't zuiden, zoodat beide partijen het voordeel van de opgaande zon hadden. De tronen van Saladin en van Richard bevonden zich in 't midden van de westelijke zijde tegenover het punt, waar de beide kampioenen elkander vermoedelijk zouden ontmoeten. Rechts en links van deze beide tronen bevonden zich die der overige vorsten. Daartegenover was een balkon door een soort van jaloeziën gesloten, van hetwelk de dames, voor wie het was opgericht, het gevecht konden zien, zonder zelf gezien te worden. Aan 't eene einde stond het gevolg van Richard, aan 't andere dat van den aangeklaagde. Het overige deel van het perk was bezet met Christelijke en Mahomedaansche toeschouwers.

Nauwelijks was de dag aangebroken, of men hoorde den klank van tambourynen. Terstond daarop werd de koningin met Edith en haar gevolg uit haar tent naar 't voor haar opgerichte balkon geleid. Vijftig wachters met bloote sabels begeleidden haar derwaarts, met het bevel, om iedereen in stukken te houwen, die 't zou wagen de voorbijgaande dames aan te zien.

Toen gingen de getuigen der beide kampioenen zich volgens hun plicht overtuigen, of deze behoorlijk gewapend en tot den strijd toegerust

waren. De aartshertog van Oostenrijk haastte zich volstrekt niet om dezen plicht te vervullen; hij had een weinig hoofdpijn — welke hij zich op den hals had gehaald, doordien hij den vorigen avond te veel Chiraswijn gedronken had. Maar de grootmeester der tempelieren, wien de uitslag van den strijd meer ter harte ging, was reeds vroeg in de tent van den markies van Montserrat.

Hij vond zijn vriend in een treurige en bijzonder kleinmoedige stemming, zoodat hij 't noodig vond, diens geest door eenige aanmoedigende woorden op te wekken.

»Schaam u, kameraad," zeide hij. »Laat toch den moed niet zakken. Binnen één uur zijt ge overwinnaar."

»Ach, grootmeester," antwoordde Koenraad. »Alle voorteekenen verkondigen ongeluk. Die zonderlinge ontdekking door 't instinkt van den hond — de herleving van den Schotschen ridder, die als een spook in 't strijdperk verschijnt — alles duidt ongeluk aan."

»Dwaasheid!" antwoordde de tempelier. »Ik heb u uw lans vroeger wel met de zijne zien meten — en dat was nog maar in een tournooi. — Heidaar! knapen, rust uw meester tot den strijd toe."

De dienaars traden binnen en begonnen den markies zijn wapenrusting aan te trekken.

»Wat voor weer is 't?" vroeg Koenraad.

»De zon gaat treurig op," antwoordde een der schildknapen.

»Ge ziet het, grootmeester," zeide Koenraad. »Er is niets, dat ons tegenlacht."

»Des te vermeteler zult gij vechten, mijn vriend," antwoordde de grootmeester. »Dank den hemel, dat hij de zon van Palestina te uwen gevalle heeft getemperd."

Zoo schertste de tempelridder; maar zijn scherts had haar macht verloren op 't verontruste gemoed van den markies, en ondanks zijn pogingen om vroolijk te blijven, deelde zich diens somberheid weldra aan hem mede.

»De lafaard," dacht hij, »zal in den angst van zijn hart den strijd verliezen. Ik, wien gezichten en voorteekenen geen angst kunnen aanjagen, — ik, die in wat ik wil vastberaden ben als een rots — ik had in zijn plaats als kampioen moeten kunnen optreden. God geve, dat hem de Schot maar doodt — wanneer hij toch niet overwint, ware dat het beste."

Onder zulke gedachten hielp hij den markies de wapenrusting aandoen; doch dit geschiedde onder een neerdrukkend stilzwijgen.

Het bepaalde uur kwam, de trompetten klonken, en de ridders verschenen op de kampplaats in volle wapenrusting en te paard, zooals 't behoorde voor mannen, die voor de eer eens konings zouden kampen. Zij droegen hun vizieren open, reden driemaal de kampplaats rond, en lieten zich zoo aan de toeschouwers zien. Beiden waren statige mannen en beiden hadden edele trekken. Op 't gelaat van den Schot was een mannelijke kalmte zichtbaar, een vroolijke hoop; terwijl op 't aangezicht van Koenraad zich de treurige wolk der hopeloosheid vertoonde. 't Scheen zelfs dat zijn paard minder licht en vroolijk op het trompetgeschal trappelde, dan de edele Arabier, dien de ridder Kenneth bereed.

Vlak onder 't balkon der koningin was een altaar opgericht, en daarnaast stond een geestelijke in plechtgewaad. Aanklager en aangeklaagde werden na elkander door hun getuigen naar dit altaar geleid. Ieder der beide ridders betuigde hier, nadat hij van 't paard gestegen was, door een plechtigen eed de gerechtigheid zijner zaak; en ieder van hen smeekte in den gebede, dat de beslissing van waarheid of valschheid volgens dezen eed mocht uitvallen. De aanklager deed zijn eed met een helder, opgeruimd gelaat en met een vaste, mannelijke stem; na 't einde van deze plechtige handeling zag hij op naar 't balkon en boog het hoofd, als wilde hij aan de daar zich bevindende dames zijn eerbied betuigen. Toen sprong hij ondanks zijn zware wapenrusting in den zadel, zonder den stijgbeugel te gebruiken en liet zijn ros met fiere sprongen tot aan zijn standplaats, het oostelijke einde van de kampplaats, gaan.

Ook Koenraad naderde het altaar; maar zijn stem klonk bevend en hol, toen hij den eed uitsprak, en de lippen, waarmede hij den Hemel bad om aan de rechtvaardige zaak de overwinning te schenken, verbleekten, toen zij de godslastering uitspraken. Toen hij weder te paard steeg, naderde hem de grootmeester, als wilde hij iets aan zijn ringkraag in orde brengen, en fluisterde hem toe:

»Lafaard! Grijp moed en strijd dapper, of bij den Hemel! zoo ge hem ontgaat, mij ontgaat ge niet."

De woeste toon, waarop hij deze woorden gesproken had, voltooiden de verwarring van den markies; hij struikelde toen hij te

paard wilde stijgen, en ofschoon hij weder opstond en met ongewone vlugheid in den zadel sprong, ja, zijn bekwaamheid als ruiter liet zien, terwijl hij naar zijn standplaats reed, ontging deze omstandigheid toch den toeschouwers niet, en hielden zij haar voor een slecht voorteeken.

Thans traden de schildknapen der kampioenen naderbij, en gaven beiden schild en lans over; zij hielpen hen ook, om het schild om den hals te hangen, opdat beide handen vrij zouden blijven, de eene om den teugel te houden, de andere ter handteering van de lans. De herauten en schildknapen gingen toen naar de ingangen van 't strijdperk terug en de beide kampioenen stonden tegenover elkander met gevelde lansen en gesloten vizieren; terwijl rondom een ademlooze stilte heerschte. 't Was of in de oogen der toeschouwers hun geheele ziel lag; geen ander geluid werd gehoord, dan het snuiven en stampen der beide paarden.

Daar klonk het schetterend signaal eener trompet en snelden de moedige rossen voorwaarts. Midden op de kampplaats stieten de beide kampioenen op elkander met een gekraak, als klonk er een donderslag.

Geen enkel oogenblik was het twijfelachtig, wie overwinnaar zou zijn. Wel toonde Koenraad zich een geoefend kampioen; want hij trof zijn tegenstander ridderlijk midden in het schild en zijn lans was zoo recht en zoo juist gemikt, dat zij van de punt tot aan de handschoen te splinter sprong; wel week het paard van den ridder van den Luipaard daardoor een paar passen terug en viel 't op de schoften; maar zijn ruiter hief het zonder moeite met hand en teugel weder op, en nu was Koenraad verloren: de lans van Kenneth had hem 't schild, het gesmede harnas van Milaneesch staal en een maliënkolder, dien hij onder zijn harnas droeg, doorboord en hem zelf diep in de borst gewond van 't paard geworpen, terwijl de spits van de lans in de wond bleef zitten. De getuigen, de herauten en Saladin zelf, die van zijn troon was afgestegen, verzamelden zich om den gewonde, terwijl Kenneth, die van zijn paard was gesprongen, zijn zwaard had getrokken, en, eer hij nog de volkomen hulpeloosheid van zijn tegenstander bemerkt had, van dezen eischte, dat hij zijn schuld zou bekennen. De gewonde blikte met brekende oogen ten hemel en zeide:

»Ja, God heeft gericht! Ik ben schuldig; doch er zijn in 't leger nog zwarter verraders dan ik. Erbarmt u over mijn ziel en geeft mij een biechtvader!"

»De talisman — die krachtige artsenij! Spoedig, koninklijke broeder!" riep Richard tegen Saladin.

»De verrader," antwoordde de Sultan, »verdiende veeleer van de kampplaats naar de galg te worden gesleept, dan voordeel van dat heilmiddel te hebben; doch de wensch van mijn koninklijken broeder zal vervuld worden. Slaven! draagt dezen gewonde naar onze tent!"

»Doet het niet," zeide de tempelier, die tot hiertoe zwijgend en met een somberen blik bij dit tooneel had gestaan. »De aartshertog van Oostenrijk en ik zullen niet toelaten, dat deze ongelukkige Christelijke vorst aan de Saraceenen worde overgeleverd, opdat zij hun tooverkunsten aan hem beproeven. Wij zijn zijn getuigen, en eischen dat hij aan onze verpleging zal worden overgelaten."

»Alzoo — gij versmaadt het eenige zekere middel, dat hem genezen kan?" zeide Richard.

»Dat niet," antwoordde de grootmeester, zich bezinnende. »Wanneer de Sultan wettige heelmiddelen aanwendt, dan kan hij den verwonde in zijn tent behandelen."

»Doe het, ik bid het u, goede broeder," zeide Richard tot Saladin. »Er is mij veel aan gelegen, dat de verrader in 't leven blijft, opdat hij mij die zwartere verraders kunne noemen, welke zich in ons leger bevinden! Doch thans tot een vroolijker arbeid! Klinkt trompetten! Jubel Engeland, ter eere van Engelands kampioen!"

Pauken, trompetten en horens klonken nu te gelijk, en het plechtig gejubel, zooals 't voor eeuwen in Engeland de gewoonte was, klonk te midden van het gillend geschreeuw der Arabieren als de octaven van een orgel te midden van het woeden van den storm.

»Dappere ridder van den Luipaard," zeide hierop Leeuwenhart, terwijl hij zich tot dezen wendde. »Gij hebt bewezen, dat de Ethiopiër zijn huid en de luipaard zijn vlekken kan veranderen; ofschoon de geleerden het tegendeel beweren. Ik heb u nog meer te zeggen, wanneer ik u bij de dames zal gebracht hebben, die het beter dan wij verstaan, om ridderlijke daden op haar waarde te schatten en te beloonen."

Kenneth boog zich eerbiedig.

»En gij, vorstelijke Saladin, zult haar ook bezoeken. Voorzeker zou onze koningin zich niet welkom achten, wanneer zij niet in de gelegenheid was, om haar gastheer voor zijn koninklijke ontvangst te danken."

Saladin boog zich bevallig, maar sloeg de uitnoodiging af.

»Ik moet bij den gewonde zijn," zeide hij. »De arts verlaat zijn zieke evenmin, als een strijder de kampplaats, al werd hij ook tot een prieel in 't paradijs uitgenoodigd."

Richard moest de beweegredenen des Sultans, die uit zulk een edele bron voortkwamen, billijken, en herhaalde zijn verzoek niet.

»Tegen den middag," zeide de Sultan, toen hij wegging, »zult gij, hoop ik, een maaltijd in mijn tent niet versmaden."

Deze uitnoodiging werd aan alle Christenen gedaan, wier rang hoog genoeg was, om hun een plaats aan een koninklijke tafel te verschaffen.

»Luister," zeide Richard, toen de tambourijnen zich weder lieten hooren, »onze gemalin en haar gevolg verlaten haar balkon. — Komt mede, mijn vrienden, naar haar tent — laat ons onzen overwinnenden kampioen in zegepraal herwaarts geleiden."

Snel verliet hij met den Schot en zijn ridders de kampplaats en begaf hij zich met hen naar de tent van Berengaria. Ook hier werd de overwinnaar met gelukwenschingen en jubel ontvangen. Vol bevalligheid boog Kenneth een knie voor de koningin, ofschoon deze hulde meer lady Edith gold, die aan Berengaria's rechterhand zat.

»Ontlast hem van zijn wapens, dames!" zeide de koning, die genoegen schiep in zulke ridderlijke gebruiken. »Laat de schoonheid de ridderlijkheid verheerlijken! Neem hem de sporen af, Berengaria. Ofschoon koningin, zijt ge hem toch elke gunstbetuiging schuldig, welke in uw macht staat. — Ontdoe hem van zijn helm, Edith — met uw hand zult gij het doen, al waart ge ook de meest trotsche der Plantagenets en hij de armste ridder van de wereld."

Beide dames gehoorzaamden aan het bevel des konings. — Berengaria met groote drukte, daar zij zoo gaarne haar gemaal genoegen deed, Edith met afwisselend blozen en verbleeken, terwijl zij langzaam en onhandig de spangen losmaakte, waarmede de helm aan den ringkraag vastzat.

»Wat denkt gij nu wel, dat er onder dat ijzeren masker gezeten

heeft?" vroeg Richard glimlachend, toen de afgenomen helm Kenneths edele trekken en zijn van den strijd nog gloeiend aangezicht deed zien. »Waarvoor houdt gij hem, dames en ridders? — Gelijkt hij op een Ethiopischen slaaf of op een onbekenden gelukzoeker zonder naam, die zich eenvoudig Kenneth, ridder van den Luipaard, noemde? Bij mijn goed zwaard! — Van dit oogenblik af is er een eind aan al zijn vermommingen. Hij knielde voor u, zonder door iets anders dan door zijn daden bekend te zijn — hij is even groot door geboorte als door dapperheid. De avonturier Kenneth staat op als David, graaf van Huntingdon, koninklijke prins van Schotland!"

Een algemeene uitroep van verbazing deed zich hooren, en Edith liet den helm, dien ze nog in haar handen hield, op den grond vallen.

»Ja, mijne heeren," ging de koning voort. »Het is zoo. Gij weet, dat Schotland ons in dezen kruistocht geen hulp wilde schenken; maar deze edele jongeling hield het voor schande, om zijn arm aan het heilige kruis te onttrekken en voegde zich in Sicilië bij ons met een klein gevolg van trouwe en dappere mannen, waarbij zich eenige zijner landslieden, wien de naam van hun aanvoerder onbekend was, aansloten. Al de vertrouwelingen van den prins waren op één enkelen na gestorven; toen zijn maar al te goed bewaard geheim mij bijna in gevaar gebracht had, in een Schotschen avonturier de schoonste hoop van een koningstroon te vernietigen. — Waarom, edele Huntingdon, gaaft gij uw rang niet te kennen, toen ik u door mijn driftig vonnis in gevaar had gebracht? Meendet gij wellicht, dat Richard in staat zou zijn geweest, om het voordeel te misbruiken, hetwelk hij op den erfgenaam van een koning had, die dikwerf vijandelijk tegenover hem heeft gestaan?"

»Zoo onbillijk heb ik nooit over u gedacht, koninklijke Richard," antwoordde de graaf van Huntingdon; — »maar mijn trots liet niet toe, dat ik mijn rang als prins van Schotland openbaarde, om mijn leven te redden. — Daarenboven had ik een gelofte gedaan, om dien tot aan het einde van den kruistocht geheim te houden, en ik heb hem alleen bekend gemaakt onder het zegel der biecht aan den eerwaardigen kluizenaar van Engaddi."

»Het was dus de kennis van dit geheim, hetwelk den goeden man er toe bracht, om mij te willen dwingen tot het herroepen van mijn streng vonnis," hernam Richard. »Voorwaar, hij had

gelijk, toen hij zeide, dat ik eenmaal zou wenschen, de daad niet volbracht te hebben, wanneer de ridder op mijn bevel stierf! — Ik kan den hemel niet genoeg danken, dat ik u niet gedood heb; want de wereld zou gezegd hebben: Richard heeft van den toestand misbruik gemaakt, waarin de erfgenaam van Schotland zich bevond."

»En mogen wij niet van Uwe Majesteit vernemen, door welk gelukkig toeval dit raadsel werd opgelost?" vroeg de koningin.

»Brieven, welke ik uit Engeland kreeg," zeide de koning, »meldden mij, dat koning Willem van Schotland drie mijner edelen, welke zich op een pelgrimstocht naar Sint Ninian bevonden, had gevangen genomen en als reden opgaf, dat zijn erfgenaam in ons leger door mij gekerkerd was en dat de koning daarom besloten had, deze drie edelen als gijzelaars te behouden. Dit gaf mij het eerste licht over den waren rang van den ridder van den Luipaard, en mijn vermoeden werd bevestigd door den eenigen dienaar van den graaf van Huntingdon, die dertig mijlen geloopen had, om mij dat geheim te ontdekken. — Thans echter, edele prins, laat mij u danken, dat gij mijne en Engelands eer zoo wakker hebt verdedigd, en hoe zou ik dit beter kunnen doen" — zeide hij met een blik op Edith, welke haar 't bloed naar de wangen joeg, — »dan wanneer ik deze Plantagenet bid, haar geheele leven u den dank van Richard te herhalen? Geef mij uw hand, schoone nicht, en gij, prins van Schotland, geef mij de uwe."

Blozend, doch overgelukkig, gehoorzaamde Edith aan 't bevel van haar koninklijken neef, en weldra verkondigden pauken en trompetten de vroolijke gebeurtenis van de verloving van het edele, trouwe paar.

Verheugd begaf Richard zich daarop naar de tent van Saladin, om hem persoonlijk mede te deelen, wat er zooeven was voorgevallen, en hem tevens de verzekering te geven, dat hij even gaarne hem als broeder en als den echtgenoot zijner bloedverwant zou hebhad aangenomen. Met een treurigen glimlach luisterde Saladin naar de woorden van zijn koninklijken gast.

»De God van den Profeet heeft het anders besloten," zeide hij, »en het staat niet in onze macht om Zijn besluiten te veranderen. Mogen beiden tot in een hoogen ouderdom al dat geluk smaken, waarmede Allah stervelingen kan zegenen."

Bij deze woorden verliet Saladin weder zijn gasten, om, zooals

hij zeide, eenige bevelen ten aanzien van den gewonden markies te geven, die, sedert hij den hem gegeven wonderdrank gebruikt had in een zoete sluimering gevallen was, waaruit hij volstrekt niet te vroeg mocht worden wakker gemaakt. Richard verwijderde zich dus weder, en Saladin, nu alleen, liet zich, ondanks de zelfbeheersching die hij in de tegenwoordigheid van Ediths bloedverwant getoond had, geheel en al medeslepen door het gevoel, hetwelk de verijdeling van zijn eigene wenschen in dit oogenblik dubbel smartelijk in hem verwekt had.

Eensklaps kwam Nectabanus, de hem door Richard eerst kort geleden geschonken dwerg, 't vertrek binnenstuiven met door schrik ontstelde gelaatstrekken. Zijn mond stond open, zijn oogen k[illegible] en strak en zijn handen met de kromme, wanstaltige vingers st[illegible]kte hij als in doodsangst voor zich uit.

»Wat scheelt u?" vroeg de Sultan verbaasd.

»Accipe hoc [1])!" steunde de dwerg.

»Wat zegt ge?" vroeg Saladin.

»Accipe hoc!" herhaalde de dwerg, die zoodanig door den schrik in verwarring was gebracht, dat hij waarschijnlijk niet eens wist, dat hij dezelfde woorden herhaalde.

»Scheer u weg!" riep de Sultan toornig. »Ik ben in geen luim om uw narrenstreken te verdragen."

»In zooverre ben ik een nar," antwoordde de dwerg, »als de dwaasheid het vernuft van mij armen, ongelukkigen kerel helpt, om mijn brood te verdienen. Luister naar mij — luister naar mij, groote Sultan!"

»Wanneer ge een gegronde klacht hebt," zei Saladin, »dan hebt ge, wijs of dwaas, recht om door mij aangehoord te worden. — Ga met mij mee."

En hij voerde hem in 't binnenste van zijn tent.

Wat ook de inhoud van dit gesprek mocht zijn, het werd spoedig afgebroken door de signalen der trompetten, die de aankomst der verschillende Christenvorsten tot den maaltijd aankondigden. Saladin ontving hen met de koninklijke beleefdheid, die zoowel zijn rang als de hunne eischte; voornamelijk echter begroette hij den jongen graaf van Huntingdon hartelijk, en vol edelmoedigheid wenschte

---

[1]) Neem dit.

hij hem geluk met de uitzichten, welke zich voor hem geopend hadden.

»Meen echter niet," zeide hij, »edele, jonge man, dat de prins van Schotland aan Saladin meer welkom is, dan Kenneth het den eenvoudigen Ilderim bij de ontmoeting in de woestijn, of de ongelukkige Ethiopiër het Hakim Abondec was. Een braaf en edel gemoed als het uwe heeft een waarde, die van stand en geboorte onafhankelijk is, evenals de koele drank, welken ik u hier aanbied, even goed smaakt, of men dien uit een aarden vat drinkt dan uit een beker van goud."

Graaf Huntingdon gaf, nadat hij gedronken had, den Sultan een gepast antwoord, waarbij hij met dankbaarheid de verschillende gewichtige diensten erkende, hem door Saladin bewezen. »De dappere ridder Ilderim," zeide hij, »was niet in staat om ijs te vervaardigen; maar de grootmoedige Sultan verkoelt zijn sherbet met sneeuw."

»Zoudt gij dan willen dat een Arabier zoo verstandig was als een Hakim?" vroeg de Sultan. »Hij, die zich vermomt, moet zorgen dat wat hij verricht in overeenstemming is met zijn vermomming. Ik verlangde, mij te overtuigen, hoe een dappere ridder van Frangistan zich zou verdedigen tegen een veldheer, als ik mij zelf toen toescheen; daarom stelde ik u op de proef."

Intusschen reikte de graaf, op uitnoodiging van den Sultan, de groote schaal met den in ijs verkoelden drank aan den aartshertog toe, die er juist bijgekomen was, en er een geduchten slok van nam.

»Nu, dat smaakt heerlijk!" riep hij uit. »Bij zulk warm weder is zoo'n koele drank inderdaad voortreffelijk."

Bij deze woorden reikte hij naar de gewoonte van dien tijd de schaal aan den grootmeester der tempelieren over. Op datzelfde oogenblik wenkte Saladin den dwerg, die te voorschijn kwam en met een krijschende stem de woorden: ›Accipe hoc!" riep. De tempelier trad een schrede terug, evenals een paard, hetwelk in 't kreupelhout een leeuw bemerkt; doch oogenblikkelijk herstelde hij zich weer, en bracht, om zijn verlegenheid te verbergen, de schaal aan zijn lippen — maar die lippen raakten haar niet aan, want als een bliksemschicht uit de wolk, werd de sabel van Saladin uit de schede gehaald. Glinsterend doorkliefde zij de lucht en — 't

hoofd van den grootmeester rolde naar de andere zijde van de tent, terwijl de romp nog een seconde bleef staan, met de vingeren de schaal omklemmende, toen in elkander zakte, zoodat de drank zich met het bloed vermengde, hetwelk uit zijn aderen stroomde.

»Verraad! Verraad!" riepen allen, en de aartshertog, die het dichtst bij Saladin stond, in wiens hand nog de bebloede sabel was, deinsde eenige schreden terug, als vreesde hij, dat de beurt nu aan hem zou komen.

»Vrees niets, edele aartshertog," zeide Saladin met een koelbloedigheid, als had hij slechts een muis gedood, »en ook gij, edele vorsten, vertoornt u niet over 't geen gij gezien hebt. Niet om zijn veelvuldig verraad, niet om zijn poging tot moord op koning Richard, welke zijn eigen schildknaap bekend heeft, niet, omdat hij den prins van Schotland en mij in de woestijn vervolgd en ons gedwongen heeft, ons leven door de snelheid onzer paarden te redden, niet omdat hij de Maroniten heeft aangestookt, om ons bij deze gelegenheid te overvallen, hetwelk ik slechts door 't oproepen van een genoegzaam aantal Arabieren kon verijdelen — noch voor de eene, noch voor de andere misdaad, ofschoon iedere daarvan den dood verdiend heeft, ligt hij hier op den grond; maar omdat hij nauwelijks een half uur geleden, eer hij ons gezelschap door zijn tegenwoordigheid ontreinigde, zijn metgezel en medeschuldige, Koenraad van Montserrat, met een dolk doorstoken heeft, opdat deze de schandelijke plannen niet zou biechten, welke zij met elkander gesmeed hadden."

»Hoe! Koenraad vermoord!" riep koning Richard uit. »En dat door zijn getuige en trouwsten vriend! Edele Sultan, denk niet dat ik aan uw woorden geen geloof hecht; maar welke bewijzen hebt gij voor die misdaad?"

»Hier staat het bewijs," antwoordde Saladin, terwijl hij op den verschrikten dwerg wees. »Allah, die de vuurvliegen zendt, om den nacht te verlichten, openbaart verborgene misdaden door de meest verachte middelen."

Hierop verhaalde de Sultan wat er met den dwerg was voorgevallen. Uit nieuwsgierigheid of om eenige andere reden was Nectabanus in de tent van Koenraad geslopen, toen deze door al zijn dienaars verlaten was, van welke sommigen de kamplaats hadden

verlaten, om de treurige tijding van zijn nederlaag aan zijn broeder over te brengen, anderen zich naar de plaats begeven hadden, waar ze van 't rijke onthaal, hun door Saladin aangeboden, gebruik wenschten te maken. De gewonde sliep onder den invloed van Saladins wonderbaren talisman, zoodat de dwerg de gelegenheid had, om alles naar hartelust op te nemen, tot hij door 't gedruisch van zware voetstappen verschrikte. Hij verborg zich achter een voorhangsel, vanwaar hij toch den grootmeester, die het vertrek binnentrad en het tentdek met de grootste zorgvuldigheid achter zich sloot, kon zien en hooren. Koenraad werd verschrikt wakker, en het scheen, dat hij het doel van den deelgenoot in zijn listen terstond begrepen had, want hij vroeg dezen op een angstigen toon, wat de reden zijner komst was, en waarom hij hem in zijn slaap stoorde.

»Ik kom, om uw biecht te hooren en u de absolutie te geven,' had de grootmeester der tempelieren geantwoord.

Van hun verdere gesprekken had de verschrikte dwerg weinig onthouden, behalve dat Koenraad den grootmeester dringend had gesmeekt, hem niet om 't leven te brengen, en de tempelier hem daarop een Turkschen dolk in 't hart had gestooten met de woorden: »Accipe hoc," woorden, welke daar straks den getuige met schrik vervulden.

»Ik heb mij terstond van de waarheid van zijn verhaal overtuigd," ging Saladin voort, »en liet het lijk onderzoeken. Door dit ongelukkige schepsel, dat door de besturing van Allah de misdaad aan 't licht bracht, liet ik in uw tegenwoordigheid de woorden herhalen, door den moordenaar gesproken, en gij allen hebt gezien, welk een indruk zij op hem te weeg brachten."

Hier zweeg de Sultan en de koning van Engeland zeide:

»Wanneer de zaken zoo staan, dan zijn wij slechts getuigen geweest van een daad van gerechtigheid. Waarom echter, edele Saladin, hebt gij 't ambt van scherprechter zelf uitgeoefend, en dat nog wel op deze plaats?"

»Ik had het anders bepaald," antwoordde Saladin. »Had ik echter zijn straf niet bespoedigd, dan zou hij mij geheel en al ontgaan zijn; want dan had hij uit mijn schaal gedronken, hetwelk hij op het punt was om te doen. En hoe zou ik dan, zonder de schande van geschondene gastvrijheid op mij te laden, de rechtvaardige doodstraf

hebben kunnen doen voltrekken? — Al hadt gij mijn vader vermoord, en daarna van mijn spijs en van mijn drank gebruikt — ik zou u geen haar uws hoofds mogen krenken. — Doch genoeg van hem — zijn lijk en zijn aandenken verdwijnen van voor onze oogen."

Op zijn bevel werd het lijk weggedragen en werden de sporen van dit bloedige tooneel met zulk een vlugheid uitgedelgd, dat men wel kon bemerken, hoe de dienaren van Saladin niet voor de eerste maal zoo iets bij de hand hadden gehad.

Maar voor de Christenvorsten had het voorval, waarvan zij getuigen geweest waren, iets drukkends en, ofschoon zij, op de beleefde uitnoodiging van den Sultan, hun zitplaatsen innamen, geschiedde dit toch onder een somber stilzwijgen. Slechts Richards stemming bleef opgeruimd. Hij kende den Sultan te goed, om eenige verdenking tegen hem te koesteren. 't Scheen echter dat ook hij van het een of ander voornemen zwanger ging, hetwelk hij slechts, naar 't scheen, op een aannemelijke en beleefde wijs wenschte voor te stellen. Nadat hij een fermen beker wijns had gedronken, wendde hij zich eindelijk tot den Sultan en vroeg hem, of het werkelijk waar was, dat hij den graaf van Huntingdon in persoon met een tweegevecht vereerd had.

Saladin antwoordde glimlachend, dat hij zijn paard en zijn wapenen met den erfgenaam van Schotland gemeten had, zooals ridders gewoon zijn, wanneer ze elkander in de woestijn ontmoeten. Bescheiden voegde hij daarbij, dat het tweegevecht niet beslissend was geweest, en hij ten minste er zich niet op behoefde te beroemen. Van zijn kant weerde de Schot allen hem toegebrachten lof af, en gaf allen roem aan den dapperen Sultan.

»Alleen 't gevecht is eer genoeg," hernam Richard, »en ik benijd dat aan den graaf van Huntingdon. — Doch, wat dunkt u, edele Saladin! Zoudt ge mij niet dezelfde eer willen bewijzen? Wat zoudt ge er van denken, als wij beiden in tegenwoordigheid van dit edele gezelschap eens de zoolang betwiste vraag over Palestina uitmaakten, en daardoor op eenmaal dezen langdurigen oorlog ten einde brachten? Ginds staat nog het strijdperk, en nooit kan er in uw leger een beter strijder zijn, dan gij zijt. Laat ons derhalve in alle liefde en eer tot den laatsten bloeddruppel om het bezit van Jeruzalem kampen."

Een diepe stilte volgde op dezen voorslag. Des Sultans wangen en voorhoofd werden gloeiend rood en vele der aanwezigen meenden, dat hij zich bedacht, of hij Richards uitdaging zou aannemen. Eindelijk zeide hij:

»Allah heeft reeds Jeruzalem aan de ware geloovigen gegeven, en het zou den God des Profeets verzoeken zijn, wanneer ik, vertrouwende op mijn kracht en behendigheid, om datgene wilde kampen, wat ik door mijn meerdere macht reeds rustig bezit."

»Nu, zij het dan niet voor Jeruzalem," zeide Richard op een toon, als vroeg hij een vriend om een gunst. »Laat ons dan ten minste om den wil der eer drie uitvallen doen."

»Ook dat," antwoordde Saladin glimlachend over Richards vriendschappelijken strijdlust, »mag ik volgens de wet niet doen. De Heer geeft deze kudde een herder, niet om des herders, maar om der kudde wil. Had ik een zoon, die den schepter kon voeren wanneer ik viel, dan zou 't mij vrijstaan, dezen stouten kamp aan te nemen; maar — en dat zijn de woorden van uw eigene Schrift — als de herder gedood wordt, verstrooit de kudde."

»Al het geluk is aan uw zijde," zeide Richard, terwijl hij zich met een zucht tot den graaf van Huntingdon wendde. »Het beste jaar mijns levens zou ik willen geven voor uw half uur aan de Diamant der woestijn."

De ridderlijke dweperij van Richard wekte de vroolijkheid van het gezelschap op, en toen men eindelijk opstond, om heen te gaan, naderde Saladin hem en nam zijn hand.

»Edele koning van Engeland," zeide hij. »We scheiden thans en zien elkander waarschijnlijk nooit weder; want het is mij evengoed bekend als u, dat uw verbond verbroken is en dat uw eigen strijdkrachten niet voldoende zijn om den krijg voort te zetten. Ik kan u dit Jeruzalem, hetwelk gij zoo gaarne wenscht te bezitten, niet geven: want ook voor ons is het een heilige stad, zoowel als voor u. Wat Richard echter anders van Saladin mocht wenschen, dat zal hem gaarne worden toegestaan even als gindsche bron haar water schenkt. Ja — en dat zou door den Saraceen Saladin ook dan met vreugde geschieden, wanneer Richard slechts van één boogschutter begeleid, in de woestijn verscheen. — Vaarwel!"

Den volgenden dag keerde Richard naar zijn leger terug, en kort

daarna huwde de graaf van Huntingdon met Edith Plantagenet. De Sultan zond bij deze gelegenheid als bruidsgeschenk den beroemden talisman; doch, ofschoon er door hem veel genezingen in Europa geschiedden, verloor hij toch langzamerhand zijn kracht en zijn beroemdheid. Hij wordt nog steeds als een historische merkwaardigheid in Glasgow bewaard en getoond.

Hier eindigt onze geschiedenis. De voorwaarden, waarop Richard zijn veroveringen ontruimde, zijn te vinden in elke geschiedenis van dit tijdvak.

NASCHRIFT.

Tot dusverre Walter Scott. Ten slotte nog een enkel woord over de beide koningen.

Koning Philippus Augustus van Frankrijk verliet Palestina, evenals de hertog van Oostenrijk, die steeds op Richard Leeuwenhart gebeten was, om de beleediging, zijn vlag aangedaan. Om echter den schijn te vermijden, als zou hij de gemeenschappelijke zaak verlaten, liet Philippus 10,000 Franschen achter, onder bevel van Hendrik Odo van Bourgondië, en zwoer hij plechtig op het Evangelie, dat hij Richards bezittingen, zoolang die in het Oosten was, niet zou aantasten.

Intusschen ontstonden er tusschen Richard en Saladin oneenigheden over het bedongen losgeld van 200,000 goudstukken, welke de Sultan beloofd had voor de bevrijding van de burgers van St. Jean d'Acre aan de beide koningen te zullen betalen, en liet Engelands koning onbarmhartig 2500 gevangenen op een veld buiten de stad ombrengen. Vervolgens rukte hij verder voort, behaalde menige overwinning, en gaf menig bewijs van dapperheid; maar Saladins wel overlegde maatregelen, het ongunstige jaargetijde, gebrek aan levensmiddelen, het gedurig afnemen van zijn krijgslieden en de twisten met de Franschen, deden den koning, ofschoon hij Jeruzalem reeds in 't gezicht had, tot den terugtocht besluiten. »Wien 't niet vergund is, het graf des Heilands te bevrijden, mag het ook niet zien," zeide hij, trok naar St. Jean d'Acre terug, sloot een driejarigen wapenstilstand met Saladin, en zeilde in September

1192 naar Europa terug. Nog vijftig jaren later zeiden de Saraceenen, wanneer hun paarden schrikten, tot deze dieren: »Wat scheelt er aan? Ziet gij koning Richard?" Zulk een roem hadden hem zijn heldenmoed en schier bovenmenschelijke kracht in Palestina verworven. Zes maanden na het vertrek van Engelands koning overleed de voortreffelijke Saladin.

De tocht naar Engeland was voor Richard alles behalve voorspoedig. Langen tijd door zware stormen heen en weer gedreven, leed hij eindelijk schipbreuk tusschen Venetië en Aquiléja en redde hij ter nauwernood zijn leven. Nu moest hij de verdere reis te land voortzetten, 't geen met de grootste moeielijkheden gepaard ging; daar de Duitschers, welke hij met zulk een overmoedigheid behandeld had, van zijn spoor verwittigd waren en het met groote opmerkzaamheid volgden. In verkleeding poogde hij hun lagen te ontsnappen; doch te Weenen verried zijn dienaar zich door zijn vreemde spraak en hij zelf door een kostbaren ring, waarop hij door hertog Leopold van Oostenrijk gevangen werd genomen, die hem echter kort daarop aan keizer Hendrik VI moest uitleveren. De keizer hield hem, als bondgenoot van zijn vijand Tancredo van Sicilië, te Trifels gevangen, liet hem streng bewaken, en eischte een losgeld van honderd duizend mark voor zijn bevrijding.

Nauwelijks had Philippus Augustus de tijding der gevangenneming van zijn vijand vernomen, of hij bood den keizer meer losgeld, wanneer deze hem in zijn handen wilde leveren of in eeuwige gevangenschap houden. Toen hem dit door Hendrik VI geweigerd werd, vergat hij zijn eed op het Evangelie, trad met Richards broeder, Jan zonder land (dus genaamd, omdat hij bij den dood zijns vaders nog minderjarig was en dus geen leen kon bezitten) in onderhandeling, en beraamde met hem het plan, om Richards Fransche provinciën onder elkander te verdeelen. Daar kwam Richard in Februari 1194 tegen betaling van 't losgeld vrij, doch geldgebrek aan beide kanten en de traagheid der Engelsche grooten waren oorzaak, dat de oorlog tusschen de twee vorsten niet met kracht gevoerd werd, en men vrede moest sluiten.

In 1199 beoorloogde Richard een weerspannigen vassal, den burggraaf van Limoges, en werd hij vóór diens slot Chalus door een pijl getroffen. Wel was de wond niet doodelijk, maar werd het door

de verkeerde behandeling van den heelmeester. En zoo stierf Richard Leeuwenhart, zonder kinderen na te laten. Zijn twaalfjarige neef, Arthur, hertog van Bretagne, moest hem, als zoon van zijn oudsten broeder Godfried opvolgen; maar in plaats van dezen had hij den trouweloozen, verraderlijken, wreeden en laaghartigen Jan zonder land tot zijn opvolger benoemd. Toen deze zijn jongen neef Arthur, die hem in handen was gevallen, op het kasteel van Rouaan had laten gevangen zetten, en de jongeling daarop na verloop van eenige weken verdwenen was, waren de stenden van Bretagne woedend, klaagden hem bij zijn leenheer Philippus Augustus aan, en deze, die reeds herhaalde malen Jan den oorlog had aangedaan en op Engelands Fransche provinciën vlamde, nam deze gelegenheid te baat, daagde hem voor het hof der pairs, waar hij niet verscheen, verklaarde hem daarop andermaal den oorlog, en veroverde geheel Normandië, hetwelk hij in Juni 1204, dus drie eeuwen nadat het door Fransche koningen aan de Noormannen was afgestaan, weder met zijn rijk vereenigde. En hiermede eindigen wij het historische bescheid over Richard Leeuwenhart en Philippus Augustus.